

Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za lata 2020 – 2024



**Ewaluacja Strategii
Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r.
za lata 2020 – 2024**

Poznań, październik 2025

Na zlecenie Starostwa Powiatowego w Poznaniu opracował zespół Centrum Badań
Metropolitalnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w składzie:

prof. dr hab. Tomasz Kaczmarek

mgr Roman Bednarek

dr Radosław Bul

dr Urszula Kaczmarek

dr Marzena Walaszek

lic. Nela Sulińska

Centrum Badań Metropolitalnych

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ul. B. Krygowskiego 10, 61-680 Poznań,

tel. +48 61 829 6336, +48 516 147 203

cbm@amu.edu.pl

www.cbm.amu.edu.pl

Spis treści

I	Wprowadzenie	7
II	Metodologia ewaluacji Strategii	10
III	Powiat Poznański - podstawowe informacje	13
IV	Ewaluacja działań strategicznych	20
	Cel strategiczny 1: Ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego Powiatu Poznańskiego	25
	1.1. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego	25
	1.2. Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego	52
	1.3. Rozwój potencjału turystycznego Powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych	59
	1.4. Rozwój infrastruktury i oferty sportowo – rekreacyjnej	65
	Cel strategiczny 2: Poprawa zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu oraz wzrost integracji społecznej mieszkańców Powiatu Poznańskiego. Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli	71
	2.1. Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej	71
	2.2. Wzmocnienie integracji społecznej	87
	2.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.....	95
	2.4. Rozwój działalności kulturalnej	103
	2.5. Podwyższenie stanu i poczucia bezpieczeństwa	109
	Cel strategiczny 3: Rozwój edukacji, rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu Poznańskiego	117
	3.1. Rozwój edukacji ponadpodstawowej, podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców	117
	3.2. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu	144
	3.3. Wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu Poznańskiego	151
	Cel strategiczny 4: Rozwój zrównoważonego i zintegrowanego transportu na terenie Powiatu Poznańskiego	157
	4.1. Rozbudowa i przebudowa sieci drogowej	157
	4.2. Rozwój systemu transportu zbiorowego na terenie Powiatu Poznańskiego	170
	Cel strategiczny 5: Rozwój przyjaznej administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku Powiatu Poznańskiego	183
	5.1. Doskonalenie usług administracyjnych	183
	5.2. Współpraca Samorządu Powiatowego z otoczeniem	188
	5.3. Kształtowanie dobrego wizerunku Powiatu	198
V	Społeczna ewaluacja realizacji Strategii – wyniki badań ankietowych	202

VI Strategia w świetle nowych dokumentów szczebla europejskiego, krajowego i regionalnego	221
VII Syntetyczna ocena realizacji Strategii. Wnioski i rekomendacje	228
Wykaz źródeł	240
Literatura	240
Dokumenty	240
Akty prawne	241
Spis akronimów	241

I Wprowadzenie

Powiat Poznański od blisko 20 lat konsekwentnie realizuje politykę rozwoju w oparciu o dokumenty programowe, ze strategią rozwoju na czele. Pierwsze opracowanie tej rangi powstało w 2006 r. i po aktualizacji w 2013 r. było wdrażane do 2017 r. 25 października 2017 r. uchwałą Rady Powiatu w Poznaniu nr XXXIII/479/V/2017 została przyjęta **Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r.** Strategia ta zawiera zbiór celów i działań Samorządu Powiatowego, które w perspektywie średniookresowej powinny skutecznie oddziaływać na rozwój Powiatu Poznańskiego.

Niniejsze opracowanie zawiera kolejną, drugą już ewaluację Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. Jak zapisano w Strategii, proces jej realizacji to sekwencja działań instytucjonalnych, finansowanych przez budżet Powiatu oraz wspartych zewnętrznymi: gminnymi, wojewódzkimi, krajowymi i europejskimi środkami finansowymi. Wdrażaniu Strategii towarzyszy jej monitoring oraz ewaluacja, zmierzające do oceny stopnia realizacji Strategii. Każda ewaluacja polityk publicznych jest nie tylko oceną działań w określonym czasie, ale także działaniem pozwalającym na stałe ich doskonalenie oraz tworzenie nowych działań, stosownych do zmieniających się warunków i potrzeb. Jedną z funkcji ewaluacji jest więc kontynuacja i wzmocnienie procesu strategicznego programowania rozwoju Powiatu Poznańskiego.

W myśl zapisów Strategii, dokonanie pierwszej okresowej ewaluacji stopnia realizacji Strategii przewidziano w 2020 r. oraz w razie konieczności, jej aktualizacji, szczególnie w przypadku zaistnienia zmian prawnych, organizacyjnych, finansowych, istotnych dla funkcjonowania i rozwoju Powiatu Poznańskiego. Termin kolejnej oceny realizacji strategii wyznaczony został na 2025 r. Na podstawie przeprowadzonego badania ewaluacyjnego za lata 2018-2019, całościowa realizacja Strategii została oceniona na bardzo dobry (w skali od 1 do 5). Była to średnia ocen 50 działań strategicznych. Jak zapisano w dokumencie Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. (2020), w przypadku większości działań Powiat realizował zadania obligatoryjne, zapisane w ustrojowej ustawie o samorządzie powiatowym. Stwierdzono, że 8 działań na ogółem 50 ma charakter fakultatywny (głównie w dziedzinie kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego, edukacji, transportu czy współpracy międzyterytorialnej). Sam fakt podjęcia zadań, które nie leżą w bezpośredniej kompetencji powiatu, oceniono wówczas jako wyjście poza standardowe działania, co należy uznać za bardzo pozytywny trend. W większości działań ich finansowanie odbywało się wyłącznie ze środków własnych Powiatu. W przypadku około 20 działań, ich realizacja opierała się zarówno na funduszach własnych, jak i zewnętrznych. Tak duży udział środków zewnętrznych daje Powiatowi możliwość działań na szerszą skalę i z większymi nakładami finansowymi. Mimo bardzo dobrej oceny realizacji wielu działań, w Ewaluacji z 2020 r. zwrócono uwagę na możliwość ich udoskonalenia. Przedstawiono rekomendacje w stosunku do kilku działań. Odnosiły się one do zmiany zakresu działania (jego zawężenie lub

rozszerzenie), połączenia działań, względnie modyfikacji ich nazwy. Ww. rekomendacje stanowią też przedmiot oceny realizacji Strategii w ostatnich pięciu latach.

Z uwagi na czas trwania Strategii (do 2030 r.), obecna, druga okresowa ewaluacja Strategii nie jest ewaluacją ostateczną, co wynika z etapowania działań Powiatu oraz wymogu ich ciągłości. Tym samym część z nich przewidziana jest do pełnej realizacji w 2030 r.

Ważną przesłanką dla kolejnej ewaluacji Strategii Powiatu stała się sytuacja związana z pandemią COVID-19. W okresie blisko 3 lat (2020-2022) działania w sferze publicznej, w tym zadania realizowane przez samorząd terytorialny, podlegały licznym zmianom wynikającym z sytuacji zagrażającej zdrowiu i życiu mieszkańców. Według informacji udostępnianych przez Biuletyn Informacji Publicznej RPO pandemia COVID-19 do Polski dotarła 4 marca 2020 roku. Wysokie ryzyko eskalacji wirusa spowodowało wejście w marcu 2020 r. w życie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Pierwsze obostrzenia dotyczyły odwołania wszystkich imprez masowych a kolejne obowiązku noszenia maseczek, dystansu społecznego, przejścia na tryb zdalny w placówkach oświaty czy pracy zdalnej. Przełom marca oraz kwietnia 2020 rok był również początkiem „lockdownów” czyli szeregu regulacji, które ograniczały między innymi swobodę przemieszczania się, funkcjonowania placówek oświaty, sektora usługowego czy nawet lasów państwowych. Z tego powodu nastąpiło ograniczenie migracji ludności a szereg placówek publicznych i komercyjnych zostało zamkniętych bądź ograniczono ich zakres funkcjonowania. Obostrzenia działały do połowy kwietnia 2021 r. a restrykcje były stopniowo znoszone aż do kolejnego „lockdownu”, który wprowadzono wraz z pojawieniem się drugiej fali COVID-19. Wprowadzono również kampanię szczepień, które swoim zakresem obejmowały różne grupy wiekowe, oferowano nowo wprowadzone programy wsparcia gospodarczego dla firm i przedsiębiorstw. Od początku trwania pandemii COVID-19 w Polsce, funkcjonowanie administracji publicznej zostało w dużej mierze skoncentrowane na skutecznym przeciwdziałaniu jej rozprzestrzenianiu oraz skutkom. System ochrony zdrowia pełnił podstawową rolę w walce z pandemią w zakresie diagnozowania zakażeń oraz wprowadzenia szczepień. Stan pandemii na obszarze Polski został odwołany Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. Uchylenie określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego nastąpiło ostatecznie wraz z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2023 r.

Zwalczenie zagrożeń i skutków wynikających z COVID-19 stało się także zadaniem jednostek samorządu terytorialnego, w tym szczebla powiatowego. Według A. Nielickiego (2020), ustawodawstwo w dobie pandemii dotyczące funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego dotyczyło m.in.: zasad prowadzenia „lockdownów” w tym np. przepisy, które dotyczyły zawieszenia stacjonarnych zajęć szkolnych, przepisy nakładające na samorządy i ich jednostki organizacyjne obowiązki dotyczące przeciwdziałania pandemii, przepisy mające ułatwić funkcjonowanie samorządów terytorialnych podczas kryzysu pandemicznego – rozluźnianie reguł w zakresie równoważenia budżetu operacyjnego oraz zaciągania zobowiązań, finansowe wsparcie samorządu, w tym powiatów, ze Środków Funduszu

Przeciwdziałania COVID-19. Należy również dodać, że przepisy związane z przeciwdziałaniem pandemii wpłynęły znacząco na finanse samorządów terytorialnych. Konsekwencją ograniczenia działalności gospodarczej była recesja, która wiązała się ze zmniejszeniem wpływów z podatków. W czasie COVID-19 Polska przyjęła zbliżone podejście do Węgier, zmniejszając niezależność finansową samorządów terytorialnych. Został obniżony podatek dochodowy od osób fizycznych a rząd przejął kontrolę nad niektórymi obszarami, które należały wcześniej do kompetencji samorządów. W ramach systemu wyrównawczego ograniczono transfer funduszy, co nie zrównoważyło stale rosnących kosztów związanych m.in. z opieką zdrowotną. Kontynuowana próba centralizacji szkolnictwa publicznego spotkała się z krytyką tak samo jak propozycje reformy opieki zdrowotnej, która obejmowała przekazanie kontroli nad szpitalami Ministerstwu Zdrowia. Wszelkie wysiłki centralizacyjne rządu nie osiągnęły wielkiego sukcesu z powodu pozytywnych ocen dla jednostek samorządu terytorialnego za zarządzanie kryzysem pandemicznym. Okres pandemii z uwagi na długi czas trwania (3 lata) oraz rozległe skutki zdrowotne, społeczne i gospodarcze stanowił zatem bardzo poważne wyzwanie dla funkcjonowania i rozwoju Powiatu Poznańskiego i siłą rzeczy musi być uwzględniony, jako sytuacja nadzwyczajna, w ocenie działań Powiatu za okres 2020-2024.

Niniejsza ewaluacja została wykonana przez Centrum Badań Metropolitalnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Efektem ewaluacji jest merytoryczna: ilościowa i jakościowa ocena realizacji działań strategicznych w latach 2020-2024 oraz rekomendacje mające na celu poprawę realizacji tychże działań i aktualizację zapisów strategicznych. Zespół autorski dziękuje wszystkim osobom za współudział w opracowaniu, w szczególności w zakresie pozyskania danych i informacji niezbędnych w badaniu ewaluacyjnym.

II Metodologia ewaluacji

Ewaluacja Strategii, czyli ocena stopnia realizacji jej celów i efektów, została dokonana w oparciu o metodologię Unii Europejskiej. Według Komisji Europejskiej ewaluacja to „ocena interwencji publicznej pod kątem jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które ma spełniać/miała zaspokoić” (*European Commission, Focus on Results: Strengthening Evaluation of Commission Activities, European Commission, 2000*). Zgodnie z wytycznymi i praktyką europejską zastosowano w badaniu pięć kryteriów ewaluacyjnych tzw. REEUS: trafność (*relevance*), skuteczność (*effectiveness*), wydajność (*efficiency*), użyteczności (*utility*) oraz trwałości (*sustainability*):

- **Trafność** - oznacza odwołanie do zadań powiatu, ustawy, przepisów, określenie czy działanie odpowiada potrzebom, uzasadnienie merytorycznego działania.
- **Efektywność** - oznacza zestawienie nakładów np. ilość środków, wysiłków do efektów, określenie czy realizowano możliwie racjonalnymi kosztami nakładami, czy inne metody byłyby skuteczniejsze.
- **Skuteczność** - określenie na ile osiągnięto zamierzone cele, stopień realizacji (częściowo, w pełni).
- **Użyteczność** (przydatność) - określenie dla jakich konkretnie grup działanie jest użyteczne - beneficjenci realizacji strategii.
- **Trwałość** - określenie czy działanie jest trwałe, czy zachowana jest ciągłość działań, jego długookresowość.

Realizacja określonych w ramach Strategii celów i zadań podlegała systematycznemu monitorowaniu przez Starostwo Powiatowe w Poznaniu. Monitoring ten był bieżącym badaniem procesu wdrażania zapisów strategicznych, natomiast ewaluacja sprowadza się do oceny wykonania sformułowanych zadań oraz stopnia realizacji całej Strategii na podstawie wyników monitoringu. Monitoring Strategii, przeprowadzony przez wyznaczoną jednostkę Starostwa Powiatowego w Poznaniu obejmował lata 2020-2024. Efektem monitoringu jest pięć raportów:

1. Raport z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za rok 2020 (2021),
2. Raport z monitoringu Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za rok 2021 (2022),
3. Raport z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za rok 2022 (2023),
4. Raport z monitoringu Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za rok 2023 (2024),
5. Raport z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za rok 2024 (2025).

Monitoring opierał się głównie na monitoringu rzeczowym (badaniu postępu realizacji działań, finansowanie działań) oraz monitoringu statystycznym (śledzeniu tendencji i zmian

wskaźników). Celem systemu monitoringu jest dostarczenie informacji na temat stopnia zaspokajania potrzeb mieszkańców Powiatu, ogólnej kondycji społeczno-gospodarczej Powiatu oraz efektywności interwencji publicznej i właściwego wykorzystania narzędzi wspierających rozwój Powiatu. Monitoring jest oparty na statystykach GUS, danych Starostwa Powiatowego, jak też informacji pozyskiwanych od realizatorów i partnerów programów strategicznych.

Dla celów monitoringu prowadzono Karty realizacji działań strategicznych, zawierające następujące elementy:

1. Numer i nazwa działania.
2. Cel i zakres działania (opis działania według zapisów strategii, zawierająca także uzasadnienie działania, założone etapowanie, założone efekty, wskaźniki).
3. Podmiot(y) realizujące działanie (odpowiedzialne za realizację działania), konkretne wydziały/placówki Starostwa, z podziałem na głównego realizatora, wydziały współpracujące, partnerów działań itp.
4. Źródła finansowania (z podziałem na środki własne i środki zewnętrzne).
5. Realizacja działania (opis realizacji, przebieg realizacji działania ze wskazaniem etapowania np. w podziale na lata).
6. Nakłady finansowe (faktyczne nakłady na działania).
7. Efekty/produkty realizacji działania (w oparciu o wyniki, wskaźniki, ich dynamikę zmian).
8. Opis barier, trudności i zagrożeń w realizacji działania.

Karty te stanowiły podstawę oceny realizacji poszczególnych działań strategicznych Powiatu.

Ewaluacja działań obejmowała następujące punkty:

1. **Cel i zakres działania** (opis działania według zapisów Strategii, zawierająca także uzasadnienie działania, założone etapowanie, efekty, wskaźniki, opomiarowanie - jeśli zapisano w działaniu).
2. **Realizatorzy działania** (odpowiedzialni za realizację działania), konkretne wydziały/placówki Starostwa i ich partnerzy.
3. **Realizacja działania** (opis realizacji, przebieg realizacji działania w latach 2020-2024,
4. **Źródła i nakłady finansowe** (źródła finansowania własne i zewnętrzne, w tym budżet Powiatu, środki unijne, faktyczne nakłady na działania).
5. **Efekty/produkty realizacji działania** (w oparciu o wyniki, mierniki/wskaźniki), wyrażone jakościowo oraz ilościowo,
6. **Ocena działania według kryteriów REEUS:** trafność (*relevance*), skuteczność (*effectiveness*), wydajność (*efficiency*), użyteczność (*utility*), trwałość (*sustainability*),
7. **Końcowa ocena działania** wraz z uzasadnieniem.
8. **Rekomendacje.** Uwzględniające np. zmiany nazwy działania, jego zakresu, sposobu wykonywania zadania, jego zawężenia lub rozszerzenia.

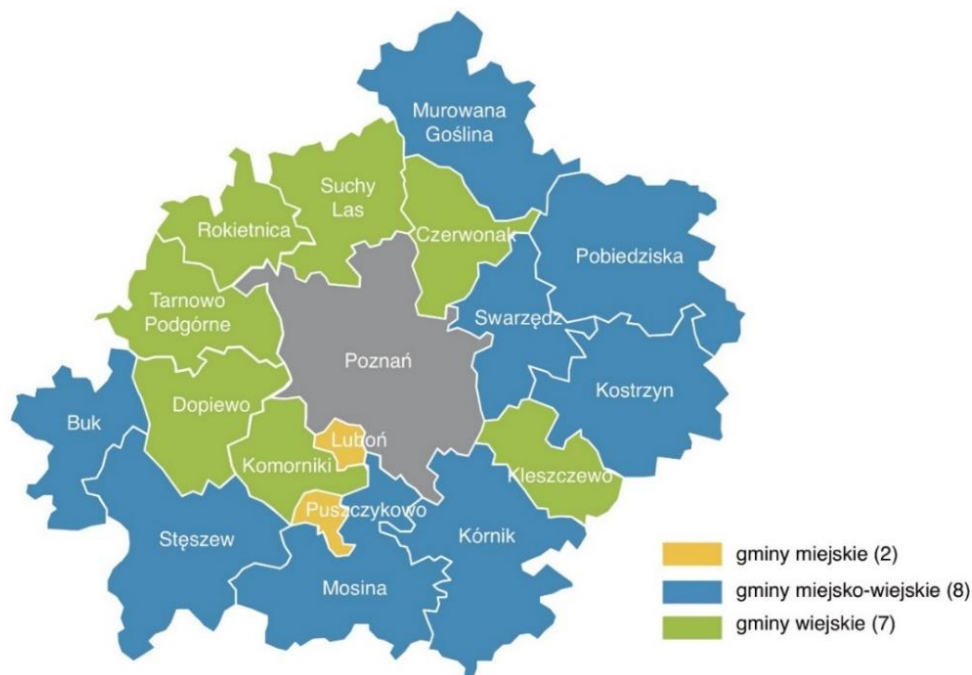
Wartości mierników - wskaźników strategicznych, wykorzystanych w ewaluacji Strategii obrazują oczekiwane rezultaty realizacji celów operacyjnych i działań. Dobór wskaźników podlegał pewnym regułom, które można ująć w następujący sposób:

- **wskaźniki oddają obraz najważniejszych efektów realizacji poszczególnych celów strategicznych,**
- **dobrane wskaźniki są relatywnie łatwe do przetwarzania informacji i interpretacji,**
- **koszt zbierania danych nie przewyższa wartości informacji, jakie dostarczają.**

Wobec powyższego liczba wskaźników wykorzystanych w ewaluacji w zdecydowanej mierze obejmuje powszechnie dostępne dane i informacje na temat kluczowych pól oddziaływania Strategii. Bardzo ważnym elementem ewaluacji Strategii jej uspołecznienie. W tym celu w ramach badania ewaluacyjnego przeprowadzono ogólnodostępną ankietę wśród mieszkańców Powiatu. Ankieta miała wyłącznie postać elektroniczną. Jej formularz został zamieszczony na stronie internetowej Starostwa Powiatowego, gmin Powiatu oraz Stowarzyszenia Metropolia Poznań. Badanie trwało od 16. czerwca do 12. lipca 2025 r. Ewaluacja działań Powiatu przez mieszkańców dotyczyła lat 2020 – 2024. Z uwagi na okres podlegający ewaluacji, obejmujący lata pandemii COVID-19, proszono również respondentów o odniesienie się do kwestii pandemii i jej wpływu na życie mieszkańców. W badaniu wzięło udział 181 respondentów (o 30 więcej niż w analogicznym badaniu w 2020 r.). Wyniki ankiety przedstawione w niniejszym raporcie pt. „Społeczna ewaluacja realizacji Strategii – wyniki badań ankietowych” stanowiły cenny materiał pomocniczy w ocenie poszczególnych działań Starostwa Powiatowego realizowanych w latach 2020 – 2024.

III Powiat Poznański - podstawowe informacje

Powiat Poznański skupia 17 samorządowych jednostek lokalnych, w tym: 2 gminy miejskie (Puszczykowo i Luboń), 7 gmin wiejskich (Czerwonak, Dopiewo, Kleszczewo, Komorniki, Rokietnica, Suchy Las, Tarnowo Podgórne) i 8 gmin miejsko-wiejskich (Buk, Kostrzyn, Kórnik, Mosina, Murowana Goślina, Pobiedziska, Stęszew, Swarzędz). W analizowanym okresie nie zmienił swoich granic ani struktury administracyjnej.

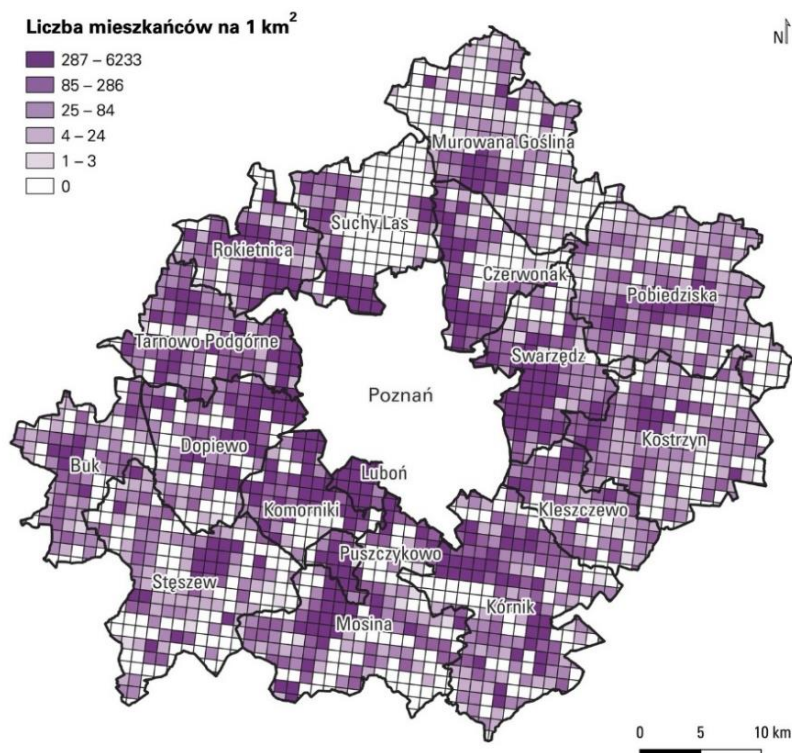


Ryc. 1. Podział administracyjny Powiatu Poznańskiego

Źródło: Opracowanie CBM UAM.

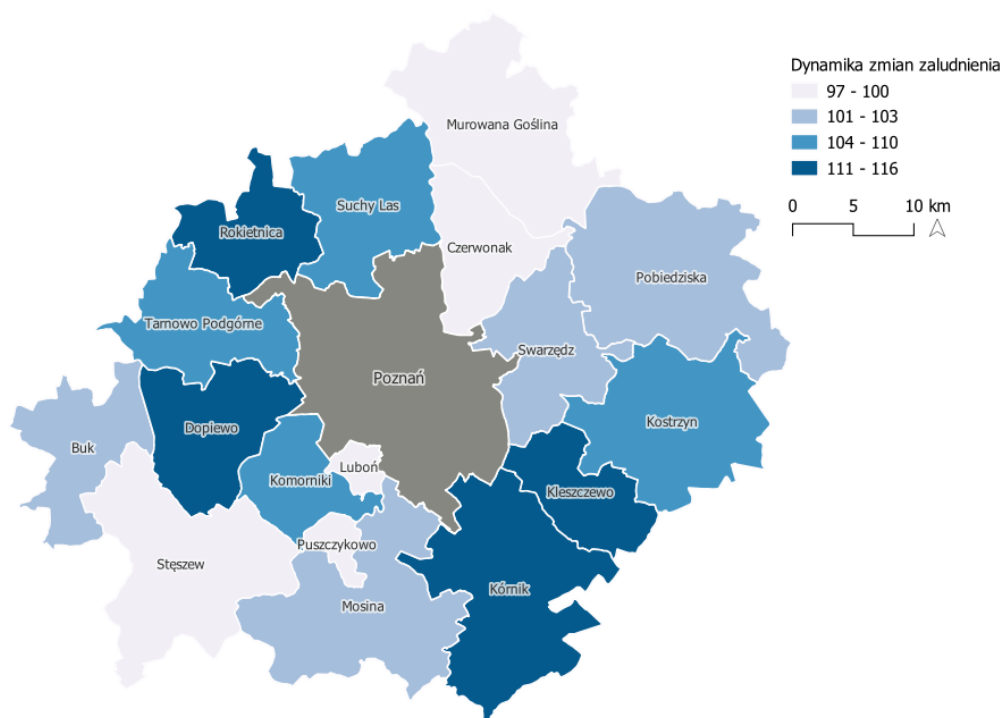
Pod względem zajmowanej powierzchni największymi gminami Powiatu są: Pobiedziska, Kórnik, Stęszew, Murowana Goślina i Mosina. Najmniejsze to Puszczykowo i Luboń. Pod względem liczby mieszkańców największymi gminami Powiatu są Swarzędz, Kórnik, Komorniki, Dopiewo i Mosina. Najmniejszymi: Kleszczewo, Puszczykowo i Buk. Gęstość zaludnienia Powiatu jest nierównomierna. Najwięcej osób na 1 km² przypada w najmniejszych pod względem powierzchni miastach – Luboniu i Puszczykowie. Najmniejszą gęstość zaludnienia wykazują gminy Stęszew, Murowana Goślina i Pobiedziska. W skali regionalnej Powiat staje się coraz bardziej równorzędnym (w sensie potencjału demograficznego, społecznego i gospodarczego) partnerem w relacji z miastem Poznań. Udział liczby ludności Powiatu w całej aglomeracji wzrósł w latach 1990-2024 z 27,1% do 45,2% i tendencja ta nie powinna ulec zmianie. W 1990 r. Poznań liczył 591,1 tys., a 17 gmin późniejszego Powiatu Poznańskiego 225,5 tys. stałych mieszkańców. W 2024 r. odpowiednie liczby wynosiły już 536,1 tys. i 454,3 tys. mieszkańców. Od utworzenia Powiatu w 1999 r. liczba jego mieszkańców wzrosła o 76%. Średni wiek mieszkańców wynosi 38,9 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana wg GUS liczba mieszkańców Powiatu Poznańskiego w 2050 roku

ma wynieść 554 649, tym samym Powiat przekroczy liczbę mieszkańców Poznania (z liczbą 485,1 tys.) (więcej <https://www.polskawliczbach.pl>)



Ryc. 2. Rozmieszczenie ludności w gminach Powiatu Poznańskiego

Źródło: Opracowanie CBM UAM na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego 2021.



Ryc. 3. Zmiany zaludnienia w gminach Powiatu Poznańskiego w latach 2020 – 2024 (2020=100%)

Źródło: Opracowanie CBM UAM na podstawie danych BDL GUS.

Tab. 1. Ruch naturalny i migracje w gminach Powiatu Poznańskiego w 2024 roku.

Jednostka terytorialna	Urodzenia żywe na 1000 ludności	Zgony na 1000 ludności	Małżeństwa na 1000 ludności	Przyrost naturalny na 1000 ludności	Napływ na 1000 ludności	Odływ na 1000 ludności	Saldo migracji na 1000 ludności	Przyrost rzeczywisty na 1000 ludności
Buk	9,04	8,19	3,6	0,85	17,1	11,9	5,2	6,05
Czerwonak	6,15	7,15	2,7	-1,00	15,7	10,2	5,5	4,50
Dopiewo	10,22	6,17	3,3	4,05	29,5	10,2	19,3	23,45
Kleszczewo	10,54	4,38	2,9	6,15	38,1	9,1	29,0	35,55
Komorniki	7,64	4,71	4,2	2,93	18,8	11,7	7,1	10,13
Kostrzyn	7,90	8,19	4,0	-0,29	25,9	9,9	16,0	15,71
Kórnik	10,36	5,94	3,7	4,42	36,6	9,2	27,4	32,12
Luboń	6,67	8,31	3,7	-1,64	14,5	13,1	1,4	-0,24
Mosina	7,14	8,72	3,5	-1,58	19,2	12,0	7,2	5,62
Murowana Goślina	6,39	8,08	3,7	-1,70	16,1	14,1	1,9	0,20
Pobiedziska	7,65	9,01	4,1	-1,35	17,4	9,9	7,5	6,15
Puszczykowo	3,46	16,74	3,2	-13,29	15,0	12,8	2,2	-11,09
Rokietnica	9,63	6,40	3,5	3,22	31,4	7,5	23,9	27,42
Stęszew	5,98	10,41	3,3	-4,43	16,6	9,9	6,7	2,27
Suchy Las	7,24	6,90	2,7	0,34	24,9	7,6	17,4	17,84
Swarzędz	7,89	7,89	3,7	0,00	22,6	15,0	7,5	7,60
Tarnowo Podgórne	9,39	6,74	3,4	2,65	25,6	9,1	16,5	19,25
Powiat Poznański	8,06	7,43	3,5	0,63	23,1	11,0	12,1	12,73

Źródło: Opracowanie CBM UAM na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS.

Sytuację demograficzną Powiatu na tle Wielkopolski i kraju przedstawia tab. 2. Powiat Poznański reprezentuje jeden z najprężniejszych i najmłodszych demograficzne obszarów, na tle zarówno Wielkopolski, jak i kraju.

Tab. 2. Sytuacja demograficzna Powiatu Poznańskiego na tle województwa wielkopolskiego i Polski w 2024 r.

Wskaźnik	Powiat Poznański	Województwo wielkopolskie	Polska
Gęstość zaludnienia	239,1	116,7	119,4
Wskaźnik feminizacji	105	106	107
% ludności w wieku przedprodukcyjnym	22,8	19,1	18,0
% ludności w wieku poprodukcyjnym	17,4	22,2	23,8
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	0,63	-2,80	-4,17
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 mieszkańców	11,6	0,4	-
Saldo migracji zagranicznych na 1000 mieszkańców	0,55	0,22	0,25

Źródło: Opracowanie CBM na podstawie BDL GUS.

Dynamikę wybranych wskaźników rozwoju Powiatu w latach 2020-2024 przedstawia tab. 3. W okresie wdrażania aktualnie obowiązującej Strategii Powiat zwiększył liczbę ludności. Zwiększeniu uległy także liczba podmiotów gospodarczych oraz dochody Powiatu.

Tab. 3. Wybrane wskaźniki rozwoju Powiatu Poznańskiego w latach 2020 i 2024

Liczba / Wskaźnik	2020	2024
Powierzchnia	1900 km ²	1900 km ²
Liczba mieszkańców	429 870	454 283
Gęstość zaludnienia	226,3 os./km ²	239,1 os./ km ²
Dochody Powiatu	404 517 tys. zł	645 179 tys. zł
Średnie dochody Powiatu na 1 mieszkańca	948,02 zł	1 427,42 zł
Liczba podmiotów gospodarczych (Regon)	68 153	81 065
Liczba spółek z kapitałem zagranicznym	1 005	963

Źródło: Opracowanie CBM na podstawie BDL GUS.

Obecna powierzchnia 1900 km² - stawia Powiat Poznański w gronie największych powiatów ziemskich w Polsce (większe terytorialnie są powiaty białostocki, sokólski, olsztyński i giżycki). Ze względu na liczbę mieszkańców, ponad 450 tys., Powiat Poznański dysponuje największym potencjałem demograficznym w skali kraju (wyprzedzając powiaty ziemskie: krakowski, kielecki i rzeszowski). Rosnąca liczba mieszkańców Powiatu Poznańskiego, głównie dzięki napływowi mieszkańców zarówno z Poznania, jak i spoza aglomeracji, umacnia pozycję tej jednostki na mapie administracyjnej kraju.

Powiat Poznański reprezentuje jeden z najwyższych poziomów rozwoju gospodarczego na tle zarówno Wielkopolski, jak i kraju (tab. 4.). Świadczy o tym ponadprzeciętna przedsiębiorczość, rozwinięty rynek pracy z liczną grupą dojeżdżających spoza Powiatu, rosnąca z roku na rok liczba podmiotów gospodarczych oraz niska stopa bezrobocia rejestrowanego. Efektem są wysokie wpływy do budżetu samorządów zarówno gmin, jak i Powiatu z tytułu podatków PIT i CIT.

Tab. 4. Poziom rozwoju gospodarczego Powiatu Poznańskiego na tle województwa wielkopolskiego i Polski w 2024 r.

Wskaźnik	Powiat Poznański	Województwo wielkopolskie	Polska
Dochody z CIT na 1 mieszkańca	83,00 zł	34,95 zł	23,61 zł
Dochody z PIT na 1 mieszkańca	622,33 zł	391,43 zł	352,75 zł
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	298,0	254,2	242,9
Liczba podmiotów gospodarczych w sekcjach J-N* na 1000 mieszkańców	55,1	39,3	40,7
Liczba pracujących na 1000 mieszkańców	782,3	441,4	403,9
Stopa bezrobocia rejestrowanego	1,0	3,0	5,1

*Sekcje J-N: informacja i komunikacja, finanse i nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, usługi dla biznesu.

Źródło: Opracowanie CBM na podstawie BDL GUS.

Dynamiczny przyrost liczby mieszkańców Powiatu stanowi jedno z kluczowych wyzwań w zakresie zaspokajania potrzeb ludności. Do zakresu działania samorządu powiatowego należą m.in. sprawy edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, dróg publicznych, kształtowania i ochrony przyrody, dziedzictwa kulturowego, porządku publicznego i bezpieczeństwa, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku

pracy. Z punktu widzenia obywatela ważne są także decyzje i dokumenty, których wydawanie należy do kompetencji administracji powiatowej. Dotyczą one m.in. sfery komunikacji (prawa jazdy, rejestracja pojazdów), budownictwa (pozwolenia na budowę) i gospodarki nieruchomościami (podziały nieruchomości). Na realizację zadań w 2024 r. Powiat Poznański dysponował z tytułu dochodów do budżetu środkami w wysokości 645 179 tys. zł, z czego prawie połowę stanowią udziały w podatkach dochodowych PIT i CIT. Dla porównania dochody Powiatu w 2020 r. wynosiły 404 517 tys. zł (co oznacza w ciągu 5 lat wzrost o 63%). Po stronie wydatków największe kwoty przeznaczane są na oświatę i opiekę wychowawczą, administrację, pomoc społeczną i ochronę zdrowia oraz drogi powiatowe.

Powiat Poznański stanowiący do czasów transformacji społeczno-gospodarczej głównie rolnicze zaplecze Poznania, obecnie stał się jednostką o charakterze wielofunkcyjnym, na który składają się funkcje mieszkaniowe oraz wysoki poziom rozwoju przemysłu i usług. Dla transportu i mobilności mieszkańców Powiatu niezwykle ważne są inwestycje transportowe, w tym przede wszystkim drogi ekspresowe S-5 i S-11 i autostrada A2, które tworzą wschodnią, zachodnią i południową obwodnicę Poznania. Sieć Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na 9 kierunkach obsługuje komunikacyjnie gminy Powiatu Poznańskiego oraz powiaty ościenne. Jej uzupełnieniem do 2027 r. ma być kolej obwodowa - istniejąca od lat towarowa obwodnica Poznania, która zostanie przystosowana do przewozu pasażerów. Projekt zakłada budowę ośmiu nowych przystanków, zwiększenie prędkości pociągów oraz budowę nowej łącznicy, co stworzy kolejny podsystem komunikacji aglomeracyjnej.

Powiat Poznański od kilku lat zajmuje wysokie pozycje w rankingach samorządowych, organizowanych przez niezależne instytucje oceniające. W rankingu Związku Powiatów Polskich, Powiat Poznański zajmował w ostatnich 5. latach następujące wysokie miejsca w swojej kategorii (ziemskie powiaty powyżej 120 tys. mieszkańców):

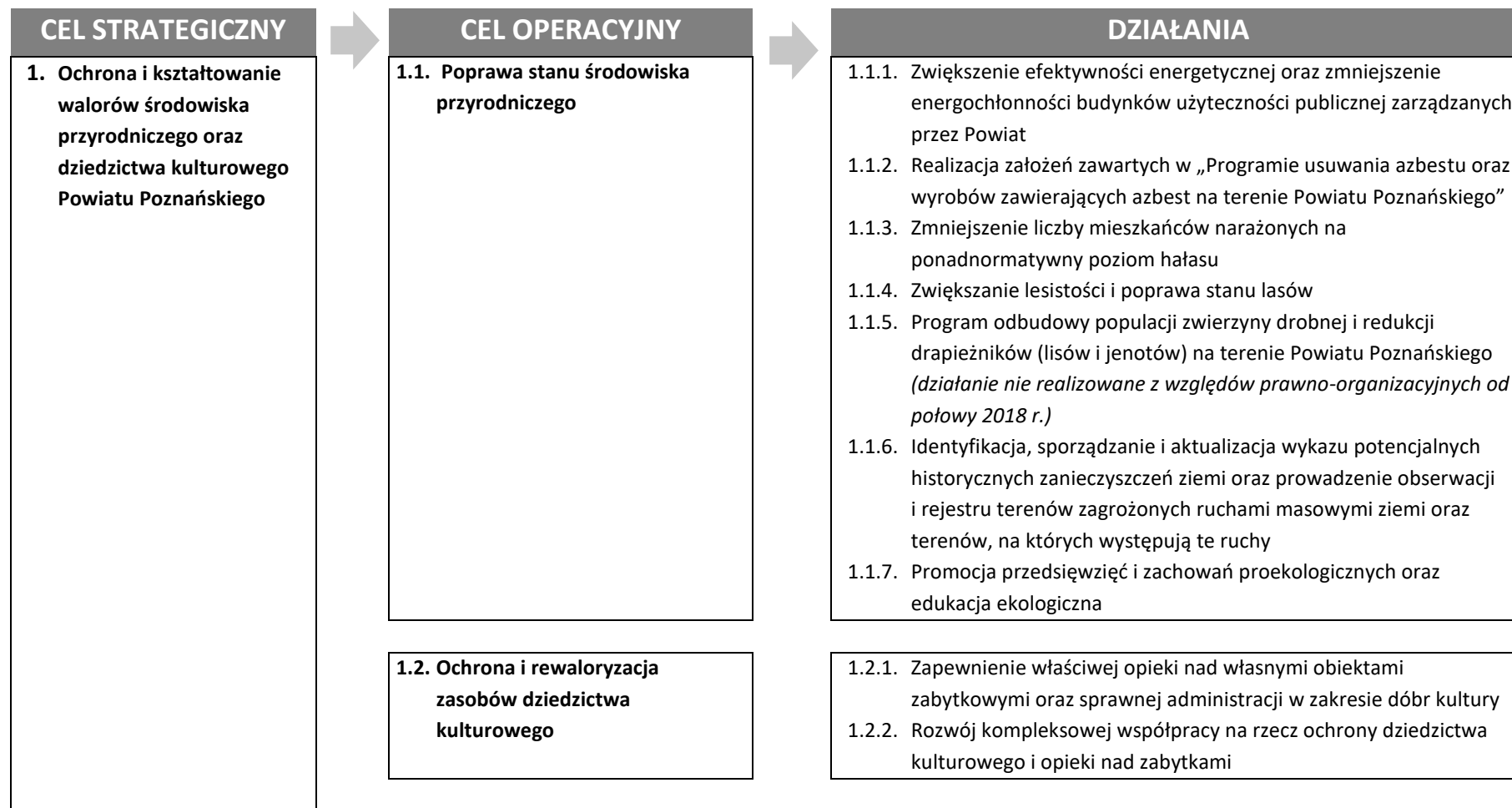
- **2020 r. – 5. miejsce.**
- **2021 r. – 5. miejsce.**
- **2022 r. – 5. miejsce**
- **2023 r. – 7. miejsce**
- **2024 r. – 2. miejsce**

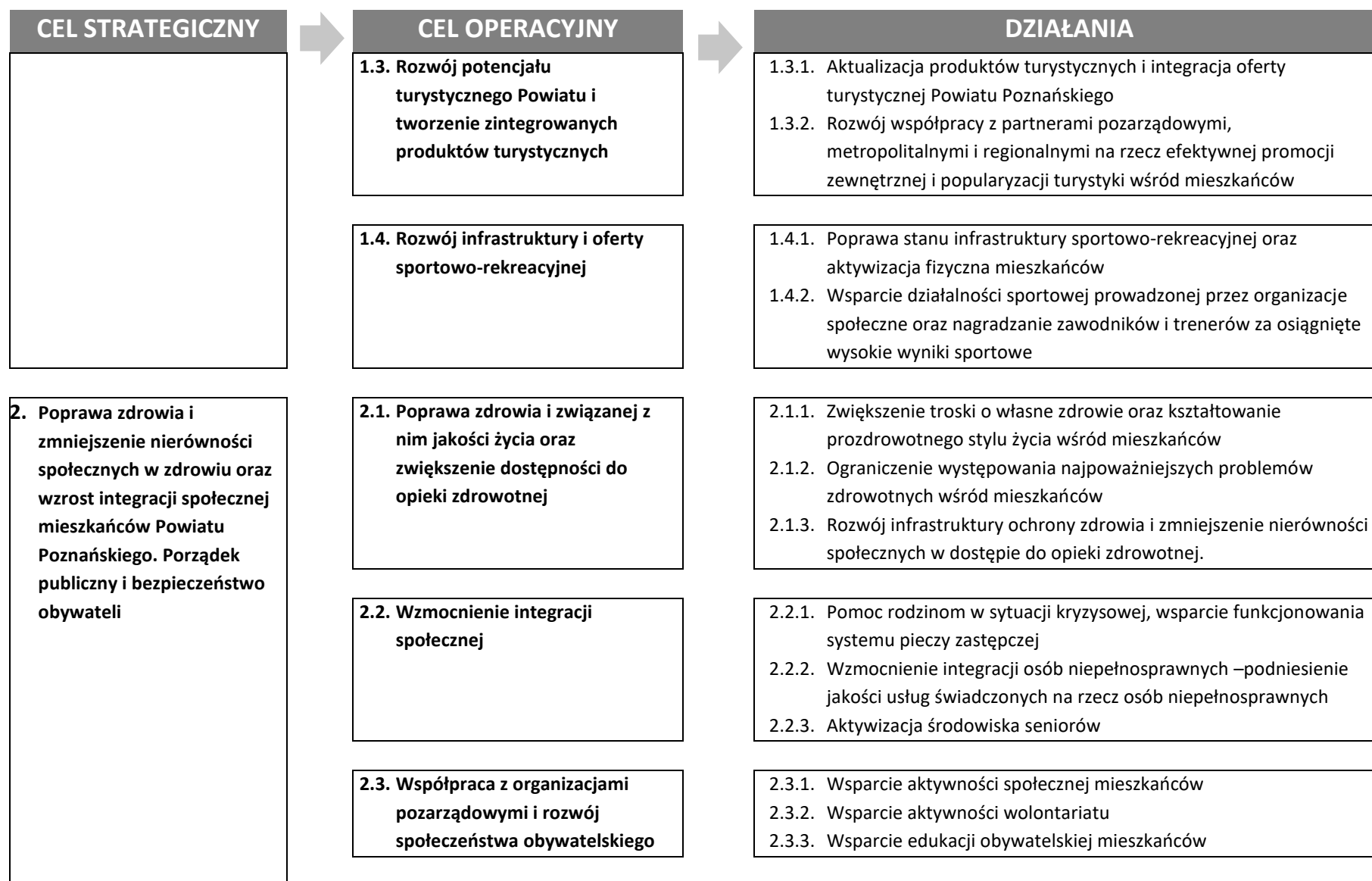
W wyżej wymienionym rankingu, Powiat Poznański w 2024 r. zajął 2. miejsce (na podstawie danych za 2023 r.), wśród jednostek powyżej 120 tys. mieszkańców. Ocenie zostały poddane obszary działalności Powiatu w siedmiu grupach tematycznych: rozwój i fundusze; polityka społeczna i zdrowotna; edukacja, kultura i sport; samorząd na rzecz mieszkańców; działania krajowe i międzynarodowe; działania ekoenergetyczne i proekologiczne; działania promocyjne (więcej <https://ranking.zpp.pl/>). Powiat Poznański w marcu 2025 r. w plebiscycie Związku Powiatów Polskich otrzymał tytuł „Super Powiatu” (Powiat spełnił aż 49 na 50 kryteriów oceny).

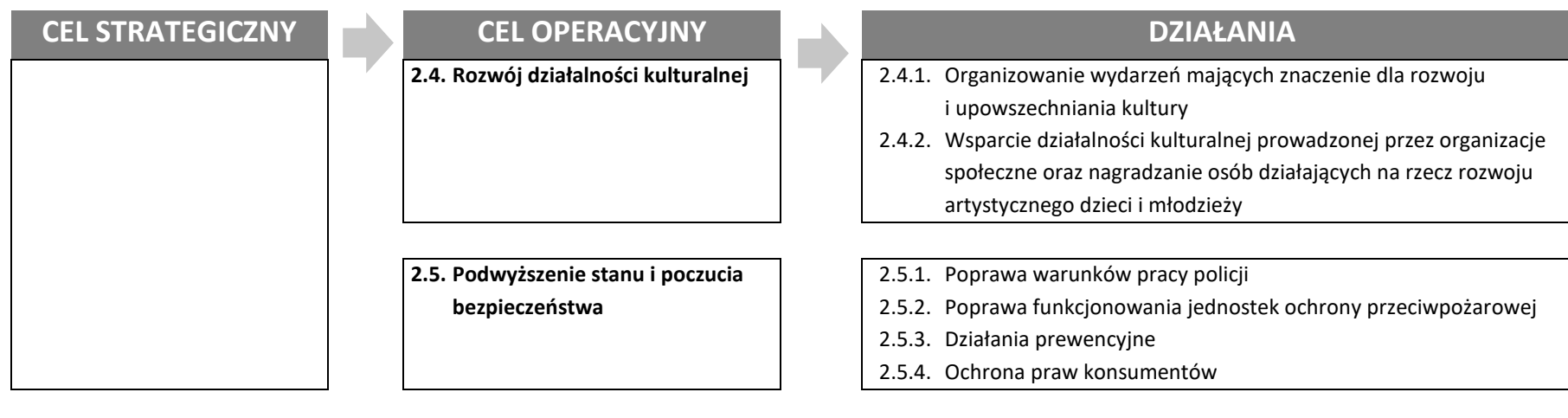
W 2025 r. Powiat otrzymał nagrodę za efektywne realizowanie zadań związanych ze zdrowiem w konkursie „Zdrowy Samorząd” – organizowanym przez PortalSamorzadowy.pl oraz portal i magazyn Rynek Zdrowia. Starostwo Powiatowe w Poznaniu zostało nagrodzone za realizację projektu pod nazwą „Zdrowy Senior” oraz projektu „Porozmawiajmy”. Była to już

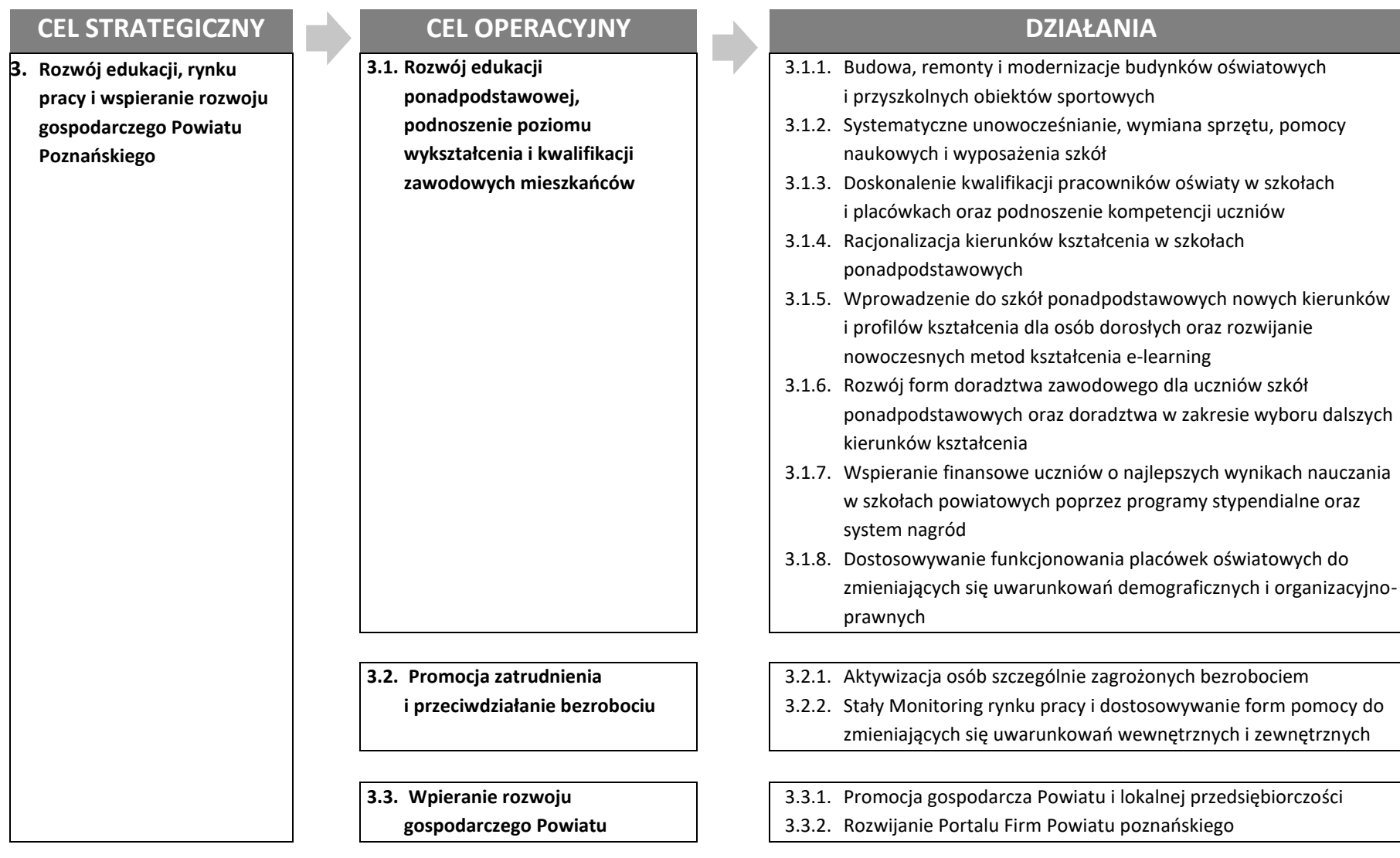
kolejna nagroda dla Powiatu Poznańskiego w ww. konkursie. W latach wcześniejszych uznanie zyskał „Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)” oraz „Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dzieci z powiatu Poznańskiego”. W 2022 r. Ministerstwo Rozwoju i Technologii przyznało Powiatowi Poznańskiemu drugą nagrodę w III edycji konkursu „Innowacyjny Samorząd”. Powiat doceniono za wdrożony w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej projekt pod nazwą „Wspomaganie procesu inwestycyjnego poprzez wykorzystanie e-usług w procesie koordynacji sytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu”.

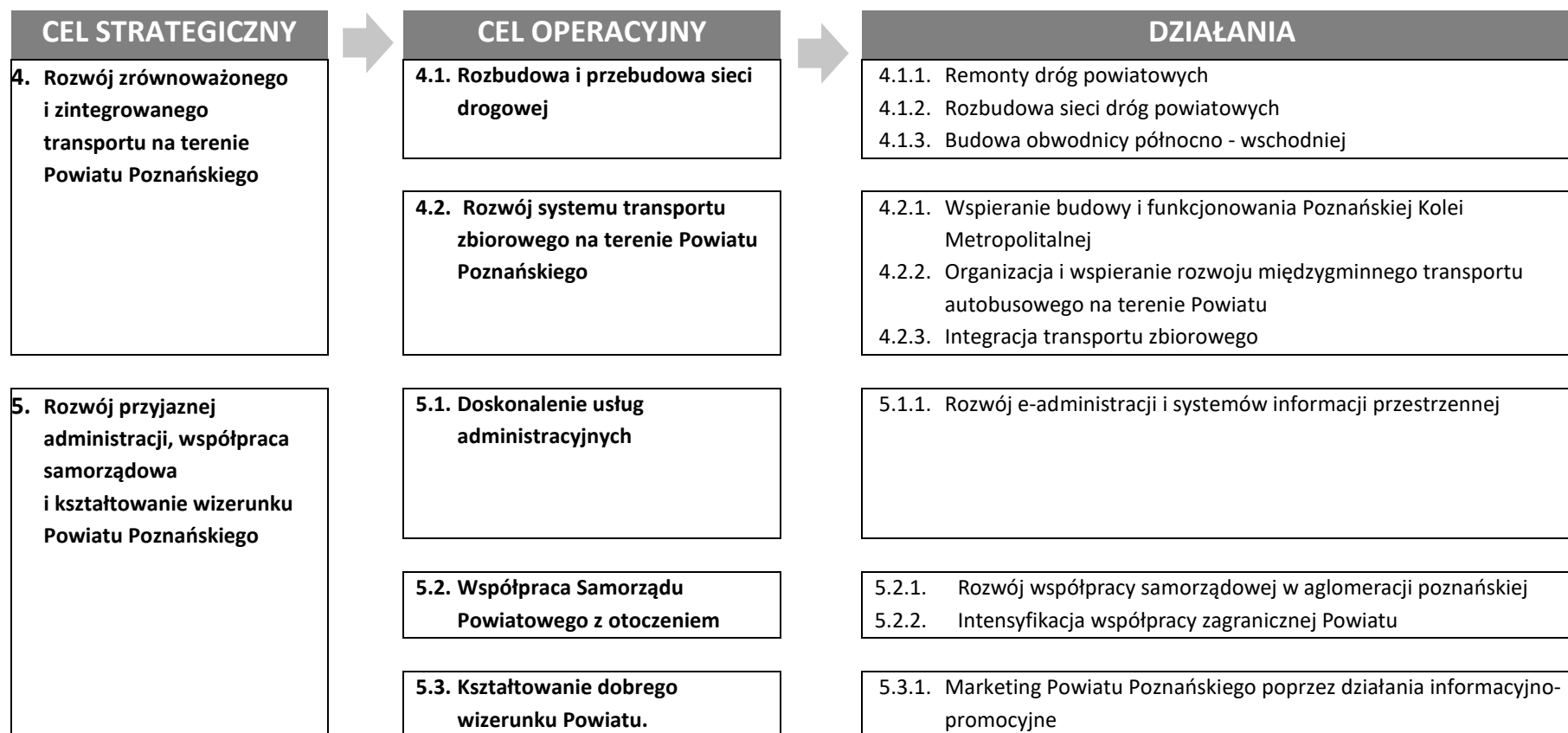
IV Ewaluacja działań strategicznych











Cel strategiczny 1: Ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego Powiatu Poznańskiego

Cel operacyjny 1.1. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

Działanie 1.1.1. Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków użyteczności publicznej zarządzanych przez Powiat

Cel i zakres zadania

Działanie zakłada termomodernizację, wymianę urządzeń elektrycznych i oświetlenia pomieszczeń na energooszczędne oświetlenie typu LED, wymianę baterii i urządzeń na wodooszczędne, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (np. poprzez wykonanie instalacji solarnej do ogrzania wody czy pozyskania energii elektrycznej), rekuperację – odzysk ciepła z powietrza wywiewanego. Ponadto każdy nowo projektowany, remontowany lub modernizowany budynek będzie wyposażany w urządzenia o wysokiej klasie energooszczędności tak, by jego efektywność energetyczna była możliwie najwyższa. Działanie to zapewnia poprawę bilansu energetycznego budynków poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię niezbędną do ich ogrzania, przygotowania ciepłej wody użytkowej i ich oświetlenia. Skutkiem zmniejszenia zużycia energii będzie redukcja emisji zanieczyszczeń, zmniejszenie kosztów bieżących utrzymania budynków, oraz brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

Działanie to zgodne jest z ustawą o samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 r., gdzie kwestie ochrony środowiska przyrodniczego, jak również utrzymanie obiektów i urządzeń użyteczności publicznej zostały zdefiniowane jako ustawowe zadania Powiatu. W związku z występującymi przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pyłu PM_{2,5} i PM₁₀ i benzo(a)pirenu, ochrona jakości powietrza jest jednym z głównych celów środowiskowych Powiatu.

Realizatorzy działania

- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy działania:

- Ośrodki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze, socjalne, zdrowotne zarządzane przez Powiat.

Realizacja działania:

▪ **2020**

- Modernizacja nieruchomości położonej w Skrzynkach - modernizacja zabytkowego dworu w Skrzynkach na potrzeby ośrodka szkoleniowo-konferencyjnego dla Powiatu Poznańskiego. Zadanie realizowane w latach: 2017 – dokumentacja, 2020-2021 - realizacja. W roku 2020 wydatkowano środki w wysokości 3 151 642,16 zł.
- Przebudowa budynku biurowego na potrzeby Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Poznaniu, ul. Franowo 26. Zadanie realizowane w latach: 2019 – dokumentacja, 2020-2021 – realizacja. W roku 2020 wydatkowano środki w wysokości 9 841 363,57 zł.
- Rewaloryzacja wnętrza dawnego kompleksu cysterskiego, obecnie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach, pl. Przemysława 9 - etap II - zadanie realizowane w latach: 2020-2021 - dokumentacja, 2021-2022 - realizacja. W roku 2020 wykonano projekt koncepcyjny wraz z mapą w kwocie 97 932,00 zł.
- Modernizacja wnętrza budynku Ośrodka Wspomagania Rodziny w Kobylnicy wraz z przystosowaniem do przepisów p.poż. Zadanie realizowane w latach: 2019 - dokumentacja, realizacja planowana w roku 2021-2022.
- Remont instalacji elektrycznych w Zespole Szkół im. Władysława i Jadwigi Zamoyskich w Rokietnicy, Szkoła w Poznaniu, ul. Rubież 20. Zadanie zrealizowano w roku 2020, w kwocie 394 722,16 zł.
- Przebudowa Zespołu Szkół w Kórniku wraz z salą gimnastyczną - dokumentacja. W roku 2020 wykonana została inwentaryzacja budowlana wraz z mapą za kwotę 18 757,50 zł. Wykonanie dokumentacji planowane jest w roku 2021. Zadanie rozszerzone zostanie o realizację po oszacowaniu zakresu i wartości robót.
- Budowa placówki opiekuńczo-wychowawczej w Swarzędzu. Realizacja planowana w latach: 2020 - opracowanie materiałów w celu przeprowadzenia postępowania, realizacja zaprojektuj i wybuduj - 2021. W roku 2020 wydatkowano środki w wysokości 618 37,00 zł.

▪ **2021**

- Modernizacja nieruchomości położonej w Skrzynkach – modernizacja zabytkowego dworu w Skrzynkach na potrzeby ośrodka szkoleniowo-konferencyjnego dla Powiatu Poznańskiego. Zadanie realizowane w latach: 2017 – dokumentacja, 2019-2022 - realizacja. W roku 2020 wydatkowano środki w wysokości 3 151 642,16 zł. W roku 2021 wydatkowano środki w wysokości 6 348 409,76 zł i 1 492 672,00 zł ze środków niewygasających z roku 2020. Termin wykonania zadania planowany jest na dzień 13.05.2022 r.
- Przebudowa budynku biurowego na potrzeby Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Poznaniu, ul. Franowo 26. Zadanie realizowane w latach: 2019 – dokumentacja, 2020-2021 – realizacja, 2021 – wyposażenie. W roku 2020

wydatkowano środki w wysokości 9 841 363,57 zł. W roku 2021 wydatkowano kwotę w wysokości 987.398,32 zł i 555.616,99 zł ze środków niewygasających z roku 2020. W roku 2021, zadanie realizowane było za kwotę 947 398,32 zł z Funduszu przeciwdziałania COVID -19.

- Rewaloryzacja wnętrza dawnego kompleksu cysterskiego, obecnie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach, pl. Przemysława 9 – etap II - zadanie realizowane w latach: 2020-2022 - dokumentacja, 2022-2024 - realizacja. W roku 2020 wykonano projekt koncepcyjny w kwocie 97 932,00 zł. W roku 2021 miała zostać wykonana dokumentacja dotycząca kuchni. Z uwagi na konieczność uzyskania pozwolenia na użytkowanie części I, realizacja dokumentacji została zawieszona. W roku 2021 nie wydatkowano żadnych środków.
- Modernizacja wnętrza budynku Ośrodka Wspomagania Rodziny w Kobylnicy wraz z przystosowaniem do przepisów p.poż. Zadanie realizowane w latach: 2019 – dokumentacja, realizacja części I w roku 2021, części II w roku 2022. W roku 2021 wydatkowano środki w wysokości 2.835.189,22 zł, w tym kwotę w wysokości 2 800 000 zł z Funduszu przeciwdziałania COVID-19.
- Przebudowa Zespołu Szkół w Kórniku wraz z salą gimnastyczną – dokumentacja. W roku 2020 wykonana została inwentaryzacja budowlana za kwotę 18 757,50 zł. Od roku 2021, w Urzędzie Miasta i Gminy Kórnik, trwa procedura uchwalania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wykonanie dokumentacji planowane jest w roku 2022, po uchwaleniu miejscowego planu. Zadanie rozszerzone zostanie o realizację, po oszacowaniu zakresu i wartości robót.
- Budowa placówki opiekuńczo-wychowawczej w Swarzędzu. Realizacja planowana w latach: 2020 – opracowanie materiałów w celu przeprowadzenia postępowania, realizacja zaprojektuj i wybuduj – 2021 - 2022. W roku 2020 wydatkowano środki w wysokości 61 837,00 zł. W dniu 8.04.2021 r. zawarta została umowa w systemie zaprojektuj i wybuduj na realizację inwestycji, z terminem wykonania do dnia 31.03.2022 r. oraz umowy na nadzór inwestorski, przyłącza gazowe i energetyczne. W roku 2021 wydatkowano środki w wysokości 3.482.991,05 zł, w tym kwotę w wysokości 3.469.102,71 zł z Funduszu przeciwdziałania COVID – 19.
- Przebudowa części budynku Starostwa Powiatowego w Poznaniu przy ul. Jackowskiego 18. Zadanie planowane w latach 2020-2023. W roku 2021 na wykonanie szkiców i ekspertyzy wydatkowano środki w wysokości 19 680,00 zł i 34 440,00 zł ze środków niewygasających z roku 2020. Na rok 2022 planowane jest wykonanie dokumentacji projektowej.
- Remont pokrycia dachu budynku Zespołu Szkół im. Gen. Dezyderygo Chłapowskiego w Bolechowie, ul. Obornicka 1. Zadanie realizowane było w terminie sześciu tygodni od dnia 3.12.2020 r. za kwotę 77 127,47 zł ze środków niewygasających z roku 2020.
- Remont pokrycia dachów budynków Liceum Ogólnokształcącego w Puszczykowie. Zadanie zrealizowane było do dnia 25.10.2021 r. za kwotę 219 545,11 zł.
- Naprawa pokrycia dachu internatu wraz z kuchnią i łącznikiem Zespołu Szkół w Mosinie.

Zadanie zrealizowane było do dnia 14.12.2021 r. za kwotę 226408,65 zł.

- Rozbiórka i naprawa kominów wentylacyjnych budynku szkoły Zespołu Szkół Nr 1 w Swarzędzu. Zadanie realizowane było do dnia 5.10.2021 r. za kwotę 209255,52 zł.
- Wymiana stolarki okiennej budynku szkoły (lewe skrzydło) Zespołu Szkół Nr1 w Swarzędzu. Zadanie realizowane było do dnia 5.11.2021 r. za kwotę 387950,16 zł.
- Wymiana okien dachowych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kobylnicy wraz z malowaniem ciągów komunikacyjnych. Zadanie realizowane było do dnia 5.12.2021 r. za kwotę 125000,00 zł.

Ponadto w 2021 r. sporządzony został raport pn. Opracowanie założeń optymalizacyjnych dla poprawy efektywności energetycznej wybranych obiektów Powiatu Poznańskiego.

■ 2022

- Modernizacja nieruchomości położonej w Skrzynkach – modernizacja zabytkowego dworu w Skrzynkach na potrzeby ośrodka szkoleniowo-konferencyjnego dla Powiatu Poznańskiego. Zadanie realizowane w latach: 2017 – dokumentacja, 2019-2022 - realizacja. W roku 2022 wydatkowano środki w wysokości 1 374609,34 zł i 4 765611,93 zł ze środków niewygasających z roku 2021 r. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. W dniu 15.11.2022 r. zawarta została umowa na montaż mebli indywidualnych na kwotę 36900,00 zł, a w dniu 30.12.2022 r. umowa na dostawę mebli metalowych na kwotę 17665,91 zł.
- Modernizacja wnętrza budynku Ośrodka Wspomagania Rodziny w Kobylnicy wraz z przystosowaniem do przepisów p.poż. W ramach inwestycji realizowane są zadania:
 - a) Modernizacja wnętrza budynku Ośrodka Wspomagania Rodziny w Kobylnicy wraz z przystosowaniem do przepisów przeciwpożarowych – Segment A. W dniu 29.04.2022 r. zawarta została umowa o roboty podobne na kwotę brutto 250000,00 zł, w dniu 5.09.2022 r. na kwotę brutto 41641,28 zł, a w dniu 9.05.2022 r. umowa o nadzór inwestorski na kwotę 4920,00 zł. Zadanie wykonano i rozliczono.
 - b) Modernizacja wnętrza budynku Ośrodka Wspomagania Rodziny w Kobylnicy wraz z przystosowaniem do przepisów przeciwpożarowych – etap II. Zadanie może się rozpocząć po przeprowadzeniu wychowanków OWR nr 2 w Kobylnicy do placówki DD w Swarzędzu. W ramach zadania, w dniu 13.10.2022 r., zawarta została umowa na aktualizację kosztorysów, na kwotę 3690,00 zł. Umowa została wykonana i rozliczona.
- Przebudowa Zespołu Szkół w Kórniku wraz z salą gimnastyczną – dokumentacja. 30.03.2022 r. uchwalony został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Obecnie trwa analiza możliwości rozwoju Szkoły - przebudowy i rozbudowy istniejących budynków na działce przy ul. Poznańskiej 2 lub budowy nowej Szkoły w innej lokalizacji, na terenie miasta Kórnik. W roku 2022 nie wydatkowano żadnych środków.
- Budowa placówki opiekuńczo-wychowawczej w Swarzędzu. Zadanie wykonywane było w systemie „zaprojektuj i wybuduj” w latach 2021-2022. W ramach zadania w dniu

8.04.2021 r. zawarta została umowa na realizację inwestycji z terminem wykonania do dnia 18.07.2022 r. na kwotę wraz z aneksami 6.438.990,00 zł brutto. W dniu 13.07.2021 r. zawarta została umowa na pełnienie nadzoru inwestorskiego na kwotę 19114,47 zł, a w dniu 16.03.2022 r. na kwotę 10770,00 zł brutto. W ramach zadania zawarta została również umowa na kwotę 2.257,30 zł na wykonanie przyłącza elektrycznego, umowa na kwotę 2622,48 zł na wykonanie przyłącza do sieci gazowej oraz na wykonanie aranżacji wnętrz za kwotę 10000,00 zł. W dniu 1.08.2022 r. zawarta została umowa o roboty podobne na kwotę 14420,00 zł. W ramach zadania realizowane będą również dostawy i montaż wyposażenia. Dostawy realizowane będą w okresach 30 i 60 dniowych i rozliczone zostaną w roku 2023. W związku z powyższym, Uchwałą Rady Powiatu z dnia 23 listopada 2022 r. wprowadzono ww. zadanie do wykazu wydatków niewygasających z upływem roku 2022 w wysokości 393659,49 zł, z terminem ostatecznego wykonania do dnia 30.06.2023 r. W roku 2021 wydatkowano środki w wysokości 3 482991,05 zł, w roku 2022 kwotę w wysokości 371498,97 zł z wydatków niewygasających z upływem roku 2021 r. oraz kwotę 2 671079,38 zł z budżetu roku 2022. Inwestycja, w wysokości 3.850.636,38 zł, realizowana była z Funduszu przeciwdziałania COVID – 19.

- Przebudowa części budynku Starostwa Powiatowego w Poznaniu przy ul. Jackowskiego 18. W ramach zadania w roku 2021 wykonana została ekspertyza techniczna dotycząca stanu ochrony przeciwpożarowej budynku i program funkcjonalno-użytkowy. W dniu 21.06.2022 r. zawarta została umowa na wykonanie dokumentacji projektowej na kwotę 490509,24 zł z terminem wykonania do dnia 10.12.2022 r. W ramach zadania wykonana zostanie nw. dokumentacja projektowa:
 - a) dostosowania budynku Starostwa Powiatowego w Poznaniu przy ul. Jackowskiego 18 do przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej wraz z wymaganymi prawem uzgodnieniami,
 - b) przebudowy wybranych pomieszczeń na parterze budynku Starostwa Powiatowego w Poznaniu przy ul. Jackowskiego 18 wraz z wymaganymi prawem uzgodnieniami,
 - c) przebudowy wybranych pomieszczeń na I i II piętrze budynku Starostwa Powiatowego w Poznaniu przy ul. Jackowskiego 18 wraz z wymaganymi prawem uzgodnieniami.

Przedmiot umowy obejmuje trzy działy. Z uwagi na konieczność ich wspólnego uzgodnienia z rzeczoznawcą ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych realizacja musiała zostać zawieszona. W związku z powyższym wykonanie dokumentacji zakończy się w roku 2023. Z uwagi na fakt, iż tylko część umowy w wysokości 220483,89 zł rozliczona została w roku 2022, Uchwałą Rady Powiatu z dnia 23 listopada 2022 r. wprowadzono ww. zadanie do wykazu wydatków niewygasających z upływem roku 2022 w wysokości 270025,35 zł z terminem ostatecznego wykonania do dnia 30.06.2023 r. W ramach zadania wykonana została również, w roku 2022, mapa za kwotę 1476,00 zł.

- Malowanie pomieszczeń Domu Ogrodnika na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach, Plac

Przemysława 9. W ramach zadania w dniu 7.11.2022 r. zawarta została umowa na kwotę 43230,20 zł z terminem realizacji do dnia 14.12.2022 r. Zadanie wykonano i rozliczono.

- Remont dachu budynku przy ul. Słowackiego 8 w Poznaniu. Umowa zawarta została 7.12.2021r. na kwotę 1 242 478,20 zł, a 14.12.2021 r. zawarta została umowa na pełnienie nadzoru inwestorskiego na kwotę 23985,00 zł. Termin realizacji ustalony został na 5 miesięcy od dnia przekazania terenu budowy. Z uwagi na fakt, iż zakończenie robót przypadało w roku 2022, zasadne było ustalenie wydatku niewygasającego z upływem roku 2021 w wysokości 1 266 463,20 zł z terminem ostatecznego wykonania do dnia 30.06.2022 r. Zadanie zakończono i rozliczono terminowo.
- Remont pokrycia dachu budynku kuchni i łącznika przy Liceum Ogólnokształcącym w Puszczykowie, ul. Kasprowicz 3. 6.09.2022 r. zawarta została umowa - część nr 1 na kwotę 95117,77 zł z terminem wykonania do dnia 13.12.2022 r. Zadanie zrealizowano i rozliczono.
- Remont pokrycia dachów budynków internatu Zespołu Szkół w Mosinie przy ul. Topolowej 2. 5.07.2022 r. zawarta została umowa na kwotę 1 597 777,00 zł z terminem wykonania do dnia 12.11.2022 r. Zadanie zrealizowano i rozliczono.

Ponadto w 2021 r. sporządzony został raport pn. Opracowanie założeń optymalizacyjnych dla poprawy efektywności energetycznej wybranych obiektów Powiatu Poznańskiego. Trwały procedury zlecenia usług. W roku 2022 nie wydatkowano żadnych środków na ten cel.

■ 2023

- Modernizacja pomieszczeń w budynku przy ul. Słowackiego 8 w Poznaniu - zadanie zostało wykonane i rozliczone w roku 2023.
- Adaptacja pomieszczeń po PODGIK w budynku przy ulicy Jackowskiego 18 w Poznaniu na potrzeby Starostwa Powiatowego. W latach 2022-2023 wykonana została dokumentacja projektowa. Szacowana wartość robót 5 200 000,00 zł. Termin wykonania 2024-2025 r.
- Przebudowa kuchni z pomieszczeniami pomocniczymi i zapleczem w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach, Plac Przemysława 9. Zadanie realizowane jest w formule zaprojektuj i wybuduj, z terminem wykonania do dnia 11.10.2024 r. Szacowana wartość 3 180 000,00 zł (dofinansowanie).
- Budowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarnym, sportowym i łącznikiem na terenie Zespołu Szkół w Bolechowie, ul. Obornicka 1. Zadanie realizowane jest w formule zaprojektuj i wybuduj, z terminem wykonania do dnia 7.07.2025 r. Szacowana wartość zadania 22 320 000,00 zł (dofinansowanie).
- Działania zmierzające do poprawy efektywności energetycznej w jednostkach Powiatu Poznańskiego. W ramach zadania wykonane mają zostać przedsięwzięcia pn.: Część 1 – budowa trzech mikro instalacji PV na potrzeby DPS w Lisówkach, Domu dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży oraz Mieszkań chronionych zlokalizowanych w Lisówkach – szacowana wartość 2 100 000,00 zł, Część 2 - instalacja pomp ciepła na potrzeby c.o. i c.w.u. Domu Pomocy Społecznej w Lisówkach – szacowana wartość 2 100 000,00 zł. W roku 2023 wykonane zostały programy funkcjonalno-użytkowe, za kwotę 54 000,00 zł.,

rozliczone zostaną po weryfikacji w roku 2024 r. Termin realizacji zadania 2024-2025 r.

- Poprawa efektywności energetycznej wybranych obiektów Powiatu Poznańskiego. W ramach zadania wykonano regulacje i prace serwisowe w zakresie instalacji sanitarnych oraz stolarki otworowej w 8 obiektach Powiatu Poznańskiego, na kwotę 158.424,00 zł, oraz zorganizowano i przeprowadzono edukację energetyczną pracowników jednostek Powiatu Poznańskiego, na kwotę 154900,00 zł.

▪ **2024**

- Modernizacja pomieszczeń Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w budynku przy ul. Słowackiego 8 w Poznaniu - zadanie zostało wykonane i rozliczone w roku 2024.
- Adaptacja pomieszczeń po PODGIK w budynku przy ulicy Jackowskiego 18 w Poznaniu na potrzeby Starostwa Powiatowego. W latach 2022-2023 wykonana została dokumentacja projektowa. Realizacja robót rozpoczęła się 15.05.2024 r. i potrwa do dnia 28.02.2025 r. Wartość robót, zgodnie z umowami, ustalona została na kwotę 5 113409,49 zł.
- Przebudowa kuchni z pomieszczeniami pomocniczymi i zapleczem w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach, Plac Przemysława 9. Zadanie realizowane było w formule zaprojektuj i wybuduj, z terminem od 18.07.2023 r. do dnia 26.11.2024 r. Zadanie zakończono i rozliczono. Wartość ogółem ustalona została na kwotę 3 229468,61 zł, w tym dofinansowanie 1 960000,00 zł.
- Budowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarnym, sportowym i łącznikiem na terenie Zespołu Szkół w Bolechowie, ul. Obornicka 1. Zadanie realizowane jest w formule zaprojektuj i wybuduj, od dnia 7.08.2023 r. z terminem wykonania do dnia 18.10.2025 r. Wartość robót, zgodnie z zawartymi umowami, ustalona została na kwotę 22 465177,09 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 13 500000,00 zł oraz dodatkowe środki z Budżetu Państwa w wysokości 771905,00 zł.
- Działania zmierzające do poprawy efektywności energetycznej w jednostkach Powiatu Poznańskiego. W ramach zadania wykonane mają zostać przedsięwzięcia pn.: Część 1 – budowa trzech mikro instalacji PV na potrzeby DPS w Lisówkach, Domu dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży oraz Mieszkań chronionych zlokalizowanych w Lisówkach – szacowana wartość 1 898787,76 zł, Część 2 - instalacja pomp ciepła na potrzeby c.o. i c.w.u. Domu Pomocy Społecznej w Lisówkach – wartość ogółem 2 319550,63 zł. Realizacja zadania rozpoczęła się 30.07.2024 r. z terminem wykonania do dn. 13.02.2025r.
- Poprawa efektywności energetycznej wybranych obiektów Powiatu Poznańskiego. W ramach zadania wykonano naprawy stolarki otworowej w 8 obiektach Powiatu Poznańskiego, na kwotę 59210,00 zł.
- Wykonanie wentylacji mechanicznej poddasza zabytkowego budynku szkoły w Murowanej Goślinie. Termin wykonania ustalono na dzień 28.10.2024 r. Zadanie zostało wykonane i rozliczone.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych Edycja 3 PGR,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych Edycja 2,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Nakłady finansowe: **2020** – 13 566 254 zł, **2021** – 17 001 684 zł, **2022** – 11 269 598,96 zł, **2023** – 1 137 463 zł, **2024** – 12 813 590 zł.

Efekty/produkty realizacji działania

Działanie to zapewnia poprawę bilansu energetycznego budynków poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię niezbędną do ich ogrzania, przygotowania ciepłej wody użytkowej i ich oświetlenia. Skutkiem zmniejszenia zużycia energii będzie redukcja emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie kosztów bieżących utrzymania budynków. Brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

▪ 2020

- liczba obiektów, w których dokonano wymiany urządzeń elektrycznych i oświetlenia – 1,
- liczba obiektów poddanych termomodernizacji – 1,
- liczba instalacji wykorzystujących energię źródeł odnawialnych, instalowanych w obiektach zarządzanych przez Powiat – 1.

▪ 2021

- liczba obiektów, w których dokonano wymiany urządzeń elektrycznych i oświetlenia – 2,
- liczba obiektów poddanych termomodernizacji – 0,
- liczba instalacji wykorzystujących energię źródeł odnawialnych, instalowanych w obiektach zarządzanych przez Powiat – 0.

▪ 2022

- liczba obiektów, w których dokonano wymiany urządzeń elektrycznych i oświetlenia – 1,
- liczba obiektów poddanych termomodernizacji – 1,
- liczba instalacji wykorzystujących energię źródeł odnawialnych, instalowanych w obiektach zarządzanych przez Powiat – 1.

▪ 2023

- liczba obiektów, w których dokonano wymiany urządzeń elektrycznych i oświetlenia – 1,
- liczba obiektów poddanych termomodernizacji – 0,
- liczba instalacji wykorzystujących energię źródeł odnawialnych, instalowanych w obiektach zarządzanych przez Powiat – 0.

▪ 2024

- liczba obiektów, w których dokonano wymiany urządzeń elektrycznych i oświetlenia – 3,
- liczba obiektów poddanych termomodernizacji – 8,
- liczba instalacji wykorzystujących energię źródeł odnawialnych, instalowanych w obiektach zarządzanych przez Powiat – 4.

Ocena działania wg kryteriów REEUS

▪ Trafność

Zwiększanie efektywności energetycznej budynków poprzez m.in. termomodernizację, instalację urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii, czy wymianę urządzeń na mniej energochłonne jest działaniem pożądanym, zostało właściwie określone dając w przyszłości oszczędności środowiskowe i ekonomiczne oraz poprawę komfort funkcjonowania obiektów.

▪ Skuteczność

Skuteczność działania jest duża, wszystkie wytypowane do realizacji działania zostały zrealizowane.

▪ Wydajność

Efektywność działania jest pełna, gdyż nastąpiła poprawa bilansu energetycznego budynków poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię niezbędną do ich ogrzania i przygotowania ciepłej wody użytkowej. Skutkiem zmniejszenia zużycia energii będzie redukcja emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie kosztów bieżących utrzymania budynków.

▪ Użyteczność

Działanie to było skierowane do dużej grupy społecznej (uczniowie szkół, pensjonariusze ośrodków, pracownicy administracji) w celu poprawienia ich jakości funkcjonowania w miejscu nauki, pracy czy przebywania.

▪ Trwałość

Efekt działania jest trwały, a efekty działania będą odczuwalne przez wiele lat.

Końcowa ocena działania

Z uwagi na efekt, trafność, skuteczność i trwałość przedsięwzięć działanie otrzymuje ocenę bardzo dobrą.

Rekomendacje

Działanie powinno być kontynuowane. W obliczu rosnących cen energii działania mające na celu zmniejszenie zapotrzebowania na energię otrzymują charakter priorytetowy.

Działanie 1.1.2. Realizacja założeń zawartych w „Programie usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego”

Cel i zakres zadania

Realizacja Programu usuwania azbestu na terenie Powiatu Poznańskiego przyniesie zarówno korzyści zdrowotne, ekonomiczne jak i ekologiczne poprzez zmniejszenie emisji włókien azbestu do powietrza. Poprawie ulegnie wówczas ochrona zdrowia mieszkańców gmin oraz wygląd zewnętrzny obiektów budowlanych i ich stan techniczny.

Realizacja działania wynika z przyjętego przez Radę Powiatu Poznańskiego w 2008 roku „Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego” oraz jego aktualizacji z 2014 roku, który jest realizowany przy udziale gmin Powiatu. Azbest jest włóknistym minerałem o praktycznie niezniszczalnej strukturze, równocześnie w momencie wdychania włókien zawieszonych w powietrzu staje się zagrożeniem dla zdrowia i życia, jest niebezpiecznym czynnikiem rakotwórczym. Azbest z chwilą jego usunięcia z miejsca występowania staje się odpadem niebezpiecznym. W związku z zagrożeniem jakie stanowi azbest należy go likwidować z miejsc, w których potencjalnie stanowi zagrożenie dla ludzi.

Realizatorzy działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy działania

Wykonawca prac związanych z likwidacją wyrobów zawierających azbest, każdego roku wyłoniony w drodze przetargu.

Wykonawcami prac w kolejnych latach byli:

w 2020 r. - AM Trans Progres Sp. z o.o. ze Złotnik;

w 2021 r. - REVOL Sp. z o.o. z Łodzi;

w 2022, 2023 r. oraz 2024 r. - ECO-POL Sp. z o.o. z Pruszcza.

Realizacja działania

▪ 2020

Uchwałą Nr 1073/2020 z dnia 27 lutego 2020 roku Zarząd Powiatu w Poznaniu zatwierdził regulamin określający zasady likwidacji wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego na rok 2020. Każdy podmiot, który chciał wziąć udział w programie likwidacji wyrobów zawierających azbest miał obowiązek złożyć pisemny, kompletny wniosek we właściwym miejscowo urzędzie gminy. Złożone wnioski podlegały weryfikacji przez pracowników urzędów gmin. Ostateczny termin składania wniosków przez wnioskodawców ustalono na dzień 15 października 2020 r., a ich przekazania do Starostwa Powiatowego w Poznaniu na dzień 20 października 2020 r. Wykonawcą prac związanych z likwidacją wyrobów zawierających azbest został podmiot AM Trans Progres Sp. z o.o. ze Złotnik, wyłoniony w drodze przetargu. Po realizacji zadania związanego z usuwaniem wyrobów zawierających

azbest każdorazowo dokonywano odbioru prac protokołem odbioru. Ponadto wykonawca przedstawił karty przekazania odpadu na składowisko posiadające zezwolenie na unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

▪ **2021**

Uchwałą Nr 1976/2021 z dnia 11 lutego 2021 roku Zarząd Powiatu w Poznaniu zatwierdził regulamin określający zasady likwidacji wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego na rok 2021. Każdy podmiot, który chciał wziąć udział w programie likwidacji wyrobów zawierających azbest miał obowiązek złożyć pisemny, kompletny wniosek we właściwym miejscowo urzędzie gminy. Złożone wnioski podlegały weryfikacji przez pracowników urzędów gmin. Ostateczny termin składania wniosków przez wnioskodawców ustalono na dzień 30 lipca 2021 r. Wykonawcą prac związanych z likwidacją wyrobów zawierających azbest została firma REVOL Sp. z o.o. z Łodzi, wyłoniona w drodze przetargu. Po realizacji zadania związanego z usuwaniem wyrobów zawierających azbest każdorazowo dokonywano odbioru prac protokołem odbioru. Ponadto wykonawca przedstawił karty przekazania odpadu na składowisko posiadające zezwolenie na unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

▪ **2022**

Uchwałą Nr 2927/2022 z dnia 9 lutego 2022 roku Zarząd Powiatu w Poznaniu zatwierdził regulamin określający zasady likwidacji wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego na rok 2022. Każdy podmiot, który chciał wziąć udział w programie likwidacji wyrobów zawierających azbest miał obowiązek złożyć pisemny, kompletny wniosek we właściwym miejscowo urzędzie gminy. Złożone wnioski podlegały weryfikacji przez pracowników urzędów gmin. Ostateczny termin składania wniosków ustalono na dzień 12 sierpnia 2022 r. Wykonawcą prac związanych z likwidacją wyrobów zawierających azbest została firma ECO-POL Sp. z o.o. z Pruszcza, wyłoniona w drodze przetargu. Po realizacji zadania związanego z usuwaniem wyrobów zawierających azbest każdorazowo dokonywano odbioru prac dokumentując fakt ten protokołem odbioru. W celu potwierdzenia prawidłowego unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest wykonawca przedstawił karty przekazania odpadu na składowisko posiadające zezwolenie na unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

▪ **2023**

Uchwałą Nr 3764/2023 z dnia 12 stycznia 2023 roku Zarząd Powiatu w Poznaniu zatwierdził regulamin określający zasady likwidacji wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego na rok 2023. Każdy podmiot nieprowadzący działalności gospodarczej posiadający lub mający w zarządzie nieruchomość na terenie Powiatu Poznańskiego, który chciał wziąć udział w programie likwidacji wyrobów zawierających azbest mógł złożyć pisemny, kompletny wniosek we właściwym miejscowo urzędzie gminy. Złożone wnioski podlegały weryfikacji przez pracowników urzędów gmin. Ostateczny termin składania wniosków ustalono na dzień 16 czerwca 2023 r. Wykonawcą prac związanych z likwidacją wyrobów zawierających azbest została firma ECO-POL Sp. z o.o. z Pruszcza, wyłoniona w

drodze przetargu. Podczas realizacji zadania, każdorazowo ważenie i odebranie wyrobów zawierających azbest dokumentowano protokołem odbioru. W celu potwierdzenia prawidłowego unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest wykonawca przedstawił karty przekazania odpadów na składowisko posiadające zezwolenie na unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

▪ **2024**

Uchwałą Nr 4756/2024 z dnia 19 lutego 2024 roku Zarząd Powiatu w Poznaniu zatwierdził regulamin określający zasady likwidacji wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego na rok 2024. Każdy podmiot nieprowadzący działalności gospodarczej posiadający lub mający w zarządzie nieruchomość na terenie Powiatu Poznańskiego, który chciał wziąć udział w programie likwidacji wyrobów zawierających azbest mógł złożyć pisemny, kompletny wniosek we właściwym miejscowo urzędzie gminy. Złożone wnioski podlegały weryfikacji przez pracowników urzędów gmin. Ostateczny termin składania wniosków ustalono na dzień 31 lipca 2024 r. Wykonawcą prac związanych z likwidacją wyrobów zawierających azbest została firma ECO-POL Sp. z o.o. z Pruszcza, wyłoniona w drodze przetargu. Podczas realizacji zadania, każdorazowo ważenie i odebranie wyrobów zawierających azbest dokumentowano protokołem odbioru. W celu potwierdzenia prawidłowego unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest wykonawca przedstawił karty przekazania odpadów na składowisko posiadające zezwolenie na unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu,
- budżety gmin uczestniczących w programie likwidacji wyrobów zawierających azbest.

Nakłady finansowe: **2020** – 431 787,60 zł, **2021** – 512 804,60 zł, **2022** – 513 004,77 zł,
2023 – 506 450,48 zł, **2024** – 544 772,90 zł

Efekty/produkty realizacji działania

Masa unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest wyniosła w 2020 roku: 743 280 kg, 2021 roku 843 600 kg, 2022 roku 918 477 kg, 2023 roku 869 016 kg, 2024 roku 1 080 660 kg.

Ocena działania wg kryteriów REEUS

▪ **Trafność**

Materiały budowlane zawierające azbest mają właściwości kancerogenne i ich usuwanie jest działaniem pożądanym.

- **Skuteczność**

Skuteczność działania jest duża, co roku Zarząd Powiatu zatwierdza regulamin określający zasady likwidacji wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu i w trybie przetargu wyłania wykonawcę prac polegających na likwidacji wyrobów zawierających azbest zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

- **Wydajność**

Na podstawie „Aktualizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego. 2014” w powiecie zinwentaryzowano na podstawie inwentaryzacji i zgłoszeń 20 558 Mg azbestu u osób fizycznych i 5311 Mg w nieruchomościach użytkowanych przez podmioty gospodarcze. W latach 2014-2019 usunięto około 5889 Mg, czyli około 22% zinwentaryzowanego azbestu. Zakładając, że do 2032 roku zakłada się usunięcie wszystkich wyrobów azbestowych, to przy obecnym tempie wynoszącym ok. 900 Mg na rok, wydajność ta jest niewystarczająca i powinna wynosić około 1700 Mg na rok.

- **Użyteczność**

Działanie to zwiększa poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gmin powiatu.

- **Trwałość**

Efekt działania jest trwały, a efekty działania będą odczuwalne przez wiele lat.

Końcowa ocena działania

Działanie, mające na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego, służy poprawie jakości życia mieszkańców i pomimo niewystarczającej wydajności jego realizacji, na którą nie ma wpływu organ, zasługuje na wysoką ocenę.

Rekomendacje

Należy kontynuować prowadzone działania, a w celu zdynamizowania działań dotyczących usuwania azbestu wskazane jest prowadzenie szerokich działań propagujących konieczność usuwania azbestu zarówno wśród osób fizycznych jak i podmiotów gospodarczych.

Działanie 1.1.3. Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu

Cel i zakres zadania

Budowa dróg rowerowych wzdłuż dróg powiatowych oraz w miarę potrzeby ekranów akustycznych, a także wykonanie dróg wykorzystując warstwę ścieralną, na której ruch pojazdów emituje niższy poziom hałasu. Na poprawę emisji hałasu i ograniczenie ruchu pojazdów mechanicznych wpływa głównie budowanie ścieżek rowerowych, które w latach 2020-2024 powstały na terenie Powiatu Poznańskiego w ramach realizowanych inwestycji drogowych. Mieszkańcy powiatu dzięki ścieżkom rowerowym mogą korzystać z rowerów, jako

alternatywnego środka transportu. Ponadto wybudowano ekran akustyczny w Głuchowie oraz w Gowarzewie przy przebudowie ulicy Siekierskiej wykonano warstwę ścierną asfaltu z materiału, na którym toczenie się kół pojazdów mechanicznych emituje niższy poziom hałasu.

Realizatorzy działania

- Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu,
- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- gminy Powiatu Poznańskiego, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Realizacja działania

■ 2020

- budowa ścieżki rowerowej na ulicy Poznańskiej w Puszczykowie (ZIT) – 0,7 km,
- budowa ścieżki rowerowej w Drużynie (ZIT) – 0,5 km,
- budowa ścieżki rowerowej na odcinku Buk – Szewce (ZIT) – 4,6 km,
- budowa ścieżki rowerowej na odcinku Kociątkowa Górka – węzeł Iwno na S5 – 2 km,
- budowa ścieżki rowerowej na odcinku Więckowice – Lusówko – 2,5 km,
- budowa ścieżki rowerowej na ulicy Poznańskiej w Koziegłównach – 0,8 km,
- budowa ścieżki rowerowej na odcinku Kicin – Kliny – 0,9 km.

■ 2021

- budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Dachowa – 2,8 km,
- budowa ścieżki rowerowej w Głuchowie – 1,5 km,
- budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Pecna (ZIT) – 0,9 km,
- budowa ścieżki rowerowej na drodze Szreniawa – Komorniki – 1,1 km,
- budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Słupia – 0,9 km,
- budowa ekranu akustycznego w Głuchowie – 130 m.

■ 2022

- budowa ścieżki Strykowo – Modrze (ZIT) – 2,9 km,
- budowa ścieżki przy drodze Napachanie – Rokietnica – 2,6 km,
- budowa ścieżki na ulicy Otuskiej w Buku – 0,8 km,
- krótkie odcinki ścieżek pojawiły się również na nowopowstałych rondach w Dąbrówce oraz Suchym Lesie – łącznie 0,4 km,
- budowa ścieżki rowerowej na drodze Poznań – Tulce – Gowarzewo,
- budowa ścieżki Rybojedzko – Sapowice – Strykowo,
- budowa ścieżki w Długiej Goślinie

■ 2023

- ścieżka rowerowa Poznań – Tulce – Gowarzewo – 3,5 km,
- ścieżka rowerowa Rybojedzko – Sapowice – Strykowo – 3,6 km,
- ścieżka rowerowa w Długiej Goślinie – 1 km,
- budowa rond w Rokietnicy – 0,3 km,

- budowa tunelu pod torami kolejowymi w Kobylnicy – 0,5 km,
- przebudowa ulicy Szkolnej w Tarnowie Podgórnym – 0,3 km.

▪ 2024

Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu podjął w 2024 roku działania, które już teraz (realizacja), bądź w niedalekiej przyszłości (opracowanie dokumentacji technicznej) pozwolą zmniejszyć liczbę mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu.

Podczas przebudowy ulicy Siekierckiej w Gowarzewie została wykonana warstwa ścieralna z masy SMA. Ruch pojazdów po takiej nawierzchni emituje niższy poziom hałasu aż o kilka dB, w porównaniu z klasyczną nawierzchnią wykonaną z betonu asfaltowego. Dlatego jest ona mniej uciążliwa dla mieszkańców.

Odcinki ścieżek rowerowych powstały również przy okazji realizowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu inwestycji (budowa dwóch rond w Rokietnicy, budowa ronda w Biedrusku).

W 2024 roku trwały przygotowania do inwestycji (budowy ścieżek rowerowych), dzięki czemu możliwa będzie ich realizacja w tym roku lub w kolejnych latach:

- PFU dla ścieżki rowerowej w Otuszu,
- PDU dla ścieżki rowerowej Siedlec – Gułtowy,
- Projekt budowy ścieżki Komorniki – Plewiska,
- Projekt przebudowy drogi i budowy ścieżki Biskupice – Jankowo,
- Projekt budowy ścieżki Mosina – Żabinko – Żabno,
- Projekt rozbudowy drogi powiatowej w Zalasewie.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet powiatu,
- budżet państwa,
- budżety gmin,
- budżet Unii Europejskiej: Europejski Funduszu Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (WRPO 2014+), Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.

Nakłady finansowe

▪ 2020

- budowa ścieżki rowerowej na ulicy Poznańskiej w Puszczykowie (ZIT) – 1,9 mln zł,
- budowa ścieżki rowerowej w Drużynie (ZIT) – 3 mln zł,
- budowa ścieżki rowerowej na odcinku Buk – Szewce (ZIT) – 4 mln zł,
- budowa ścieżki rowerowej na odcinku Kociałkowa Górka – węzeł Iwno na S5 – ścieżka powstała w ramach II etapu przebudowy drogi Iwno – Pobiedziska – wydatki na inwestycję w 2020 roku to 7,7 mln zł,

- budowa ścieżki rowerowej na odcinku Więckowice – Lusówko – ścieżka powstała w ramach przebudowy drogi – wydatki na inwestycję w 2020 roku to 8,8 mln zł,
- budowa ścieżki rowerowej na ulicy Poznańskiej w Koziegłowach – ścieżka powstała w ramach przebudowy drogi – wydatki na inwestycję w 2020 roku to 6,8 mln zł,
- budowa ścieżki rowerowej na odcinku Kicin – Kliny – 2,7 mln zł.
- **2021**
 - budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Dachowa – ścieżka powstała w ramach II etapu przebudowy drogi Gądko – Szczodrzykowo, wydatki na inwestycję to 9,3 mln zł,
 - budowa ścieżki rowerowej i ekranu akustycznego w Głuchowie – w ramach I etapu przebudowy drogi Głuchowo – Chomęcice, wydatki na inwestycję to 10 mln zł,
 - budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Pecna (ZIT) – koszt inwestycji to 4,5 mln zł,
 - budowa ścieżki rowerowej na drodze Szreniawa – Komorniki – koszt inwestycji to 1,1 mln zł,
 - budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Słupia – koszt inwestycji to 1,9 mln zł.
- **2022**
 - budowa ścieżki Strykowo – Modrze (ZIT) – 0,5 mln zł;
 - budowa ścieżki przy drodze Napachanie – Rokietnica (w ramach przebudowy całej drogi) – 8,7 mln zł;
 - budowa ścieżki na ulicy Otuskiej w Buku – 5 mln zł;
 - budowa ścieżki rowerowej na drodze Poznań – Tulce – Gowarzewo – 5,6 mln zł;
 - budowa ścieżki Rybojedzko – Sapowice – Strykowo – 6 mln zł;
 - budowa ścieżki w Długiej Goślinie – 2 mln zł.
- **2023**
 - ścieżka rowerowa Poznań – Tulce – Gowarzewo – 6,2 mln zł;
 - ścieżka rowerowa Rybojedzko – Sapowice – Strykowo – 8,8 mln zł;
 - ścieżka rowerowa w Długiej Goślinie – 5,2 mln zł;
 - budowa rond w Rokietnicy – 9,7 mln zł;
 - budowa tunelu pod torami kolejowymi w Kobylnicy – 19,5 mln zł;
 - przebudowa ulicy Szkolnej w Tarnowie Podgórny – 3,8 mln zł.
- **2024**
 - Przebudowa ulicy Siekierckiej w Gowarzewie – 6 mln zł.
 - PFU dla ścieżek rowerowych w Otuszu i na drodze Siedlce – Gułtowy – 77 tys. zł.
 - Projekt budowy ścieżki Komorniki – Plewiska – 107 tys. zł.
 - Projekt budowy ścieżki Biskupice – Jankowo – 180 tys. zł.
 - Projekt budowy ścieżki Mosina – Żabinko – Żabno – 98 tys. zł.
 - Projekt rozbudowy drogi powiatowej w Zalasewie – 78 tys. zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- **2020**
 - łączna długość wybudowanych ścieżek rowerowych – 12 km.

▪ **2021**

- łączna długość wybudowanych ścieżek rowerowych – 7,2 km.
- łączna długość wybudowanych ekranów akustycznych – 130 m.

▪ **2022**

- łączna długość wybudowanych ścieżek rowerowych – 6,7 km.

▪ **2023**

- łączna długość wybudowanych ścieżek rowerowych – 9,2 km.

▪ **2024**

- Długość drogi, na której zastosowano „cichą nawierzchnię” – 930 m.
- Długość zaprojektowanych ścieżek rowerowych – 13,2 km.

Ocena działania wg kryteriów REEUS

▪ **Trafność**

Działanie związane ze zmniejszaniem liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywną emisję hałasu jest działaniem istotnym i pożądanym przez mieszkańców.

▪ **Skuteczność**

Skuteczność działania jest duża, wszystkie wytypowane do realizacji działania zostały zrealizowane.

▪ **Wydajność**

Efektywność będzie można ocenić w perspektywie kilku lat użytkowania dróg rowerowych, po kolejnych pomiarach ruchu, pomiarach emisji hałasu i opracowaniu map akustycznych.

▪ **Użyteczność**

Działania, których efekt może poprawić jakość klimatu akustycznego jest działaniem użytecznym.

▪ **Trwałość**

Efekt działania jest trwały, a efekty działania będzie można ocenić w dłuższej perspektywie czasu.

Końcowa ocena działania

Realizację działania ocenia się bardzo dobrze, natomiast ocenę w kontekście skuteczności będzie można podać w dłuższej perspektywie czasowej.

Rekomendacje

Rekomenduje się kontynuację realizacji działania. Sugeruje się analizę możliwości rozszerzenia działania na inne metody redukcji hałasu drogowego takie jak zmiany organizacyjne ruchu polegające na redukcji prędkości pojazdów w sąsiedztwie terenów chronionych akustycznie oraz, w miejscach newralgicznych, wprowadzenie zieleni izolacyjnej.

Działanie 1.1.4. Zwiększanie lesistości i poprawa stanu lasów

Cel i zakres zadania

Poprawa stanu środowiska przyrodniczego. Sporządzanie uproszczonych planów urządzenia lasów. Celem działania jest poprawa stanu lasów poprzez prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Realizatorzy działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu
- Nadleśnictwa na terenie Powiatu,
- Właściciele lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Realizacja działania

Starosta Poznański sprawuje nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, a zgodnie z ustawą o lasach trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się m.in. według uproszczonych planów urządzenia lasu (UPUL), zawierających opisy i oceny stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej. UPUL dla lasów stanowiących własność osób fizycznych i wspólnot gruntowych sporządzane są na zlecenie i koszt starosty.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

Nakłady finansowe: **2020** – 83573,61 zł, **2021** – 80000,00 zł, **2022** – 100000,00 zł,
2023 – 100000,00 zł, **2024** – 115000,00 zł.

Efekty/produkty realizacji działania

▪ 2020

Sporządzono dokumentację projektu uproszczonego planu urządzenia lasu o łącznej powierzchni 22,0593 ha. Koszt sporządzenia ww. dokumentacji wyniósł 3573,61 zł.

▪ 2021

Zapewnienie wykonywania w imieniu Starosty Poznańskiego części zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa (monitorowanie wypełniania obowiązków wynikających z ustawy o lasach przez właścicieli lasów; wsparcie merytoryczne).

▪ 2022

Zapewnienie wykonywania w imieniu Starosty Poznańskiego części zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa (monitorowanie wypełniania obowiązków wynikających z ustawy o lasach przez właścicieli lasów; wsparcie merytoryczne).

▪ **2023**

Zapewnienie wykonywania w imieniu Starosty Poznańskiego części zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa (monitorowanie wypełniania obowiązków wynikających z ustawy o lasach przez właścicieli lasów; wsparcie merytoryczne).

▪ **2024**

Zapewnienie wykonywania w imieniu Starosty Poznańskiego części zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa (monitorowanie wypełniania obowiązków wynikających z ustawy o lasach przez właścicieli lasów; wsparcie merytoryczne).

Uaktualnienie zapisów dokumentacji urządzeniowej wpływa na efektywne sprawowanie nadzoru nad ww. lasami.

Ocena działania wg kryteriów REEUS

▪ **Trafność**

Zwiększenie powierzchni terenów leśnych, jest działaniem oczekiwanym przez społeczeństwo i służy wszystkim mieszkańcom, wpływa na funkcjonowanie systemów przyrodniczych.

▪ **Skuteczność**

Skuteczność działania jest pełna, jest ono konsekwentnie realizowane.

▪ **Wydajność**

Działanie jest efektywne, konsekwentnie realizowane.

▪ **Użyteczność**

Działanie poprawia jakość życia mieszkańców, prowadzi do spójnego rozwoju terenów leśnych, które stanowią elementy tzw. zielonej infrastruktury.

▪ **Trwałość**

Efekt działania są trwałe i będą służyły kolejnym pokoleniom.

Końcowa ocena działania

Ocena końcowa działania jest bardzo pozytywna.

Rekomendacje

Działanie powinno być kontynuowane w kolejnych latach.

Działanie 1.1.5. Program odbudowy populacji zwierzyny drobnej i redukcji drapieżników (lisów i jenotów) na terenie Powiatu Poznańskiego

Cel i zakres zadania

Działanie od połowy 2018 r. nie jest realizowane.

Realizatorzy działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Realizacja działania

Powiat Poznański nie może przekazywać dotacji z własnego budżetu na odstrzał redukcyjny lisów i jenotów. Uchwała Rady Powiatu w Poznaniu w sprawie zasad i trybu udzielania takich dotacji została unieważniona uchwałą Nr 18/987/2018 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 1 sierpnia 2018 r. w części obejmującej postanowienia §§ 1-11. Mając na uwadze powyższe Powiat Poznański zrezygnował z udzielania dotacji celowych ze środków budżetu Powiatu w kolejnych latach.

Działanie 1.1.6. Identyfikacja, sporządzanie i aktualizacja wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi oraz prowadzenie obserwacji i rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy

Cel i zakres zadania

Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi pozwala zidentyfikować występowanie dotychczas niezewidencjonowanych terenów zanieczyszczonych a w dalszej kolejności podjąć działania remediacyjne. Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach.

Realizatorzy działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- firmy geodezyjne.

Realizacja działania

▪ 2020

- Inwentaryzacja i aktualizacja raz na dwa lata wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi.

- Obserwacja i monitoring instrumentalny geodezyjny osuwiska w Czapurach oraz obserwacje terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i terenów na których występują te ruchy – dwa razy w roku.
- **2021**
 - Inwentaryzacja i aktualizacja raz na dwa lata wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi.
 - Obserwacja i monitoring instrumentalny geodezyjny osuwiska w Czapurach oraz obserwacje terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i terenów na których występują te ruchy.
- **2022**
 - Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach.
- **2023**
 - Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach.
- **2024**
 - Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

Nakłady finansowe: **2020** – 11 000 zł, **2021** – 6 000 zł, **2022** – 8 600 zł
2023 – 8 800 zł, **2024** – 12 700 zł

Efekty/produkty realizacji działania

- **2020**
 - W 2020 r. nie zidentyfikowano miejsca, gdzie potencjalnie mogło wystąpić historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi.
 - Obserwacje terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i terenów, na których występują te ruchy.
 - 2 sesje pomiarowe monitoringu instrumentalnego geodezyjnego i monitoringu obserwacyjnego na osuwisku zlokalizowanym w Czapurach, które jest osuwiskiem aktywnym i okresowo aktywnym zagrażającym odcinkowi ul. Poznańskiej.
- **2021**
 - W 2021 r. nie zidentyfikowano miejsca, gdzie potencjalnie mogło wystąpić historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi.
 - Obserwacje terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i terenów na których występują te ruchy.

- W czasie sesji wiosennej w 2021 r. na osuwisku zlokalizowanym w Czapurach przy ul. Poznańskiej nie stwierdzono niepokojących oznak aktywności osuwiska
- **2022**
 - W 2022 r. nie zidentyfikowano miejsca, gdzie potencjalnie mogło wystąpić historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi. W związku z art. 101d ust. 9 ustawy *Prawo ochrony środowiska* w sierpniu 2022 r. przekazano Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska informację, że Starosta Poznański nie dokonał identyfikacji nowych potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi w odniesieniu do wykazu przekazanego do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w 2018 r.
 - W czasie sesji pomiarowej wykonanej w listopadzie 2022 r. na osuwisku zlokalizowanym w Czapurach przy ul. Poznańskiej nie stwierdzono niepokojących oznak aktywności osuwiska.
- **2023**
 - W 2023 r. nie zidentyfikowano miejsca, gdzie potencjalnie mogło wystąpić historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi.
 - W czasie sesji pomiarowej wykonanej w listopadzie 2023 r. na osuwisku zlokalizowanym w Czapurach przy ul. Poznańskiej stwierdzono względem poprzednich pomiarów powolny ruch mas ziemnych w jednym z punktów pomiarowych. W raporcie monitoringu za 2023 r. zalecono zagęszczenie sieci pomiarowej w uaktywnionej strefie osuwiska
- **2024**
 - W 2024 r. nie zidentyfikowano miejsca, gdzie potencjalnie mogło wystąpić historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi. W związku z art. 101d ust. 9 ustawy *Prawo ochrony środowiska* w sierpniu 2024 r. przekazano Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska informację, że Starosta Poznański nie dokonał identyfikacji nowych potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi w odniesieniu do wykazu przekazanego do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w 2018 r.
 - W czasie sesji pomiarowej wykonanej w listopadzie 2024 r. na osuwisku zlokalizowanym w Czapurach przy ul. Poznańskiej stwierdzono w punktach pomiarowych względem poprzednich pomiarów nieznaczne rozbieżności i wskazano, że kolejne sesje pomiarowe dadzą informację, czy zmiany wywołane są aktywnością osuwiska. Ponadto wykonane zostały trzy dodatkowe punkty pomiarowe w sieci monitoringu.

Ocena działania wg kryteriów REEUS

- **Trafność**

Działanie wynika z kompetencji Starosty określonej w przepisach prawa (art. 101d i 110a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*).

- **Skuteczność**

Działanie realizowane jest w zakresie kompetencji Starosty, jest realizowane w pełni.

- **Wydajność**

Nie można na podstawie posiadanych informacji ocenić wydajności podejmowanych działań.

- **Użyteczność**

Działanie jest użyteczne, jego zadaniem jest identyfikacja obszarów zagrażających zdrowiu i życiu ludzi.

- **Trwałość**

Identyfikacja obszarów jest działaniem ciągłym, kontynuowanym w kolejnych latach.

Końcowa ocena działania

Działanie co do zakresu realizowane bardzo dobrze.

Rekomendacje

Rekomenduje się kontynuację realizacji zadania.

Działanie 1.1.7. Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna

Cel i zakres zadania

Starosta Poznański promuje przedsięwzięcia i zachowania proekologiczne oraz edukację ekologiczną poprzez organizację szkoleń, konkursów, konferencji. Szkolenia oraz konferencje w zakresie ochrony środowiska oraz w zakresie zapobiegania szkodom w środowisku dotyczą przede wszystkim: gospodarowania odpadami, hałasu w przepisach o ochronie środowiska będących w kompetencjach starosty, ochrony przyrody i lasu, ochrony powietrza.

Realizatorzy działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Realizacja działania

- **2020**

Corocznie organizowany od 2010 r. konkurs „Kochajmy nasze małe ojczyzny” dla uczniów szkół z terenu Powiatu Poznańskiego. Celem konkursu było pogłębianie wiedzy z zakresu ochrony środowiska oraz lokalnych walorów przyrodniczych, a także integracja uczniów i wymiana doświadczeń między szkołami ponadgimnazjalnymi Powiatu Poznańskiego.

Z uwagi na zagrożenie zakażeniem wirusem SARS-Cov-2 w 2020 r. w pozostałej części roku nie realizowano żadnego szkolenia, konferencji, konkursu.

▪ **2021**

4 listopada 2021 r. odbyła się konferencja z zakresu ochrony środowiska skierowana do sołtysów. Podczas spotkania omówiono Program Priorytetowy „Moja Woda” oraz „Czyste Powietrze” prowadzony przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, realizację zadań służących ochronie środowiska wykonywanych przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, działania Powiatu Poznańskiego w ograniczaniu niskiej emisji. Przedstawiona została również tematyka związana z mikroretencją.

▪ **2022**

W dniach 13-14 września 2022 r. w Łęczeczkach odbyła się konferencja dla sołtysów z zakresu ochrony środowiska. Jej celem było przedstawienie wybranych zagadnień dotyczących ekologii, w tym działań służących poprawie jakości powietrza, ochronie przyrody, racjonalnemu gospodarowaniu energią, a także wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w tym zakresie. W trakcie konferencji omówiono programy „Agroenergia” i „Czyste Powietrze Plus”. Rozmawiano o biogazowniach rolniczych, jako korzystnym rozwiązaniu dla pozyskiwania energii elektrycznej i ciepła użytkowego oraz o ochronie klimatu i przyrody - zwłaszcza w aspekcie szczególnej roli drzew i lasów w polepszaniu jakości powietrza i retencjonowaniu wody. Podczas konferencji przedstawiono również informacje o podejmowanych w latach 2018-2022 działaniach Powiatu Poznańskiego mających na celu ograniczanie niskiej emisji.

▪ **2023**

W dniach 29-30 maja 2023 r. w Łęczeczkach, odbyło się szkolenie z zakresu ochrony i zagrożeń środowiska adresowane do służb mundurowych z terenu Powiatu Poznańskiego. Jego celem było przedstawienie wybranych zagadnień dotyczących zagrożeń dla środowiska, omówienie zmieniających się przepisów, a także wymiana doświadczeń i dobrych praktyk. Wzięli w nim udział przedstawiciele Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu, komendanci powiatowych komisariatów policji, a także reprezentanci Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu oraz Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych PSP. W trakcie szkolenia poruszono zagadnienia dotyczące m.in. zapewnienia dobrostanu zwierzętom gospodarskim, aktualnie występujących chorób zakaźnych zwierząt i sposobów ich zwalczania. Rozmawiano o zasadach organizacji polowań oraz o wymaganiach dotyczących sprzętu wodnego na drogach wodnych. Pracownicy Wydziału Ochrony Środowiska przedstawili działania Powiatu Poznańskiego w zakresie ograniczania niskiej emisji oraz ochrony drzew i krzewów w przestrzeni publicznej. Ponadto przedstawiciele policji i straży pożarnej przedstawili zagadnienia dotyczące współpracy tych służb oraz kierowania akcjami ratowniczymi w obliczu zagrożenia dla środowiska.

W dniach 28-29 września 2023 r. w Dworze Skrzynki odbyła się konferencja dotycząca ochrony środowiska adresowana do sołtysów Powiatu Poznańskiego. Celem konferencji było omówienie aktualnych tematów dotyczących ochrony środowiska, dzięki czemu sołtysi mogą

na bieżąco uzupełniać swoją wiedzę i propagować postawy proekologiczne wśród mieszkańców wsi. W trakcie konferencji poruszono zagadnienia dotyczące m.in. prognozowania gwałtownych burz w warunkach zmieniającego się klimatu, zapewnienia dobrostanu zwierzętom gospodarskim, aktualnie występujących chorób zakaźnych zwierząt i sposobów ich zwalczania. Rozmawiano także o ochronie i zarządzaniu ekosystemami leśnymi w świetle zmieniających się potrzeb społecznych. Ponadto przedstawiciele straży pożarnej informowali jak zadbać o bezpieczeństwo pożarowe w rolnictwie oraz w miejscach magazynowania odpadów.

W Starostwie Powiatowym w Poznaniu 28 listopada 2023 r. odbył się finał Powiatowego Konkursu Krajoznawczego „Projektanci wypraw” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z Powiatu Poznańskiego. Uczniowie mieli za zadanie zaplanować wycieczkę na terenie Powiatu Poznańskiego wraz z elementami gry terenowej, a następnie zaprezentować przed komisją konkursową swoje pomysły. Celem konkursu jest pogłębianie wiedzy uczestników o środowisku oraz dziedzictwie kulturowym powiatu.

▪ 2024

W dniach 4-5 kwietnia 2024 r. w Dworze Skrzyńki odbyła się konferencja dotycząca ochrony środowiska adresowana do sołtysów Powiatu Poznańskiego. W pierwszej części konferencji przedstawiono zagadnienia zmian klimatycznych i ochrony powietrza – rozmawiano o możliwościach adaptacji aglomeracji poznańskiej do zmian klimatu, a także o kontroli przestrzegania przepisów antysmogowych. Omawiano gospodarkę odpadami w obrębie gminy oraz kwestie ochrony krajobrazu. Ostatnia część konferencji dotyczyła działań Powiatu w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców oraz służby geodezyjno-kartograficznej.

W dniach 10-11 października 2024 r. w Dworze Skrzyńki odbyło się szkolenie zorganizowane przez Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa z zakresu ochrony i zagrożeń środowiska adresowane do służb mundurowych z terenu Powiatu Poznańskiego. Celem szkolenia było omówienie najbardziej aktualnych problemów związanych z ochroną i zagrożeniami środowiska, a także wymiana doświadczeń. W trakcie szkolenia poruszono zagadnienia dotyczące gospodarki odpadami w kontekście ich nielegalnego nagromadzenia, a także w odniesieniu do działań lokalnych na poziomie gminy i powiatu. Rozmawiano także o kontroli przestrzegania przepisów antysmogowych oraz o ochronie zwierząt. Dużo czasu poświęcono kwestii zagrożeń środowiska w obliczu sytuacji kryzysowych – przedstawiciele Politechniki Poznańskiej omówili kwestię zarządzania kryzysowego na podstawie doświadczeń z Polski i Ukrainy, a dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Poznaniu przedstawił działania Powiatu na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców. Ponadto, przedstawiciele policji i straży pożarnej omówili zagadnienia dotyczące zagrożeń biologicznych, chemicznych, jądrowych, radiacyjnych i zagrożeń eksplozją (CBRNE).

W dniu 3 grudnia 2024 r. w Starostwie Powiatowym w Poznaniu odbył się Powiatowy Konkurs Krajoznawczy „Projektanci wypraw” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z

Powiatu Poznańskiego. Uczniowie mieli za zadanie zaplanować wycieczkę na terenie Powiatu, a następnie zaprezentować przed komisją konkursową swoje pomysły. Celem konkursu jest pogłębianie wiedzy uczestników o środowisku oraz dziedzictwie kulturowym powiatu.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

Nakłady finansowe: **2020** – 0 zł, **2021** – 5 383,80 zł, **2022** – 25 525,00 zł
2023 – 51 696,00 zł, **2024** – 53 470,00 zł

Efekty/produkty realizacji działania

- **2020**
 - Epidemia spowodowała, że szkolenia, konferencje, konkursy w dotychczasowej formule, zapewniającej bezpośredni kontakt prelegentów i uczestników, nie mogły się odbyć.
- **2021**
 - Konferencja z zakresu ochrony środowiska, w której brało udział 45 osób.
- **2022**
 - Konferencja z zakresu ochrony środowiska, w której brało udział 55 osób.
- **2023**
 - Szkolenie z zakresu ochrony środowiska – 49 uczestników,
 - Konferencja z zakresu ochrony środowiska – 36 uczestników,
 - Konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych – 10 uczestników.
- **2024**
 - Konferencja z zakresu ochrony środowiska – 44 uczestników,
 - Konferencja z zakresu ochrony środowiska – 44 uczestników,
 - Konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych – 16 uczestników.

Ocena działania wg kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie wpisuje się w podstawowe zadanie powiatu jakim jest edukacja publiczna oraz promocja zdrowia i ochrona środowiska wynikające z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym.

▪ Skuteczność

Działanie realizowane jest w zakresie kompetencji Starosty, jest realizowane w pełni.

▪ Wydajność

Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna są działaniami dalekosiężnymi, których pełne efekty zauważone zostaną w dłuższej perspektywie czasu.

▪ **Użyteczność**

Działanie jest użyteczne, realizacja działania poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konkursów czyni je przystępnym dla każdego mieszkańca powiatu i w perspektywie podnosi warunki życia mieszkańców w zakresie jakości środowiska przyrodniczego.

▪ **Trwałość**

Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna jest działaniem ciągłym, realizowanym konsekwentnie w kolejnych latach.

Końcowa ocena działania

Działanie realizowane bardzo dobrze. Jest ono trafne, użyteczne i trwałe. Z uwagi na sytuacje nadzwyczajne (np. pandemia) forma i zakres edukacji proekologicznej może ulegać okresowym zmianom.

Rekomendacje

Rekomenduje się kontynuację realizacji zadania.

Cel operacyjny 1.2. Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego

Działanie 1.2.1. Zapewnienie właściwej opieki nad własnymi obiektami zabytkowymi oraz sprawnej administracji w zakresie dóbr kultury

Cel i zakres działania

Celem działania jest:

- opieka nad obiektami zabytkowymi będącymi własnością Powiatu poprzez prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością Powiatu, utrzymanie ich wraz z otoczeniem w jak najlepszym stanie oraz korzystanie z nich w sposób zapewniający trwałe zachowanie wartości oraz warunki do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych,
- sprawna i skuteczna administracja w zakresie dóbr kultury wynikająca z zadań własnych Starosty oraz powierzonych w drodze porozumienia z Wojewodą zadań administracji rządowej,
- poszerzanie bazy wiedzy konserwatorskiej poprzez kontynuację programów badawczych w zakresie: archeologicznym i elementów drewnianych w budownictwie.

Realizatorzy działania

- Wydział Powiatowego Konserwatora Zabytków,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Jednostki organizacyjne Powiatu.

Partnerzy działania

- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu,
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Realizacja działania:

W latach 2020-24 zrealizowano wiele zadań mieszczących się w ramach działania strategicznego, spośród których najważniejsze to:

- w zakresie opieki nad obiektami zabytkowymi będącymi własnością Powiatu:
 - a) przeprowadzenie prac modernizacyjnych w zabytkowych zabudowaniach pocysterskiego zespołu klasztornego w Owińskach - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach (m.in. rewaloryzacja wnętrza, remont dachu, gzymsów i cokołów budynków, budowa siłowni zewnętrznej, przebudowa kuchni z pomieszczeniami pomocniczymi i zapleczem),

- b) Modernizacja nieruchomości położonej w Skrzynkach – zabytkowego dworu w Skrzynkach na potrzeby ośrodka szkoleniowo-konferencyjnego dla Powiatu Poznańskiego.
- c) Przebudowa Zespołu Szkół w Kórniku wraz z salą gimnastyczną
- d) Przebudowa budynków internatu Zespołu Szkół w Rokietnicy i zagospodarowanie terenu wraz z ogrodzeniem Zespołu Szkół w Rokietnicy
- e) Remont instalacji elektrycznych w Zespole Szkół im. Władysława i Jadwigi Zamoyskich w Rokietnicy, Szkoła w Poznaniu,
- w zakresie administracji dóbr kultury – wydanie ponad 5 tys. decyzji postanowień i zaświadczeń dotyczących zabytków (2020 r. – 1 450, 2022 r. – 1 394, 2023 r. – 1 232, 2024 r. – 1 273 oraz ponad 400 decyzji dotyczących wszelkich form zabytkowej zieleni,
- w zakresie poszerzania bazy konserwatorskiej – sporządzenie i uzupełnienie dokumentacji (inventaryzacja, rozpoznanie: grodzisko w m. Trzek, gm. Kostrzyn).

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- Rządowy Fundusz Polski Ład,
- Rządowy Program Odbudowy Zabytków,
- Fundusze europejskie.

Nakłady finansowe: **2020** – 4 081 938 zł, **2021** – 8 202 184 zł, **2022** – 7 045 887 zł,
2023 – 5 997 424 zł, **2024** – 5 419 502 zł.

Największe inwestycje:

- Modernizacja nieruchomości położonej w Skrzynkach – modernizacja zabytkowego dworu w Skrzynkach na potrzeby ośrodka szkoleniowo-konferencyjnego dla Powiatu Poznańskiego 2020 r. – 3 151 642 zł., 2021 r. – 7 841 082 zł, 2022 r. – 6 140 221 zł.
- Zagospodarowanie terenu wraz z ogrodzeniem Zespołu Szkół w Rokietnicy. Zadanie zrealizowano w latach: 2023-2024 w kwocie 7 508 831,96 zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- Poprawa stanu obiektów zabytkowych pod względem technicznym, estetycznym i funkcjonalnym,
- polepszenie warunków funkcjonowania obiektów zabytkowych i ich wykorzystania na cele oświatowe, konferencyjne i inne,
- zapewnienie sprawnego przebiegu postępowań administracyjnych z udziałem Powiatowego Konserwatora Zabytków,
- poszerzenie bazy dokumentacji konserwatorskiej.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, ponieważ wynika z zadań własnych Powiatu (zarówno związanych bezpośrednio z opieką nad zabytkami, jak i mieszczących się w sferze polityki oświatowej i społecznej), a poprzez realizację zadań powierzonych z zakresu administracji rządowej silnie wspiera sprawną obsługę procedur administracyjnych związanych z obsługą procesu planistycznego i inwestycyjnego.

▪ Efektywność

Uzyskiwane efekty działania są odpowiednio proporcjonalne do ponoszonych nakładów finansowych.

▪ Skuteczność

Projekty są konsekwentnie realizowane zgodnie z harmonogramem, część została już zrealizowana, a część jest w fazie realizacji. Ewentualne opóźnienia wynikały z przyczyn obiektywnych.

▪ Użyteczność

Działanie jest użyteczne, ponieważ remontowane i modernizowane obiekty zabytkowe pełnią ważne funkcje społeczne.

▪ Trwałość

Projekty remontowe i modernizacyjne należy uznać za wysoce trwałe, podobnie jak sporządzaną dokumentację konserwatorską (może wymagać aktualizacji, ale w dłuższym okresie).

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo wysoko. Na pozytywną ocenę działania wpływa konsekwencja w realizacji programu remontowego i modernizacyjnego obiektów zabytkowych oraz sprawna obsługa procedur planistycznych i administracyjnych pod względem konserwatorskim, pomimo bardzo dużego obciążenia w tym zakresie.

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania. Przygotowywana dokumentacja techniczna umożliwia kontynuację zadań w zakresie remontów i modernizacji obiektów zabytkowych będących własnością Powiatu. Dynamika procesów inwestycyjnych w Powiecie i związanych z tym procedur planistycznych i postępowań administracyjnych wymaga utrzymania sprawnej i skutecznej realizacji obowiązków Powiatowego Konserwatora Zabytków.

Działanie 1.2.2. Rozwój kompleksowej współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami

Cel i zakres działania

Celem działania jest:

- rozwój sieci współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami poprzez uspołnienie programów działania i mechanizmów współpracy pomiędzy poszczególnymi rodzajami i szczeblami administracji oraz włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań w przedmiotowym zakresie,
- dofinansowywanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych z terenu Powiatu poprzez udzielanie na wnioski zainteresowanych podmiotów dotacji celowych,
- popularyzacja zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego na terenie Powiatu poprzez upowszechnianie wiedzy o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych.
- Rozwój sieci współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami.
- Uspołnienie programów działania i mechanizmów współpracy pomiędzy poszczególnymi rodzajami i szczeblami administracji oraz włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań w przedmiotowym zakresie, w tym między innymi zadania szczegółowe:
 - a) wspieranie inicjatyw tworzenia parków kulturowych przez zainteresowane gminy,
 - b) wspieranie inicjatyw społecznych w sprawie ustanawiania Pomników Historii,
 - c) współpraca z Urzędem Marszałkowskim oraz poszczególnymi gminami w zakresie utrzymania istniejących i wytyczania nowych szlaków kulturowych,
 - d) współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych w ramach uchwalanego corocznie Rocznego programu współpracy Powiatu Poznańskiego z organizacjami pozarządowymi.
- Dofinansowywanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych z terenu powiatu.
- Udzielanie na wnioski zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiektach zabytkowych z terenu Powiatu Poznańskiego wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Powiatu (niebędących własnością Powiatu Poznańskiego), w szczególności obiektów architektury i budownictwa, zabytków ruchomych i zabytków archeologicznych.
- Popularyzacja zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego na terenie Powiatu.
 - a) Upowszechnianie wiedzy o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych poprzez:
 - b) Wspieranie wydawania niekomercyjnych niskonakładowych wydawnictw

(drukowanych: przewodników, albumów, widokówek, folderów itp. lub wykorzystujących inne techniki zapisu, np. płyty CD) popularyzujących wiedzę o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych,

- c) Wydawanie map, przewodników, leksykonów, kronik itp. popularyzujących wiedzę o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz o jego walorach turystycznych,
- d) Współpraca z mediami mająca na celu zakorzenianie wiedzy o dziedzictwie kulturowym, a także wzmacnianie poczucia tożsamości terytorialnej, kulturowej i społecznej Powiatu, w tym między innymi kontynuacja projektu „Powiatowa17.”,
- e) Współpraca w zakresie upowszechniania kultury i wiedzy o działaniach konserwatorskich z organami samorządowymi, placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorach edukacji, kultury i sztuki, poprzez m.in. organizację programów edukacyjnych, wycieczek i konkursów dla uczniów szkół z terenu Powiatu Poznańskiego.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej,
- Powiatowy Konserwator Zabytków.

Partnerzy działania

- organizacje pozarządowe, właściciele obiektów zabytkowych.

Realizacja działania:

W latach 2020 – 2024 realizowano zadania mieszczące się w ramach działania strategicznego, spośród których najważniejsze to:

- współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych w ramach Rocznych Programów Współpracy Powiatu Poznańskiego z organizacjami pozarządowymi (m. in. poprzez Otwarte Konkursy Ofert, „Małe Granty”),
- popularyzacja zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego na terenie powiatu. Upowszechnianie wiedzy o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych Powiatu oraz jego walorach turystycznych (wydawnictwa, przewodniki, książki edukacyjne dla dzieci)
- udzielenie pomocy finansowej Miastu i Gminie Kórnik na budowę pomnika Władysława hrabiego Zamoyskiego w Kórniku.
- Udzielenie pomocy finansowej Miastu i Gminie Kórnik na realizację zadania pn. Ochrona dziedzictwa kulturowego zabytkowego Kościoła Kolegiackiego pw. Wszystkich Świętych w Kórniku poprzez prace remontowe mające na celu ratowanie i zabezpieczenie elewacji przybudówki Kościoła przed zniszczeniem

- pomoc finansowa na realizację zadania pn. Ochrona dziedzictwa kulturowego Metropolii Poznań poprzez zabezpieczenie przed zniszczeniem zabytkowego, barokowego zespołu klasztoru Franciszkanów w Poznaniu.
- pakiety promocyjne w ramach wydarzeń: koncert z okazji 125-lecia Orkiestry Dętej OSP w Murowanej Goślinie, Krzyszkowski Jarmark, Festiwal Pszczół w Deli Parku, III edycja Festiwalu Paderewskiego, Regionalny Dziecięcy Przegląd Pieśni Ludowej „Kukułeczka”, Reportaż filmowy pt. Inspiruje nas dziedzictwo. Dwór w Skrzynkach, Ścieżka edukacyjna poświęcona Maksymilianowi Jackowskiemu we Wronczynie, XX Jubileuszowe Forum Publicystów Krajoznawczych Poznajemy Powiat Poznański, .
- dofinansowywanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych z terenu Powiatu

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

Nakłady finansowe: **2020 r.** – 1 108 300 zł, **2021 r.** – 2 200 000 zł, **2022 r.** – 2 500 000 zł, **2023 r.** – 2 500 000 zł, **2024 r.** – 2 500 000 zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- udzielenie dofinansowywania prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych z terenu Powiatu (2020 r. – 20, 2021 r. - 30, 2022 r. – 29, 2023 r. – 38, 2024 r.- 35.)
- Liczba zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjnych w zakresie dziedzictwa kulturowego – ok. 20-40 rocznie

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, ponieważ kompleksowo uzupełnia działania Powiatu związane z opieką nad obiektami zabytkowymi będącymi jego własnością.

▪ Efektywność

Uzyskiwane efekty działania są odpowiednio proporcjonalne do ponoszonych nakładów finansowych.

▪ Skuteczność

Działania są realizowane skutecznie i konsekwentnie w zakresie, za który odpowiada Powiat. Brak postępu w tworzeniu parków kulturowych wynika ze skomplikowanych uwarunkowań prawnych i faktycznych, których przezwyciężenie wymagałoby większego zaangażowania samorządów gminnych.

▪ Użyteczność

Działanie jest użyteczne, ponieważ współfinansowane z dotacji konserwatorskich prace przy obiektach zabytkowych umożliwiają utrzymanie ich funkcjonalności.

▪ Trwałość

Projekty remontowe i modernizacyjne współfinansowane z dotacji konserwatorskich należy

uznać za wysoce trwałe. Poszerzanie wiedzy i identyfikacji społecznej w zakresie dziedzictwa kulturowego może mieć równie trwały charakter, jednak wymaga utrzymania konsekwencji w dalszej realizacji działania.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić wysoko. Na pozytywną ocenę działania wpływa konsekwencja w realizacji programu dotacji konserwatorskich oraz promowania dziedzictwa kulturowego Powiatu. Brak postępu w dziedzinie tworzenia nowych parków kulturowych nie wynika z zaniechań lub zaniedbań po stronie Powiatu.

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania. W związku z brakiem gotowości podjęcia inicjatywy ze strony gmin słusznie usunięto z listy wskaźników monitoringu realizacji strategii liczby ustanowionych parków kulturowych.

Cel operacyjny 1.3. Rozwój potencjału turystycznego Powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych

Działanie 1.3.1. Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej Powiatu Poznańskiego

Cel i zakres działania

Celem działania jest:

- aktualizacja i ujednolicenie produktów turystycznych Powiatu Poznańskiego,
- integracja oferty turystycznej Powiatu - „Jednoczyć przez informację”
- praca nad aktualizacją i ujednoliceniem produktów turystycznych Powiatu Poznańskiego w ścisłej współpracy z Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną
- rozpowszechnianie informacji dotyczących walorów oraz usług turystycznych dostępnych na terenie Powiatu, poprzez wspólny kalendarz wydarzeń, budowę wspólnych inicjatyw międzygminnych, np. bazujących na szlakach rowerowych lub tematycznych,
- certyfikacja obiektów i atrakcji turystycznych oraz działania w sferze audiowizualnej i internetowej (w tym m.in. baza informacji „Co? Gdzie? Kiedy?” na stronie internetowej Powiatu, cykliczny telewizyjny program informacyjny „Powiatowa17.”).

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej.

Partnerzy działania

- Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna,
- Podmioty działające w branży turystycznej, organizatorzy wydarzeń.

Realizacja działania:

W latach 2020-2024 konsekwentnie realizowano zadania mieszczące się w ramach działania strategicznego, spośród których najważniejsze to Kontynuacja i ujednolicenie produktów turystycznych Powiatu Poznańskiego:

- Przewodnik Niedzielnego Rowerzysty, Przewodnik Niedzielnego Pogromcy Duchów i nie tylko, Przewodnik Niedzielnego Tropiciela, Przewodnik Leśnego Poszukiwacza, Przewodnik na każdy dzień tygodnia, Przewodnik Niedzielnego Biegacza oraz Przewodnik Niedzielnego Odkrywcy, Przewodnik na każdy dzień tygodnia, Przewodnik Sportowy (wydany w 2022).
- Internetowa baza informacji na stronie Powiatu,
- Zabawy turystyczne: questy, paszport podróżnika, konkurs „Wakacje z questami”, zielone punkty kontrolne „Z mapą w lesie.”

- Szlak Kulinaryny Smaki Powiatu Poznańskiego
- Legendy Powiatu Poznańskiego – cykl legend z regionu ukazujących się na łamach Prasowej Powiatowej17.,
- Prezentowanie certyfikowanych atrakcji turystycznych w cyklicznej audycji Telewizyjnej Powiatowej17. (10 tematów),
- Film Rowerem przez Wielkopolskę promujący jedną z tras w Przewodniku Niedzielnego Rowerzysty
- Certyfikacja atrakcji turystycznych Powiatu (dotąd 4 edycje od 2018 r.)

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

Realizację działania finansowano w dużej części w ramach wydatków Wydziału Promocji i Aktywności Społecznej na cykl Powiatowa17. W przypadku wydawnictw przewodników koszty wynosiły od 60 tys. w 2020 i 2021 r., do 100 tys. - 110 tys. w latach późniejszych.

Efekty/produkty realizacji działania

- Stopień wykorzystania bazy noclegowej Powiatu – 15,8 % w 2020 r. , 26% w 2024 r.,
- Liczba osób uczestniczących w imprezach w ramach zintegrowanej oferty turystycznej Powiatu – ok. 430 000,
- Liczba certyfikowanych atrakcji turystycznych Powiatu Poznańskiego (45 w 2022 r. i 47 w 2024 – przyznane w marcu 2025 r.),
- W 2020 r udział ok. 430 tys. uczestników w 2022 i ok 590 tys. w latach późniejszych w imprezach w ramach zintegrowanej oferty turystycznej Powiatu. Według ankiety przeprowadzonej na potrzeby ewaluacji strategii najwięcej respondentów wskazało na swój udział w wydarzeniach takich jak imprezy plenerowe w muzeum w Szreniawie, Tour Salon, Piknik rodzinny „Bezpieczni w Powiecie Poznańskim”, Dni organizacji pozarządowych w Powiecie Poznańskim, Podpoznańskie dwory i pałace ożywione muzyką czy „Rumpuć” w Rokietnicy.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, ponieważ wpisuje się w misję Powiatu w zakresie integracji i wspierania działań gmin („Jednoczyć poprzez informację”). Na potrzebę rozwoju oferty turystycznej zwracają uwagę sami mieszkańcy. W badaniu ankietowym wskazali ten priorytet jaki 13 spośród 22.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, ponieważ przy stosunkowo niewielkich nakładach finansowych uzyskiwane są duże korzyści promocyjne i atrakcyjne formy spędzania wolnego czasu.

▪ Skuteczność

Działania są realizowane skutecznie i konsekwentnie w zakresie, za który odpowiada Powiat, o czym świadczy m.in. wzrost liczby certyfikowanych atrakcji turystycznych.

- **Użyteczność**

Działanie jest użyteczne, ponieważ bezpośrednio wspiera działania podmiotów branży turystycznej i organizatorów wydarzeń w Powiecie.

- **Trwałość**

Ofertę turystyczną Powiatu należy uznać generalnie za docelowo trwałą, choć co pewien czas aktualizacji może wymagać zestaw produktów turystycznych Powiatu. Zagrożeniem trwałości efektów działania mogą być stany kryzysowe, takie jak pandemia COVID-19, które znacznie obniżają dostępność atrakcji turystycznych i znacznie ograniczają funkcjonowanie branży turystycznej. Tym bardziej należy rozwijać usługi oferowane online, wirtualne przewodniki, gry itp.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić wysoko. Na pozytywną ocenę działania wpływa konsekwencja w realizacji zadań w zakresie integracji oferty turystycznej oraz wysoka efektywność działań przy stosunkowo niewielkich nakładach finansowych. Do pozytywów należy zaliczyć wieloletnią współpracę Powiatu z Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną, działająca na obszarze nie tylko Poznania ale i gmin Powiatu Poznańskiego, co de facto stanowi przedmiot oceny działania 1.3.2.

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania. Przy ewentualnej aktualizacji strategii można rozważyć połączenie działań 1.3.1 i 1.3.2. w jedno z uwagi na dużą współzależność realizowanych w ich ramach zadań i relatywnie ich mniejszą liczbę tudzież nakładów, w relacji do innych programów strategicznych. Prowadziłoby to jednocześnie do uproszczenia struktury raportów z monitoringu strategii.

Działanie 1.3.2. Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi, metropolitalnymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji zewnętrznej i popularyzacji turystyki wśród mieszkańców

Cel i zakres działania

Celem działania jest:

- Rozwój współpracy w dziedzinie turystyki z otoczeniem metropolitalnym i regionalnym.

Rozwój wszechstronnej współpracy instytucjonalnej z Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną, w tym m.in. wzrost uczestnictwa podmiotów z Powiatu Poznańskiego w akcji „Poznań za pół ceny”. Poszerzenie merytorycznych podstaw polityki rozwoju turystyki poprzez badania turystyczne (uczestnictwo w inicjatywie „Poznański barometr turystyczny”). Powiązanie oferty Powiatu z otoczeniem zewnętrznym (m.in. ze Szlakiem Piastowskim, Szlakiem Cysterskim, programami związanymi z tradycją Powstania Wielkopolskiego, regionalnymi szlakami turystycznymi, krajoznawczymi, rowerowymi). Współdziałanie z WOPR

na rzecz bezpieczeństwa wodnego (dotacje).

- Wypracowanie efektywnych mechanizmów promocji zewnętrznej.

Tworzenie atrakcyjnego dla turystów wizerunku Powiatu Poznańskiego, jako miejsca wypoczynku i rekreacji. Promowanie najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym obiektów zabytkowych, w tym m.in. szkolenia i warsztaty dla branży turystycznej, prezentacja oferty turystycznej na targach, wsparcie przy organizacji podróży studyjnych dla dziennikarzy zagranicznych, promocje na stronie internetowej PLOT, opracowywanie gier turystycznych i wydawnictw.

- Popularyzacja turystyki wśród mieszkańców Powiatu i Metropolii.

Rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji na temat możliwości spędzenia wolnego czasu w najbliższym otoczeniu miejsca zamieszkania. Rozwój turystyki weekendowej poprzez promocję wydarzeń cyklicznych o charakterze lokalnym, adresowanych do szerokiej grupy odbiorców: dzieci, młodzieży, osób starszych, rodzin. Wspieranie przez Powiat inicjatyw organizacji pozarządowych działających w sektorze turystyki w ramach otwartych konkursów ofert.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej.

Partnerzy działania

- Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna,
- Podmioty działające w branży turystycznej, organizatorzy wydarzeń.

Realizacja działania:

W latach 2020-2024 konsekwentnie realizowano zadania mieszczące się w ramach działania strategicznego, spośród których najważniejsze to:

- promowanie wydarzeń cyklicznych o charakterze lokalnym na stronie www.powiat.poznan.pl, adresowane do szerokiej grupy odbiorców: dzieci, młodzieży, osób starszych, rodzin
- badania ruchu turystycznego we współpracy z Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną i Metropolią Poznań, powiązanie oferty turystycznej z ofertami innych jednostek czy organizacji, współdziałanie z WOPR na rzecz bezpieczeństwa wodnego (dotacje w latach 2020-2024).
- Współpraca z Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną m. in. udział w akcji „Poznań za pół ceny”(vouchery), udział w akcji prezentacja oferty turystycznej na targach Tour Salon,
- Promocja wydanych Przez Powiat Poznański przewodników: Niedzielnego Rowerzysty, Niedzielnego Tropiciela, Niedzielnego Pogromcy Duchów, Niedzielnego Biegacza Niedzielnego Turysty, Przewodnika na każdy dzień tygodnia,
- Wsparcie organizacyjne i/lub medialne wydarzeń turystycznych odbywających się na terenie Powiatu Poznańskiego Telewizyjnej i Prasowej Powiatowej¹⁷, a także na stronie

internetowej www.powiat.poznan.pl . Podejmowanie w mediach tematów związanych z ofertą turystyczną proponowaną w Powiecie Poznańskim.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

W zakresie finansowania realizacji zadania mieści się również składka Powiatu Poznańskiego do PLOT (60 000,00 zł w 2020 r do 90 000 zł w 2024 r.).

Codziennie działania promocyjne, współpraca z organizacjami pozarządowymi, gminami i instytucjami, promocja przewodników w ramach nakładów związanych z Telewizyjną (Telewizja STK) i Prasową Powiatową¹⁷, szacunek w 2024 r. – 59 252 zł

Efekty/produkty realizacji działania

- Liczba zrealizowanych przedsięwzięć promocyjnych w zakresie turystyki ok 40-200 rocznie
- Liczba przedsięwzięć i wysokość dofinansowania w ramach dotacji Powiatu dla inicjatyw organizacji pozarządowych w otwartych konkursach ofert od 26 do 800 rocznie
- Dofinansowanie przedsięwzięć w ramach dotacji Powiatu dla inicjatyw organizacji pozarządowych w otwartych konkursach ofert od 30 do 50 na łączną kwotę ok. 200 000 zł rocznie.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, ponieważ wpisuje się w misję Powiatu w zakresie integracji i wspierania działań gmin oraz współpracy samorządowej w skali ponadlokalnej, także w obszarze turystyki.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, ponieważ przy stosunkowo niewielkich nakładach finansowych uzyskiwane są duże korzyści promocyjne, wspierające także proces integracji oferty turystycznej na terenie aglomeracji/metropolii..

▪ Skuteczność

Działania są realizowane skutecznie i konsekwentnie, przede wszystkim w zakresie własnych zadań Powiatu oraz współpracy z PLOT.

▪ Użyteczność

Działanie jest użyteczne, ponieważ bezpośrednio wspiera działania podmiotów branży turystycznej i organizatorów wydarzeń w Powiecie.

▪ Trwałość

Struktury współpracy na rzecz promocji oferty turystycznej Powiatu należy uznać za instytucjonalnie ustabilizowane, choć zagrożeniem trwałości efektów działania mogą być wydarzenia nadzwyczajne takie jak pandemia COVID-19 dla branży turystycznej.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić wysoko. Na pozytywną ocenę działania wpływa konsekwencja we współpracy z PLOT i organizacjami pozarządowymi na rzecz realizacji zadań w zakresie rozwoju i promocji oferty turystycznej oraz wysoka efektywność działań przy stosunkowo niewielkich nakładach finansowych.

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania. Przy ewentualnej aktualizacji strategii można rozważyć połączenie działań 1.3.1 i 1.3.2. w jedno z uwagi na dużą współzależność realizowanych w ich ramach zadań, co prowadziłoby jednocześnie do uproszczenia struktury raportów z monitoringu strategii.

Cel operacyjny 1.4. Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej

Działanie 1.4.1. Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców

Cel i zakres działania

Aktywność sportowa mieszkańców, uwarunkowana w dużej mierze dostępem do obiektów sportowo-rekreacyjnych, ma duże znaczenie dla utrzymywania dobrego stanu zdrowia, co jest szczególnie istotne z punktu widzenia starzenia się społeczeństwa. Szybka dekapitalizacja obiektów i urządzeń sportowych wymaga prowadzenia stałych prac konserwatorskich, utrzymujących je w dobrym stanie technicznym. Działanie realizowane jest poprzez budowę i utrzymywanie w należytym stanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych zlokalizowanych przy placówkach oświatowych, a także organizowanie wydarzeń o charakterze sportowym, m. in. dla dzieci, młodzieży i środowisk senioralnych, a także dzięki działalności organizacji pozarządowych, poprzez zlecanie im zadań publicznych w obszarze sportu i rekreacji przez Powiat Poznański.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Organizacje pozarządowe.

Partnerzy działania

Placówki oświatowe, społeczność lokalna, kluby sportowe.

Realizacja działania

▪ 2020

Wykonano siłownię zewnętrzną w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczych dla dzieci Niewidomych w Owińskach- w kwocie 49 815 zł.

▪ 2021

Brak inwestycji w poprawę stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

▪ 2022

Projekt budowy sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarnym, sportowym i łącznikiem na terenie Zespołu Szkół w Bolechowie. Całkowitą wartość zadania 15 000 000 zł. Realizacja zaplanowana na lata 2023-2025. W dniu 15 czerwca 2022 r. Powiat Poznański otrzymał, dla ww. zadania Wstępną Promesę dotyczącą dofinansowania inwestycji z Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - Edycja 2, przyznającą dofinansowanie w kwocie 13 500 000 zł.

▪ **2023**

Zawarcie umowy nt. budowy ww. sali gimnastycznej w formule zaprojektuj i wybuduj na kwotę 21 965 359 zł oraz umowa o nadzór inwestorski na kwotę 185 600,00 zł. Szacowany termin ustalony został na dzień 7.07.2025 r. Powiat Poznański otrzymał dla zadania dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - Edycja 2.

▪ **2024**

- Budowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarnym, sportowym i łącznikiem na terenie Zespołu Szkół w Bolechowie. Zadanie realizowane jest w formule zaprojektuj i wybuduj, od dnia 7.08.2023 r. z terminem wykonania do dnia 18.10.2025 r. Wartość robót, zgodnie z zawartymi umowami, ustalona została na kwotę 22 465 177,09 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 13 500 000,00 zł oraz dodatkowe środki z Budżetu Państwa w wysokości 771 905,00 zł
- Modernizacja zaplecza sanitarnego sali gimnastycznej Zespołu Szkół Nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu. Zadanie realizowane było od dnia 31.07.2024 r. do 20.12.2024 r. Zadanie zostało wykonane i rozliczone w kwocie 619 338,20 zł, w tym dofinansowanie z Budżetu Państwa w wysokości 395 000 zł.
- Zaprojektowanie i wybudowanie sali gimnastycznej wraz z łącznikiem przy II Liceum Ogólnokształcącym w Swarzędzu. W ramach inwestycji, w dniu 24.07.2024 r., zawarta została umowa na: Przygotowanie przedsięwzięcia polegającego na zaprojektowaniu i wybudowaniu sali gimnastycznej wraz z łącznikiem przy II Liceum Ogólnokształcącym w Swarzędzu z terminem wykonania do dnia 24.01.2025 r., na kwotę 98 400,00 zł. Część prac, dotycząca koncepcji wielobranżowej wykonana została i rozliczona w kwocie 49 200,00 zł, w roku 2024.

W ramach inwestycji zawarta została, w dniu 22.03.2022 r., umowa na zadanie pn.: Przygotowanie przedsięwzięcia polegającego na zaprojektowaniu i wybudowaniu sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarnym, sportowym i łącznikiem na terenie Zespołu Szkół im. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie, na kwotę 98 400,00 zł, z terminem wykonania do dnia 27.09.2022 r. Opracowania zostały wykonane i rozliczone.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Europejski Fundusz Społeczny,
- Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej,
- Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Nakłady finansowe: **2020** – 577 245 zł, **2023** – 700 000 zł, **2024** – 718 838 zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- Liczba nowo wybudowanych i zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych:
4
- Liczba zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym z zakresu kultury

fizycznej 2020 r. – 87, 2021 r. – 89, 2022 r. – 92, 2023 r. – 82, 2024 r. – 86.

- Liczba nagrodzonych osób fizycznych i trenerów: 2020 r. – 120, 2021 r. – 23, 2022 r. – 42, 2023 r. – 45, 2024 r. – 40.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, odpowiada potrzebom uczniów i mieszkańców Powiatu Poznańskiego związanym z krzewieniem kultury fizycznej i utrzymywaniem dobrego stanu zdrowia.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, zlecanie zadań publicznych w zakresie sportu i rekreacji organizacjom pozarządowym zapewnia maksymalizację efektów.

▪ Skuteczność

Działanie cechuje wysoka skuteczność, cele realizowane są na bieżąco (za wyjątkiem sytuacji kryzysowej związanej z pandemią), zgodnie z aktualnymi potrzebami.

▪ Użyteczność

Działanie jest użyteczne w szczególności dla uczniów i zainteresowanych sportem mieszkańców Powiatu Poznańskiego.

▪ Trwałość

Materialny charakter działania związany z budową infrastruktury sportowo-rekreacyjnej zapewnia trwałość realizacji działania. Zadania promocyjne dotyczące sportu i rekreacji, motywują mieszkańców Powiatu Poznańskiego do utrzymania dobrego stanu zdrowia, a zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych zwiększa liczbę i różnorodność odbywających się w Powiecie wydarzeń sportowo-rekreacyjnych.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo dobrze. Na szczególną uwagę zasługuje duża liczba zadań publicznych, zleczanych organizacjom pozarządowym. Również działalność inwestycyjna prowadząca do polepszenia warunków uprawiania sportu w podległych powiatowi placówkach oświatowych zasługuje na uznanie.

Na podstawie wyników ankiety "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku" (rozdział V.), należy zauważyć, że mieszkańcy Powiatu Poznańskiego wysoko ocenili jakość i infrastrukturę obiektów sportowych (4 pozycja w zestawieniu) oraz obiektów rekreacyjno-turystycznych (5 pozycja w zestawieniu). Ponadto aż 63% ankietowanych wskazało, że ich miejsce zamieszkania cechuje bliskość terenów rekreacyjno-sportowych (suma odpowiedzi: „zdecydowanie tak” i „raczej tak”). Ankietowani wskazali także, że rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej powinien być jednym z priorytetowych działań Powiatu Poznańskiego (9. pozycja w zestawieniu).

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie działania, przeprowadzanie remontów i modernizacji stosownie do potrzeb, a także budowę obiektów sportowo-rekreacyjnych w lokalizacjach,

w których mieszkańcy czy też uczniowie mają do nich ograniczony dostęp. Pomimo braku danych na ten temat, należy podkreślić dużą wagę sprawozdawczości dotyczącej bieżących napraw i konserwacji obiektów i urządzeń sportowych. W sytuacji pandemii COVID-19 należy także podkreślić duże znaczenie mediów Powiatowej17. nie tylko w procesie informowania mieszkańców o wydarzeniach sportowych, ale też stworzenia im możliwości uczestnictwa w nich online (m. in. ogłoszenie laureatów nagród za działalność sportową).

Działanie 1.4.2. Wsparcie działalności sportowej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie zawodników i trenerów za osiągnięte wysokie wyniki sportowe

Cel i zakres działania

Celem działania jest rozwijanie aktywności sportowo-rekreacyjnej, zwłaszcza dzieci i młodzieży z Powiatu Poznańskiego, poprzez organizacyjne i finansowe wsparcie organizacji społecznych, w tym klubów sportowych, prowadzących działalność w zakresie kultury fizycznej. Działanie realizowane jest poprzez udzielanie dotacji na organizację imprez sportowych i rekreacyjnych, w tym przede wszystkim dla dzieci i młodzieży. W ramach działania został wprowadzony system nagród dla sportowców za osiągnięte wyniki sportowe i trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym. Wsparcie udzielane przez Powiat Poznański ma zatem charakter finansowy jak i organizacyjny.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy działania

- Placówki oświatowe, organizacje sportowe, sportowcy i trenerzy.

Realizacja działania

Działanie realizowane jest poprzez zlecanie zadań publicznych w zakresie sportu i rekreacji przez Powiat Poznański organizacjom pozarządowym i innym uprawnionym podmiotom. Wydarzenia sportowe promowane są przez Powiat Poznański na stronie internetowej www.powiat.poznan.pl oraz w Telewizyjnej, Prasowej i Radiowej Powiatowej17. Ponadto, przyznawane są nagrody sportowe Powiatu Poznańskiego dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe oraz nagrody dla trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

Efekty/produkty realizacji działania

- Liczba zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym z zakresu kultury fizycznej 2020 r. – 87, 2021 r. – 89, 2022 r. – 92, 2023 r. – 82, 2024 r. – 86.
- Liczba nagrodzonych osób fizycznych i trenerów: 2020 r. – 120, 2021 r. – 23, 2022 r. – 42, 2023 r. – 45, 2024 r. – 40.
- Liczba imprez sportowych zrealizowanych przy wsparciu finansowym i organizacyjnym Powiatu Poznańskiego: 2020 r. – 102, 2021 r. – 133, 2022 r. – 92, 2023 r. – 82, 2024 r. – 105
- Liczba zadań publicznych zleconych organizacjom prowadzącym działalność w zakresie kultury fizycznej 2020 r. – 87 (z uwagi na pandemię zrealizowano 75), 2021 r. – 89, 2022 r. – 122, 2024 r. – 86.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, odpowiada potrzebom mieszkańców Powiatu Poznańskiego związanym z podnoszeniem kondycji fizycznej i utrzymywaniem dobrego stanu zdrowia.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, poprzez realizację działania przez Powiat Poznański wraz z organizacjami pozarządowymi, zapewnia się maksymalizację efektów realizacji działania.

▪ Skuteczność

Działanie jest systematycznie realizowane, w zależności od aktualnych potrzeb oraz warunków (konieczne rezygnacje w okresie pandemii).

▪ Użyteczność

Działanie ma charakter użytkowy, przyczynia się do promocji zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Powiatu Poznańskiego.

▪ Trwałość

Działanie jest trwałe, pozwala podtrzymać w społeczności lokalnej zdrowe nawyki związane z aktywnością fizyczną i uprawianiem sportu.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić, mimo ograniczeń w latach 2020-2022, bardzo pozytywnie. Powiat Poznański prowadzi zróżnicowane przedsięwzięcia związane zarówno z promocją wydarzeń sportowych, jak i wspieraniem ich realizacji, również w zakresie zlecania zadań publicznych organizacjom pozarządowym i innym uprawnionym podmiotom. Duże znaczenie motywujące sportowców z obszaru Powiatu Poznańskiego ma ich wspieranie finansowe poprzez przyznawane Nagrody Sportowe Starosty Poznańskiego.

Na podstawie wyników ankiety "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku" (rozdział V.), należy zauważyć, że mieszkańcy Powiatu

wysoko ocenili jakość i infrastrukturę obiektów sportowych (4. pozycja w zestawieniu) oraz obiektów rekreacyjno-turystycznych (5. pozycja w zestawieniu). Ponadto 62 % ankietowanych wskazało, że ich miejsce zamieszkania cechuje bliskość terenów rekreacyjno-sportowych (suma odpowiedzi: „zdecydowanie tak” i „raczej tak”). Ankietowani wskazali także, że rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej powinien być jednym z priorytetowych działań Powiatu Poznańskiego (9. pozycja w zestawieniu). Należy podkreślić duże znaczenie strony internetowej Powiatu Poznańskiego w zakresie informowania mieszkańców nt. promocji sportu i rekreacji.

Rekomendacje

Biorąc pod uwagę duże znaczenie działania w zakresie promowania zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej wśród mieszkańców, rekomenduje się utrzymanie realizacji działania. Należy także podkreślić duże znaczenie mediów Powiatowej¹⁷ nie tylko w procesie informowania mieszkańców o wydarzeniach sportowych, ale też stworzenia im możliwości oglądania sprawozdań i relacji z wydarzeń sportowych.

Cel strategiczny 2: Poprawa zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu oraz wzrost integracji społecznej mieszkańców Powiatu Poznańskiego.

Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli

Cel operacyjny 2.1. Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej

Działanie 2.1.1. Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców

Cel i zakres działania

Celem działania jest poprawa stanu wiedzy o zdrowiu i kulturze zdrowotnej społeczeństwa poprzez realizację programów prozdrowotnych i popularyzację zdrowego stylu życia. Osiągnięciu tego celu służyć mają adresowane do różnych środowisk i grup wiekowych kampanie społeczne, konferencje i inne wydarzenia z zakresu promocji zdrowia (w tym zdrowia psychicznego), imprezy plenerowe o charakterze prozdrowotnym i sportowym, edukacyjne prelekcje, warsztaty, szkolenia i konkursy.

Działanie jest zgodne z ustawą z dn. 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, która wskazuje na zadania z zakresu promocji i ochrony zdrowia jako zadania o charakterze ponadgminnym. Ponadto wpisuje się w zakres zadań określonych w ustawie z 2015 r. o zdrowiu publicznym (min. edukacja zdrowotna dostosowana do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych, promocja zdrowia, działania w obszarze aktywności fizycznej). Działania te były zgodne z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022. Celem planowanych realizacji był wzrost wiedzy na temat czynników warunkujących zdrowie oraz ukształtowania prozdrowotnego stylu życia, a także zwiększenie troski o własne zdrowie. Działanie jest również komplementarne z ustawą z 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w ramach której przekazuje się środki budżetowe organizacjom pozarządowym na realizację zadań Powiatu z zakresu promocji i ochrony zdrowia.

Realizatorzy działania

Wydziały realizujące:

- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu oraz szkoły/placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Poznański.

Współrealizator:

- Szpital w Puszczykowie im. Prof. S. T. Dąbrowskiego S.A.,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu.

Organizacje pozarządowe:

- Fundacja PETRA Senior z siedzibą w Poznaniu,
- Stowarzyszenie Chorych na Czerniaka,
- Fundacja Ciszum z siedzibą w Poznaniu,
- Fundacja Akme z siedzibą w Poznaniu.

Partnerzy działania

- Wielkopolskie Centrum Onkologii,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- samorządy 17 gmin Powiatu Poznańskiego.

Realizacja działania

▪ **W zakresie realizowanym przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia:**

- Od 2023r. (po 3-letniej przerwie z powodu pandemii COVID-19) na terenie Szpitala w Puszczykowie ponownie zorganizowano „Białą Sobotę z Powiatem Poznańskim”. Podczas wydarzenia mieszkańcy Powiatu Poznańskiego mogli skorzystać z badań takich jak: EKG, pomiar ciśnienia tętniczego krwi, oznaczenie poziomu glukozy we krwi, pomiar tkanki tłuszczowej, badanie videodermatoskopem znamion na skórze, badanie słuchu, badanie spirometryczne, badania mammograficzne oraz konsultacji lekarskich: alergologicznych, diabetologicznych, kardiologicznych, laryngologicznych, nefrologicznych, ortopedycznych dla pacjentów ze wskazaniem do edoprotezoplastyki oraz pulmonologicznych, a także porad w zakresie profilaktyki zdrowotnej, orzecznictwa o niepełnosprawności i rehabilitacji społecznej.
- Do roku 2023 realizowano Ogólnopolski Program Profilaktyki Czerniaka, który obejmował realizację działań edukacyjnych w trzech szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Poznański. Edukacja obejmowała m.in. poznanie zasad różnicowania zmian o charakter nowotworowym oraz nabycie umiejętności przeprowadzania samobadania skóry.
- Co roku aktualizowano Informator o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, udostępniono go w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Poznańskiego oraz przekazano samorządowi województwa.
- W ramach zadania pn. Zdrowy Senior przeprowadzono warsztaty edukacyjno-profilaktyczne w gminach Powiatu Poznańskiego adresowane do osób po 60 roku życia, zamieszkałych na terenie Powiatu Poznańskiego oraz ich opiekunów. Warsztaty obejmowały tematykę zaburzeń poznawczych, depresji, udarów i powikłań neurologicznych po chorobie COVID-19. Były one prowadzone przez neurologa oraz

dwóch gerontologów. Ponadto opracowano i wydrukowano tematyczną broszurę edukacyjną, którą rozdyskrybuowano wśród uczestników warsztatów oraz przekazano do podmiotów działających na rzecz osób starszych.

- W ramach zadania pn. Porozmawiajmy przeprowadzono warsztaty umiejętności społecznych adresowane do uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Poznański, warsztaty dla kadry pedagogicznej tychże szkół dotyczące profilaktyki zdrowia psychicznego młodzieży oraz wsparcia zdrowia psychicznego nauczycieli, rodziców i opiekunów uczniów a także szkolenie dla pedagogów, psychologów i innych specjalistów z jednostek organizacyjnych Powiatu Poznańskiego z zakresu wsparcia psychospołecznego dzieci i młodzieży.
- We współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu organizowano konkurs o tematyce antynikotynowej pod hasłem Palić, nie palić – oto jest pytanie?, który adresowany był do uczniów klas V szkół podstawowych i polegał na przygotowaniu w różnorodnych formach (np. fotografii, lapbooka -interaktywnej książeczki, komiksu) promocji zdrowego stylu życia wolnego od palenia tytoniu i inhalowania e-papierosami.
- Popularyzowano wśród mieszkańców Powiatu udział w programach w zakresie profilaktyki nowotworowej (rak piersi, rak jelita grubego), badaniach aorty brzusznej (usg), Narodowym Programie Szczepień przeciw COVID-19 oraz programie szczepień przeciwko grypie. Włączono się także w realizację ogólnopolskiej kampanii informacyjnej pn. Jedyny taki test prowadzonej przez Krajowe Centrum ds. AIDS, której celem było promowanie wczesnej diagnostyki w kierunku HIV. Ww. działania zrealizowano poprzez zamieszczenie tematycznych informacji na stronie internetowej Powiatu Poznańskiego.
- Popularyzowano wśród mieszkańców Powiatu udział w programach profilaktycznych (udział w badaniach mammograficznych i badaniu aorty brzusznej, szczepieniach przeciwko grypie). Włączono się także w realizację działań informacyjnych, których celem było promowanie transplantologii oraz podniesienie świadomości społecznej w zakresie procedur związanych z przeszczepami i przekazywaniem organów po śmierci. Promowano również działania związane z honorowym dawstwem krwi i szpiku kostnego. Ww. działania zrealizowano poprzez zamieszczenie tematycznych informacji na stronie internetowej Powiatu Poznańskiego. Ponadto, wsparto organizację seminarium pacjentów z chorobami siatkówki oczu oraz ich bliskich, która odbyła się w sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Poznaniu. W ramach przedsięwzięcia prowadzone były również badania przesiewowe dna oka adresowane do osób, które nie mają zdiagnozowanej choroby siatkówki oraz nie były w ostatnim czasie na konsultacji u okulisty.
- W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu, w budynku Starostwa Powiatowego w Poznaniu, przy ul. Słowackiego, uruchamiany był punkt edukacyjno-informacyjny połączony z pomiarem zawartości tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz poradnictwem antynikotynowym.

▪ **W zakresie realizowanym przez szkoły i placówki prowadzone przez Powiat Poznański:**

Działanie było realizowane poprzez prowadzenie działań edukacyjnych m.in. lekcje, pogadanki, warsztaty, prelekcje, konkursy, a także konferencje dla nauczycieli i pracowników niepedagogicznych. Spotkania z psychologami, przedstawicielami policji, kuratorem sądowym, dietetykiem, pielęgniarką szkolną, wykładowcami uczelni wyższych, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom i rodzicom (konsultacje, rozmowy wspierające i motywujące, wspieranie emocjonalne), współpraca szkół z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi poradniami w zakresie konsultacji form i metod pomocy udzielanej uczniom oraz w zakresie specjalistycznej diagnozy w indywidualnych przypadkach, udział szkół w programach prozdrowotnych.

▪ **W zakresie realizowanym przez Wydział Promocji i Aktywności Społecznej:**

- Zlecanie zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia w ramach priorytetu edukacja zdrowotna i kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców Powiatu Poznańskiego, przez Powiat Poznański organizacjom pozarządowym i podmiotom uprawnionym.
- Wspieranie kampanii społecznych, informowanie mieszkańców Powiatu o przedsięwzięciach z zakresu promocji zdrowia (w Telewizyjnej i Prasowej Powiatowej¹⁷ oraz na www.powiat.poznan.pl). Wspieranie imprez o charakterze prozdrowotnym i sportowym (np. organizację cykli spacerów nordic-walking oraz organizację warsztatów profilaktyczno-edukacyjnych o tematyce zdrowotnej a także festynów promujących oddawanie krwi oraz szkoleń dotyczących udzielania pierwszej pomocy).

▪ **Ponadto realizowano dodatkowe działania związane z sytuacją epidemiczną:**

- W zakresie realizowanym przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia: Rozpowszechnianie informacji o działaniach profilaktycznych w zakresie zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Publikacja informacji na stronie internetowej Powiatu Poznańskiego.
- W zakresie realizowanym przez szkoły i placówki prowadzone przez Powiat Poznański: Realizacja działań związanych z przeciwdziałaniem rozprzestrzeniania się wirusa Sars-Cov-2:
 - a) informowanie uczniów o zasadach przeciwdziałania rozprzestrzeniania się koronawirusa,
 - b) teoretyczna i praktyczna nauka skierowana do uczniów, rodziców i pracowników jednostek dotycząca Covid-19: instruktaże mycia i dezynfekcji rąk, zakładania i zdejmowania maseczek (w tym przygotowanie powyższych materiałów dla uczniów z niepełnosprawnością – brajlem oraz nagrania audio),
 - c) wprowadzenie procedur bezpieczeństwa,

- d) zakup maseczek, płynów do dezynfekcji, rękawic jednorazowych, przyłbic, kombinezonów, dozowników etc. związanych z bezpieczną realizacją celów placówek w czasie pandemii.
- W zakresie realizowanym przez Wydział Promocji i Aktywności Społecznej:
 - a) prowadzenie dialogu z organizacjami pozarządowymi o możliwości przeprowadzenia zadania na każdym jego etapie,
 - b) udzielanie organizacjom pozarządowym porad oraz informacji o możliwościach wprowadzenia ewentualnych zmian w planie i harmonogramie działań oraz opisie zakładanych rezultatów realizacji zadania, lub zmian w kalkulacji przewidywanych kosztów zadania.

Działania były prowadzone w oparciu o ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, mówiącą m.in. o wzajemnych obowiązkach informacyjnych stron umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego oraz o możliwości dokonania zmian umowy. Dzięki w/wym. działaniom podpisano aneksy do umów, których wykonanie nie byłoby możliwe przy obowiązujących obostrzeniach. Sporządzone aneksy umożliwiły tym samym przeprowadzenie zadań przez organizacje pozarządowe w czasie pandemii COVID.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu Poznańskiego,
- Dotacja Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego (70 410,00 zł),
- Dotacja Ministerstwa Edukacji i Nauki (158 951 zł).

Efekty/produkty realizacji działania

1. Liczba zorganizowanych przedsięwzięć prozdrowotnych w latach 2020-2024:

Za wyjątkiem lat pandemii corocznie organizowanych było około 30 imprez prozdrowotnych z udziałem ponad 5 tys. osób (tab. 5.).

Tab. 5. Główne efekty realizacji działania 2.1.1. w latach 2020-2024

Lata	2020		2021		2022		2023		2024	
	I. imprez	I. osób	I. imprez	I. osób	I. imprez	I. osób	I. imprez	I. osób	I. imprez	I. osób
„Biała sobota”	-	-	-	-	-	-	1	200	1	200
„Zdrowy senior”	-	-	-	-	6	122	11	240	9	170

Edukacja profilaktyki czerniaka	-	-	-	503	-	921	-	1854	-	-
Porozmawiajmy	-	-	-	-	-	460	-	667	-	2324
Wydział PiAS	11	620	16	650	17	2770	18	2810	17	2850
Razem	11	620	16	1153	23	4273	30	5771	27	5544

Źródło: Raporty z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r.

▪ **W zakresie realizowanym przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia:**

- W latach 2020-2022 z uwagi na stan epidemii związanej z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 zrezygnowano z realizacji Białej Soboty z Powiatem Poznańskim. Organizacja przedsięwzięcia stanowiłaby realne zagrożenie epidemiologiczne dla personelu i pacjentów Szpitala w Puszczykowie, na terenie którego planowano realizację wydarzenia, jak również uczestników imprezy oraz mieszkańców Powiatu Poznańskiego uczestników festynu. Decyzję w sprawie podjęto w porozumieniu z Zarządem Szpitala w Puszczykowie.
- W latach 2020-2021 ze względów epidemicznych odstąpiono również od realizacji zadania pn. Zdrowy Senior – edukacja i profilaktyka w zakresie chorób otępiennych i innych zaburzeń psychicznych, z uwagi na specyfikę zadania (warsztaty profilaktyczne realizowane stacjonarnie) oraz wiek jego odbiorców (osoby w wieku 60 lat i więcej).
- Znacząco rosnąca liczba uczestników programu „Porozmawiajmy” dotyczącego wsparcia psychospołecznego uczniów.
- W latach 2020-2022 był brak możliwości zorganizowania przedsięwzięć zdrowotnych z udziałem dużej liczby odbiorców. Ponadto ze względu na charakter przedsięwzięć brak było możliwości realizacji zadania w formie on-line.

▪ **W zakresie realizowanym przez Wydział Promocji i Aktywności Społecznej:**

- organizowano corocznie podobną liczbę imprez (ok. 17) z udziałem prawie 3000 uczestników.

▪ **W zakresie realizowanym przez szkoły i placówki prowadzone przez Powiat Poznański:**

- różne działania edukacyjne m.in. lekcje, pogadanki, warsztaty, prelekcje, konkursy, zawody, a także imprezy plenerowe o charakterze prozdrowotnym i sportowym. Przedsięwzięcia prozdrowotne zostały bardzo ograniczone z powodu nieobecności uczniów w szkołach, wywołanych pandemią koronawirusa. W 2021 roku młodzież przebywała w szkole tylko przez okres 3- 4,5 miesięcy w zależności od etapu kształcenia (pozostały okres – nauka zdalna, kwarantanny). Część projektów nie została zrealizowana w pełni ze względu na brak możliwości organizowania spotkań. Do projektów nie przystępowali uczniowie klas pierwszych, którzy nie zdążyli zintegrować się i przeszli na naukę zdalną. Ponadto odwoływano imprezy plenerowe lub odbywały się one w ograniczonym zakresie.

2. Liczba uczestników zorganizowanych przedsięwzięć prozdrowotnych:

- a) w zakresie realizowanym przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia: 2500 osób,
- b) w zakresie realizowanym przez Wydział Promocji i Aktywności Społecznej: ok. 3000 uczestników w latach 2023-2024.

Wysokość środków finansowych poniesionych przez Powiat na realizację zadań z zakresu promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej:

- w zakresie realizowanym przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia: ogółem 526,6 tys. zł (w tym około 200 tys. rocznie w latach popandemicznych),
- w zakresie realizowanym przez Wydział Promocji i Aktywności Społecznej: 1300 tys. zł, (w tym niezwykle wysokie wydatki w 2020r.)

Tab. 6. Główne nakłady finansowe (w zł) na działanie 2.1.1 w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024	Razem
1. Wydział SSiZ	986	0	90 971	216 331	218 391	526 679
2. Placówki PP	0	0	158 951	0	70410	229 361
3. Wydział PiAS	760 901	115 483	119 842	144 777	170788	1 311 791
Razem	761 887	115 483	369 764	361 108	459 589	2 067 831

Źródło: Raporty z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r.

Ocena działania według kryteriów REEUS:

▪ Trafność

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami Powiatu w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia oraz ustaw: o zdrowiu publicznym i działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

▪ Skuteczność

Działanie o wysokim stopniu oddziaływania społecznego, chociaż z uwagi na pandemię Covid-19 liczba uczestników akcji promocji zdrowia nie osiągnęła poziomu z 2019r.

▪ Wydajność

Wysoka, z uwagi na duży udział wolontariatu i aktywności w ramach planów finansowych szkół/ placówek edukacyjnych.

▪ Użyteczność

Działanie skierowane do wszystkich grup wiekowych, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk szkolnych: uczniów, ich rodzin i nauczycieli.

▪ Trwałość

Działanie o najwyższym stopniu trwałości.

Końcowa ocena działania

Wysoka ocena za szeroki zasięg oddziaływania programów prozdrowotnych oraz włączenie w ich realizację wolontariat i organizacje pozarządowe i jednostki samorządowe.

W organizowanym w 2025r. konkursie Zdrowy Samorząd organizowanym przez PortalSamorzadowy.pl oraz portal i magazyn Rynek Zdrowia, Starostwo Powiatowe w Poznaniu zostało nagrodzone w kategorii „Zdrowy Powiat” za realizację projektu pod nazwą „Zdrowy Senior” oraz projektu „Porozmawiajmy”. Pierwszy z nich adresowany jest do osób starszych i obejmuje organizację warsztatów profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących m.in. zaburzeń poznawczych i depresji, a także zapewnienie wsparcia psychologicznego realizowanego w formie stacjonarnych i telefonicznych porad. Drugi z nagrodzonych projektów skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, nauczycieli oraz rodziców/opiekunów prawnych, a jego celem jest wsparcie zdrowia psychicznego młodzieży.

Rekomendacje

Wśród wypowiedzi respondentów dotyczących negatywnego wpływu pandemii na warunki życia znalazły się: pogorszenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego (depresje) najbliższych osób i znajomych. Stąd wskazane jest zwiększenie zakresu akcji edukacyjnych o charakterze prozdrowotnym. Dostęp do informacji i kształtowanie świadomości społecznej w zakresie znaczenia fizycznej i psychicznej kondycji człowieka, roli szczepień ochronnych a także propagowanie zasad higieny i nawyków sanitarno-epidemiologicznych w życiu codziennym różnych grup mieszkańców.

Działanie 2.1.2. Ograniczenie występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych wśród mieszkańców

Cel i zakres działania

Działanie dotyczy ograniczenia występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych, zmniejszenia zachorowalności, umieralności i inwalidztwa z powodu m.in. nowotworów złośliwych i chorób zakaźnych. Jest ono zgodne z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, która wskazuje na realizację zadań w zakresie promocji i ochrony zdrowia jako jedno z zadań publicznych o charakterze ponadgminnym wykonywanych przez Powiat.

Drugim aktem prawnym regulującym realizację działania w ww. obszarze jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, która nakłada m.in. na powiaty obowiązek opracowywania i realizacji oraz ocenę efektów programów polityki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców. Sposób przekazywania środków finansowych podmiotom wykonującym działalność leczniczą reguluje ustawa z 9 czerwca 2011 r. o działalności leczniczej.

Działanie stanowi również wypełnienie zapisów ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, która wskazuje na profilaktykę chorób jako jedno z zadań z zakresu zdrowia publicznego, mających na celu budowanie kapitału zdrowotnego społeczeństwa.

Realizacja planowanych działań w latach pandemii modyfikowana była przez ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, mówiącą m.in. o wzajemnych obowiązkach informacyjnych stron umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego oraz o możliwości dokonania zmian umowy.

Realizatorzy działania

- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwo Powiatowe w Poznaniu,
- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Podmioty wykonujące działalność leczniczą wybrane w drodze otwartego konkursu ofert tj.

- Edictum Sp. z o.o. realizator programu w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV i grypy
- Cogito Med Sp. z o.o. – realizator programu z zakresu profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy
- Mag21 Sp. z o.o. - realizator programu z zakresu wczesnego wykrywania wad wzroku u dzieci.

Partnerzy działania

- Samorządy 17 gmin Powiatu Poznańskiego.

Realizacja działania

- **W zakresie realizowanym przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia:**
 - Przedmiotem *Programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)* w latach 2020-2023 było wykonanie szczepień u dziewcząt i chłopców w wieku ok. 13 lat. Program obejmował również edukację zdrowotną dotyczącą zapobiegania nowotworom szyjki macicy i innym chorobom wywołanym przez wirus brodawczaka ludzkiego HPV skierowaną do dziewcząt i chłopców, ich rodziców/opiekunów prawnych i innych mieszkańców Powiatu Poznańskiego zainteresowanych ww. problematyką (edukacja została zrealizowana on-line poprzez zamieszczenie filmu edukacyjnego wraz z prezentacją multimedialną na stronie internetowej wykonawcy programu). Ponadto opracowano, wydano i rozdyskrebowano ulotki edukacyjne (nakład: 3.000 egz.)
 - W latach 2020-2021 *Program polityki zdrowotnej z zakresu szczepień przeciwko grypie sezonowej dla mieszkańców Powiatu Poznańskiego*. W roku 2022 odstąpiono od jego realizacji z uwagi na wprowadzenie przez Ministerstwo Zdrowia nowego rozwiązania w zakresie szczepień przeciwko grypie dla osób dorosłych.
 - *Program polityki zdrowotnej z zakresu profilaktyki i wczesnego wykrywania*

osteoporozy wśród mieszkańców Powiatu Poznańskiego w latach 2023-2024 obejmował realizację działań diagnostycznych tj. ocenę ryzyka poważnego złamania osteoporotycznego narzędziem FRAX (kalkulator ryzyka złamania kości), pomiar gęstości kości oraz lekarską wizytę podsumowującą. Działania te skierowane były do kobiet w wieku co najmniej 65 lat, kobiet w wieku 40-64 lat, z minimum jednym dodatkowym czynnikiem ryzyka złamania osteoporotycznego, mężczyzn w wieku co najmniej 75 lat, z miejscem zameldowania/ zamieszkania na terenie Powiatu Poznańskiego. W ramach Programu prowadzono również działania edukacyjne podczas badań/konsultacji, przygotowano film edukacyjny oraz opracowano i rozdystrybuowano tematyczne ulotki edukacyjne.

- *Program polityki zdrowotnej z zakresu wczesnego wykrywania wad wzroku u dzieci z Powiatu Poznańskiego w 2024r.* obejmował realizację działań diagnostycznych, adresowanych do uczniów klas I szkół podstawowych (I edycja skierowany była do uczniów klas I w roku szkolnym 2023/2024, II edycja adresowana jest do uczniów klas I w roku szkolnym 2024/2025 - program kontynuowany w 2025 r.), zameldowanych/zamieszkałych na terenie Powiatu Poznańskiego. W Programie założono realizację badań przesiewowych na terenie wszystkich 17 gmin Powiatu Poznańskiego, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wykonanie badań pogłębionych w poradni okulistycznej. Istotnym elementem Programu są również działania edukacyjne, w tym spotkania informacyjno-edukacyjne adresowane do rodziców/opiekunów prawnych dzieci oraz nauczycieli klas I szkół podstawowych z terenu Powiatu Poznańskiego, film oraz ulotki edukacyjne.
- W roku 2022 opracowano *Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania raka piersi wśród mieszkanki Powiatu Poznańskiego* obejmujący działania edukacyjne oraz profilaktyczne badania mammograficzne dla kobiet w wieku 45-49 lat. Dwukrotnie ogłoszono konkurs ofert na wybór realizatora programu, jednak żaden podmiot leczniczy nie złożył oferty. Tym samym Zarząd Powiatu postanowił odstąpić od realizacji tego programu.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

W zakresie realizowanym przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia: wysokość środków przeznaczonych na realizację programów polityki zdrowotnej: ok. 3,2 mln zł. (tab. 7.)

W zakresie realizowanym przez Wydział Promocji i Aktywności Społecznej: 1,3 mln zł. (tab. 6.)

Tab. 7. Nakłady i efekty programów profilaktycznych w latach 2020 – 2024.

Lata	Nakłady/efekty	Profilaktyka zakażeń wirusem HPV	Szczepienia przeciwko grypie	Profilaktyka i wczesne	Wczesne wykrywanie wad

				wykrywanie osteoporozy	wzroku u dzieci
2020	Nakłady finansowe (zł)	272 tys.	271 tys.		
	Liczba uczestników	481 + 142 edukacja	2 941		
2021	Nakłady finansowe (zł)	550 tys.	500 tys.		
	Liczba uczestników	596 + 782 edukacja	3 521		
2022	Nakłady finansowe (zł)	600 tys.			
	Liczba uczestników	604			
2023	Nakłady finansowe (zł)	680 tys.		110 tys.	
	Liczba uczestników	670		361	
2024	Nakłady finansowe (zł)			173 tys.	158 tys.
	Liczba uczestników			793	1 458

Źródło: Raporty z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r.

Efekty/produkty realizacji działania

W latach 2020-2024 liczba osób uczestniczących w zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie profilaktyki chorób, w tym w programach polityki zdrowotnej sięgała 12 tys., z czego 1 tys. osób uczestniczyło w programach edukacji zdrowotnej. W latach pandemii zrezygnowano z realizacji edukacji w trybie stacjonarnym (planowane były spotkania edukacyjno-informacyjne dla rodziców i opiekunów prawnych dzieci a także prelekcje dla młodzieży). Ostatecznie edukacja prowadzona była *on-line*. Liczba osób, które skorzystały z takiej formy edukacji była mniejsza niż liczba osób, które skorzystały z edukacji realizowanej w trybie stacjonarnym w latach poprzednich.

Realizowane programy polityki zdrowotnej przyczyniają się do zmniejszenia zachorowań i umieralności z powodu chorób zakaźnych wśród mieszkańców Powiatu i tym samym wpływają na poprawę ich zdrowia oraz jakości życia.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami Powiatu w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia oraz ustaw: o zdrowiu publicznym i działalności leczniczej.

- **Efektywność**

Podejmowane działania profilaktyczne charakteryzuje wysoka efektywność choć nakłady zapewne nigdy nie są wystarczające.

- **Skuteczność**

Bardzo wysoka, działanie dotyczy ograniczenia występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych.

- **Użyteczność**

Bardzo wysoka, działanie dotyczy zmniejszenia zachorowalności, umieralności i inwalidztwa z powodu m.in. nowotworów złośliwych i chorób zakaźnych. Programy profilaktyki zdrowotnej jak wynika z badań ankietowych, przez korzystających z nich oceniane są pozytywnie (75%).

- **Trwałość**

Bardzo ważną cechą tych działań jest ich ciągłość, gwarantująca realizację celów nadrzędnych dotyczących wydłużania przeciętnej trwania życia w zdrowiu.

Końcowa ocena działania

W odniesieniu do najważniejszych wartości społecznych, jakimi są życie i zdrowie, niemożliwy jest prosty rachunek ekonomiczny, gdyż są to wartości bezcenne. Na wysoką ocenę zasługują wszelkie działania z zakresu profilaktyki chorobowej. Powiat Poznański otrzymał w ogólnopolskim konkursie „Zdrowy Powiat” nagrodę za „*Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)*”.

Rekomendacje

Liczba programów zdrowotnych związanych z profilaktyką chorobową nie powinna się zmniejszać przy rosnącej liczbie mieszkańców objętych programami profilaktycznymi. Szczególnie ważna jest odpowiednia promocja programów zdrowotnych, zarówno jeśli chodzi o jej zasięg, jak i treść w czasach dużej aktywności, szczególnie w Internecie, „ideologicznego” ruchu antyszczepionkowego w Polsce.

Działanie 2.1.3. Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców

Cel i zakres działania

Działanie jest zgodne z ustawą z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, która nakłada na Powiat obowiązek realizacji zadań z zakresu promocji i ochrony zdrowia oraz z ustawą z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej umożliwiającą samorządom terytorialnym współfinansowanie m.in. inwestycji i zakupu sprzętu medycznego w podmiotach leczniczych. Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, m.in. organy administracji samorządowej zapewniają osobom z zaburzeniami psychicznymi dostęp do opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy, niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. O możliwościach realizacji przez

samorząd programów polityki zdrowotnej mówi ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Powiat Poznański jest jedynym właścicielem Szpitala w Puszczykowie im. Prof. S. T. Dąbrowskiego SA. Głównym celem działania Powiatu jest rozszerzenie zakresu usług medycznych świadczonych przez Szpital i tym samym zwiększenie dostępności do specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz poprawa efektywności gospodarowania majątkiem i dostosowanie standardów funkcjonowania Szpitala do obowiązujących przepisów. W tym celu finansowane są inwestycje i zakupy sprzętu medycznego Szpitala.

Powiat Poznański włączył się jako partner w realizację projektów mających na celu utworzenie środowiskowych centrów zdrowia psychicznego. W ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (WRPO 2014+), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, na terenie Powiatu Poznańskiego zostały utworzone dwa środowiskowe centra zdrowia psychicznego (ŚCZP). Celem realizowanych projektów jest wdrożenie modelu zintegrowanej opieki środowiskowej na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez wsparcie osób chorujących w środowisku ich życia, przeniesienie świadczeń opieki zdrowotnej z poziomu lecznictwa szpitalnego na rzecz podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, zapewnienie lub wzmocnienie koordynacji opieki nad pacjentem.

Realizatorzy działania

- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia,
Realizator: Szpital w Puszczykowie im. Prof. S. T. Dąbrowskiego SA.,
- Lider Projektu - Samorząd Województwa Wielkopolskiego,
Partner Finansujący Projekt - Powiat Poznański (Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów),
Partner Projektu - Szpital w Puszczykowie im. Prof. S. T. Dąbrowskiego SA.
- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów,
Realizator: Szpital w Puszczykowie im. Prof. S. T. Dąbrowskiego SA,
Podmiot finansujący: Samorząd Województwa Wielkopolskiego.

Realizacja działania

W ramach działania w latach 2020-2024 zrealizowano programy o charakterze inwestycyjnym:

- W szpitalu w Puszczykowie m.in. remont generalny i rozbudowa apteki szpitalnej, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, instalacji oświetleniowej i fotowoltaicznej, gazów medycznych, dróg pożarowych, rozbudowa parkingów, modernizacja helipadu i wiaty dla karettek, oddziału SOR, NŚOZ („wieczorynki”), Zakładów Diagnostyki Obrazowej i Laboratoryjnej, budowa wewnętrznego szybu windowego,
- Doposażanie oddziałów Szpitala w Puszczykowie w nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną,

- Od 2019 r. realizowany jest projekt pn. „Wypożyczenie środowisk informatycznych wojewódzkich, powiatowych i miejskich podmiotów leczniczych w narzędzia informatyczne umożliwiające wdrożenie Elektronicznej Dokumentacji Medycznej oraz stworzenie sieci wymiany danych między podmiotami leczniczymi samorządu województwa” w ramach Poddziałania 2.1.1. “Rozwój elektronicznych usług publicznych” WRPO na lata 2014-2020. Celem Projektu było wdrożenie w objętych projektem jednostkach medycznych (w tym w Szpitalu w Puszczykowie) dwóch nowych e-usług: e-Rejestracja i e-Dokumentacja,
- W 2023 r. na terenie Powiatu Poznańskiego zostały utworzone dwa środowiskowe centra zdrowia psychicznego (ŚCZP). W ramach projektów utworzono 2 jednostki: Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego w Swarzędzu. Bliżej Ciebie! oraz Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego w Powiecie Poznańskim dla mieszkańców gmin Buk i Stęszew.

Źródła i nakłady finansowe

- Środki Instytucji Zarządzającej WRPO 2014+,
- Skarb Państwa – Minister Zdrowia,
- Środki własne Szpitala w Puszczykowie im. prof. S. T. Dąbrowskiego S.A. oraz dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Budżet Powiatu.

Utworzenie i funkcjonowanie Środowiskowych Centrów Zdrowia Psychicznego – ok. 10 mln zł.

Szpital w Puszczykowie im. Prof. S. T. Dąbrowskiego SA - od ok. 30 mln zł w 2020 r. przez ok. 3,5 mln zł w latach 2021- 2022, po 9 mln zł w 2023r. i ok. 16 mln zł w 2024 r.

Szpital dotkliwie odczuł wzrost cen środków ochrony osobistej, które w początkowym okresie pandemii wzrosły w odniesieniu do poszczególnych artykułów nawet o kilkaset procent. Jednocześnie wymogi sanitarne wymusiły konieczność dokonania wielokrotnionych zakupów. Po złagodzeniu rygorów pandemicznych nastąpiło drastyczne podwyższenie opłat za media, wywóz śmieci, utylizację odpadów medycznych i wzrost kosztów zakupów środków medycznych niezbędnych do prowadzenia bieżącej działalności. Na to nałożyły się ustawowe podwyżki płac, wzrost kosztów materiałów budowlanych i ich mała dostępność a dodatkowo z miesiąca na miesiąc rosła inflacja. Wszystkie te czynniki postawiły szpital w bardzo trudnej sytuacji finansowej i utrudniły nie tylko realizację rozpoczętych inwestycji, ale znacząco wyhamowały planowanie i przygotowywanie nowych inwestycji.

- Wdrożenie i utrzymywanie funkcjonowania systemu EDM umożliwiającego prowadzenie przez Szpital w Puszczykowie elektronicznej dokumentacji medycznej – corocznie ok. 1,6 mln zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- Rozbudowa, remonty i modernizacje Szpitala w Puszczykowie oraz wyposażenie oddziałów szpitalnych w najnowocześniejszy sprzęt i aparaturę medyczną - w wyniku realizacji zadań Szpital Powiatowy w Puszczykowie spełnia najwyższe obowiązujące standardy prawne i architektoniczne. Zapewniony jest komfort pacjentów i personelu, właściwa estetyka i warunki higieniczne. W ten sposób szpital w Puszczykowie staje się konkurencyjnym na rynku usług medycznych jako jeden z najnowocześniejszych w Wielkopolsce i w kraju.
- Wdrażanie w Szpitalu w Puszczykowie e-usług: e-Dokumentacja i e-Rejestracja. Usługa e-Dokumentacja - zapewnia pacjentom, którzy złożyli wniosek, dostęp do własnych elektronicznych dokumentów medycznych. Ponadto możliwe jest również udostępnienie elektronicznych dokumentów medycznych na poziomie podmiotów medycznych, które są podłączone do systemu. Za pośrednictwem e-usługi e-Rejestracja, pacjent ma możliwość rejestracji online do świadczeń opieki zdrowotnej, monitorowania statusu na liście oczekujących, jest powiadamiany o terminie wizyty oraz ma możliwość elektronicznej rezygnacji z wizyty.
- W ramach funkcjonowania środowiskowych centrów zdrowia psychicznego (ŚCZP) w Otuszu i Swarzędzu udzielono świadczenia dzieciom, młodzieży i dorosłym. Stanowiły je konsultacje psychologiczne i psychiatryczne, psychoterapia, porady prawne, konsultacje dietetyka, logopedy, pedagoga oraz pracownika socjalnego. Pacjenci mogli także skorzystać z grup wsparcia oraz treningów umiejętności społecznych (ok.1000 osób).
- W efekcie pandemii Szpital realizował dodatkowe działania: realizowanie szczepień zgodnie z wytycznymi dotyczącymi zasad bezpieczeństwa podczas szczepień profilaktycznych w okresie pandemii koronawirusa SARS – CoV – 2, powołano Oddziały Obserwacyjno-Zakaźnego COVID-19 który w szczycie tzw. III fali przyjmowały dziennie nawet ponad 120 zakażonych pacjentów. W grudniu 2021 r. uruchomiono ponownie oddział zakaźny, w którym przygotowano 30 łóżek dla pacjentów zakażonych wirusem. Wyposażono Szpital w urządzenia i środki niezbędne do walki z Covid-19. Szpital w Puszczykowie w pierwszym kwartale 2021 roku pełnił funkcję szpitala węzłowego, w którym odbywały się szczepienia przeciwko SARS CoV-2. Szczepiony był własny personel medyczny oraz personel placówek ochrony zdrowia z terenu Powiatu Poznańskiego, służby mundurowe, nauczyciele, pracownicy DPS-ów.

Ocena działania według kryteriów REEUS:

▪ Trafność

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami Powiatu w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia oraz ustawy o działalności leczniczej.

▪ Skuteczność

Działanie zapewniające dostępność do wysokiej jakości specjalistycznych świadczeń leczniczych i rehabilitacyjnych, co ułatwia także rozwój e-usług.

- **Wydajność**

Wysoka, oferta najnowocześniejszych usług leczniczych, konkurencyjnych na krajowym rynku medycznym, uzyskanie środków zewnętrznych na realizację działania (UE, program WRPO).

- **Użyteczność**

Działanie skierowane do wszystkich chorych z terenu Powiatu, którzy pozbawieni są problemów formalnych związanych ze swoim leczeniem poprzez objęcie ich e-usługami, ułatwiającymi obsługę pacjentów.

- **Trwałość**

Działania o wysokim stopniu trwałości, wynikającej z konieczności unowocześniania wyposażenia szpitala i dostosowywania do zmieniających się wyzwań i standardów usług zdrowotnych.

Końcowa ocena działania

Działanie daje gwarancję wysokiej dostępności dla mieszkańców regionu do nowoczesnych i o wysokiej jakości usług leczniczych i rehabilitacyjnych. Rozbudowa i modernizacja Szpitala w Puszczykowie została wysoko oceniona przez korzystających z usług szpitala respondentów w badaniu ankietowym mieszkańców (rozdział V). Społeczna ewaluacja realizacji Strategii). Niezwykle ważne było działanie szpitala w okresie pandemii, wzorcowa realizacja dodatkowych zadań wynikających z pandemii.

Rekomendacje

Kontynuacja programów inwestycyjnych związanych z unowocześnianiem pozostałych oddziałów Szpitala w Puszczykowie i dbanie o jak najwyższą jakość usług zdrowotnych.

Cel operacyjny 2.2. Wzmocnienie integracji społecznej

Działanie 2.2.1. Pomoc rodzinom w sytuacji kryzysowej, wsparcie funkcjonowania systemu pieczy zastępczej

Cel i zakres działania

Działanie to ma charakter dwuelementowy. Dotyczy rozwijania powiatowego systemu interwencji kryzysowej i form wsparcia osób doświadczających przeżyć traumatycznych oraz kiedy dotyczy to dzieci, wzmocnienie powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną ze szczególnym uwzględnieniem promocji idei rodzicielstwa zastępczego. Działanie związane jest z realizacją zadań ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 2011 r.

Realizatorzy działania

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) w Poznaniu, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kobylnicy, Fundacja PCPS Poznańskie Centrum Profilaktyki Społecznej w Poznaniu, Komenda Miejska Policji w Poznaniu, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Szkoły, Dom Dziecka w Kórniku Bninie, Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy, Rodzinny Dom Dziecka w Swarzędzu,
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne prowadzone przez Powiat Poznański, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu, Wydział Edukacji,
- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, organizacje pozarządowe.

Realizacja działań

Usługi świadczone dla ofiar przemocy w rodzinie są prowadzone w formie działań interwencyjnych oraz profilaktyczno-edukacyjnych i poradnictwa. W latach 2020-2024 wzrastała corocznie liczba osób doświadczających przemocy z ponad 500 do 1000, liczba interwencji domowych policji dotyczących przemocy z ok. 500 do ok. 900, liczba osób objętych poradnictwem dla ofiar przemocy w gminach z 1350 do ponad 3000. Od 2020r. maleje liczba osób skierowanych do hostelu OIK (od 41 do 20) a także liczba osób korzystająca z pomocy ambulatoryjnej świadczonej przez OIK (z ponad 140 do ok.20.) Jednocześnie programem korekcyjno-edukacyjnym oraz psychologiczno-terapeutycznym objęto rocznie ok. 20 sprawców przemocy. Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK) prowadzi hostel z 16 miejscami dla osób potrzebujących schronienia w sytuacji kryzysowej i udziela bezpłatnej i specjalistycznej pomocy mieszkańcom hostelu oraz klientom zewnętrznym z terenu Powiatu Poznańskiego, będącym w sytuacji kryzysowej. Od 2022r. działa Dom dla samotnych rodziców z dziećmi w Lisówkach i świadczy usługi zgodnie ze standardami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 17 stycznia 2022r. i 7 lutego 2024r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (Dz.U. z 2022 r. poz. 150). Dysponuje on 30 miejscami dla matek, ojców lub innych osób sprawujących opiekę nad małoletnimi

dziećmi oraz dla kobiet w ciąży, pozostających w trudnej sytuacji życiowej. Liczba osób przebywających w domu dla samotnych matek w 2022r. wynosiła 44, w 2023 -70, w 2024 – 68.

Także mimo niechęci zgłaszania się rodzin w kryzysie do programów pomocowych stosowano kompleksowe formy wsparcia osób doświadczających przeżyć traumatycznych oraz działania profilaktyczne i korekcyjno-edukacyjne zapobiegające przemocy, promujące zdrowy styl życia (psychiczny). Organizowano szkolenia, konsultacje, terapie, prelekcje, akcje i porady (np. 15 placówek oświatowych zrealizowało projekt pn. „Razem przeciwko przemocy”, który miał na celu poszerzenie wiedzy uczniów szkół podstawowych z zakresu form przemocy, jej skutków oraz możliwości uzyskania pomocy).

Realizacja tych celów wymagała zalecania zadań organizacjom pozarządowym. Przy współpracy z gminami z terenu Powiatu rozwija się sieć punktów poradnictwa psychologicznego i konsultacyjnego (m.in. poradnie psychologiczno-pedagogiczne w Puszczykowie, Swarzędzu i Luboniu) Corocznie przyjmują one ok. 3 tys. dzieci.

W ramach rozwijania powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną tworzone są warunki do powstawania i działania rodzinnych form opieki zastępczej. W latach 2020-2024 r. działało rocznie ok. 350 rodzin zastępczych w których znajdowało się ok. 500 dzieci. Działania te dotyczą również organizowania wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, gdzie prawie połowa rodzin objęta była wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Pomoc oferowana była przez grupy wsparcia oraz specjalistyczne poradnictwo, a także organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia tych funkcji.

W latach pandemii realizowano dodatkowe działania w zw. z sytuacją epidemiczną. Konieczne było wprowadzenie zmian w funkcjonowaniu Ośrodka Interwencji Kryzysowej, w tym: procedury bezpieczeństwa i postępowania w przypadku podejrzenia zachorowania na Covid-19 oraz wprowadzenia pracy zdalnej czy rotacyjnej, aby ograniczyć możliwość rozprzestrzeniania się koronawirusa i chronić pracowników oraz klientów przed zachorowaniem i jego skutkami. Sytuacja w kraju związana z pandemią COVID-19 znacznie ograniczyła możliwości wsparcia i rozwoju pieczy zastępczej w zakresie prowadzenia i organizacji szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz tych podnoszących kompetencje rodzin zastępczych już funkcjonujących, nie było także możliwe organizowanie czasu wolnego dla dzieci oraz integracja środowiska opiekunów zastępczych. Ograniczony był dostęp do specjalistów. Izolacja społeczna miała znaczący wpływ na funkcjonowanie w życiu społecznym (zmiana postaw względem siebie i innych) i osłabienie więzi społecznych. Znaczne było ograniczenie podstawowej działalności poradni psychologiczno-pedagogicznych w bezpośredniej pracy z klientem, w organizacji warsztatów i prelekcji dla rodziców.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- dotacje z budżetu państwa – z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, budżety gmin, środki krajowe i unijne.

W latach 2020-2024 wydatki objęły m.in.: w ramach interwencji kryzysowej nakłady spadały od 52 tys. zł w 2020 r. i 70 tys. zł w 2021 r. do 35 tys. zł w 2024 r., w ramach pieczy zastępczej wydatki na rodziny zastępcze oraz osoby usamodzielniane a także wydatki na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wzrosły z 11 do 19 mln zł rocznie, funkcjonowanie Domu dla samotnych rodziców z dziećmi i kobiet w ciąży ok. 900 tys. zł rocznie.

Efekty/produkty realizacji działania

W odniesieniu do działań interwencyjnych zauważyć można rosnącą ich liczbę oraz zwiększoną liczbę osób doświadczających przemocy. Jednocześnie maleje liczba osób, które zostały skierowane do hostelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu prowadzi działania związane z promocją idei rodzicielstwa zastępczego, które w myśl ustawy ma całkowicie zastąpić instytucjonalną pieczę zastępczą. W analizowanych latach liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci w tych rodzinach utrzymuje się na stałym poziomie.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami Powiatu w zakresie pomocy społecznej. Działanie jest trafne, ponieważ wynika z zadań własnych Powiatu (mieszczących się w sferze polityki społecznej), a poprzez realizację zadań powierzonych z zakresu administracji rządowej silnie wspiera sprawną obsługę procedur administracyjnych.

▪ Efektywność

Bardzo wysoka, uzyskiwane efekty działania są odpowiednio proporcjonalne do ponoszonych nakładów finansowych.

▪ Skuteczność

Wysoka, działania są realizowane zgodnie z harmonogramem. Ewentualne opóźnienia wynikają z przyczyn obiektywnych.

▪ Użyteczność

Działanie jest użyteczne, ponieważ pełni ważne funkcje społeczne.

▪ Trwałość

Działania te mają charakter ciągły.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo wysoko. Na pozytywną ocenę ma wpływ szeroki zakres działań pomocowych i rozwiązań umożliwiających sprawne funkcjonowanie ośrodków wsparcia i interwencji.

Rekomendacje

Wydaje się niepokojący obserwowany trend, gdzie rosnącej liczbie interwencji kryzysowych i osób doświadczających przemocy towarzyszy malejący poziom nakładów finansowych na te działania.

Działanie 2.2.2. Wzmocnienie integracji osób z niepełnosprawnościami, podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Cel i zakres działania

Działanie związane jest z realizacją zapisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, gdzie Powiat zobowiązany jest m.in. do: podejmowania działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności, współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Działanie to dotyczy organizacyjnego i finansowego wspierania rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy działania

- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu, Środowiskowy Dom Samopomocy „Pomoc Maltańska” w Puszczykowie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- wydziały współpracujące: Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu, Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,
- pracodawcy/przedsiębiorcy, instytucje szkoleniowe.

Realizacja działania

Poprzez działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Puszczykowie (Dom Pomocy Maltańskiej) zapewniono wsparcie terapeutyczne i rehabilitacyjne w przedmiocie funkcjonowania: społecznego, intelektualnego, emocjonalnego i ruchowego ok. 30 osób będących uczestnikami zajęć Domu. W Warsztatach Terapii Zajęciowej uczestniczy rocznie ok. 300 osób. Od 2022r. działają mieszkania chronione w Lusówkach dla 10 osób. Powiat rocznie zleca kilkunastu organizacjom pozarządowym zadania organizowania lokalnych i regionalnych imprez o charakterze integracyjnym dla osób z niepełnosprawnościami (rocznie około 700 uczestników). Prowadzone jest poradnictwo w zakresie przysługujących osobom niepełnosprawnym ulg i uprawnień (np. Informator dla osób z niepełnosprawnościami pn. „Gdzie, kiedy i w jakich sprawach”- 1500 egz.). Ponadto udzielane jest wsparcie finansowe likwidacji barier architektonicznych (w łazienkach, kuchniach, schody) i w komunikacji dla

ok. 800 osób, dofinansowanie pobytu osób niepełnosprawnych na turnusach rehabilitacyjnych - ok. 500 osób a także zakupy sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych dla ok. 900 osób rocznie.

Pośrednictwem pracy zostały objęte wszystkie osoby z niepełnosprawnościami zarejestrowane w Urzędzie Pracy, co oznacza, że np. rocznie ok. 20 osób uzyskuje pomoc w zakresie nabycia kompetencji zawodowych a zatrudnienie podejmuje ok. 90 osób niepełnosprawnych z Powiatu Poznańskiego.

Źródła i nakłady finansowe

- Środki własne Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich „Pomoc Maltańska” - wkład osobowy. Środki zewnętrzne – dotacja z budżetu państwa,
- Budżet Powiatu Poznańskiego. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Fundusz Pracy, Europejski Fundusz Społeczny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Szczegółowy wykaz nakładów znajduje się w Raportach z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za lata 2020-2024.

Efekty/produkty realizacji działania

Głównym efektem działania jest wzmocnienie integracji społecznej osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie Powiatu. Działanie to odnosi się do wspierania rehabilitacji społecznej i zawodowej. Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej, pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych.

Rehabilitacja zawodowa natomiast ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. W ten sposób zwiększa się odsetek osób niepełnosprawnych funkcjonujących na rynku pracy, w tym podejmujących samozatrudnienie, a także uczestniczących w inicjatywach ekonomii społecznej.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami Powiatu w zakresie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

▪ Efektywność

Bardzo wysoka.

▪ Skuteczność

Wysoka.

- **Użyteczność**

Bardzo wysoka.

- **Trwałość**

Działania te mają charakter ciągły.

Końcowa ocena działania

Szeroki zakres i formy działań pomocowych finansowych, organizacyjnych, jak i informacyjno-doradczych wystawiają działaniom Powiatu wysoką ocenę.

Rekomendacje

Sygnalizowany jest brak wystarczającej ilości miejsc na zaspokojenie potrzeb osób ubiegających się o przyjęcie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Puszczykowie a także na Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Działanie 2.2.3. Aktywizacja środowiska seniorów

Cel i zakres działania

Działanie związane jest z realizacją zadań ustawy o pomocy społecznej z 2004 r., gdzie Powiat zobowiązany jest m.in. do prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym. Głównym celem działania jest aktywizacja środowiska seniorów Powiatu Poznańskiego, przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych oraz integracja środowiska osób starszych z poszczególnych gmin, a także promocja Powiatu poznańskiego jako Powiatu przyjaznego seniorom.

Realizatorzy działania

- Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach,
- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy działania

- Samorządy gminne 17 gmin Powiatu Poznańskiego.

Realizacja działania

Działanie obejmuje ofertę imprez organizowanych w powiatowej placówce Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach oraz inne aktywności skierowane do seniorów organizowane na terenie Powiatu. Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach, dysponujący 100 miejscami dla seniorów i przewlekle somatycznie chorych, w latach 2020-2024 zwiększał liczbę rocznie przyjmowanych mieszkańców (od 85 do 132), zwiększył się również odsetek przyjęć do DPS w ogólnej liczbie skierowań. Mieszkańcy uczestniczą rocznie w kilkudziesięciu imprezach i uroczystościach na terenie DPS i poza nim, w gminach Powiatu Poznańskiego (różne

konkursy, przeglądy artystyczne, wycieczki oraz różnego rodzaju zajęcia ruchowe, rekreacyjne i terapeutyczne).

W ramach aktywizacji środowiska seniorów powołano w 2018 r. 10-osobową Powiatową Radę Seniorów. We współpracy z nią rocznie organizowanych jest dla seniorów z 17 gmin Powiatu wiele (w 2023 r. - 19 a w 2024r - 30.) imprez o różnorodnej aktywności: rajdy, zajęcia sportowe, wydarzenia edukacyjne czy kulturalne, w których uczestniczyło ponad 1,5 tys. osób w starszym wieku.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

W zakresie realizowanym przez Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach: ok. 10 mln zł rocznie.

W zakresie realizowanym przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia oraz Wydział Promocji i Aktywności Społecznej: np. w 2024r. ok. 300 tys. zł.

Efekty/produkty realizacji działania

Integracja środowiska osób starszych, aktywizacja społeczna poprzez realizację usług dla seniorów i przez seniorów, poprawa ich stanu zdrowia oraz kondycji fizycznej i psychicznej, poprawa wizerunku osób starszych w społeczeństwie, integracja międzypokoleniowa w środowisku zamieszkania. Prowadzenie DPS jest nieodzowny dla zapewnienia seniorom należytej opieki. Rośnie liczba uczestników zajęć integracyjnych i rekreacyjnych i zainteresowanie ofertą „senioralną” w powiecie. Organizacja aktywności tej grupy stanowi niewielki koszt w stosunku do efektów.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami Powiatu w zakresie ustawy o pomocy społecznej.

▪ Efektywność

Bardzo wysoka.

▪ Skuteczność

Wysoka, o czym świadczy duża liczba inicjatyw i frekwencja osób starszych

▪ Użyteczność

Bardzo wysoka. Aktywizacja i integracja osób starszych to rosnące wyzwanie w obliczu trendów demograficznych.

▪ Trwałość

Działania te mają charakter ciągły i z pewnością ich zakres będzie się powiększać, z uwagi na nieunikniony proces starzenia się populacji Powiatu Poznańskiego.

Końcowa ocena działania.

Niezwykle cenne działania także z uwagi na integrowanie projektów senioralnych realizowanych w poszczególnych gminach.

Rekomendacje

Wobec powoli postępujących procesów starzenia się demograficznego także i strefy podmiejskiej Poznania wskazane jest powiększanie liczby i pojemności placówek dla seniorów i organizowanie imprez integrujących tę grupę mieszkańców Powiatu.

Cel operacyjny 2.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Działanie 2.3.1. Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców

Cel i zakres działania

Celem działania jest wspieranie aktywności społecznej mieszkańców poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Powiatem Poznańskim a organizacjami pozarządowymi. Podstawą realizacji działania jest Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, opracowywany przez Powiat Poznański. W ramach współpracy administracji publicznej z sektorem non-profit, Powiat przekazuje do realizacji organizacjom pozarządowym ustawowe zadania publiczne o charakterze ponadgminnym m. in. w zakresie turystyki, edukacji, ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, kultury, sportu. Wśród zadań zleconych organizacjom pozarządowym są także działania w zakresie ratownictwa wodnego oraz nieodpłatnej pomocy prawnej i obywatelskiej. Działanie jest zgodne z Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- organizacje pozarządowe.

Partnerzy działania

- Mieszkańcy Powiatu,
- organizacje pozarządowe.

Realizacja działania

Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu odpowiadał za realizację nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. W latach 2020-2024 wzrosła liczba punktów pomocy z 16 do 18. Celem działania Punktów nieodpłatnej pomocy prawnej było zapewnienie osobom uprawnionym pomocy prawnej na etapie przedsądowym (w tym mediacje). Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego. Organizacje pozarządowe prowadzące punkty nieodpłatnej pomocy prawnej realizowały jednocześnie zadania z zakresu edukacji prawnej (opracowanie i rozpowszechnienie poradników, folderów, broszur i plakatów). Ponadto, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa sporządzono listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa dostępnego dla mieszkańców Powiatu, która obejmuje w szczególności: poradnictwo rodzinne,

psychologiczne, pedagogiczne, z zakresu pomocy społecznej, w sprawie rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień, w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z zakresu praw dziecka, praw pacjenta, ubezpieczeń społecznych. Lista pełni ważną funkcję informacyjną, jest sposobem na integrację systemu poradnictwa prawnego i obywatelskiego z innymi formami nieodpłatnego poradnictwa, realizowanego przez organy administracji rządowej i samorządowej.

Od 2023 r. działa Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Fundację Polskich Kawalerów Maltańskich "Pomoc Maltańska". Prowadzący został wyłoniony na podstawie konkursu ofert na prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które stanowi zadanie Powiatu zlecone z zakresu administracji rządowej i jest finansowane ze środków budżetu państwa.

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Poznaniu realizował zadania w obszarze ratownictwa i ochrony ludności. Organizację patroli ratownictwa wodnego na obszarach wodnych na terenie Powiatu Poznańskiego w okresie od maja do września i związane z tym utrzymanie gotowości ratowniczej, prowadzenie działań ratowniczych, utrzymanie gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego oraz prowadzenie dokumentacji wypadków zlecono Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu Województwa Wielkopolskiego, tj. organizacji pozarządowej będącej w myśl ustawy podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego.

Współpraca administracji publicznej z sektorem non-profit realizowana była dzięki ogłaszaniu otwartym konkursom ofert na realizację różnorodnych zadań publicznych. Działanie realizowane było również dzięki możliwości szerokiego dotarcia do społeczeństwa poprzez media: Internetową Powiatową¹⁷. (www.powiat.poznan.pl), Telewizyjną Powiatową¹⁷., Prasową Powiatową¹⁷. i Radiową Powiatową¹⁷.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- Budżet Państwa.

Tab. 8. Główne nakłady na wsparcie aktywności społecznej w latach 2020-2024

Działanie	2020	2021	2022	2023	2024
Porady prawne	1,0 mln zł	1,0 mln zł	1,1 mln zł	1,2 mln zł	1,2 mln zł
Dom Samopomocy			684 tys. zł	787 tys. zł	905 tys. zł
Patrole wodne	40 tys. zł	50 tys. zł	50 tys. zł	89 tys. zł	70 tys. zł
Zlecanie zadań publicznym organizacjom społecznym	1,6 mln zł	1,9 mln zł	2,0 mln zł	2,4 mln zł	2,5 mln zł

Źródło: Raporty z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r.

Efekty/produkty realizacji działania

Działanie wspierało aktywność społeczną mieszkańców. Działanie realizowane było poprzez angażowanie osób już współpracujących na rzecz organizacji pozarządowych, a także motywowanie mieszkańców do rozpoczęcia takiej współpracy. Działania skierowane na zaspokojenie zróżnicowanych potrzeb społeczności lokalnych, realizowane poprzez projekty organizacji pozarządowych w wyznaczonych obszarach współpracy (tab. 9.).

Tab. 9. Główne efekty działania 2.3.1. w latach 2020-2024

Lata	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba porad prawnych	4,2 tys.	4,1 tys.	5,9 tys.	5,5 tys.	5,1 tys.
Liczba Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej	16	16	16	17	18
Liczba zadań zleconych	275	247	253	234	243
Liczba patroli wodnych	117	145	508	580	620
Liczba uczestników wydarzeń realizowanych przez sektor pozarządowy	35 tys.	80 tys.	120 tys.	125 tys.	147 tys.

Źródło: Raporty z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r.

Ocena działania według kryteriów REEUS

- **Trafność**

Działanie jest trafne, wynika z ustawowych zadań Powiatu, jak i potrzeb mieszkańców.

- **Efektywność**

Działanie jest efektywne, przy udziale organizacji pozarządowych możliwe jest dotarcie do szerokiej grupy beneficjentów.

- **Skuteczność**

Działanie jest realizowane na bieżąco, zgodnie z aktualnymi potrzebami społecznymi.

- **Użyteczność**

Działanie jest wysoce użyteczne, w tym dla mieszkańców znajdujących się w mniej uprzywilejowanej sytuacji życiowej.

- **Trwałość**

Działanie jest trwałe, przyczynia się do wzmacniania kapitału społecznego oraz poprawy jakości mieszkańców Powiatu Poznańskiego.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo dobrze. Na uwagę zasługuje duża liczba zadań publicznych zleczanych organizacjom pozarządowym oraz patroli wodnych i wzrastający zasięg działań obejmujący w 2024 r. ponad 125 tys. uczestników. Ważną inicjatywą realizowaną w ramach działania jest także udzielanie mieszkańcom Powiatu Poznańskiego nieodpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej. Trafia ona do mieszkańców najbardziej potrzebujących takiej pomocy.

Na podstawie wyników ankiety "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku" (rozdział V.), należy zauważyć, że mieszkańcy Powiatu wprawdzie nie wskazali współpracy z organizacjami pozarządowymi jako priorytetowej w zakresie działalności Powiatu Poznańskiego (20. pozycja w zestawieniu), czego nie należy jednak interpretować w ten sposób, że współpraca ta nie jest ważna. Wydarzenie „Dni Organizacji Pozarządowych w Powiecie Poznańskim” jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych imprez wśród ankietowanych mieszkańców. Ponadto, należy podkreślić duże znaczenie szczególnie strony internetowej Powiatu Poznańskiego w zakresie informowania mieszkańców o działalności Powiatu Poznańskiego (21% osób wskazało stronę internetową jako główne źródło tych informacji).

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania w obecnej formie, zgodnie z aktualnymi potrzebami.

Działanie 2.3.2. Wsparcie aktywności wolontariatu

Cel i zakres działania

Działanie realizowane jest na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. Działanie skierowane jest do mieszkańców Powiatu i aktywnie działających organizacji pozarządowych. Celem działania jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz upowszechnianie idei wolontariatu wśród mieszkańców Powiatu Poznańskiego. Szczególną uwagę obejmuje się wolontariat młodzieży, który poprzez niesienie pomocy potrzebującym stwarza jednocześnie szansę młodym ludziom na wykorzystanie własnych umiejętności, zdobywanie nowych doświadczeń i rozwijanie zainteresowań. Uczy wrażliwości i solidarności społecznej.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- organizacje pozarządowe,
- wolontariusze.

Realizacja działania

Działanie było realizowane poprzez zlecanie zadań publicznych w zakresie m.in. pomocy społecznej organizacjom pozarządowym i podmiotom uprawnionym. W ten sposób realizowany był specjalny program promocji idei i organizacji wolontariatu na terenie Powiatu Poznańskiego, w ramach którego następował nabór wolontariuszy, prowadzone były dla nich szkolenia z zakresu uczestnictwa w programach pomocowych, zajęcia animacyjne i integracyjne. Ponadto wspierano kampanie społeczne i informowano mieszkańców Powiatu o przedsięwzięciach rozwijających wolontariat w powiecie (w Internetowej, Telewizyjnej, Prasowej i Radiowej Powiatowej¹⁷). Realizacja działania opierała się na zachęcaniu wolontariuszy do pracy w domach dziecka, w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, w szkołach, Warsztatach Terapii Zajęciowej.

Wsparciem idei wolontariatu był udział Starosty Poznańskiego w wydarzeniach i akcjach promujących wolontariat. Jednym z najważniejszych była Gala Wolontariatu, organizowana przez Powiat corocznie z okazji międzynarodowego dnia wolontariatu, przypadającego na 5 grudnia. Na Gali wręczane były wyróżnienia dla najaktywniejszych wolontariuszy, którzy są zgłaszani przez organizacje społeczne w których działają. Wśród działających na terenie Powiatu były osoby działające w ramach wolontariatu indywidualnego i zbiorowego, szkolnego, senioralnego, pracowniczego, sportowego. Po zakończeniu pandemii w 2022r. udało się wznowić Galę Wolontariatu. W latach 2022-2024 statuetkę najlepszego wolontariusza otrzymało z rąk Starosty Poznańskiego 160 osób.

W ramach zadań adresowanych do wolontariuszy z terenu Powiatu Poznańskiego: np. „Siła Wolontariatu”, „Barwy Wolontariatu IV, V i VI Edycja promocja i organizacja wolontariatu na terenie Powiatu Poznańskiego”, „Wolontariusz Rozwój i Kompetencje”, „Jak zostać wolontariuszem i działać z innymi” organizowane były szkolenia i warsztaty promujące ideę wolontariatu. Adresatami była młodzież ze szkół z terenu Powiatu Poznańskiego.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

Nakłady poniesione przez Powiat Poznański na realizację zadań promujących ideę wolontariatu wzrastały od 6 tys. zł w 2020r. do 19 tys. zł w 2024r.

Efekty/produkty realizacji działania

Corocznie realizowano 3 zadania w zakresie promocji idei wolontariatu. W wyniku realizacji działania wzmocnione zostają postawy obywatelskie i wrażliwość społeczna mieszkańców Powiatu Poznańskiego oraz ich zaangażowanie w wolontariat.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami w zakresie pomocy społecznej.

- **Efektywność**

Wysoka.

- **Skuteczność**

Wysoka, wspieranie kampanii społecznych, informowanie mieszkańców Powiatu o przedsięwzięciach rozwijających wolontariat przynosi skutek w postaci zaangażowania mieszkańców wolontariat.

- **Użyteczność**

Bardzo wysoka.

- **Trwałość**

Działania te mają charakter ciągły w ramach zlecania zadań publicznym organizacjom pozarządowym.

Końcowa ocena działania

Niezwykle cenna jest inicjatywa corocznej Gali Wolontariatu, będąca wyrazem uznania i szacunku dla pracy wolontariuszy niesienia bezinteresownie pomocy innym. Na wysoka ocenę zasługuje informowanie mieszkańców o akcjach skierowanych do wolontariuszy. Zwraca uwagę ważna rola corocznych Finałów Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy m.in. jako przedsięwzięciach rozwijających wolontariat w powiecie. W ramach promocji wolontariatu w Powiatowej17. pojawiały się także artykuły/materiały o różnych innych akcjach charytatywnych i wydarzeniach.

Rekomendacje

Okres pandemii pokazał wysoką aktywność pomocową wielu nie tylko organizacji, ale właśnie nieformalnych zespołów i pojedynczych wolontariuszy. Wzrastać powinna liczba zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie koordynacji i promocji idei wolontariatu.

Działanie 2.3.3. Wsparcie edukacji obywatelskiej mieszkańców

Cel i zakres działania

Głównym celem edukacji obywatelskiej jest kształtowanie postaw obywatelskich wśród mieszkańców Powiatu oraz wzmocnienie ich aktywności w codziennym życiu. Celem projektu jest również popularyzowanie historii i kultury lokalnej, m. in. poprzez naukę gwary wśród dzieci i młodzieży. Działania Powiatu Poznańskiego są też ukierunkowane na integrację osób niepełnosprawnych, co przyczyni się do uwrażliwienia społeczeństwa na potrzeby osób niepełnosprawnych. Działanie realizowane jest głównie przez organizacje pozarządowe w ramach wykonywania zleconych zadań publicznych (głównie w obszarach współpracy: edukacja, kultura i sztuka oraz turystyka). Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 294) Powiat

Poznański realizuje zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- organizacje pozarządowe: Polskie Centrum Mediacji Oddział w Poznaniu, Wielkopolskie Centrum Pomocy Prawnej i Mediacji, Fundacja TAURUS,
- Wojewoda Wielkopolski (przekazuje środki finansowe na realizację zadania).

Realizacja działania

Zlecanie zadań publicznych w zakresie zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa przez Powiat Poznański organizacjom pozarządowym i podmiotom uprawnionym. Działanie to realizowane było poprzez upowszechnienie wiedzy o prawach i obowiązkach obywatelskich, działalności krajowych i międzynarodowych organów ochrony prawnej, mediacji oraz sposobach pozasądowego rozwiązywania sporów. Ponadto zlecanie zadań publicznych przez Powiat Poznański organizacjom pozarządowym i podmiotom uprawnionym z pozostałych obszarów tj. kultura i sztuka, edukacja, turystyka, a związanych z ww. tematyką. Wspieranie kampanii społecznych, informowanie mieszkańców powiatu o przedsięwzięciach z zakresu edukacji obywatelskiej (w Internetowej, Telewizyjnej, Prasowej i Radiowej Powiatowej¹⁷).

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

W zakresie edukacji prawnej i obywatelskiej w latach 2020-2024 kwota nakładów wzrosła od 31 tys. zł do 34 tys. zł rocznie.

Na zadania wspierające edukację obywatelską z różnych obszarów pożytku publicznego w ramach zadań z zakresu edukacji, pomocy społecznej, ochrony i promocji zdrowia oraz kultury i sztuki przeznaczono w 2021r. 92 tys. zł, w 2022-2023 – ok. 160 tys. zł rocznie i 133 tys. zł w 2024 r.

Natomiast informowanie o wydarzeniach wzmacniających przekaz związany z ideą społeczeństwa obywatelskiego, w ramach działań związanych z Telewizyjną i Prasową Powiatową¹⁷ ok. 30 tys. rocznie.

Efekty/produkty realizacji działania

- **W zakresie realizowanym przez Wydział Promocji i Aktywności Społecznej:**
 - liczba spotkań, wystaw, prelekcji, projektów i innych wydarzeń z zakresu edukacji obywatelskiej maleje od 50 w latach 2020-2021, przez 42 w 2022r. i 35 w 2023r. po 21 w 2024r.,

- liczba zleconych zadań publicznych w obszarach: edukacja, kultura, turystyka, pomoc prawna, skierowanych na realizację działania od 40 w 2020r. przez 18 w 2021r., 15 w 2022r. i 22 w 2023r. po 63 w 2024r.
- **W zakresie realizowanym przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia:**
- liczba zadań z zakresu edukacji prawnej - 8 rocznie.

Ocena działania według kryteriów REEUS

- **Trafność**

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

- **Efektywność**

Wysoka.

- **Skuteczność**

Wysoka.

- **Użyteczność**

Bardzo wysoka.

- **Trwałość**

Działania te mają charakter ciągły.

Końcowa ocena działania

Zlecanie zadań publicznych organizacjom pozarządowym i podmiotom uprawnionym z pozostałych obszarów tj. kultura i sztuka, edukacja, turystyka należy uznać za bardzo pozytywny przejaw budowy społeczeństwa obywatelskiego, zatem działanie i jego realizację ocenia się wysoko.

Rekomendacje

Rekomenduje się kontynuację działań.

Cel operacyjny 2.4. Rozwój działalności kulturalnej

Działanie 2.4.1. Organizowanie wydarzeń mających znaczenie dla rozwoju i upowszechniania kultury

Cel i zakres działania

Celem działania jest organizowanie i wspieranie wydarzeń kulturalnych na obszarze Powiatu Poznańskiego. W szczególności promowane i wspierane finansowo przez Powiat Poznański są wydarzenia o charakterze kulturalnym takie jak: koncerty, prelekcje, spotkania edukacyjne, działalność muzeów i bibliotek na terenie gmin Powiatu oraz organizacji pozarządowych w obszarze współpracy: kultura. Działanie realizowane jest m. in. poprzez organizację i wsparcie finansowe imprez o charakterze lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Powiat Poznański dąży do poszerzania oferty wydarzeń międzynarodowych, na których goszczą zespoły zagraniczne z różnych zakątków świata m.in. dziecięce i młodzieżowe grupy artystyczne. Ponadto, w ramach zlecenia organizacjom pozarządowym zadań publicznych, Powiat Poznański przekazuje do realizacji zadania z zakresu kultury. Ważną rolę odgrywa tu Powiatowa Biblioteka Publiczna w Swarzędzu, która stanowi miejsce promocji czytelnictwa, jak i punkt kontaktowy dla bibliotekarzy z całego Powiatu Poznańskiego.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy działania:

Instytucje kultury, zespoły artystyczne, artyści indywidualni, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna.

Realizacja działania

- Działanie jest realizowane poprzez wsparcie finansowe zadań publicznych w obszarze: kultura i sztuka, określonym w Rocznym Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowym, przez organizacje pozarządowe i podmioty uprawnione, w ramach otwartych konkursów ofert i tzw. „małych grantów”. W ramach realizacji działania, Powiat Poznański zorganizował lub współorganizował wydarzenia mające znaczenie dla rozwoju i upowszechniania kultury, m. in. Powiatowe Kolędowanie w Buku, a także zajmował się organizacją i promocją konkursów z zakresu kultury kulinarnej: „Najlepszy Smak Powiatu Poznańskiego–2020” i Promocja szlaku kulinarnego Powiatu Poznańskiego
- Powierzenie gminie Swarzędz zadań Powiatu w zakresie prowadzenia powiatowej biblioteki publicznej (gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, udostępnianie materiałów bibliotecznych służących

obsłudze potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych, zwłaszcza dotyczących wiedzy o własnym regionie oraz dokumentujących jego dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy, pełnienie funkcji ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznego, organizowanie obiegu wypożyczeń międzybibliotecznych, opracowywanie i publikowanie bibliografii regionalnych, a także innych materiałów informacyjnych o charakterze regionalnym, udzielanie bibliotekom pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej, sprawowanie nadzoru merytorycznego w zakresie realizacji przez gminne biblioteki publiczne zadań określonych w art. 27 ust. 5 ustawy o bibliotekach). Przyjęte porozumieniem zadania gmina wykonywała za pośrednictwem Biblioteki Publicznej w Swarzędzu.

Działanie realizowane było również dzięki możliwości szerokiego dotarcia do społeczeństwa poprzez media: Internetową Powiatową¹⁷. (www.powiat.poznan.pl), Telewizyjną Powiatową¹⁷., Prasową Powiatową¹⁷. i Radiową Powiatową¹⁷.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

Nakłady finansowe: **2020** – 429 576 zł, **2021** – 480 383,76 zł, **2022-2024** – ok. 500 000 zł rocznie

Efekty/produkty realizacji działania

- liczba spotkań, konkursów, prelekcji, koncertów, wystaw z zakresu kultury: 2020 r. - 394, 2021 r. - 51 , 2022 r. - 463, 2023 r. – 490, 2024 r. – 588.
- liczba zleczanych zadań publicznych w obszarze współpracy kultura – 2020 r. – 61, 2021 r.- 51 , 2022 r. - 55 , 2023 r. - 47, 2024 r. – 53.
- liczba nowych czytelników biblioteki w Swarzędzu: 2020 r. – 8143, 2021 r. - 8530 , 2022 r. - 7.179, 2023 r. -, 2024 r. -, liczba zakupionych nowości wydawniczych(w egz.): 2020 r. – 2721, 2021 r. - 3605 , 2022 r. -3.323 , 2023 - 2024 r. – b.d.
- Liczba nowych czytelników bibliotek w Powiecie Poznańskim – 2023 r., 79.260 osób, 2024 – b.d., zakup nowości wydawniczych 2022 r. - 40.494. , 2023 r. – 42.739., 2024 - 54.553

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, wynikające z ustawowych zadań Powiatu. Przedsięwzięcia odpowiadają na potrzeby mieszkańców, zwłaszcza tych, którzy szczególnie zainteresowani są pogłębianiem swojej wiedzy dotyczącej kultury regionu oraz czytelnictwem.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, zlecenie zadań publicznych do realizacji organizacjom pozarządowym przyczynia się do utworzenia szerokiej oferty kulturalnej dla mieszkańców.

- **Skuteczność**

Działanie jest systematycznie realizowane. Dzięki Rocznemu Programowi Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi zapewnione jest stałe dofinansowanie przedsięwzięć związanych z organizowaniem wydarzeń kulturalnych na terenie Powiatu Poznańskiego.

- **Użyteczność**

Działanie jest użyteczne, oferta kulturalna trafia do szerokich grup odbiorców.

- **Trwałość**

Działanie jest trwałe, udział mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych przyczynia się do budowania silnego kapitału społecznego.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić wysoko. Za przyznaniem tak wysokiej oceny, przemawia duża i zwiększająca się, liczba zadań publicznych zleczanych organizacjom pozarządowym, a także ciągłość pełnienia przez Bibliotekę Publiczną w Swarzędzu funkcji Powiatowej Biblioteki Publicznej.

Jak wynika z badań ankietowych: "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku" (rozdział V.) mieszkańcy Powiatu Poznańskiego bardzo wysoko ocenili jakość usług kulturalnych i infrastrukturę kulturalną (dom/placówki kultury) w miejscu zamieszkania (2. pozycja w zestawieniu po wysokiej ocenie zaopatrzenia w wodę). Tym samym nie wskazali rozwoju działalności kulturalnej jako najistotniejszego działania Powiatu Poznańskiego (17 pozycja w zestawieniu), które mocno wspierane jest także z poziomu gminy i województwa. Ankietowani mieszkańcy Powiatu Poznańskiego wskazywali, że często uczestniczą w wydarzeniach organizowanych przez Powiat Poznański i w wydarzeniach wspieranych przez Powiat (np. imprezy plenerowe w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie czy „Rokietnica zaprasza Wielkopolan na Rumpuć”. Ponadto, należy podkreślić duże znaczenie szczególnie strony internetowej Powiatu Poznańskiego w zakresie informowania mieszkańców o działalności Powiatu Poznańskiego.

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania. Organizowanie wydarzeń kulturalnych ma duże znaczenie dla rozwoju kapitału społecznego i przyczynia się do budowania tożsamości lokalnej mieszkańców. Dostępność placówek kultury i uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych staje się ważnym elementem wpływającym na jakość życia mieszkańców. W sytuacji trwającej pandemii należy podkreślić duże znaczenie mediów Powiatowej¹⁷ w procesie informowania mieszkańców o wydarzeniach kulturalnych, ale też stworzenia im możliwości uczestnictwa w nich *on-line*. Dzięki temu media zaspokajają ważne potrzeby kulturalne społeczności lokalnych, które nie mogą być spełnione w tradycyjnej formie, z uwagi na zakaz publicznych zgromadzeń. Warto takie działania podtrzymywać i je rozwijać, biorąc pod uwagę coraz powszechniejszą elektronizację usług, w tym także kulturalnych.

Działanie 2.4.2. Wsparcie działalności kulturalnej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie osób działających na rzecz rozwoju artystycznego dzieci i młodzieży

Cel i zakres działania

Celem działania jest:

- Wsparcie działalności kulturalnej w Powiecie Poznańskim poprzez: finansowe wspieranie organizacji pozarządowych i organizowanych przez nie wydarzeń kulturalnych w ramach działań priorytetowych, określonych w Rocznym Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,
- Nagradzanie osób lub podmiotów za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz organizacyjne wsparcie organizacji - promocję i rozpowszechnianie informacji o imprezach kulturalnych i artystycznych odbywających się na terenie Powiatu Poznańskiego oraz patronat Starosty Poznańskiego.

Działanie jest zgodne z Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Instytucje kultury,
- Organizacje pozarządowe.

Partnerzy działania

- Instytucje kultury, zespoły artystyczne, artyści indywidualni, osoby fizyczne lub inne podmioty działające na rzecz kultury w Powiecie Poznańskim, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna.

Realizacja działania

- a) Wsparcie finansowe zadań z obszaru kultury i sztuki w ramach działań priorytetowych, określonych w *Rocznym Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi realizowanych* przez organizacje pozarządowe i podmioty uprawnione - otwarte konkursy ofert, tzw. „małe granty”.
- b) Nagradzanie osób lub podmiotów za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Dzięki tym działaniom mieszkańcy powiatu korzystają z dobrodziejstw kulturalnych, a także wykorzystując swoje talenty, promują zarówno polską kulturę jak i powiat poza jego granicami.
- c) Wsparcie organizacyjne i/lub medialne wydarzeń kulturalnych i artystycznych odbywających się na terenie Powiatu Poznańskiego z wykorzystaniem marki „Powiatowa17.”, czyli: Internetowa Powiatowa17., Telewizyjna Powiatowa17., Prasowa Powiatowa17. Podejmowanie w mediach tematów związanych z kulturą, sztuką,

tradycją, tradycją kulinarną, wydarzeniami historycznymi w powiecie poznańskim.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

Na realizację działania wydatkowo od 429 576 zł. (zadanie a) i 19 500 zł. (zadanie b) w 2020 r. do 500 000 zł rocznie w 2024 r. i ok. 200 000 zł. (zadanie c).

Efekty/produkty realizacji działania

- Liczba dofinansowanych wydarzeń kulturalnych – 2020 r. – 65, 2021 r. – 51, 2022 r. – 55, 2023 r. – 47, 2024 r. – 53.
- Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono realizację zadań publicznych w obszarze współpracy kultura: 2020 r. - 61 , 2021 – 42, 2022 r. – 46, 2023 r. – 41, 2024 r. – 46.
- Liczba osób nagrodzonych za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury: 3 osoby (2020 r.), 6 osób (2021 r.), 4 osoby (2022 r.), 5 osób (2023 r.), 3 osoby (2024 r.).

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, w szczególności odpowiada potrzebom organizacji pozarządowych i innych podmiotów, także osób fizycznych i prawnych aktywnie włączających się w działalność kulturalną.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, dzięki dużej liczbie organizacji pozarządowych realizujących działanie, możliwe jest osiągnięcie jak najlepszych efektów realizacji działania.

▪ Skuteczność

Działanie jest systematycznie realizowane. Dzięki Rocznemu Programowi Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi zapewnione jest stałe wspieranie organizacji pozarządowych.

▪ Użyteczność

Działanie jest użyteczne, przyznawane nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, służą także promowaniu pozytywnych postaw społecznych.

▪ Trwałość

Działanie ma charakter ciągły i trwały, w perspektywie długookresowej służy budowaniu silnego kapitału społecznego w powiecie poznańskim.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo dobrze. Systematyczne realizowanie działania umożliwia Roczny Program Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także przyznawane Nagrody Powiatu Poznańskiego w dziedzinie twórczości

artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury.

Na podstawie wyników ankiety "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku" (rozdział V.), należy zauważyć, że mieszkańcy Powiatu Poznańskiego wprawdzie nie wskazali współpracy z organizacjami pozarządowymi jako priorytetowej w zakresie działalności Powiatu Poznańskiego (18. pozycja w zestawieniu), co nie oznacza jednak, że współpraca ta nie jest ważna. Niestety jedynie 9 osób ankietowanych zadeklarowało uczestnictwo w Dniach Organizacji Pozarządowych w powiecie poznańskim.

Ponadto, należy podkreślić duże znaczenie szczególnie strony internetowej Powiatu Poznańskiego w zakresie informowania mieszkańców o działalności Powiatu Poznańskiego (66 osób wskazało stronę internetową jako główne źródło tych informacji).

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania, najlepiej w połączeniu z działaniem 2.4.1. Organizowanie przez Powiat wydarzeń mających znaczenie dla rozwoju i upowszechniania kultury jest ściśle związane z przekazywaniem zadań organizacjom pozarządowym. Nie tylko zakres działań ale także efekty i ich mierniki są ze sobą powiązane. Wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych służy wzmocnieniu aktywności tych organizacji. Medialna promocja wydarzeń kulturalnych, pozwala na szerokie informowanie mieszkańców o wydarzeniach kulturalnych mających miejsce na obszarze Powiatu Poznańskiego. W sytuacjach nadzwyczajnych (np. pandemia 2020-2022) duże znaczenie ma funkcjonowanie mediów Powiatowej¹⁷. nie tylko w procesie informowania mieszkańców o wydarzeniach kulturalnych, ale też stworzenia im możliwości uczestnictwa w nich online. Warto takie działania podtrzymywać i je rozwijać, biorąc pod uwagę coraz powszechniejszy udział w kulturze via Internet.

Cel operacyjny 2.5. Podwyższenie stanu i poczucia bezpieczeństwa

Działanie 2.5.1. Poprawa warunków pracy policji

Cel i zakres działania

Celem działania jest wspieranie Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia oraz w zakresie remontów, wyposażenia i budowy nowych komisariatów. Realizacja działania wynika z Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, która określa zadania powiatu o charakterze ponadgminnym z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Do zadań publicznych powiatu należy również zapewnienie wykonywania określonych w ustawach zadań i kompetencji kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Komenda Miejska Policji w Poznaniu,
- Komenda Wojewódzka Policji w Poznaniu.

Realizacja działania

W ramach działania podpisano umowy pomiędzy Powiatem Poznańskim a Komendami Wojewódzką i Miejską Policji w Poznaniu w sprawie przekazania środków finansowych na Fundusz Wsparcia Policji z określeniem realizowanych zadań. Działanie polega na wspieraniu Komendy Miejskiej i Wojewódzkiej Policji w Poznaniu w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia oraz w zakresie remontów, wyposażenia i budowy nowych komisariatów. Realizacja jest zgodna z ustalnymi każdego roku planami wspierania wyposażania komisariatów policji w niezbędny sprzęt i urządzenia (np. w latach 2020-2024 dofinansowano zakup sprzętu techniki policyjnej, radiowozów, nieoznakowanego radiowozu, 2 koni i ich szkolenia oraz modernizację pojazdu do przewozu policyjnych koni itp.) oraz harmonogramem wsparcia inwestycyjnego remontów komisariatów (m.in. w Tarnowie Podgórnym, Swarzędzu) modernizacji zaplecza dla psów służbowych czy budowy Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej w Poznaniu. Corocznie ogłaszane są przez Powiat Poznański konkursy na „Najlepszy Komisariat Roku” i „Dzielnicowy Roku”.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

W latach 2020-2024 przeciętne roczne nakłady na wyposażenie jednostek policji w sprzęt i urządzenia oraz remonty komisariatów wynosiły około 1 mln zł.

Efekty/produkty realizacji działania

Poprawa warunków pracy policji, która staje się w coraz większym stopniu sprawna i skuteczna w zakresie zapobiegania i wykrywalności przestępstw. W działaniach operacyjnych policja korzysta z nowoczesnego sprzętu zapewniając porządek publiczny i bezpieczeństwo szczególnie na drogach w powiecie.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami Powiatu w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli.

▪ Efektywność

Wysoka. Wsparcie finansowe Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu przynosi materialne efekty postaci polepszenia warunków pracy policji.

▪ Skuteczność

Wysoka, obserwuje się spadek przestępczości i wypadków na drogach.

▪ Użyteczność

Bardzo wysoka. Bezpieczeństwo publiczne przekłada się na inne sfery życia społeczno-gospodarczego

▪ Trwałość

Działania te mają charakter ciągły i są realizowane w każdym roku obowiązywania strategii. Realizacja jest zgodna z ustalonymi każdego roku planami wsparcia służb policyjnych.

Końcowa ocena działania

Na uwagę zasługuje bardzo wysokie (jedne z najwyższych wśród powiatów w Polsce) finansowe wsparcie policji ze strony Powiatu, przyczyniające się do wzrostu bezpieczeństwa. W ankiecie ewaluacyjnej pojawiły się wypowiedzi mieszkańców, którzy jako cechę charakterystyczną Powiatu wymieniają bezpieczeństwo i stanowi ono podstawę zadowolenia z ich miejsca zamieszkania. Podwyższenie stanu i poczucia bezpieczeństwa należy zdaniem mieszkańców do istotnych priorytetów działań Powiatu (rozdział V. Społeczna ewaluacja realizacji Strategii – wyniki badań ankietowych).

Rekomendacje

Kontynuacja działań wspierających funkcjonowanie policji na terenie całej aglomeracji poznańskiej.

Działanie 2.5.2. Poprawa funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej

Cel i zakres działania

Działanie polega na wspieraniu Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu i jednostek OSP w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia oraz wspieraniu ich działań w zakresie remontów lub budowy nowych strażnic. Podstawy prawne działania określa ustawa o samorządzie powiatowym, w której ustawodawca w ramach zadań powiatu o charakterze ponadgminnym zaliczył m.in. zadania z zakresu: porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. Zakres zadań powiatu określa również ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. Ustawa do zadań własnych powiatu zalicza:

- prowadzenie analiz i opracowywanie prognoz dotyczących pożarów, klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
- prowadzenie analizy sił i środków krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu,
- budowanie systemu koordynacji działań jednostek ochrony przeciwpożarowej wchodzących w skład krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz służb, inspekcji, straży oraz innych podmiotów biorących udział w działaniach ratowniczych na obszarze powiatu,
- organizowanie systemu łączności, alarmowania i współdziałania między podmiotami uczestniczącymi w działaniach ratowniczych na obszarze powiatu,
- Ustawodawca przewiduje dla powiatu prowadzenie spraw związanych z przekazaniem środków finansowych i rzeczowych dla Straży Pożarnej oraz współpracą z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, które stanowią wsparcie dla działań ratunkowo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu,
- Oddział Powiatowy Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Poznaniu,
- Ochotnicze Straże Pożarne,
- gminy Powiatu Poznańskiego.

Realizacja działania

W ramach realizacji działania podpisane zostały umowy pomiędzy Powiatem Poznańskim a Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu w sprawie przekazania środków finansowych na Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej z określeniem realizowanych zadań. Realizacja to zakup sprzętu i wyposażenia z

przeznaczeniem dla 62 Jednostek OSP (w 2024 r.), podpisanie umów z gminami Powiatu w sprawie przekazania pomocy rzeczowej, udzielenia pomocy finansowej na budowę remiz strażackich, wsparcie modernizacji obiektów jednostek straży pożarnej. Ponadto działaniem objęto zakup towarów i usług na potrzeby organizacji zawodów, konkursów i innych wspólnych przedsięwzięć skierowanych dla członków OSP. Corocznie organizowanych jest kilkanaście imprez tego typu. Powiat finansował także zakup wyposażenia oraz sprzętu ratowniczo- gaśniczego i specjalistycznego, sprzętu informatycznego, środków ochrony indywidualnej i zbiorowej, wyposażenia grup specjalistycznych. Sfinansowano także udział w szkoleniach specjalistycznych, sympozjach, warsztatach i konferencjach.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

W latach 2020 – 2024 nakłady na zakup sprzętu i wyposażenia oraz na remonty i budowę nowych strażnic były na stałym poziomie i wynosiły ok. 1,2 mln zł.

Efekty/produkty realizacji działania

Rozbudowa jednostek, zakup sprzętu, finansowanie szkoleń powoduje, dobre przygotowanie strażaków PSP i OSP do służby a wyposażenie w sprawny i nowoczesny sprzęt zapewnia bezpieczeństwo strażakom oraz wszystkim, którym pomagają.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami powiatu w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Podstawy prawne działania określa ustawa o samorządzie powiatowym, w której ustawodawca w ramach zadań powiatu o charakterze ponadgminnym zaliczył m.in. zadania z zakresu: porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.

▪ Efektywność

Wysoka, wzrasta sprawność działań jednostek straży pożarnej.

▪ Skuteczność

Wysoka.

▪ Użyteczność

Bardzo wysoka, wzmacnia się poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

▪ Trwałość

Działania te mają charakter ciągły i są realizowane w każdym roku obowiązywania strategii. Realizacja jest zgodna z ustalonymi każdego roku planami wsparcia służb pożarniczych.

Końcowa ocena działania

Na uwagę zasługuje bardzo wysokie (jedne z najwyższych wśród powiatów w Polsce) finansowe wsparcie jednostek straży pożarnej ze strony Powiatu, gwarantujące poczucie bezpieczeństwa. W ankiecie ewaluacyjnej pojawiły się wypowiedzi mieszkańców, którzy jako cechę charakterystyczną powiatu wymieniają bezpieczeństwo. Stanowi ono jedną z podstaw zadowolenia z miejsca zamieszkania.

Rekomendacje

Brak.

Działanie 2.5.3. Działania prewencyjne

Cel i zakres działania

Działanie dotyczy wspierania realizacji zadań policji z zakresu prewencji ogólnej zapobiegającej przestępczości kryminalnej, gospodarczej i drogowej oraz straży pożarnej z zakresu prewencji przeciwpożarowej. Udział Powiatu w tych działaniach określa ustawa z 1998 r. o samorządzie powiatowym dotycząca m.in. zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Wspieranie policji w zakresie prewencji ogólnej i straży pożarnej w prewencji przeciwpożarowej jest także realizacją Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego Powiatu Poznańskiego.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Komenda Miejska Policji w Poznaniu,
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej.

Realizacja działania

Działanie odnosi się do wspierania różnego rodzaju akcji prewencyjnych i informacyjnych straży pożarnej i policji oraz popularyzacji wiedzy z zakresu ratownictwa i bezpieczeństwa wśród samych mieszkańców powiatu. Realizacja projektów, zakup niezbędnych towarów i usług związanych z realizacją działań prewencyjnych, m.in.:

- Kamizelki odblaskowe dla pierwszoklasistów – „Widoczny pierwszoklasista”,
- Program edukacyjny z zakresu bezpieczeństwa pożarowego – „Czujka tlenu węgla może uratować Twoje życie”,
- Piknik rodzinny – „Bezpieczni w powiecie poznańskim”,
- Turnieje bezpieczeństwa ruchu drogowego dla dzieci i młodzieży,
- Konkurs fotograficzny „Skrzydła życia”,
- Konkurs bezpieczeństwa ruchu drogowego w dniu 8 marca.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

W latach 2020-2024 nakłady finansowe na prewencję społeczną sięgają od 105 tys. 2020 r., 245 tys. w 2022 r. do 350 tys. zł. w 2024.

Efekty/produkty realizacji działania

Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i osób odwiedzających Powiat poprzez prowadzenie polityki informacyjnej, profilaktycznej i prewencyjnej w stosunku do podstawowych zagrożeń zdrowia, życia i mienia.

Ocena działania według kryteriów REEUS

- **Trafność**

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami Powiatu w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli.

- **Efektywność**

Wysoka, efektem jest zidentyfikowane w badaniach wysokie poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu w ich miejscu zamieszkania.

- **Skuteczność**

Wysoka.

- **Użyteczność**

Bardzo wysoka

- **Trwałość**

Działania te mają charakter ciągły.

Końcowa ocena działania

Działania podejmowane przez samorząd powiatowy ukierunkowane są na koordynację współpracy z powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami. Inicjowanie i wspieranie działań, projektów i programów adresowanych do mieszkańców Powiatu, których celem jest wzrost porządku publicznego i poprawa bezpieczeństwa obywateli. Piknik rodzinny "Bezpieczni w powiecie poznańskim" w Bolechowie jest wg ankietowanych mieszkańców najbardziej popularnym wydarzeniem organizowanym przez Powiat. Na wysoką ocenę zasługuje również włączenie się w pomoc uchodźcom z Ukrainy poprzez m.in. przygotowanie dla nich miejsc pobytu przez Zarząd Powiatu w Poznaniu (obiekty powiatu, gmin oraz prywatne) oraz zakup i przekazanie sprzętu niezbędnego do zapewnienia alternatywnego zasilania, podczas długotrwałych przerw w dostawach prądu, dla instytucji publicznych działających na rzecz mieszkańców Rejonu Obuchowskiego w Ukrainie. Ponadto Powiat Poznański udzielił Powiatowi Kłodzkiemu pomocy finansowej w kwocie 300 tys. zł na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce we wrześniu 2024 r.

Rekomendacje

Pojawienie się zagrożenia wynikającego z trwającej od lutego 2022r. wojny w Ukrainie konieczne jest wzmocnienie działań organizacyjnych z zakresu zarządzania kryzysowego oraz wybranych elementów spraw obronnych.

Działanie 2.5.4. Ochrona praw konsumentów

Cel i zakres działania

Działanie polega na ochronie praw konsumentów - mieszkańców Powiatu Poznańskiego poprzez działalność Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Poznaniu. Kompetencje Rzecznika mają charakter edukacyjny oraz doradczo-procesowy. Rzecznik swoje zadania wykonuje przy pomocy Biura Powiatowego Rzecznika Konsumentów. Zadania Powiatu w zakresie ochrony praw konsumentów określa ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. oraz ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Realizatorzy działania

- Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Poznaniu działający poprzez Biuro Powiatowego Rzecznika Konsumentów.

Partnerzy działania

- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Inspekcja Handlowa,
- Federacja Konsumentów, Rzecznik Finansowy, Rzecznik Praw Pacjenta.

Realizacja działania

O pomoc zwracają się mieszkający na terenie Powiatu Polacy, ale także Ukraińcy, Białorusini, Niemcy, czy też Węgrzy. Ważnym zadaniem rzecznika jest edukacja konsumencka, prowadzona wśród różnorodnych grup konsumentów, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkolnej. Edukacja konsumencka, która ma charakter informacyjno-wychowawczy ma na celu nauczenie umiejętności i postaw potrzebnych do bycia świadomymi konsumentami i rozumienia swojej roli jako odpowiedzialnego uczestnika systemu gospodarczego.

W ramach edukacji konsumenckiej podejmowano następujące czynności:

- powiatowy etap XV Wielkopolskiej Olimpiady Wiedzy Konsumenckiej skierowanej do uczniów szkół ponadpodstawowych Powiatu (3 laureatów uczestniczyło w etapie wojewódzkim),
- udział w pracach komisji konkursowej etapu wojewódzkiego XV Wielkopolskiej Olimpiady Wiedzy Konsumenckiej,
- prelekcje: dla uczniów, studentów, seniorów
- wystąpienia w telewizji, w radio i w prasie,

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

Dla przykładu w 2024 r. z budżetu Powiatu wydatkowano 800 zł na nagrody dla uczniów uczestniczących w Wielkopolskiej Olimpiadzie Wiedzy Konsumenckiej. Pozostałe środki finansowe są pokrywane z innych pozycji budżetu Powiatu (wynagrodzenia, utrzymanie biura itp.).

Efekty/produkty realizacji działania

W ciągu roku udzielano ponad 4 tys. porad prawnych. Do Rzecznika zgłoszono ok. 600 wniosków o podjęcie interwencji. Pokłosem aktywności procesowej Rzecznika w 2024 r. jest 39 spraw cywilnych.

Ponadto w 7 sprawach Rzecznik złożył w odpowiednich jednostkach Policji zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia. Od wielu lat obserwuje się, pomimo pewnych wahań, trend wzrostowy ilości porad i spraw. Należy zauważyć jednak, że od czasu wprowadzenia przepisów o nieodpłatnej pomocy prawnej trend ten lekko wyhamował. Do tej zmiany przyczynia się też coraz więcej innych źródeł wiedzy o prawie konsumenckim, dostępnych dla zainteresowanych; w szczególności pomaga konsumentom mnogość stron internetowych popularyzujących i propagujących wiedzę o prawach konsumentów.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami powiatu w zakresie ochrony praw konsumenta.

▪ Efektywność

Bardzo wysoka.

▪ Skuteczność

Ograniczona, faktyczną barierą dochodzenia roszczeń konsumenckich stanowią skomplikowane procedury sądowe, skomplikowane nie tylko dla konsumenta.

▪ Użyteczność

Bardzo wysoka.

▪ Trwałość

Działanie ma charakter ciągły i uzależnione jest od wpływu spraw zgłaszanych przez konsumentów.

Końcowa ocena działania

Działanie bardzo użyteczne, chociaż nie zawsze skuteczne z powodu braku rozwiązań prawnych w odniesieniu do osoby rzecznika czy sankcji wobec podmiotów uchylających się od przedstawienia rzecznikowi wyjaśnień sprawy.

Rekomendacje

Wobec ciągle niskiego poziomu świadomości praw konsumenckich wśród mieszkańców-konsumentów i przedsiębiorców priorytetowe stają się działania o charakterze edukacyjnym.

Cel strategiczny 3: Rozwój edukacji, rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu Poznańskiego

Cel operacyjny 3.1. Rozwój edukacji ponadpodstawowej, podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców

Działanie 3.1.1. Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych

Cel i zakres działania

Celem działania jest podnoszenie standardu świadczenia usług edukacyjnych w powiecie poznańskim poprzez budowę, remonty, rozbudowę i modernizację powiatowych obiektów oświatowych i sportowych oraz towarzyszącej im infrastruktury technicznej, gwarantujące dzieciom i młodzieży odpowiednie warunki do nauki i rozwoju fizycznego. Efektem realizacji działania jest poprawa stanu infrastruktury oświatowej, stałe dostosowywanie warunków kształcenia uczniów do aktualnych potrzeb społeczeństwa i gospodarki oraz zwiększenie konkurencyjności szkół ponadpodstawowych z terenu Powiatu Poznańskiego. Działanie wynika z zapisów ustawy Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016., która określa zadania powiatu jako jednostki samorządu terytorialnego będącego organem prowadzącym szkoły ponadpodstawowe i specjalne. W ramach realizacji działania dokonywano także optymalizacji sieci oraz poprawy dostępności Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych zlokalizowanych na obszarze Powiatu Poznańskiego.

Realizatorzy działania

- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Powiatowy Konserwator Zabytków.

Partnerzy działania

- Szkoły, poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Realizacja działania:

W latach 2020-2024 w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat Poznański przeprowadzono wiele ważnych inwestycji, m. in.:

- wykonano siłownię zewnętrzną, rewaloryzację zabytkowego ogrodu, odmalowano pomieszczenia domu ogrodnika, wykonano przebudowę kuchni z pomieszczeniami

pomocniczymi i zapleczem w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach,

- zagospodarowano teren, zaprojektowano i wykonano izolację ścian fundamentowych wraz z odprowadzeniem wód opadowych z opaski budynku oraz podziemnym zbiornikiem retencyjnym, a także rozpoczęto budowę sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarnym, sportowym i łącznikiem w ZS im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie (zakończenie budowy sali gimnastycznej planowane jest na 2025 rok),
- zbudowano salę gimnastyczną wraz z zapleczem i łącznikiem, wykonano naprawę zejścia do piwnicy i wyjścia tylnego łącznika budynku internatu oraz modernizację kotłowni w LO im. Mikołaja Kopernika w Puszczykowie,
- dokonano modernizacji zaplecza sanitarnego sali gimnastycznej ZS Nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu,
- wykonano remonty pokrycia dachów m. in. w ZS im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie, LO im. M. Kopernika w Puszczykowie, ZS im. A. Wodiczki w Mosinie,
- wyposażono budynki szkół w systemy kaset straży pożarnej w następujących lokalizacjach: ZS w Kórniku, LO im. Mikołaja Kopernika w Puszczykowie (liceum i internat), ZS im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie – szkoła w Murowanej Goślinie,
- przeprowadzono remont instalacji elektrycznych w Zespole Szkół im. Władysława i Jadwigi Zamoyskich w Rokietnicy - szkoła w Poznaniu,
- dokonano wymiany stolarki okiennej w budynku szkoły ZS Nr 1 w Swarzędzu,
- wykonano ogrodzenie w ZS w Bolechowie – szkoła w Murowanej Goślinie,
- rozpoczęto budowę sali gimnastycznej wraz z łącznikiem przy II LO w Swarzędzu – ukończenie inwestycji planowane jest na 2025 rok.

Wszelkie prace w ww. obiektach przeprowadzone zostały po sporządzeniu odpowiedniej dokumentacji projektowej i pozyskaniu wymaganych decyzji. Wykonano także wiele bieżących remontów i napraw w budynkach oświatowych (np. instalacji wewnętrznych). Dokonano także zmiany lokalizacji siedziby Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Swarzędzu do innego budynku (nowa siedziba: ul. Dworcowa 7) oraz przeniesiono filię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej z Lubonia do Suchego Lasu (nowa siedziba: Plac Nowy Rynek 2). Rozpoczęto także prace związane z powstaniem nowego budynku ZS w Kórniku w nowej lokalizacji, gdyż stary budynek nie spełnia już wymogów technicznych i nie zapewnia w pełni komfortowych warunków dla nauki młodzieży. Podjęto także prace zmierzające do budowy budynku internatu ZS w Rokietnicy.

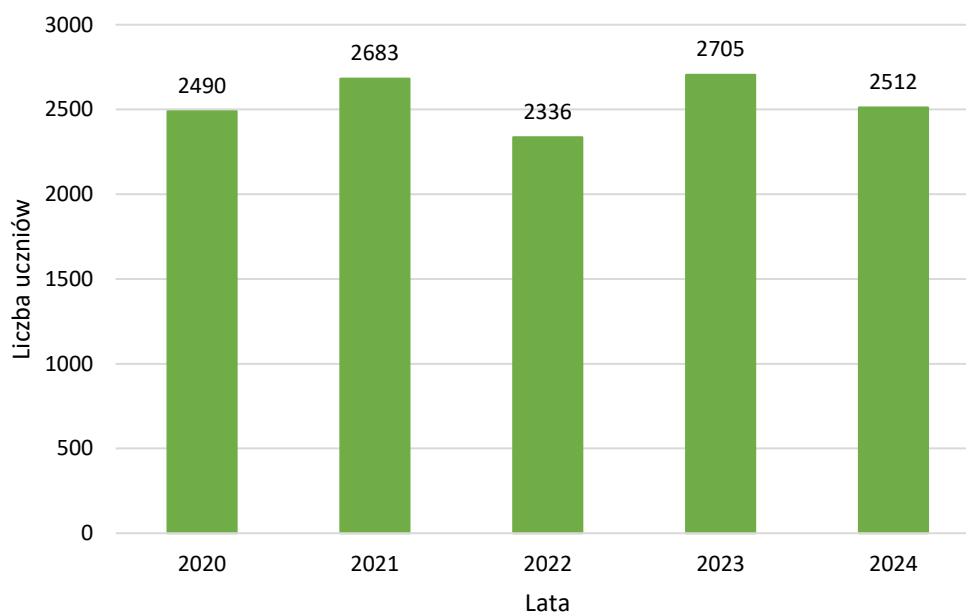
Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Państwa,
- Budżet Powiatu,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Europejski Fundusz Społeczny,
- Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej,
- Fundusze Norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego,

- Fundusz przeciwdziałania COVID-19,
- Program Rządowy Fundusz Polski Ład.

Nakłady finansowe: **2020** – 1 712 137 zł, **2021** – 4 659 793 zł, **2022** – 1 332 904 zł,
2023 – 7 614 023 zł, **2024** – 10 856 722 zł.

Efekty/produkty realizacji działania



Ryc. 4. Liczba uczniów, którym w wyniku przeprowadzonych remontów polepszyły się warunki kształcenia w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za lata 2020-2024.

- Liczba zmodernizowanych i wyremontowanych placówek oświatowych: 4 szkoły/placówki, 1 siłownia zewnętrzna (2020), 4 szkoły/placówki (2021), 7 szkół/placówek (2022), 4 szkoły/placówki (2023), 3 szkoły/placówki (2024).

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, poprzez realizację działania systematycznej poprawie ulegają warunki kształcenia w szkołach.

▪ Efektywność

Wysokie nakłady przeznaczone na realizację działania zapewniły możliwie najlepsze efekty.

- **Skuteczność**

Projekty są realizowane zgodnie z harmonogramem, część została już zrealizowana, a część jest w fazie realizacji.

- **Użyteczność**

Działanie jest użyteczne, odpowiada na potrzeby szerokiej grupy beneficjentów, którymi są m. in. uczniowie i nauczyciele, pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych.

- **Trwałość**

Z uwagi na materialny charakter projektów, należy uznać je za wysoce trwałe, choć wymagające stałej kontynuacji.

Końcowa ocena działania

W latach 2020-2024 zadanie realizowane było w bardzo szerokim zakresie. Na pozytywną ocenę działania wpływa systematyczna, zgodna z potrzebami beneficjentów diagnoza potrzeb oraz realizacja projektów o charakterze inwestycyjnym, których efektem jest poprawa warunków kształcenia uczniów i pracy nauczycieli. Z uwagi na starzenie się infrastruktury oświatowej, realizacja działania jest wysoce kosztochłonna i skomplikowana, ponieważ jej dalszy rozwój często wymaga pozyskiwania nowych terenów inwestycyjnych. Wystąpienie pandemii COVID-19 spowodowało problemy związane z przedłużającymi się procedurami związanymi z wydawaniem decyzji i pozwoleń, co wpłynęło na zmiany terminów realizacji zadań w związku z opóźnieniem dostaw materiałów i urządzeń czy też utrudnionym kontaktem na budowach. Po tym okresie jednak nastąpiło zwiększenie dynamiki realizowanych projektów, co uwidacznia się także w wysokości poniesionych wydatków w latach 2023-2024. Sytuacja ta wynika nie tylko z kończenia w tym okresie zadań wstrzymanych podczas COVID-19, ale także z pojawienia się nowych środków finansowych np. z uruchomienia Rządowego Funduszu Polski Ład.

Na podstawie wyników ankiety "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku", należy zauważyć, że przykładowo, realizacja projektu rewaloryzacji dawnego kompleksu cysterskiego (obecnie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach) została oceniono wysoko, gdyż aż 11,5% z 13,2%, respondentów, którzy zadeklarowali korzystanie z tego obiektu, oceniło realizację projektu pozytywnie.

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania. Tworzenie harmonogramu kolejnych prac w ramach realizacji działania powinno być poprzedzone rzetelną oceną stanu technicznego infrastruktury oświatowej oraz nadaniem projektom infrastrukturalnym odpowiedniego do aktualnych potrzeb priorytetu, tym bardziej, że realizację działania cechują wysokie nakłady finansowe. Ważne jest także rozpoznawanie nowych możliwości i źródeł finansowania adekwatnych do realizowanych projektów, w tym możliwości rozbudowy obiektów w dotychczasowych lokalizacjach lub zmiany tych lokalizacji.

Działanie 3.1.2. Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół

Cel i zakres działania

Na podstawie przeprowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Poznaniu diagnozy potrzeb w zakresie rozwoju kształcenia ogólnego i zawodowego w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański uznano, że posiadają one pewne deficyty w wyposażeniu i infrastrukturze, które wpływają na możliwość uzyskiwania dodatkowych kwalifikacji i kompetencji przez uczniów. Zwrócono szczególną uwagę na zakup środków trwałych oraz specjalistycznego oprogramowania w celu wyposażenia m. in. pracowni komunikacji w językach obcych, pracowni komputerowych i informatycznych oraz pracowni obsługi urządzeń sterowanych numerycznie. Ponadto należy dostosowywać na bieżąco pomoce dydaktyczne w kształceniu zawodowym do realiów funkcjonujących w firmach/przedsiębiorstwach. Działanie wynika z zapisów ustawy Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r., w której określono zadania powiatu jako organu prowadzącego szkoły ponadpodstawowe.

Realizatorzy działania

- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Szkoły prowadzone przez Powiat Poznański.

Partnerzy działania

- Placówki szkolne, instytucje publiczne, przedsiębiorcy, darczyńcy itd.

Realizacja działania:

Unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół jest jednym z najważniejszych zadań o charakterze ciągłym, realizowanym w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański. W latach 2020-2024 działanie realizowano m. in. przy udziale funduszy europejskich, w ramach następujących projektów:

- „Gotowi do pracy – rozwój infrastruktury placówek kształcenia zawodowego, dla których organem prowadzącym jest Powiat Poznański” – wyposażenie pięciu szkół ponadpodstawowych Powiatu Poznańskiego: Zespołu Szkół Nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu, Zespołu Szkół w Kórniku, Zespołu Szkół im. Adama Wodziczki w Mosinie, Zespołu Szkół im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie, Zespołu Szkół im. Jadwigi i Władysława Zamoyskich w Rokietnicy, w ramach realizacji projektu wyposażono m. in. pracownię komunikacji w języku obcym w ZS w Kórniku, pracownię elektryczną, doradcy zawodowego i pracownię przyrodniczą w ZS w Mosinie, warsztat

- szkolny oraz pracownię hotelarską w ZS w Rokietnicy, pracownię kulinarną oraz hotelarską w ZS w Bolechowie,
- „Rozwój infrastruktury Centrum Kształcenia Praktycznego w Swarzędzu” – wyposażenie następujących pracowni nowopowstałego centrum w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne: pracowni diagnostyki samochodowej, pracowni budowy i technologii napraw pojazdów samochodowych, pracowni eksploatacji pojazdów samochodowych, pracowni obróbki mechanicznej – obrabiarki z osprzętem technologicznym, pracowni technologii przetwarzania drewna i pracowni tapicerskiej, pracowni elektroniki, pracowni obróbki ręcznej i montażu, pracowni energii odnawialnej, pracowni techniki spalania metalu, pracowni elektroniki i elektrotechniki, pracowni urządzeń mechatronicznych, pracowni systemów OZE/KNX, pracowni hotelarskiej i pracowni sali obsługi konsumenta, pracownię doradztwa zawodowego,
 - wyposażenie pomieszczeń Centrum Kształcenia Zawodowego w Swarzędzu – m. in. dostawa i montaż wyposażenia do pracowni gastronomicznej, wyposażenia warsztatowego, magazynowego oraz pomieszczeń zaplecza, dostawy: wózka widłowego, urządzeń wielofunkcyjnych, urządzeń utrzymania zieleni, sprzętu komputerowego, dostawa i montaż mebli i tablic informacyjnych,
 - „Centrum Kształcenia Zawodowego – kuźnia kwalifikacji i kompetencji 2.0” – zakupiony został sprzęt dydaktyczny do pracowni programowania sterowników i inteligentnych systemów PLC dla potrzeb przemysłu 4.0. w ZS nr 1 w Swarzędzu, przeprowadzono także szkolenia dla uczniów i nauczycieli, w których uczestniczyło łącznie 275 osób, planuje się skoncentrować działania w 5 obszarach strategicznych, którymi są: robotyka, obrabiarka skrawająca CNC, drukarki i skanery 3 D, wyposażenie pracowni programowania sterowników i inteligentnych systemów PLC, telefonia VOIP,
 - „Informat – wzmocnienie kompetencji kluczowych w zakresie matematyki i informatyki wśród uczniów szkół Powiatu Poznańskiego” – projekt dedykowany uczniom LO im. Mikołaja Kopernika w Puszczykowie, ZS im. Adama Wodźcicki w Mosinie oraz ZS Nr 2 w Swarzędzu, w ramach realizacji projektu zakupiono następujące pomoce dydaktyczne: sprzęt komputerowy (6 zestawów), drukarki 3D (2 szt.), gogle VR (6 szt.), klocki do robotyki (5 kompletów),
 - „Horeca Logistic – poprawa jakości kształcenia zawodowego w Zespole Szkół im. Gen. D. Chłapowskiego w Bolechowie” – doposażenie pracowni gastronomicznej, logistycznej i językowej, a także podniesienie kwalifikacji nauczycieli i wsparcie uczniów w doskonaleniu ścieżek edukacyjnych i zawodowych,
 - „Laboratoria Przyszłości” – zakup wyposażenia technicznego niezbędnego do rozwoju umiejętności praktycznych dla dzieci i młodzieży w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 2 w Owińskich w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Synów Pułku w Owińskich oraz zakup wyposażenia potrzebnego w kształtowaniu i rozwijaniu podstawowych i przekrojowych umiejętności uczniów dla Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 3 w Mosinie w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Janusza Korczaka w Mosinie, zakupiono m. in. aparat fotograficzny, gimbal ręczny, mikrofon kierunkowy i krawatowy,

zestawy konstrukcyjne, wizualizer, plansze z akcesoriami, drukarkę 3 D, kamerę sferyczną, zestaw oświetleniowy do realizacji nagrań, aparat cyfrowy bezlusterkowy, narzędzia do obróbki drewna, sprzęt do nagrywania i dźwięku, kuchenkę elektryczną oraz sprzęt gospodarstwa domowego,

- „Promocja zdrowia poprzez sport – zespół przyszkolnych, otwartych boisk wielofunkcyjnych w powiecie poznańskim” – dostarczono sprzęt sportowy do szkół i placówek prowadzonych przez Powiat Poznański, zakupiono piłki do siatkówki, nożnej, koszykówki, ręcznej, materace gimnastyczne, karimaty, kamizelki treningowe, zestawy do baseballa, badmintona, speedmentona, unihokeja, stepy do aerobiku oraz skakanki,
- „Aktywna tablica – wyposażenie szkół i zakup sprzętu, pomocy dydaktycznych i narzędzi do terapii, niezbędnych do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych” - w programie uczestniczyły: ZS w Kórniku (liceum i technikum), ZS im. Jadwigi i Władysława Zamoyskich w Rokietnicy (technikum) Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. J. Korczaka w Mosinie (szkoła podstawowa specjalna), ZS im. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie (branżowa szkoła I stopnia, liceum) oraz Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach (wniosek dla ośrodka), zakupiono m. in. monitory interaktywne, programy multimedialne, laptopy, drukarki brajlowskie, tablice panoramiczne oraz projektory,
- „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” – wsparcie finansowe na zakup elementów wyposażenia bibliotek szkolnych oraz zakup książek będących nowościami wydawniczymi niebędącymi podręcznikami,
- „Zdalna szkoła – wsparcie ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” – w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 zakupiono 40 laptopów, które przekazano do wszystkich 9 szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Powiat Poznański,
- zakup ubioru dla uczniów Oddziału Przygotowania Wojskowego (OPW) w Zespole Szkół im. Gen. D. Chłapowskiego w Bolechowie.

Pandemia COVID-19 miała duży wpływ na realizację działania. Przejście szkół na nauczanie zdalne wymusiło konieczność wyposażenia ich w sprzęt informatyczny niezbędny do kształcenia na odległość. Ponadto, nastąpiło opóźnienie dostaw i zakupu wyposażenia do pracowni tematycznych, a także wydłużenie czasu trwających już prac. Zarówno pandemia jak i wojna w Ukrainie wpłynęły nie tylko na opóźnienie dostaw, ale także zwiększenie cen sprzętu objętego przetargami.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Państwa,
- Budżet Powiatu,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Europejski Fundusz Społeczny,
- Fundusz przeciwdziałania COVID-19.

Nakłady finansowe: **2020** – 8 803 089 zł, **2021** – 2 029 725 zł, **2022** – 3 470 470 zł,
2023 – 3 002 736 zł, **2024** – 272 790 zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- liczba nowo powstałych pracowni językowych i komputerowych – językowe: 1 pracownia językowa (2020), 1 pracownia językowa (2021), wyposażono 6 pracowni (2022), wyposażono 4 pracownie (2023),
- liczba nowo zakupionych pomocy dydaktycznych, sprzętu i oprogramowania – 1257 sztuk, 21 kompletów, 114 zestawów, 13 stanowisk, 32 licencji (2020-2021), 1280 sztuk (2022), 196 pozycji asortymentowych (5737 sztuk, 2023),
- nakłady na zakup nowego sprzętu i wyposażenia szkół prowadzonych przez Powiat Poznański (pracownie językowe, pracownie komputerowe, pracownie obsługi urządzeń sterowanych numerycznie).

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, zgodne z potrzebami uczniów i nauczycieli, które są zmienne w czasie.

▪ Efektywność

Działanie jest wysoce efektywne, pozwala na poprawę warunków kształcenia uczniów oraz dostosowywanie procesu dydaktycznego do wymogów rynku pracy i w zgodzie z najnowszymi technologiami.

▪ Skuteczność

Działanie jest systematycznie realizowane, w oparciu o analizę bieżących potrzeb.

▪ Użyteczność

Działanie jest użyteczne, jego realizacja służy nabywaniu przez uczniów nowych umiejętności.

▪ Trwałość

Z uwagi na materialny charakter działania, jest ono trwałe, choć należy zauważyć, że nabyty sprzęt ulega też zużyciu.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo wysoko. W szkołach systematycznie następuje unowocześnianie i wymiana sprzętu i pomocy dydaktycznych, zgodnie z aktualnymi trendami i potrzebami uczniów. Jest to możliwe m. in. dzięki wysokiej skuteczności Powiatu

Poznańskiego w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. W ostatnich latach uwidacznia się silne wzmocnienie szkolnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie do szkół i placówek najnowocześniejszego sprzętu do nauki zawodów. Niestety, z uwagi na to, że zakupywany sprzęt jest wyspecjalizowany, mogą pojawiać się trudności z wyłonieniem dostawców podczas prowadzonej procedury zamówień publicznych.

Na podstawie wyników ankiety "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku", ww. projekty ocenione zostały przez respondentów, którzy z nich korzystali, w większości pozytywnie. Przykładowo, projekt dotyczący rozwoju infrastruktury Centrum Kształcenia Zawodowego w Swarzędzu, pozytywnie oceniło 2,2% z 4,4% respondentów, którzy wskazali korzystanie z obiektu, a projekt „Gotowi do pracy” analogicznie 3,3% z 8,2%. W przypadku realizacji projektów: „Informat” oraz „Horeca Logistic”, większość respondentów nie zaznaczyła opcji ich jednoznacznej oceny.

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania, z uwagi na szybki postęp technologiczny. W tym celu konieczne jest stałe monitorowanie pojawiającego się na rynku nowoczesnego sprzętu i pomocy dydaktycznych oraz dokonywanie zakupów zgodnie z potrzebami nauczycieli i uczniów i od dostawców oferujących najwyższej jakości sprzęt. Ważne jest stałe pozyskiwanie źródeł zewnętrznych na realizację działania, gdyż jego realizacja jest wysoce kosztochłonna.

Działanie 3.1.3. Doskonalenie kwalifikacji pracowników oświaty w szkołach i placówkach oraz podnoszenie kompetencji uczniów

Cel i zakres działania

Dyfuzja innowacji naukowych i gospodarczych z poziomu globalnego na poziom lokalny prowadzą do powstawania coraz bardziej wyspecjalizowanych branż i zawodów. Szybko zmieniające się uwarunkowania gospodarcze oraz społeczne wymagają od pracowników oświaty stałego podnoszenia swoich kompetencji i kwalifikacji. Wzrasta również konkurencja na rynku pracy, co powoduje, że uczniowie muszą stale doskonalić swoją wiedzę i umiejętności, aby sprostać oczekiwaniom lokalnych przedsiębiorców. Celem działania jest zatem podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników, nauczycieli szkół prowadzonych przez Powiat Poznański oraz uczniów kształcących się w różnych typach szkół ponadpodstawowych w powiecie poznańskim. Realizacja działania wynika z zapisów ustawy Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. dotyczących zadań Powiatu Poznańskiego jako organu prowadzącego szkoły ponadpodstawowe oraz specjalne oraz ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Dyrektorzy i nauczyciele szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Poznański,
- uczniowie szkół.

Partnerzy działania

- Instytucje publiczne, przedsiębiorcy, rodzice uczniów itd.

Realizacja działania

W ramach realizacji działania podejmowano liczne inicjatywy związane ze wsparciem nauczycieli m. in. w zakresie nowoczesnych metod kształcenia, w tym aktywizujących uczniów, pokonywania trudności w zdobywaniu wiedzy, umiejętności pracy w stresie, metod kształcenia specjalnego oraz rozwijania kompetencji językowo-metodycznych w celu organizowania nowych form kształcenia młodzieży oraz wzbogacania oferty edukacyjnej. Projekty dedykowane uczniom miały charakter wysoce interdyscyplinarny. Uczniowie mieli możliwość zwiedzania szkół za granicą oraz poznawania nowych metod prowadzenia zajęć poprzez uczestniczenie w wymianach międzynarodowych w ramach programu Erasmus +. Do najważniejszych projektów unijnych, w ramach, których realizowano przedsięwzięcia związane z realizacją działania w latach 2020-2024, należą:

- „Horeca Logistic - poprawa jakości kształcenia zawodowego w Zespole Szkół im. Gen. D. Chłapowskiego w Bolechowie” - przeprowadzono doradztwo zawodowe, zrealizowano zajęcia pozalekcyjne przygotowujące uczniów do egzaminów zawodowych oraz podnoszące kwalifikacje w zakresie nabycia umiejętności komunikacyjnych w języku angielskim w biznesie, przeprowadzono kursy dla uczniów z zakresu prawa jazdy kategorii B, C z kwalifikacją wstępną oraz kursy operatora wózków widłowych, zakupiono także wyposażenie do pracowni gastronomicznej,
- „Informat - wzmocnienie kompetencji kluczowych i kwalifikacji w zakresie matematyki i informatyki wśród uczniów szkół Powiatu Poznańskiego”: dla kadry pedagogicznej przeprowadzono jedno szkolenie z obsługi interaktywnego oprogramowania do nauki geometrii i algebry – Geogebra, kontynuowano zajęcia wyrównawcze z matematyki oraz informatyki oraz zajęcia dodatkowe dla uczniów uzdolnionych w tych przedmiotach,
- „Centrum Kształcenia Praktycznego w Swarzędzu – kuźnia kwalifikacji i kompetencji”: zrealizowano kursy zewnętrzne z zakresu prawa jazdy kategorii C, programowania i obsługi obrabiarek CNC, kadr i płac, projektowania i druku 3 D, pedagogiczny dla instruktorów praktycznej nauki zawodu wg MEN, barmański, grafiki komputerowej, napędów hybrydowych, Auto-CAD, uprawnień elektrycznych,
- „Centrum Kształcenia Zawodowego – kuźnia kwalifikacji i kompetencji 2.0” – przeprowadzono szereg kursów zawodowych oraz indywidualne i grupowe zajęcia z

zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów, skierowano uczniów na staże zawodowe, kursy dla nauczycieli,

- „Program wspierania edukacji w Powiecie Poznańskim” – zajęcia integracyjne dla szkół prowadzonych przez Powiat Poznański, zrealizowane w 2022 roku.

Ponadto, w latach 2020-2024 sukcesywnie przekazywano do szkół z budżetu Powiatu, środki na dofinansowanie doksztalcania i doskonalenia zawodowego nauczycieli, z przeznaczeniem na dofinansowanie opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli, opłat za kursy kwalifikacyjne i doskonalące, zwrot kosztów przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia oraz na szkolenia rad pedagogicznych lub ich przedstawicieli. Środki wydatkowane były także na warsztaty, szkolenia i konferencje dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych, wspieranie, wspomaganie sieci szkół, a także sfinansowano dodatek z tytułu pełnienia funkcji doradcy metodycznego dla nauczyciela. W związku ze zmianą zasad finansowania doradztwa metodycznego dla nauczycieli, na sfinansowanie kosztów obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycieli, którym Powiat Poznański powierzył zadania doradcy metodycznego, przyznano środki w ramach dotacji celowej otrzymanej od Wojewody Wielkopolskiego. Pandemia COVID-19 miała duży wpływ na realizację działania, spowodowała przede wszystkim brak dostępnych szkoleń stacjonarnych i warsztatowych.

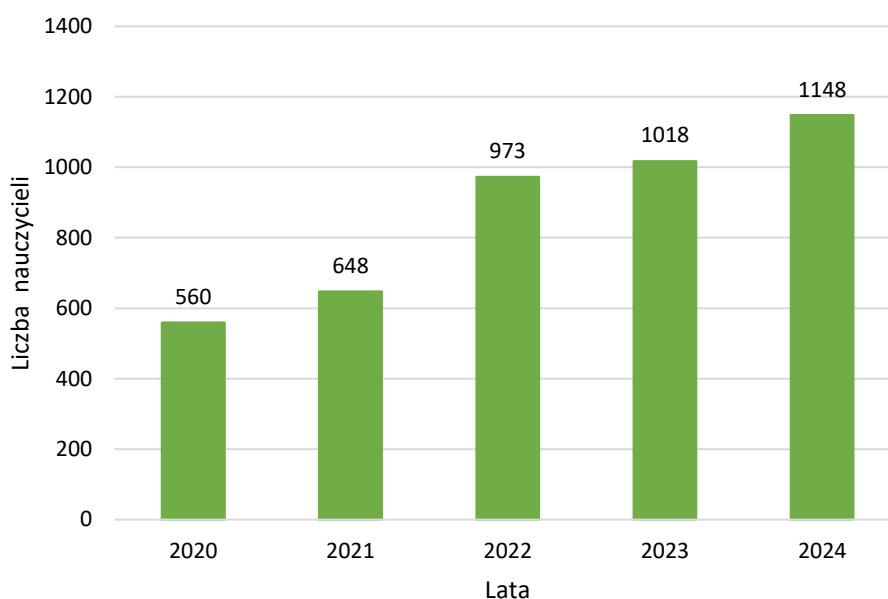
Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- Europejski Fundusz Społeczny,
- dotacja celowa Wojewody Wielkopolskiego
- plany finansowe szkół i placówek.

Nakłady finansowe: **2020** – 918 064 zł, **2021** – 694 110 zł, **2022** – 1 187 368 zł,
2023 – 1 303 595 zł, **2024** – 502 115 zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- zwiększenie umiejętności i kompetencji związanych z rozwojem zawodowym pracowników oświaty w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański: 10 nauczycieli (2020), 8 nauczycieli (2021), 7 nauczycieli (2022), 8 nauczycieli (2023).



Ryc. 5. Liczba nauczycieli, która skorzystała ze środków w ramach doksztalcania i doskonalenia zawodowego w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za lata 2020-2024.

- poszerzenie przez uczniów umiejętności, zainteresowań i kompetencji na rynku pracy: 646 uczniów (2020), 280 uczniów (2021), 251 uczniów (2022), 381 uczniów (2023),
- liczba i rodzaj realizowanych projektów: 3 projekty (2020), 2 projekty (2021), 2 projekty (2022), 1 projekt (2023).

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, skierowane na zaspokojenie potrzeb nauczycieli i uczniów.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, przy wydatkowanych środkach możliwe jest osiągnięcie założonych celów.

▪ Skuteczność

Działanie cechuje duża skuteczność, zarówno uczniowie i nauczyciele nabywają cennych umiejętności.

▪ Użyteczność

Działanie jest wysoce użyteczne, pozwala na rozwijanie umiejętności i zdobywanie nowych kompetencji.

▪ Trwałość

Z uwagi na niematerialny charakter, działanie wpływa na poprawę zasobów kapitału społecznego.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo pozytywnie. Na uwagę zasługuje szeroka oferta kursów i szkoleń, skierowana do uczniów i nauczycieli, uwzględniająca ich zróżnicowane potrzeby, umiejętności i plany związane z przyszłością zawodową. Nauczyciele i dyrektorzy mogą korzystać ze środków na dofinansowanie doksztalcenia zawodowego nauczycieli przekazywanych przez Powiat Poznański w ramach planów finansowych szkół i placówek. Na podstawie wyników ankiety "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku" należy zauważyć, że respondenci nie wskazali, aby podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców było zadaniem kluczowym do realizacji (średnia ocena wyniosła 3,5 w skali 1-5, co może oznaczać, że ich potrzeby są w tym względzie zaspokojone). Jakość usług i infrastruktury szkół branżowych/techników oraz liceum ogólnokształcących została oceniona przez respondentów średnio (kolejno: 2,4 i 2,6 w pięciostopniowej skali).

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania. Jego realizacja pozytywnie wpływa na utrzymywanie wysokiej jakości zajęć dydaktycznych poprzez stałe doskonalenie zawodowe nauczycieli. Działania adresowane są także do uczniów, którzy mają możliwość polepszania swojej wiedzy, w tym w przedmiotach ścisłych, jak matematyka czy informatyka. Zidentyfikowano także bariery w realizacji działania, którymi są trudności w pozyskaniu kadry wyspecjalizowanej w kierunku realizacji zadania oraz niska motywacja uczniów do uczestnictwa w dodatkowych kursach czy szkoleniach i związana z tym niska frekwencja. Istotne jest motywowanie uczniów do większej aktywności np. poprzez zajęcia integracyjne oraz poszukiwanie wysokiej jakości specjalistów szkoleń, którzy posiadają umiejętności zainteresowania uczniów przedkładaną wiedzą.

Działanie 3.1.4. Racjonalizacja kierunków kształcenia w szkołach ponadpodstawowych

Cel i zakres działania

Celem działania jest dostosowywanie ofert kształcenia w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański do aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy pod względem podaży i popytu na pracowników danych branż. Bazą dla podejmowanych działań w zakresie racjonalizacji kierunków kształcenia, są wyniki opracowań i raportów Powiatowego Urzędu Pracy (PUP) w Poznaniu, dotyczące lokalnego rynku pracy. Na podstawie opracowywanych raportów (m. in. „Rynek pracy w Poznaniu i powiecie poznańskim”, „Raport o bezrobociu absolwentów szkół ponadpodstawowych Poznania i Powiatu Poznańskiego”, Barometr Zawodów) możliwe jest kompleksowe rozwiązywanie problemów związanych z kondycją lokalnego rynku pracy, m. in. poprzez tworzenie list zawodów deficytowych i nadwyżkowych, na które występuje mniejsze

lub większe zapotrzebowanie ze strony lokalnych pracodawców oraz zawodów, w których występuje mniejszy lub większy odsetek osób bezrobotnych niemogących podjąć pracy ze względu na brak ofert pracy w danym zawodzie.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Dyrektorzy szkół prowadzonych przez Powiat Poznański,
- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,
- Powiatowa i Wojewódzka Rada Rynku Pracy,
- Instytucje rynku pracy.

Partnerzy działania

- Instytucje publiczne, przedsiębiorcy, rodzice uczniów itd.

Realizacja działania

Uruchomienie nowych kierunków kształcenia w szkołach następuje w oparciu o wykonane analizy, raporty dotyczące lokalnego rynku pracy oraz zapotrzebowanie ze strony uczniów na kształcenie w danym zawodzie. W latach 2020-2024 w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański tendencja wzrostu ofert kształcenia ogólnego i zawodowego była zachowana, dzięki ciągłej współpracy pomiędzy Wydziałem Edukacji Starostwa Powiatowego, Powiatowym Urzędem Pracy, dyrekcjami szkół, doradcami zawodowymi a przedsiębiorcami. W 2020 roku szkoły skoncentrowane były na przeciwdziałaniu skutkom pandemii COVID-19, poprzez przejście na nauczanie zdalne, a ograniczenia epidemiologiczne naturalnie wstrzymały przyjmowanie uczniów na praktyki zawodowe przez przedsiębiorców. W 2020 roku zatem nie powołano nowych kierunków kształcenia z uwagi inny priorytet jakim było przeciwdziałanie skutkom COVID-19 w sektorze edukacji. We wrześniu 2021 roku uruchomiono dwa nowe zawody pomocnicze: zawód pomocniczy obsługi hotelowej i zawód pomocniczy gastronomii, oba w Branżowej Szkole I stopnia (specjalnej) w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach. Pomimo uruchomionego naboru i zapotrzebowania na rynku pracy, nie odnotowano jednak zainteresowania uczniów kształceniem w tych zawodach. W 2022 roku uruchomiono nowy zawód – technik technologii drewna w Technikum w ZS nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu. Od 1 września 2023 roku uruchomiono z kolei 3 nowe zawody tj. technik żywienia i usług gastronomicznych w Branżowej Szkole II stopnia w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach oraz technik robotyk i technik pojazdów samochodowych w Technikum w ZS nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu. Od 2024 roku uruchomiono nowy kierunek kształcenia w zawodzie pracownik obsługi hotelowej w kwalifikacji HGT.03, w ZS Nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu, co związane było także z zainteresowaniem firm branży hotelarskiej współpracą z wykształconymi w tym kierunku absolwentami szkoły. Niestety, nie było zainteresowania uczniów nauką w tym zawodzie. Warto nadmienić, że od 2020 r. Powiatowa Rada Rynku Pracy działająca przy Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu nie opiniuje już zasadności utworzenia kierunków

kształcenia, a zadania te zostały przejęte przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy działającą przy Wojewódzkim Urzędzie Pracy. W przypadku uruchomienia nowego zawodu konieczne jest także pozyskanie opinii Kuratora Oświaty o zasadności uruchomienia nowego zawodu/kierunku.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- Budżet Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu.

W zakresie realizowanym przez szkoły prowadzone przez Powiat Poznański oraz Wydział Edukacji zadanie nie wiąże się bezpośrednio z ponoszeniem nakładów finansowych. Ewentualne koszty powstają po powołaniu nowego kierunku kształcenia tj., na etapie wyposażenia pracowni, zatrudnienia specjalistów, zakupu oprogramowania, narzędzi etc.

W zakresie kosztów przygotowania analiz, raportów przez Powiatowy Urząd Pracy, poniesione wydatki ogółem w latach 2020-2024 wyniosły 50 318 zł (patrz: Działanie 3.2.2. Stały monitoring rynku pracy i dostosowywanie form pomocy do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych).

Efekty/produkty realizacji działania

W latach 2020-2024 powołano 7 nowych kierunków kształcenia, część z nich, pomimo uruchomionego naboru, nie cieszyła się jednak zainteresowaniem uczniów. Warto podkreślić jednak, że na obszarze aglomeracji poznańskiej, oferta kształcenia jest już obecnie bardzo bogata, stąd uczniowie mają szeroki wachlarz możliwości wyboru ścieżki zawodowej. Tym bardziej wszelkie inicjatywy tworzenia nowych kierunków w szkołach ponadpodstawowych przez organ prowadzący, jakim jest Powiat Poznański, należy uznać za bardzo cenne.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, gdyż odpowiada na potrzeby uczniów, jak i przedsiębiorców.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, większość przedsięwzięć realizowanych jest bezkosztowo. Środki wydatkowane na realizację działania ponoszone są na przygotowywanie raportów przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu.

▪ Skuteczność

Działanie jest skuteczne, w latach 2020-2024 uruchomiono 7 nowych kierunków kształcenia zawodowego.

▪ Użyteczność

Działanie jest wysoce użyteczne dla uczniów i pracodawców, pozwala na dostosowanie umiejętności uczniów do potrzeb rynku pracy.

▪ Trwałość

Działanie jest trwałe, a jego pełna ocena może nastąpić w długookresowej perspektywie.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy uznać za satysfakcjonującą. Warto zauważyć, że realizacja ta przebiegała częściowo w okresie pandemii COVID-19, kiedy priorytetowe dla pracowników oświaty było na przejście do nauki zdalnej i hybrydowej. Jednak już od 2021 roku powoływano nowe kierunki kształcenia, przy czym zainteresowanie nimi było zróżnicowane. Być może wynika ono także z tego, że na chwilę obecna oferta kształcenia w powiecie poznańskim w pełni zaspokaja potrzeby edukacyjne uczniów.

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania. Ze względu na dynamiczny rozwój gospodarczy Powiatu Poznańskiego, możliwe jest pojawienie się potrzeb w przyszłości związanych z uruchomieniem nowych kierunków kształcenia w przyszłości. Istotne jest w tym zakresie nie tylko śledzenie trendów na rynku pracy, ale także odpowiednio szybkie reagowanie na potrzeby zgłaszane przez kandydatów do szkół, uczniów i absolwentów.

Działanie 3.1.5. Wprowadzenie do szkół ponadpodstawowych nowych kierunków i profilów kształcenia dla osób dorosłych oraz rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia e-learning

Cel i zakres działania

Celem działania jest stworzenie osobom dorosłym możliwości kształcenia w wybranym przez siebie zawodzie. Nowoczesne formy kształcenia „na odległość” są alternatywą dla osób, chcących podnieść swoje kwalifikacje zawodowe bez konieczności wychodzenia z domu. Rozwijanie tych form kształcenia pozytywnie wpłynie na kształtowanie kapitału społecznego, wzrost wiedzy i kwalifikacji przyszłych pracowników na lokalnym rynku pracy. Działanie jest zgodne z zapisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Dyrektorzy szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Poznański.

Partnerzy działania

- Szkoły i placówki oświatowe, przedsiębiorcy.

Realizacja działania

W latach 2020-2024 Wydział Edukacji nie uzyskał informacji o przeprowadzanych działaniach w szkołach w tym zakresie i nie był inicjatorem realizacji tego typu przedsięwzięć. Ponadto, w latach 2022-2024 kluczowe było zapewnienie miejsc nauki dla zwiększonej liczby

absolwentów klas VIII szkół podstawowych oraz na działania związane z przyjęciem do szkół uczniów z Ukrainy, zatem skierowano wszelkie wysiłki na realizację właśnie tych zadań.

Źródła i nakłady finansowe

Brak danych.

Efekty/produkty realizacji działania

Brak działań w latach 2020-2024.

Ocena działania według kryteriów REEUS

- **Trafność**

Działanie może być trafne, gdyż pozwala na elastyczne przygotowanie oferty kształcenia do potrzeb uczniów, również w szkołach dla dorosłych.

- **Efektywność**

Działanie może być efektywne, zwłaszcza szkolenia i kursy *on-line* pozwalają na ograniczenie wydatków związanych z obsługą spotkań w trybie rzeczywistym.

- **Skuteczność**

Ocena działania pod względem skuteczności nie jest możliwa, z uwagi na brak danych wynikających z realizacji działania.

- **Użyteczność**

Działanie może być wysoce użyteczne, szczególnie dla uczniów, którzy mogą mieć trudność w podjęciu nauki w trybie stacjonarnym.

- **Trwałość**

Działanie może być trwałe, umiejętności nabyte przez uczniów mogą być wykorzystane w pracy zawodowej wiele lat po zakończeniu szkoleń.

Końcowa ocena działania

Brak danych dotyczących realizacji działania utrudnia jednoznaczną ocenę, nie można jednak wykluczyć, że działania tego typu są w szkołach realizowane. Warto zauważyć, że w dobie powszechnego dostępu do Internetu uczniowie coraz częściej samodzielnie poszerzają swoją wiedzę, również w godzinach pozaszkolnych. Uczniowie mogą dziś swobodnie, i często bez uczestnictwa szkół, podejmować naukę w domu, korzystając z nowoczesnych technologii. Ponadto pandemia COVID-19 na trwałe wpisała się w system edukacji, wprowadzając model nauczania zdalnego, który – w zależności od potrzeb – może być nadal wykorzystywany. Pandemia przyczyniła się również do rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów, które mogą być użyteczne nie tylko w życiu pozaszkolnym, lecz także przekładać się na lepsze wyniki w nauce. Obecnie funkcjonuje także wiele renomowanych platform, służących podnoszeniu wiedzy, są to m. in. Zintegrowana Platforma Edukacyjna (ZPE), Wolnelektury.pl czy też Khan Academy oraz Coursera, z których uczniowie korzystają także w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych.

Rekomendacje

Rekomenduje się połączenie działania 3.1.5. z działaniem 3.1.4. Współcześnie, w dobie dynamicznego rozwoju technologii informacyjnych, możliwości uczestnictwa w szkoleniach online są niezwykle szerokie i zróżnicowane. Istnieje wiele platform edukacyjnych, dzięki którym realizacja działania możliwa jest do realizacji bez angażowania szkół w to działanie, jednocześnie pozostawiając dużą elastyczność uczniom w doborze treści kursów i czasu ich realizacji.

Działanie 3.1.6. Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadpodstawowych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia

Cel i zakres działania

Celem działania jest rozwijanie doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Poznański oraz ułatwienie uczniom podjęcia decyzji związanej z wyborem dalszego kierunku kształcenia i przyszłego zawodu. Dywersyfikacja gospodarki oraz pojawienie się nowych przedsiębiorców na lokalnym rynku pracy, powinny skłaniać uczniów do zasięgania porad specjalistów w zakresie wyboru kierunków kształcenia i przyszłego zawodu.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,
- Dyrektorzy szkół prowadzonych przez Powiat Poznański,
- Pedagodzy szkolni, doradcy zawodowi w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański,
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne prowadzone przez Powiat Poznański.

Partnerzy działania

- Uczelnie wyższe, doradcy zawodowi, pedagodzy szkolni.

Realizacja działania

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne i szkoły realizowały działanie poprzez prowadzenie doradztwa zawodowego, prelekcje i warsztaty prowadzone przez przedstawicieli uczelni oraz firmy, spotkania z przedstawicielami agencji zatrudnienia oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu na temat atrakcyjności ofert na rynku pracy oraz zapotrzebowania na pracowników określonych zawodów, diagnozy doradcze uczniów, spotkania indywidualne z uczniami prowadzone przez psychologów i pedagogów szkolnych, pomoc w tworzeniu

dokumentów aplikacyjnych. Doradcy zawodowi Powiatowego Urzędu Pracy prowadzili prelekcje dla uczniów, które dotyczyły m. in. świadomego wyboru ścieżki kształcenia oraz aktualnych i prognozowanych trendów na lokalnym rynku pracy. Z uwagi na sytuację epidemiczną, realizacja działania napotykała na trudności. Nie wszystkie działania mogły zostać zrealizowane w formie tradycyjnej, więc wiele z nich odbywało się zdalnie. Niemożliwe było zrealizowanie większości wyjazdów zawodoznawczych do zakładów pracy i uczelni wyższych, nie odbywały się liczne zaplanowane targi edukacyjne oraz drzwi otwarte. Część uczniów nie wykazała zainteresowania doradztwem w formie zdalnej, występowały problemy związane z posiadaniem sprzętu oraz łącza internetowego o odpowiedniej szybkości. Część szkół zamieszczała artykuły w zakresie doradztwa zawodowego na swoich stronach internetowych.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- Budżet Powiatowego Urzędu Pracy.

Działanie ma charakter bezkosztowy lub niskokosztowy (realizowane jest jako obowiązkowe, bieżące zadanie szkół i placówek oświatowych, wynikające z przepisów Prawa Oświatowego). W związku z sytuacją epidemiczną, poniesiono dodatkowe nakłady np. na zakup sprzętu komputerowego (42 751 zł – Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Mosinie).

Efekty/produkty realizacji działania

- liczba objętych działaniem uczniów przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne i szkoły prowadzone przez Powiat Poznański: 3874 uczniów (2020), 4003 uczniów (2021), 4167 uczniów (2022), 4430 uczniów (2023), 4979 uczniów (2024).
- liczba prelekcji organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy z zakresu doradztwa zawodowego i ich uczestników (łącznie dla Poznania i Powiatu Poznańskiego): 4 prelekcje, 70 uczestników (2020), 3 prelekcje, 56 uczestników (2021), 13 warsztatów, 300 uczestników (2022).

Efektem działania jest wsparcie uczniów w podejmowaniu przez niego decyzji dotyczących wyboru zawodu oraz dostosowanie programów dydaktycznych do ich potrzeb. Realizacja działania ma pozytywny wpływ na lokalny rynek pracy, zacieśnienie współpracy między wszystkimi partnerami oraz wzmacnianie kapitału społecznego.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie wynika z przepisów Prawa Oświatowego i odpowiada na potrzeby uczniów związane z kształtowaniem przez nich ścieżki edukacyjno-zawodowej.

▪ Efektywność

Działanie nie wymaga znacznych nakładów finansowych, jest bezkosztowe lub niskokosztowe, także dzięki zaangażowaniu partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego.

- **Skuteczność**

Działanie jest skuteczne, są nim objęci wszyscy uczniowie szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Poznański.

- **Użyteczność**

Działanie jest wysoce użyteczne, pozwala młodym ludziom na ukierunkowanie swojej przyszłości zawodowej zgodnie z zainteresowaniami i umiejętnościami.

- **Trwałość**

Działanie jest trwałe, a jego efekty mogą w dłuższej perspektywie pozytywnie wpływać na lokalny rynek pracy oraz wzmacnianie kapitału społecznego.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo pozytywnie. Działaniem objęci są wszyscy uczniowie szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Poznański. Na wysoką ocenę realizacji działania wpływa także sieć zbudowanych kontaktów w ramach umów partnerskich w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański. Wśród tych partnerów znajdują się firmy (m. in. Volkswagen Poznań, Viessmann Sp. z o.o., Jeronimo Martins Polska S.A., Solaris Bus&Coach), a także uczelnie wyższe (m. in. Politechnika Poznańska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Uniwersytet Przyrodniczy, Uniwersytet Ekonomiczny). Partnerzy ci posiadają podpisane umowy o współpracy w zakresie nauki w określonym zawodzie, umowy na praktyki zawodowe, a także umowy patronackie np. w zakresie możliwości uczestnictwa uczniów w zajęciach dydaktycznych prowadzonych na uczelniach.

Rekomendacje

Rekomenduje się dalszą realizację działania. Istotna w tym zakresie jest współpraca szkół z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, zaangażowanie wysokiej jakości specjalistów w zakresie doradztwa zawodowego oraz integralne postrzeganie doradztwa zawodowego odbywającego się na wszystkich etapach edukacyjnych. Niestety, zauważalna jest niska orientacja doradców zawodowych w szkołach podstawowych w zakresie rekrutacji do szkół ponadpodstawowych oraz możliwości wyboru dalszej ścieżki kształcenia, co skutkuje brakiem wystarczającego wsparcia w wyborze zawodu uczniów szkół podstawowych. Wymaga to zatem dodatkowego wsparcia, poprzez budowanie „pomostów” edukacyjnych pomiędzy wszystkim szczeblami edukacji, także w tym aspekcie.

Działanie 3.1.7. Wsparcie finansowe uczniów o najlepszych wynikach nauczania w szkołach powiatowych poprzez programy stypendialne oraz system nagród

Cel i zakres działania

Celem działania jest wspieranie finansowe edukacji uczniów, którzy osiągnęli najlepsze wyniki nauczania w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański lub wykazali się wybitnymi osiągnięciami w trakcie nauki w szkole prowadzonej przez Powiat Poznański w dziedzinie naukowej, społecznej, kulturalnej lub innej. Działanie realizowane jest poprzez przyznawanie najzdolniejszym uczniom indywidualnych gratyfikacji o charakterze motywacyjnym w postaci: stypendiów Rady Powiatu w Poznaniu i nagród Starosty Poznańskiego, ale także poprzez realizację zajęć pozalekcyjnych oraz zajęć fakultatywnych. Przyznawanie stypendiów za wyniki w nauce jest przykładem pozytywnych działań Powiatu Poznańskiego na rzecz wspierania uzdolnionej młodzieży i wyrównywania szans edukacyjnych. Działanie jest zgodne z zapisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe oraz realizowane jest w ramach „Programu wspierania edukacji w powiecie poznańskim”.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Starosta Poznański,
- Rada Powiatu w Poznaniu,
- Zarząd Powiatu w Poznaniu,
- szkoły, dla których organem prowadzącym jest Powiat Poznański.

Partnerzy działania

- Szkoły i uczniowie.

Realizacja działania

W latach 2020-2024 Stypendium Rady Powiatu przyznawane było uczniom szkół, w których nauka kończyła się egzaminem maturalnym. Stypendium otrzymywali uczniowie, których średnia ocen w poprzednim roku nauki wynosiła co najmniej 5,0, a jego kwota wynosiła 250 zł netto miesięcznie w latach 2020-2022 oraz 300 zł w latach 2023-2024. Stypendia wypłacane są za okres 10 miesięcy. Nagrody Starosty Poznańskiego w latach 2020-2024 otrzymali uczniowie, którzy wykazali się wybitnymi osiągnięciami w trakcie nauki w szkole prowadzonej przez Powiat Poznański w dziedzinie naukowej, społecznej, kulturalnej lub innej, w danym lub ubiegłym roku szkolnym, laureaci konkursów i olimpiad szczebla krajowego i międzynarodowego, a także uczniowie branżowej szkoły I stopnia prowadzonej przez Powiat Poznański, którzy uzyskali średnią ocen co najmniej 4,25 z przedmiotów zawodowych i 4,00 z przedmiotów ogólnokształcących, wzorową ocenę z zachowania oraz nie uzyskali oceny niedostatecznej z żadnego z przedmiotów. W latach 2020-2024 zajęcia fakultatywne

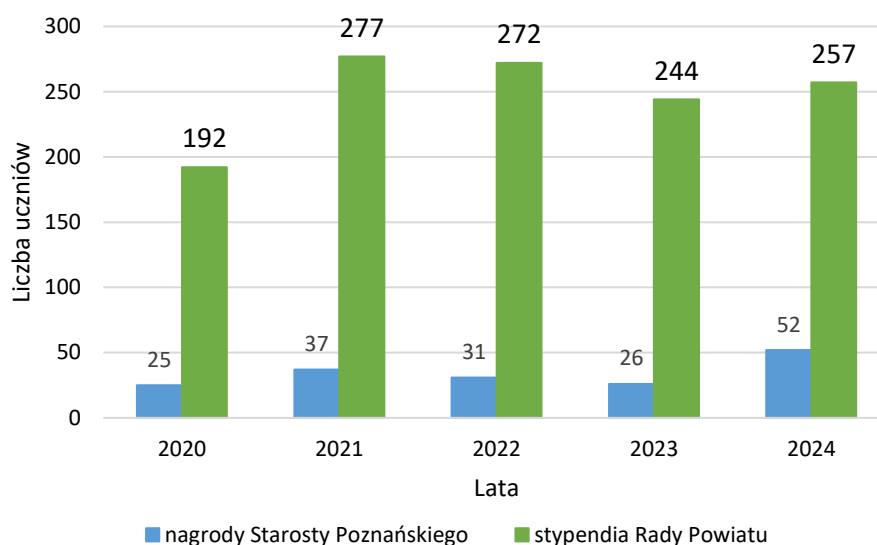
skierowano do uczniów klas maturalnych: liceów ogólnokształcących i techników, niektóre z nich, z uwagi na pandemię COVID-19, realizowane były w formie zdalnej.

Źródła i nakłady finansowe

– Budżet Powiatu.

Nakłady finansowe: **2020** – 600 000 zł, **2021** – 705 000 zł, **2022** – 722 500 zł,
2023 – 701 100 zł, **2024** – 794 200 zł.

Efekty/produkty realizacji działania



Ryc. 6. Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Powiat Poznański otrzymujących stypendia Rady Powiatu w Poznaniu i nagrody Starosty Poznańskiego w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za lata 2020-2024.

- nakłady przeznaczone na stypendia Rady Powiatu w Poznaniu: 230 000 zł (2020), 335 000 zł (2021), 352 500 zł (2022), 326 100 zł (2023), 388 200 zł (2024),
- nakłady przeznaczone na nagrody Starosty Poznańskiego: 30 000 zł (2020), 30 000 zł (2021), 30 000 zł (2022), 35 000 zł (2023), 66 000 zł (2024),
- liczba uczestników w zajęciach fakultatywnych, finansowanych przez Powiat Poznański:
 - a) zajęcia fakultatywne – 1099 uczniów (2020), 1186 uczniów (2021), 1158 uczniów (2022), 1263 uczniów (2023), 1332 uczniów (2024), łączne nakłady w latach 2020-2024: 500 000 zł,
 - b) zajęcia pozalekcyjne – 3874 uczniów (2020), 4003 uczniów (2021), 4167 uczniów (2022), 4430 uczniów (2023), 4979 (2024), łączne nakłady w latach 2020-2024: 1 200 000 zł.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, otrzymują je wybitni i zaangażowani uczniowie, osiągający najlepsze wyniki w nauce.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, stypendia i nagrody mają charakter motywujący do dalszej nauki, natomiast poprzez zajęcia fakultatywne i dodatkowe możliwe jest objęcie działaniem dużej liczby maturzystów oraz wspieranie ich rozwoju.

▪ Skuteczność

Działanie cechuje wysoka skuteczność, przejrzyste zasady przyznawania nagród i stypendiów pozwalają na ich uzyskanie przez uczniów osiągających najlepsze wyniki w nauce.

▪ Użyteczność

Działanie jest wysoce użyteczne, finansowy charakter stypendiów i nagród, ma nie tylko charakter motywacyjny, pozwala również uczniom sfinansować wydatki związane z nauką.

▪ Trwałość

Działanie jest trwałe, zajęcia fakultatywne i dodatkowe realizowane w szkołach pozwalają na zdobycie umiejętności i wiedzy, która może być przydatna na kolejnych etapach kształcenia i w życiu zawodowym.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo wysoko. W każdym roku na jego realizację przeznaczane były znaczne środki finansowe, a w 2024 roku nastąpił znaczny wzrost wydatkowanych środków. Zajęcia fakultatywne skierowano do wszystkich maturzystów w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański, a zajęcia dodatkowe - do wszystkich uczniów tych szkół. Dzięki przyznawanym stypendiom Rady Powiatu i nagrodom Starosty Poznańskiego, poprawie ulega sytuacja finansowa uczniów, co motywuje do dalszej nauki. Działania fakultatywne i dodatkowe przyczyniają się z kolei do pogłębiania wiedzy uczniów oraz umożliwiają ich wszechstronny rozwój. Podczas pandemii COVID-19 zajęcia fakultatywne i pozalekcyjne odbywały się w formie zdalnej, część z nich nie mogła jednak zostać zrealizowana w ten sposób, co spowodowało zwrot niewykorzystanych środków organowi prowadzącemu. Pozytywnym aspektem jest sukcesywny wzrost kosztów wydatkowanych na realizację działania. Na podstawie wyników ankiety "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku" (rozdział V.), należy zauważyć, że respondenci, którzy wskazali korzystanie z następujących form wsparcia: stypendia Rady Powiatu w Poznaniu, nagrody Starosty Poznańskiego dla uczniów, zajęcia pozalekcyjne, zajęcia fakultatywne dla maturzystów, w większości ocenili realizację działania pozytywnie (5,5% z 9,9% korzystających).

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie działania. Działanie realizowane poprzez stypendia Rady Powiatu i nagrody Starosty Poznańskiego ma charakter wysoce motywujący uczniów do nauki.

Zajęcia fakultatywne i dodatkowe w szkołach pozwalają uczniom poszerzyć horyzonty, nabyć nową wiedzę i pogłębić umiejętności.

Działanie 3.1.8. Dostosowywanie funkcjonowania placówek oświatowych do zmieniających się uwarunkowań demograficznych i organizacyjno-prawnych

Cel i zakres działania

Działanie realizowane jest poprzez prowadzenie racjonalnej polityki oświatowej, polegającej m. in. na dostosowywaniu istniejącej sieci szkół do prognozowanych zmian demograficznych. Bardzo ważną rolę odgrywa tu monitoring kierunków dojazdów uczniów do szkół oraz przyjmowanie takich rozwiązań transportowych, które umożliwią sprawny dojazd do szkół prowadzonych przez Powiat Poznański, gdzie realizowany jest obowiązek nauki, z różnych miejscowości zlokalizowanych na terenie aglomeracji poznańskiej. Odpowiednie działania monitorujące sytuację na lokalnym rynku edukacyjnym, przyczynią się do przygotowania z odpowiednim wyprzedzeniem inwestycji, np. w zakresie rozbudowy i modernizacji szkół, jak i dostosowywania istniejących rozwiązań transportowych, w kontekście sprawnego dojazdu do szkół. Działania realizowane będą również poprzez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Samodzielne stanowisko ds. transportu publicznego w Starostwie Powiatowym,
- Dyrektorzy szkół prowadzonych przez Powiat Poznański,
- poradnie pedagogiczno-psychologiczne,
- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Gospodarowania Mieniem Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy działania

- Szkoły i placówki prowadzone przez Powiat Poznański.

Realizacja działania

W 2020 roku doszło do zmiany lokalizacji Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Swarzędzu z os. Kościuszkowców 4 na lokalizację przy ul. Dworcowej 7. Ponadto, na mocy udzielonej Powiatowi Poznańskiemu przez gminę Suchy Las pomocy finansowej w formie dotacji celowej (Uchwała nr XIII/171/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 listopada 2019 roku w sprawie pomocy finansowej dla Powiatu Poznańskiego na rok 2020), filia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Luboniu w Suchym Lesie, przeniosła się z lokalizacji przy ul. Szkolnej 15 do budynku przy Placu Nowy Rynek 2. W 2021 roku w gminie Komorniki rozpoczął działalność punkt konsultacyjny prowadzony w ramach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

w Puszczykowie (gmina Komorniki bezpłatnie udostępniła pomieszczenia na ten cel). Wszystkie ww. poradnie lub punkty utrzymały swoją lokalizację w ww. miejscach w badanym okresie. W 2022 roku dokonano analizy możliwości przebudowy lub rozbudowy istniejących budynków na działce przy ul. Poznańskiej 2 lub budowy Zespołu Szkół w Kórniku w innej lokalizacji na terenie miasta Kórnik. W 2023 roku zmieniono nazwę zadania na: zaprojektowanie i wybudowanie nowej siedziby Zespołu Szkół w Kórniku, a w 2023 i 2024 roku trwały procedury związane z pozyskaniem gruntu oraz sporządzeniem dokumentacji. W 2023 roku rozpoczęto budowę sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarnym, sportowym i łącznikiem na terenie Zespołu Szkół w Bolechowie przy ul. Obornickiej 1 (okres realizacji zadania: 7.08.2023-18.10.2025). W 2024 roku rozpoczęto także realizację zadania mającego na celu budowę sali gimnastycznej wraz z łącznikiem przy II LO w Swarzędzu (termin realizacji zadania: 24.01.2025). W 2023 roku rozpoczęto modernizację wnętrza budynku Ośrodka Wspomagania Rodziny w Kobylnicy (segment B) na poradnię psychologiczno-pedagogiczną (w 2023 roku trwały postępowania przetargowe w celu wyłonienia wykonawcy robót budowlanych oraz nadzoru inwestorskiego, planowane ukończenie zadania: 5.04.2025). Od 2023 roku dodatkowe pomieszczenia wynajmowały: Zespół Szkół w Kórniku, II LO im. T. Staniewskiego w Swarzędzu, ZS im. Jadwigi i Władysława Zamoyskich w Rokietnicy, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Mosinie. Szczegółowy wykaz wynajmowanych pomieszczeń zawierają monitoringi ze Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego.

Ponadto realizacji działania służy udzielanie przez Powiat Poznański gminom dotacji celowych na funkcjonowanie linii transportu publicznego, dzięki którym młodzież posiada możliwość dojazdu do szkół. Są to linie: 699 (Mosina-Kórnik, przebiegająca przez Puszczykowo), linia 489 (Kleszczewo-Swarzędz) oraz linia 485 (Swarzędz-Pobiedziska). Powiat Poznański dofinansowuje wszystkie linie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, dzięki umowie zawartej z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego. Potrzeby związane z dojazdami uczniów do szkół są na bieżąco monitorowane dzięki opracowaniom Urzędu Statystycznego w Poznaniu („Dojazdy uczniów do szkół dla dzieci i młodzieży w Metropolii Poznań”).

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – edycja 2.

Nakłady finansowe: **2020** – 227 000 zł, **2021** – 290 143 zł, **2022** – 294 000 zł,
2023 – 116 432 zł, **2024** – 26 077 606 zł.

Ponadto, współfinansowanie zadań związanych z funkcjonowaniem transportu publicznego przez Powiat Poznański Poznańskiej wyniosło: na Kolej Metropolitalną: 1 270 088,55 zł (2020), 1 270 088,55 zł (2021), 1 698 585,69 zł (2022), 2 380 034 zł (2023), 3 121 478 zł (2024), a na funkcjonowanie linii 699, 489, 485 – 330 220,00 zł (2020), 370 000,00 zł (2021), 381 410,00 zł (2022), 723 300,00 zł (2023), 850 344,00 zł (2024).

Efekty/produkty realizacji działania

Dzięki realizacji działania poprawie ulega dostępność do szkół i placówek oświatowych w Powiecie. Wynajem dodatkowych pomieszczeń przyczynił się do poprawy warunków kształcenia, wychowania i opieki uczniów liceów i techników. Nowe inwestycje podejmowane są w lokalizacjach, które cechuje w ostatnich latach duży przyrost liczby mieszkańców.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, skierowane do uczniów obszaru Powiatu Poznańskiego, na którego obszarze zachodzą intensywne przemiany demograficzne.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, realizowane głównie poprzez rozbudowę bazy szkolnej, zmianę lokalizacji poradni psychologiczno-pedagogicznych, wynajem dodatkowych pomieszczeń.

▪ Skuteczność

Działanie jest sukcesywnie realizowane, zgodnie z aktualnymi potrzebami.

▪ Użyteczność

Działanie jest wysoce użyteczne, powoduje polepszenie warunków kształcenia i działalności poradni psychologiczno-pedagogicznych dla uczniów i pracowników oświaty oraz dostępności obiektów oświatowych.

▪ Trwałość

Dzięki materialnemu charakterowi podejmowanych przedsięwzięć, działanie jest trwałe.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo wysoko. Systematycznie podejmowane są działania inwestycyjne, których celem jest dostosowanie sieci szkół i placówek oświatowych do uwarunkowań demograficznych. Uzasadnione są przedsięwzięcia, których celem jest optymalizacja rozmieszczenia poradni psychologiczno-pedagogicznych. Z realizacją działania związane są pewne trudności, np. w pozyskaniu nieruchomości odpowiednich do realizacji zadania, spełniających oczekiwania wszystkich zainteresowanych stron, brak dogodnych lokalizacji tych nieruchomości oraz ograniczenia prawne związane z przeznaczeniem wykorzystania nieruchomości (brak wskazania celu oświatowego). Zwiększone potrzeby lokalowe w badanym okresie wynikały także z echa wprowadzonej w 2016 roku reformy systemu oświatowego (zwiększona liczba absolwentów szkół podstawowych w roku szkolnym 2023/2024). W ostatnich latach widoczne jest ożywienie inwestycyjne związane z budową nowych obiektów oświatowych (np. budowa sali gimnastycznej w ZS w Bolechowie). Bardzo ważnym zadaniem jest dofinansowywanie linii transportu publicznego (autobusowych i PKM), które ułatwiają uczniom szkół Powiatu Poznańskiego dojazd do szkół.

Na podstawie wyników ankiety "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku", zauważyć, że 37,9% ankietowanych dobrze oceniła dostępność szkół ponadpodstawowych względem miejsca zamieszkania (łącznie suma odpowiedzi: „tak” i „zdecydowanie tak”). Lepsze oceny uzyskały odpowiedzi dotyczące

dostępności przestrzennej przedszkoli i szkół podstawowych, ale wynika to oczywiście z realizacji zadań publicznych związanych z edukacją ponadpodstawową na szczeblu powiatowym oraz z tego, że nie w każdej gminie zlokalizowana jest szkoła ponadpodstawowa.

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie działania. Jest to uzasadnione tym, że prognozy demograficzne GUS przewidują przyrost liczby mieszkańców w powiecie poznańskim w najbliższych latach.

Cel operacyjny 3.2: Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu

Działanie 3.2.1. Aktywizacja osób szczególnie zagrożonych bezrobociem

Cel i zakres działania

Działanie wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Akty prawne wskazują na konieczność realizacji zadań, z których najważniejszymi są: udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, a także pracodawcom w pozyskaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe. Przeciwdziałanie bezrobociu to podstawowy element działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu na rzecz mieszkańców Powiatu. Celem działania jest aktywizacja osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym oraz promocja zatrudnienia osób bezrobotnych. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy (kobiety, osoby do 30 roku życia, osoby po 50 roku życia, osoby z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, długotrwale bezrobotni, osoby z niepełnosprawnościami) wymagają wsparcia w zakresie podniesienia kwalifikacji i kompetencji zawodowych celem dostosowania ich do aktualnych potrzeb pracodawców.

Realizatorzy działania

- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu.

Realizacja działania

Działanie to możliwe jest poprzez realizację usług i instrumentów rynku pracy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu. Realizacja form aktywizacji zawodowej umożliwia bezrobotnym uzyskanie kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, a przez to aktywny powrót na rynek pracy. W latach 2020-2024 realizowane były następujące zadania:

- pośrednictwo pracy (w tym opracowywanie Indywidualnych Planów Działania),
- poradnictwo zawodowe indywidualne oraz grupowe,
- szkolenia zawodowe (w trybie grupowym i indywidualnym),
- staże zawodowe,
- promocja przedsiębiorczości: dofinansowanie do działalności gospodarczej,
- instrumenty rynku pracy – realizacja prac interwencyjnych, dofinansowanie pracodawcy wynagrodzenia za zatrudnianie bezrobotnych w wieku 50+, wsparcie w zatrudnianiu rodziców powracających na rynek pracy – świadczenie aktywizacyjne, przyznawane osobom do 30 roku życia bonów na zasiedlenie i bonów zatrudnieniowych, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne,
- w ramach projektu pilotażowego przedsiębiorca może otrzymać wsparcie w postaci vouchera na szkolenie oraz/lub mikrodotacje na zakup wyposażenia lub usług umożliwiających rozwój bądź zwiększenie konkurencyjności firmy.

Formy wsparcia dla bezrobotnych i pracodawców realizowane były w ramach:

- Programu aktywizacyjnego ze środków algorytmu Funduszu Pracy,
- Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, projekt: Aktywizacja zawodowa osób młodych pozostających bez pracy w powiecie poznańskim V,
- Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, projekt: Aktywizacja zawodowa osób młodych pozostających bez pracy w powiecie poznańskim V,
- Programu specjalnego dla kobiet „Salon mojej mamy II”,
- Programu Aktywizacja i Integracja,
- środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
- Projektu pilotażowego: „Nowe spojrzenie – nowe możliwości. Moja firma – twoje zatrudnienie”,
- Programu „Solidarni z Ukrainą” ze środków Funduszu Pracy,
- Tarczy Antykryzysowej.

Ponadto, pandemia COVID-19 spowodowała konieczność realizacji form wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej, do których należały m. in. pożyczki dla mikroprzedsiębiorców, pożyczki dla organizacji pozarządowych, dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych (szczegółowy wykaz beneficjentów tarczy antykryzysowej w kontekście form wsparcia zawierają Raporty z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za lata 2020-2024). Z uwagi na stan epidemii powstały trudności w rekrutacji uczestników do form aktywizacji zawodowej, a także nastąpiło zmniejszenie zainteresowania pracodawców dotychczasowymi formami wsparcia oferowanymi przez PUP, gdyż zainteresowani oni byli pomocą w ramach tarczy antykryzysowej, celem ochrony miejsc pracy. Ograniczenia w działalności instytucji szkoleniowych spowodowały konieczność rezygnacji z części szkoleń na rok 2020, a realizacja usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego realizowana była w dużej mierze w formie zdalnej. Należy także podkreślić, że niski poziom bezrobocia i chłonny rynek pracy powodują szybkie podejmowanie pracy przez osoby bezrobotne, a co za tym idzie, problemy z rekrutacją osób bezrobotnych na szkolenia (2022). Obserwuje się także niską motywację do pracy wśród bezrobotnych.

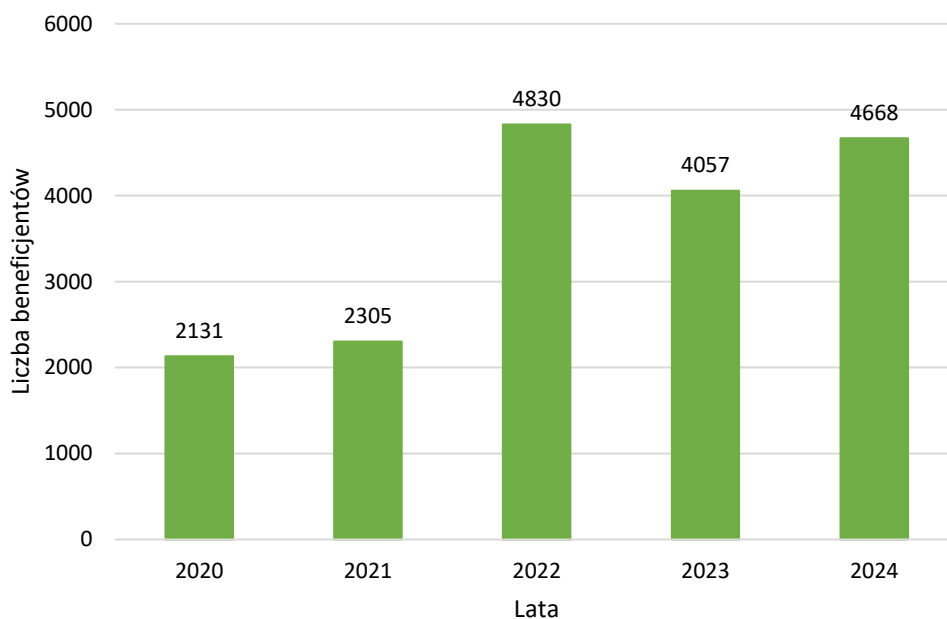
Źródła i nakłady finansowe

- Fundusz Pracy,
- Europejski Fundusz Społeczny,
- Europejski Fundusz Społeczny Plus,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Nakłady finansowe: **2020** – 544 106 629 zł, **2021** – 19 770 542 zł, **2022** – 29 745 420 zł,
2023 – 20 148 110 zł, **2024** – 21 717 782 zł.

Efekty/produkty realizacji działania

Pośrednictwem pracy zostały objęte wszystkie osoby bezrobotne zarejestrowane w Urzędzie Pracy. Z usług poradnictwa zawodowego w latach 2020-2024 skorzystało łącznie 14 396 osób z Poznania i Powiatu Poznańskiego, natomiast łączna liczba beneficjentów realizacji działania w badanym okresie wynosiła 17 991 osób (ryc. 7.). W efekcie realizacji działań osoby bezrobotne uzyskały kompetencje zawodowe i/lub doświadczenie umożliwiające im aktywny powrót na rynek pracy, co skutkuje wzrostem poziomu zatrudnienia w powiecie poznańskim i osiągnięciem najniższego w kraju wskaźnika stopy bezrobocia na poziomie 1,1 % w marcu 2024 (dane GUS).



Ryc. 7. Beneficjenci (ogółem) działania 3.2.1. w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za lata 2020-2024.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami Powiatu w zakresie promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy.

▪ Efektywność

Wysoka, pozytywne efekty działania PUP w Poznaniu są widoczne na rynku pracy całej aglomeracji poznańskiej poprzez unowocześnienie gospodarki oraz zwiększenie jej elastyczności.

▪ Skuteczność

Wysoka, Powiat Poznański ma rekordowo niski wskaźnik bezrobocia na tle kraju.

▪ Użyteczność

Bardzo wysoka, zwłaszcza, że dotyczy osób o szczególnej sytuacji na rynku pracy. Obecnie także służy wzmocnieniu potencjałów pracowników i pracodawców.

▪ **Trwałość**

Działania te mają charakter ciągły, są dostosowywane do zmieniającej się sytuacji gospodarczej.

Końcowa ocena działania

Działanie jest realizowane w sposób kompleksowy, przy wykorzystaniu różnorodnych funduszy oraz wdrażanie wszechstronnych usług i instrumentów rynku pracy.

Na podstawie wyników ankiety "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku, należy zauważyć, że ocena realizacji działania była dość podzielona (11% respondentów zadeklarowało korzystanie z programu aktywizacji osób bezrobotnych, przy czym 3,8% osób oceniło je negatywnie, 3,3% pozytywnie, a 3,8% nie miało zdania). Ponadto, respondenci wskazali, że realizacja działania związanego z promocją zatrudnienia i przeciwdziałaniu bezrobociu nie jest priorytetowa (średnia ocen wyniosła 3,2), co może potwierdzać, że aktualna kondycja rynku pracy w aglomeracji poznańskiej sprzyja podejmowaniu zatrudnienia bez konieczności sięgania po wsparcie instytucjonalne.

Rekomendacje

Istniejące przepisy oraz zróżnicowane możliwości finansowania obligują do jego realizacji. Istotne jest podtrzymywanie wsparcia dla osób bezrobotnych oraz przedsiębiorców, a także osób szczególnie narażonych na bezrobocie. Pomimo niskiego bezrobocia działanie powinno być kontynuowane, w formie jak najbardziej dostosowanej do aktualnej kondycji gospodarki i rynku pracy.

Działanie 3.2.2. Stały monitoring rynku pracy i dostosowywanie form pomocy do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych

Cel i zakres działania

Działanie wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Celem działania jest rozwijanie skutecznych narzędzi monitoringu lokalnego rynku pracy. Konieczność realizacji działania uzasadnia stwierdzenie, że dobre rozpoznanie rynku pracy jest podstawą planowania interwencji publicznej. Prognozy zatrudnieniowe dla lokalnego rynku pracy pozwolą dostosować realizowane usługi i instrumenty rynku pracy do potrzeb pracodawców.

Realizatorzy działania

- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu.

Partnerzy działania

- pracodawcy/przedsiębiorcy, organizacje pracodawców, samorządy gminne.

Realizacja działania

Monitorując lokalny rynek pracy Powiatowy Urząd Pracy analizował aktualne zapotrzebowanie pracodawców na pracowników w określonych zawodach i branżach oraz prognozy zatrudnieniowe w regionie. W tym celu współpracowano z pracodawcami, organizacjami pracodawców oraz jednostkami samorządu terytorialnego (m.in. gminnymi ośrodkami pomocy społecznej) w celu ustalenia potrzeb poszukujących pracy i przedsiębiorców w regionie. Szczegółowe dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego zawarte były w comiesięcznych statystykach sporządzanych na potrzeby Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i publikowane na stronie internetowej Urzędu. Zapotrzebowanie na pracowników badane było w ramach Barometru Zawodów. Urząd badał także sytuację osób młodych na rynku pracy przygotowując „Raport o bezrobociu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Poznania i Powiatu Poznańskiego”. Raport dostarcza wyczerpujących danych o sytuacji młodzieży, bezrobociu rejestrowanym tej grupy osób w stosunku do tendencji wojewódzkich i ogólnopolskich oraz możliwości ich zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Ponadto Powiatowy Urząd Pracy jest członkiem Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy oraz współpracuje z Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy Aglomeracji Poznańskiej, uczestnicząc w badaniach prowadzonych przez Obserwatorium Powiatowy Urząd Pracy analizuje potrzeby kadrowe pracodawców, upowszechnia informacje nt. aktualnych i prognozowanych trendów na rynku pracy.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Nakłady finansowe: **2020** – 3 849 zł, **2021** – 10 947 zł, **2022** – 11 673 zł,
2023 – 12 964 zł, **2024** – 10 886 zł.

Efekty/produkty realizacji działania

Wykonano szczegółową analizę otoczenia społeczno-gospodarczego regionu i systemu współdziałania edukacji z gospodarką. Adekwatnie adresowano realizowane formy wsparcia przez Powiatowy Urząd Pracy do zapotrzebowania przedsiębiorców. W latach 2020-2024 corocznie opracowywano raport pn. „Rynek pracy w Poznaniu i powiecie poznańskim”. Ponadto, kontynuowano opracowywanie „Raportu o bezrobociu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Poznania i Powiatu Poznańskiego” (dodatkowo w 2019/2020: w ramach raportu przeprowadzono badanie wśród bezrobotnych absolwentów szkół z rocznika 2020, którego celem było uwzględnienie ich spostrzeżeń dotyczących przygotowania do poszukiwania pracy i oczekiwań względem kariery zawodowej, a w 2020/2021: w ramach raportu przeprowadzono badanie wśród lokalnych pracodawców celem pozyskania opinii dotyczących zatrudniania absolwentów szkół oraz posiadanych przez nich kompetencji przydatnych do podjęcia pracy w firmach zlokalizowanych w Poznaniu i powiecie poznańskim, a absolwenci oceniali swoje kompetencje szanse i możliwości na rynku pracy, co pozwoliło ocenić korelację pomiędzy oczekiwaniami osób młodych od rynku zatrudnienia i pracodawców oraz zaprojektować działania usprawniające). W 2020 roku opracowywany „Monitoring

zawodów nadwyżkowych i deficytowych dla miasta Poznania i Powiatu Poznańskiego” został włączony do Barometru Zawodów, prezentując informacje na temat zawodów deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych.

Ponadto w latach 2020-2024 pracownicy Urzędu współpracowali przy wykonaniu następujących badań w ramach Obserwatorium dotyczących:

- zapotrzebowania na kwalifikacje i kompetencje zawodowe w powiatach województwa wielkopolskiego (2020, 2021, 2022, 2023),
- zapotrzebowania na kwalifikacje kompetencje – informacje uzupełniające dotyczące zapotrzebowania w obszarze języków obcych i kwalifikacji cyfrowych oraz trudności rekrutacyjnych (2021),
- zapotrzebowania na pracowników w sektorze publicznych w województwie (2023),
- zatrudnienia cudzoziemców w województwie wielkopolskim (2020),
- realizacji badania Barometr Zawodów (2020, 2021, 2022, 2023, 2024),
- charakterystyki ofert pracy (2020, 2021) oraz ofert pracy dla cudzoziemców (2022),
- charakterystyki ofert pracy, trudności rekrutacyjnych oraz oceny rozwoju powiatu (2022),
- wpływu pandemii koronawirusa na lokalne rynki pracy (2020, 2021),
- ogólnej sytuacji w powiatach (2020, 2021, 2022),
- przyszłego rozwoju rynku pracy w powiecie (2020, 2021),
- stanowisk/wolnych miejsc zgłaszanych w powiecie w ramach tzw. testu rynku pracy (2020, 2021),
- osób bezrobotnych samotnie wychowujących dziecko (2020),
- średniego czasu poszukiwania pracy (2020, 2021, 2022, 2023),
- sytuacji osób młodych na lokalnym rynku pracy (2020),
- badania potrzeb kadrowych – badanie składające się z 4 etapów (2022),
- potrzeb kadrowych z sektora edukacji i sektora opieki zdrowotnej (2021),
- najczęstszych przyczyn, z powodu których bezrobotni odmawiali podjęcia pracy (2021),
- tarczy antykryzysowej (2021),
- wskazania zawodów starzejących się na powiatowych rynkach pracy (2022),
- przygotowania PUP do obsługi obywateli Ukrainy (2022),
- badania przedsiębiorców którzy otrzymali dotację z PUP na rozpoczęcie działalności gospodarczej w latach 2018-2019 w tym szczegółowych informacji na temat skali likwidacji przedsiębiorstw założonych dzięki dofinansowaniu podjęcia działalności gospodarczej w 2018-2019 roku ich charakterystyki (2022),
- analizy struktury bezrobotnych (2023),
- analizy szkoleń realizowanych przez urzędy pracy (2023),
- charakterystyki ofert pracy w sektorze publicznym (2023),
- inwestycji prowadzonych w regionie (2023).

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie zgodne z ustawowymi zadaniami Powiatu w zakresie promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy. Wiele badań realizowanych we współpracy z partnerami z obszaru rynku pracy.

▪ Efektywność

Wysoka, stanowi podstawę szybkiej reakcji na trendy zmian lokalnych i zewnętrznych. Duża elastyczność w zakresie wykonywanych analiz (np. dot. wpływu pandemii COVID-19 na rynek pracy).

▪ Skuteczność

Wysoka, Powiat Poznański ma najniższy wskaźnik bezrobocia w kraju, a pandemia COVID-19 ujawniła wysoką odporność rynku pracy na nagłe kryzysy.

▪ Użyteczność

Bardzo wysoka, zwłaszcza, że dotyczy specyficznego rynku pracy Powiatu, gdzie warunki pracy dyktują pracownicy.

▪ Trwałość

Działania te mają charakter ciągły. Są systematyczne, a ich wyniki mogą być porównywane w długim okresie.

Końcowa ocena działania

Działanie unikatowe, utrwalone w codziennej działalności PUP, wykraczające poza rutynowe zadania PUP, modyfikowane w zależności od potrzeb i sytuacji na rynku pracy. Nie stwierdzono barier, trudności i zagrożeń w realizacji działania.

Na podstawie wyników ankiety "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku, należy stwierdzić, że respondenci uznali realizację działania związanego ze wspieraniem rozwoju gospodarczego Powiatu Poznańskiego za ważną (średnia ocen wyniosła 4,0).

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania oraz tak jak do tej pory, skuteczne reagowanie na bieżące wyzwania rynku pracy, dotyczące pojawiających się sytuacji kryzysowych, jak i jego zmiennych cech, wynikających ze zmian potrzeb pracodawców i pracowników na rynku pracy.

Cel operacyjny 3.3. Wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu

Działanie 3.3.1. Promocja gospodarcza Powiatu i lokalnej przedsiębiorczości

Cel i zakres działania

Powiat Poznański należy do grupy powiatów w kraju o najwyższym poziomie rozwoju gospodarczego. Utrzymanie wysokiej pozycji konkurencyjnej na arenie krajowej i międzynarodowej wymaga jednak podejmowania ciągłych działań promujących region. Promocja Powiatu należy do jego zadań własnych, określonych w ustawie o samorządzie powiatowym. Zadania te dotyczą szerokiego spektrum aktywności Powiatu, w tym również zagadnień promocji gospodarczej i przedsiębiorczości. Działanie ma na celu współpracę Powiatu Poznańskiego z mediami, ośrodkami wspierania przedsiębiorczości i ośrodkami doradztwa gospodarczego (organizacjami i izbami gospodarczymi).

Celem działania jest prezentacja potencjału gospodarczego Powiatu Poznańskiego, poprzez:

- udział oraz współorganizowanie imprez targowych,
- organizację forów, targów i konferencji, będących źródłem wiedzy i doświadczeń dla przedsiębiorców,
- współorganizację ważnych wydarzeń gospodarczych takich jak Poznańskie Dni Przedsiębiorczości Poznań, Forum Gospodarcze Metropolii Poznań oraz prestiżowego Konkursu o tytuł „Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości”.

Poza tym Powiat realizuje współpracę z przedstawicielami instytucji, urzędów i firm w zakresie działań proinwestycyjnych, udziela przedsiębiorcom i przedsiębiorstwom informacji dotyczących możliwości inwestowania na terenie Powiatu Poznańskiego oraz procedur związanych z tym procesem.

Realizatorzy działania

- Referat Współpracy Zagranicznej i Promocji Przedsiębiorczości Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- instytucje otoczenia biznesu - organizatorzy targów, konferencji i forów.

Partnerzy działania

- Gminy Powiatu Poznańskiego,
- współorganizatorzy imprez i wydarzeń na terenie Powiatu (instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy),
- media ogólnopolskie, regionalne i lokalne.

Realizacja działania

Działania mają charakter cykliczny – coroczny. W latach 2020-2024 zorganizowane zostały następujące przedsięwzięcia promujące gospodarkę Powiatu Poznańskiego:

- Cztery edycje (XVII-XXI) konkursu o tytuł Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości,

- Coroczne edycje Nagrody Starosty Poznańskiego w dziedzinie „przedsiębiorczość”, przyznawane wyróżnienie dla przedsiębiorstwa z terenu Powiatu,
- W 2020 r. „Targi dają więcej”, wsparcie Powiatu dla kampanii, której celem była pomoc lokalnym przedsiębiorcom w dotarciu do potencjalnych klientów, przedstawiciele firm mogli wziąć udział w bezpłatnych warsztatach na temat skutecznej promocji biznesu w sieci,
- Działanie pomocowe Starostwa dla firm z terenu Powiatu Poznańskiego w pozyskiwaniu środków publicznych w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej (2021),
- Udział przedstawiciela Powiatu w kongresie Made in Poland w Berlinie (2023 r.),
- Udział Jana Grabkowskiego, Starosty Poznańskiego w rządowej konferencji Kongres odbudowy Ukrainy Common Future na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich (2023 r.),
- Udział Jana Grabkowskiego, Starosty Poznańskiego w kongresach: odbudowy Ukrainy Common Future, MOVE, w Local Trends – Europejskim Forum Samorządowym na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich oraz w XXXIII Forum Ekonomicznym w Karpaczu (2024),
- Udział w wydarzeniach biznesowych i okołobiznesowych organizowanych przez najważniejsze instytucje otoczenia biznesu, m.in. Poznański Park Naukowo-Technologiczny czy Międzynarodowe Targi Poznańskie, posiedzeniach Wielkopolskiego Klubu Kapitału oraz w otwarciu nowych przedsiębiorstw.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

Nakłady finansowe: **2020** – 39,1 tys. zł, **2021** – 109,0 tys. zł, **2022** – 103,0 tys. zł,
2023 – 117,0 tys. zł, **2024** – 106,0 tys. zł.

Efekty/produkty realizacji działania

Liczba zorganizowanych przez Powiat Poznański wydarzeń promujących gospodarkę Powiatu (konferencje, konkursy, plebiscyty):

- 2020 r. – 3,
- 2021 r. – 2,
- 2022 r. – 1,
- 2023 r. – 2,
- 2024 r. – 2.

Ograniczenia wynikające z sytuacji epidemicznej uniemożliwiły organizację takich wydarzeń jak: Dni Przedsiębiorczości Poznań, Forum Gospodarcze Metropolii Poznań. W znacznym stopniu ograniczona została także możliwość udziału w targach, forach i konferencjach gospodarczych. Zmiana formuły części imprez na wydarzenia on-line.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, wynikające z ustawowego zadania samorządu powiatu (Art. 4. 1. Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie: Promocja powiatu. Ustawa o samorządzie powiatowym z 8 czerwca 1998 r.). Przedsięwzięcia odpowiadają na potrzeby firm i przedsiębiorców, którzy zainteresowani są rozwojem działalności gospodarczej w Powiecie i promocją ich działań.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, celem działania jest kreowanie pozytywnego wizerunku i budowa rozpoznawalnej marki Powiatu Poznańskiego jako jednego z liderów gospodarczych Wielkopolski. Dzięki różnym kanałom promocyjnym Powiat wzmacnia swoją rozpoznawalność i buduje własną gospodarczą markę terytorialną. Nagrody biznesowe są uznaniem dla przodujących przedsiębiorców i firm w Powiecie

▪ Skuteczność

Działanie ma ograniczoną skuteczność, gdyż działania promocyjne w dużej mierze zależą od marketingu samych firm i przedsiębiorców.

▪ Użyteczność

Działanie jest użyteczne, oferta marketingowa trafia do szerokich grup odbiorców w regionie, kraju i zagranicą.

▪ Trwałość

Działanie jest trwałe, formy promocji wykorzystywane przez Powiat wykorzystywane są od wielu lat i dzięki swej popularności będą istotne również w kolejnych latach.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo dobrze. Za przyznaniem tak wysokiej oceny, przemawia duża, zróżnicowana i zwiększająca się liczba kanałów promocji gospodarczej Powiatu oraz docenianie wysiłku lokalnych przedsiębiorców. Na wyróżnienie zasługuje ciągłość działań, w szczególności konkursu o tytuł Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości.

Rekomendacje

Rekomenduje się kontynuację działania. Realizowane podejście do kwestii budowy wizerunku Powiatu Poznańskiego oparte jest na promowaniu jego aktywności gospodarczej i osiągnięć lokalnych przedsiębiorców na różnych forach od lokalnych przez regionalne i krajowe. Organizacja wspólnych przedsięwzięć, takich jak Gospodarcze Forum Metropolii Poznań (wraz z Wielkopolską Izbą Przemysłowo-Handlową), integruje środowiska biznesowe i samorządowe oraz wzmacnia wizerunek silnej gospodarczo metropolii i wszystkich jej podmiotów zarówno miasta jak i gmin Powiatu.

Działanie 3.3.2. Rozwijanie portalu firm Powiatu Poznańskiego

Cel i zakres działania

Kluczowym elementem systemu obsługi i wspomagania przedsiębiorstw z terenu Powiatu jest internetowy Portal Firm Powiatu Poznańskiego – www.pfpp.com.pl. Portal to rozwijana od lat platforma, która poza wymiarem stricte promocyjnym stanowi bazę wiedzy i informacji o przedsiębiorstwach z terenu Powiatu, profilu ich działania a także o wydarzeniach z zakresu przedsiębiorczości (konferencje, targi, konkursy). Portal Firm Powiatu Poznańskiego zawiera również informacje o dostępnym wsparciu lokalnych firm m.in. z zakresu dotacji, szkoleń itp. Działanie polega na rozwoju istniejącej już platformy i ma na celu jeszcze lepsze dostosowanie jej do potrzeb zarówno przedsiębiorców, jak również potencjalnych klientów zarejestrowanych na niej firm. Celem działania jest systematyczne zwiększanie rozpoznawalności Portalu w Powiecie, poprzez m.in. wzrost liczby zarejestrowanych na nim firm.

Realizatorzy działania

- Referat Współpracy Zagranicznej i Promocji Przedsiębiorczości w wydziale Gabinet Starosty,
- Starostwo Powiatowe w Poznaniu.

Realizacja działania

Działanie ma charakter ciągły i polega w pierwszej kolejności na utrzymaniu Portalu a także na stopniowym jego udoskonalaniu poprzez poprawę jakości i zakresu baz danych. Realizacja działania polega przede wszystkim na rozwoju Portalu poprzez wprowadzanie nowych funkcjonalności, dostosowanych do potrzeb zróżnicowanych grup odbiorców oraz aktualizacja Portalu pod kątem pojawiających się zmian technologicznych. Jednym z takich działań są prace unowocześniające wersję Portalu dedykowaną na wszelkie urządzenia mobile. W latach 2018-2019 dokonano modernizacji Portalu w celu dostosowania go do istniejących trendów, m.in. zwiększono jego przejrzystość, dostępność, a także atrakcyjność pod kątem promocyjnym. Działanie miało na celu przyciągnięcie nowych użytkowników.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu.

Nakłady finansowe: **2020** – 9,6 tys. zł, **2021** – 9,6 tys. zł, **2022** – 11,8 tys. zł,
2023 – 11,9 tys. zł, **2024** – 3,9 tys. zł (za I kwartał).

Efekty/produkty realizacji działania

- Liczba odwiedzin portalu: w 2020 r. – 11 900 użytkowników, w 2021 r. – 13.749, 2022 r. – 12.000, 2023-2024 r. – b.d.,
- Liczba zanotowanych sesji (otwarcie strony): 2020 r. – 14 800, 2021 r. – 17 872, 2022 r. – 14 500, 2023-2024 r. – b.d. -

- łącznie zanotowanych odsłon strony 2020 r. – 38 500 , 2021 r. – 39 950, 2022 r. – 35 000, 2023-2024 r. – b.d.,
- Liczba opublikowanych w serwisie informacji: 2020 r. – 258, 2021 r. – 222, 2022 r. – 229, 2023-2024 r. – b.d.

Niewielki spadek użytkowników i odsłon po 2021 r. spowodowany był zmianą zakresu portalu (nie pojawiały się ogłoszenia o konkursach i projektach finansowanych z budżetu UE, realizowanych przez instytucje rządowe, krajowe. Dodatkowo pod koniec 2021 r. przestały się też pojawiać artykuły o różnego rodzaju tarczach dla przedsiębiorców, które zostały uruchomione w 2020 i 2021 roku jako osłona przed skutkami pandemii.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, wynikające z ustawowego zadania samorządu powiatu (Art. 4. 1. Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie: Promocja powiatu. Ustawa o samorządzie powiatowym z 8 czerwca 1998 r.). Przedsięwzięcia odpowiadają na potrzeby firm i przedsiębiorców, którzy zainteresowani są informacją o działalności gospodarczej w Powiecie i promocją ich działań.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, celem działania jest kreowanie pozytywnego wizerunku i budowa rozpoznawalnej marki Powiatu Poznańskiego jako jednego z liderów gospodarczych Wielkopolski. Dzięki internetowym kanałom promocyjnym Powiat wzmacnia swoją rozpoznawalność i buduje własną gospodarczą markę terytorialną.

▪ Skuteczność

Oferta Portalu dzięki jego funkcjonalności i dostępności w formie elektronicznej trafia do szerokich grup odbiorców w regionie i kraju. W efekcie systematycznego rozwijania i promowania Portalu Firm Powiatu Poznańskiego zwiększa się liczba firm zarejestrowanych w systemie. Podniesiona zostanie ranga i znaczenie platformy nie tylko na obszarze Powiatu Poznańskiego, ale także w znacznej części województwa wielkopolskiego.

▪ Użyteczność

Działanie jest użyteczne, stanowi bazę wiedzy i informacji o przedsiębiorstwach z terenu Powiatu, profilu ich działania a także o wydarzeniach z zakresu przedsiębiorczości. Portal Firm Powiatu Poznańskiego zawiera również informacje o dostępnym wsparciu lokalnych firm m.in. z zakresu dotacji, szkoleń. Firmy skupione wokół Portalu mogą odczuć korzyści wynikającą z zaangażowania się w działanie m.in. zyskując większą liczbę klientów i większą rozpoznawalność. Efektem realizacji działania jest przede wszystkim upowszechnianie informacji gospodarczych: ułatwienie dostępu do wiedzy na temat targów, konferencji, szkoleń, dotacji lub kursów dedykowanych dla przedsiębiorców.

▪ Trwałość

Działanie ma charakter ciągły i polega w pierwszej kolejności na utrzymaniu Portalu i stopniowym jego udoskonalaniu poprzez poprawę jakości i zakresu baz danych.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić dobrze. Za przyznaniem dobrej oceny, przemawia duża i zróżnicowana oferta informacyjna Portalu i jej systematyczne uzupełnianie, w tym o działaniach takich ośrodków jak Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości, baza firm, baza adresów i niezwykle cenne aktualności ze świata biznesu, rynku nieruchomości, szkoleń, webinarów itp.

Rekomendacje

Rekomenduje się kontynuację działania. Realizowane podejście do kwestii budowy wizerunku Powiatu Poznańskiego w wersji on-line, poprzez specjalnie dedykowany gospodarce portal elektroniczny, oparte jest na promowaniu jego aktywności i wydarzeń gospodarczych w nowoczesny sposób, docierający do szerokiego grona użytkowników Internetu. Zaleca się powrót do monitoringu wskaźników oceny działania Portalu.

Cel strategiczny 4: Rozwój zrównoważonego i zintegrowanego transportu na terenie Powiatu Poznańskiego

Cel operacyjny 4.1. Rozbudowa i przebudowa sieci drogowej

Działanie 4.1.1. Remonty dróg powiatowych

Cel i zakres działania

Celem działania jest poprawa stanu technicznego dróg poprzez wykonywanie zadań z zakresu bieżącego utrzymania i remontów oraz poprawa poziomu bezpieczeństwa na drogach powiatowych. Potrzeba prowadzenia sukcesywnych remontów i wykonywania odnowy nawierzchni dróg bitumicznych jest pochodną wzrostu natężenia ruchu na drogach powiatowych, będącego skutkiem wzrostu atrakcyjności Powiatu jako miejsca zamieszkania. Priorytetem zarządcy sieci drogowej jest eliminacja odcinków o najgorszym stanie technicznym, a także utrzymanie ich w odpowiednim standardzie. W ramach działania przewiduje się remonty i niewielkie przebudowy dróg powiatowych, przebudowy obiektów mostowych w ciągach dróg powiatowych oraz prace mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Lokalizacja remontów określana jest w oparciu o kryterium:

- stanu technicznego (preferowane będą ciągi w stanie złym i bardzo złym),
- natężenia ruchu na drodze i poziomu bezpieczeństwa na danym ciągu,
- stanu zaawansowania prac (preferencja dla kolejnych etapów projektów wcześniej realizowanych),
- możliwości uzyskania dofinansowania zewnętrznego, w tym ze środków pomocowych gmin.

Przy realizacji remontów dróg w postaci nakładek bitumicznych rozważane jest poszerzenie nawierzchni jezdni do szerokości normatywnej. Lokalizacja prac naprawczych na drogach powiatowych jest ustalana rokrocznie w zależności od aktualnego stanu technicznego ciągów oraz możliwości finansowych Powiatu.

Uzasadnieniem działania jest wymóg realizacji zadań samorządu powiatowego wynikających z Ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 Czerwca 1998 r. oraz Ustawy o drogach publicznych z 21 marca 1985 r., wskazujących na konieczność remontów i utrzymania dróg powiatowych, definiowanych jako drogi, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Realizatorzy działania

- Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu,
- Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy działania

- Gminy Powiatu Poznańskiego.

Realizacja działania

W zakresie zadań realizowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu w latach 2019 – 2024 zrealizowano następujące prace:

- remont drogi na odcinku Lusowo – Lusówko,
- remont drogi na odcinku Trzcielín – Stęszew,
- remont drogi na odcinku od skrzyżowania z drogą 2513P do obwodnicy Murowanej Gośliny (etap II),
- remont dróg powiatowych w Dopiewie,
- remont drogi Batorowo – Wysogotowo,
- budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu dróg powiatowych z drogą wojewódzką 307 w Więckowicach,
- budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic Północnej i Południowej w Promnicach,
- budowa sygnalizacji świetlnej z wdrożeniem sterowania ruchem typu „ALL RED” w Prusinowie,
- remont drogi powiatowej Tuczno – Karłowice (2,70 km),
- remont drogi powiatowej Jerzykowo – Kowalskie (2,1 km),
- remont drogi powiatowej Dobieżyn – Piekary (3,40 km),
- remont drogi powiatowej Dopiewiec – A2 (0,80 km),
- remont drogi powiatowej Dymaczewo – Borkowice (2,20 km),
- remont drogi powiatowej Babki – Daszewice (1,50 km),
- remont drogi powiatowej w m. Modrze (0,80 km),
- remont drogi powiatowej Poznań – Tulce (0,60 km),
- remont drogi powiatowej Mściszewo – Starczanowo (2,70 km),
- remont drogi powiatowej w miejscowości Klíny (1,6 km),
- remont drogi powiatowej Trzcielín – Konarzewo (1,8 km),
- remont drogi powiatowej Piekary – Dobra – Sznyfin (2,2 km),
- remont drogi powiatowej Lusowo – Sady (2 km),
- remont chodnika w ciągu drogi powiatowej w miejscowości Mrowino (0,2 km),

- remont mostu nad Wartą w Biedrusku,
- remont drogi Klony – granica powiatu – 1,2 km,
- remont ulic Średzkiej i Kórnickiej w Swarzędzu – 0,8 km,
- remont drogi Biernatki – granica powiatu – 2,9 km,
- remont drogi w Konarzewie – 0,7 km,
- remont drogi Jankowice – granica powiatu – 3,2 km,
- remont drogi Boduszewo – Zielonka – 4,7 km,
- remont w Konarzewie (od S5 do pętli autobusowej, łącznie z pętlą) – 750 m,
- remont ul. Głównej w Krośnie (od granicy Mosiny do marketu „Mrówka”) – 930 m,
- remont przepustu w Biernatkach.

W zakresie realizowanym przez Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej w latach 2019 - 2024 w ramach działania 4.1.1. w budżecie Powiatu zabezpieczone zostały środki w łącznej kwocie 14 mln zł, przeznaczone na realizację przez Gminy, w oparciu o stosowne porozumienia, zadań na drogach powiatowych w granicach administracyjnych miast. W ramach działań zrealizowano m.in.:

- remont jezdni i chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2466P na odcinku ul. Wawrzyniaka od skrzyżowania z sygnalizacją świetlną na ul. Mostowej do ul. Niezłomnych w m. Mosina - 250 m,
- remont obustronnych chodników w ciągu drogi powiatowej nr 2463P na odcinku ul. Śremskiej od skrzyżowania z sygnalizacją świetlną na ul. Mostowej do ul. Kolejowej w m. Mosina - 300 m,
- wprowadzenie organizacji ruchu w ciągu drogi powiatowej nr 2465P na odcinku ul. Leszczyńskiej od skrzyżowania z sygnalizacją świetlną na ul. Mostowej do ul. Strzałowej w m. Mosina,
- wprowadzenie organizacji ruchu w ciągu drogi powiatowej nr 2465P na odcinku ul. Leszczyńskiej od skrzyżowania z ul. Strzałową do nieruchomości nr 68 wraz z częściowym odtworzeniem nawierzchni chodników i ścieżki rowerowej w m. Mosina,
- poprawę bezpieczeństwa ruchu na przejściu dla pieszych na drodze powiatowej nr 2495P - ul. Dworcowa w Puszczykowie,
- remont chodników w ciągu drogi powiatowej nr 2495P - ul. Dworcowa w Puszczykowie,
- remont chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2409P- ul. Kostrzyńskiej w Pobiedziskach,
- remont nawierzchni chodników na ul. Dworcowej (droga powiatowa 2495P) w Puszczykowie,

- remont jezdni i chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2466P na odcinku ul. Wawrzyniaka od skrzyżowania z sygnalizacją świetlną na ul. Mostowej do ul. Niezłomnych w m. Mosina,
- remont ciągu pieszo - rowerowego w ciągu drogi powiatowej nr 2465P na odcinku ul. Leszczyńskiej od ul. Mostowej do ul. Strzałowej w Mosinie,
- remont chodnika w ul. Mostowej w Mosinie,
- remont przepustu w ciągu drogi powiatowej nr 2147P – ul. Kiszkowskiej w Pobiedziskach,
- wymianę warstwy ścieralnej na skrajnych pasach ruchu (wschodnim i zachodnim) ulic Polnej i Cieszkowskiego (DP 2407P) w Swarzędzu na odcinku od skrzyżowania z drogą krajową 92 do skrzyżowania z ulicami Cmentarną/Kwaśniewskiego,
- modernizację ulicznej sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic Cieszkowskiego (DP 2407P), Cmentarnej (DP 2435P) i Kwaśniewskiego

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- Fundusz Dróg Samorządowych,
- subwencja rezerwy ogólnej,
- WRPO 2014+,
- budżety gmin.

Nakłady finansowe: **2020** – 18 mln zł, **2021** – 12,6 mln zł, **2022** – 9,2 mln zł,
2023 – 1,8 mln zł, **2024** – 2,9 mln zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- Liczba kilometrów wyremontowanych dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą:
 - 2019 – 13,3 km,
 - 2020 – 17 km,
 - 2021 – 7,8 km,
 - 2022 – 13,5 km,
 - 2023 – 0,75 km,
 - 2024 – 0,93 km.

- Liczba zdarzeń drogowych na drogach powiatowych:
 - 2019 – 141 wypadków,
 - 2020 – 109 wypadków,
 - 2021 – 72 wypadki,
 - 2022 – 89 wypadków,
 - 2023 – 107 wypadków,
 - 2024 – 127 wypadków.

Ocena działania wg kryteriów REEUS

- **Trafność**

Prowadzenie działań w postaci realizacji remontów dróg powiatowych jest zadaniem własnym Powiatu wskazanym w Ustawie o samorządzie powiatowym. Powiat realizuje powyższe działania poprzez własne jednostki i we współpracy z gminami. Realizacja działania ma na celu poprawę jakości sieci drogowej, obniżenie negatywnych skutków generowanych przez nadmierny hałas a także ułatwienie dostępu do zintegrowanych węzłów przesiadkowych. Z tego też względu działanie należy uznać za trafne.

- **Skuteczność**

Działanie prowadzone jest skutecznie. Pomimo dużych potrzeb w zakresie remontów dróg powiatowych działania ze strony jednostek odpowiedzialnych za realizację działania należy ocenić pozytywnie.

- **Wydajność**

Pomimo iż realizacja działania pochłania sporo środków finansowych działanie należy uznać za realizowane w sposób wydajny.

- **Użyteczność**

Realizacja działania jest istotna z punktu widzenia funkcjonowania układu transportowego w aglomeracji i powiecie. Efektem realizacji działania jest poprawa stanu technicznego sieci dróg powiatowych, poprawa dostępności węzłów przesiadkowych i ograniczenie negatywnych skutków hałasu drogowego. Beneficjentami projektu są mieszkańcy Powiatu, osoby korzystające z dróg w podróżach tranzytowych, przewoźnicy pasażerscy i towarowi oraz turyści. Działanie należy uznać za użyteczne. Warto wskazać, że zgodnie z wynikami badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców, remonty dróg w powiecie zostały wskazane jako jedno z priorytetowych działań Powiatu.

- **Trwałość**

Działanie należy uznać za trwałe. Powiat i jednostki podległe prowadzą stałe działania w zakresie remontów dróg powiatowych. Skutki realizacji działania mają charakter długookresowy.

Końcowa ocena działania

Działanie realizowane bardzo dobrze. Jest ono trafne, użyteczne i trwałe. Z uwagi na pozyskiwanie środków z wielu źródeł należy je także ocenić jako wydajne (efektywne). Należy także podkreślić skuteczność realizacji działań. W ciągu 6 lat Powiat wyremontował ponad 50 km dróg.

Rekomendacje

Należy nadal prowadzić działania na rzecz remontów kluczowych z punktu widzenia sieci dróg powiatowych oraz kontynuować działania, które są finansowane ze środków zewnętrznych.

Działanie 4.1.2. Rozbudowa sieci dróg powiatowych

Cel i zakres działania

W ramach działania przewiduje się rozbudowę sieci dróg powiatowych poprzez budowę obwodnic miast, przebudowę (rozbudowę) dróg do węzłów na drogach ekspresowych i węzłów integracji z transportem publicznym oraz budowę skrzyżowań dwupoziomowych z liniami kolejowymi. Planuje się ponadto prace związane z przekwalifikowaniem dróg powiatowych na drogi innej kategorii. Jednym z najpilniejszych zadań realizowanych w ramach działania będzie budowa obwodnic w ciągach dróg powiatowych, które przebiegają przez obszary zabudowane oraz są w znacznym stopniu obciążone. Odcinki dróg do budowy będą wskazywane na bieżąco, a realizacja zadań będzie uzależniona od możliwości finansowych Powiatu i natężenia ruchu na drodze powiatowej.

Rozbudowa sieci dróg powiatowych ma duże znaczenie dla poprawy spójności i podniesienia przepustowości układu drogowego w Powiecie. Zadanie to jest bardzo ważne z punktu widzenia zaspokajania potrzeb transportowych mieszkańców całej aglomeracji poznańskiej. Uzasadnieniem działania jest także konieczność realizacji zadań samorządu powiatowego wynikających z Ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. oraz Ustawy o drogach publicznych z 21 marca 1985 r. Realizacja działań skutkować będzie poprawą dostępności wielu terenów na obszarze powiatu oraz zwiększeniem stopnia spójności sieci. Budowa nowych odcinków dróg powiatowych (przede wszystkim obwodnic) pozwoli także na ograniczenie ruchu na drogach zlokalizowanych na obszarach zurbanizowanych, co wpłynie na poprawę poziomu bezpieczeństwa i ograniczenie hałasu.

Realizatorzy działania

- Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu,
- Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy działania

- Gminy Powiatu Poznańskiego,
- Miasto Poznań,
- PKP PLK. S.A.

Realizacja działania

W zakresie zadań realizowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu we współpracy z Wydziałem Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu w latach 2019 – 2024 w ramach działania zrealizowano następujące prace:

- budowę obwodnicy Chomęcic
- przebudowę drogi Gądkki – Szczodrzykowo
- budowę drogi Iwno – Pobiedziska,
- przebudowę ulicy Poznańskiej w Koziegłowach
- rozbiórkę i budowę mostu w Nadroźnie
- budowę ronda w Rabowicach
- przebudowę ulicy Gromadzkiej w Więckowicach,
- budowę ścieżki rowerowej i przebudowę skrzyżowania przy węźle przesiadkowym w Gądkach,
- budowę ścieżki rowerowej na odcinku Buk – Szewce,
- budowę ścieżek rowerowych w Pecnie i w Drużynie,
- budowę ścieżek rowerowych na drodze Strykowo – Modrze i Strykowo – Sapowice,
- przebudowę drogi Więckowice – Lusówko,
- rozbiórkę i budowę nowego wiaduktu nad torami kolejowymi w Murowanej Goślinie
- przebudowę ulicy Sowinieckiej w Mosinie,
- budowę ścieżki rowerowej w Puszczykowie ,
- budowę ścieżki rowerowej w Drużynie,
- budowę obwodnicy Głuchowa,
- przebudowę drogi w miejscowości Dachowa.
- budowę układu drogowego w rejonie ulic Grunwaldzkiej, Średzkiej, Powstańców Wielkopolskich w Kostrzynie (drogi powiatowe w granicach miasta) wraz z tunelem pod torowiskiem linii kolejowej E20 relacji Poznań-Warszawa,
- budowę zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka, w miejscu skrzyżowania z linią kolejową E 20.
- przebudowę drogi Buk – Szewce,
- przebudowę drogi Łagiewniki – Rybitwy,

- budowę chodnika w Zakrzewie,
- budowę chodnika i ścieżki rowerowej w Słupi,
- budowę ścieżki rowerowej na drodze Komorniki – Szreniawa,
- przebudowę drogi Rokietnica – Napachanie,
- przebudowę ulicy Otuskiej w Buku,
- budowę ronda na skrzyżowaniu Sucholeskiej i Perłowej w Suchym Lesie,
- budowę ronda w Dąbrowce,
- rozbiórkę i budowę dwóch mostów na drodze Buk – Wiktorowo,
- rozbiórkę i budowę przepustu w Kamionkach,
- przebudowę skrzyżowania w Siekierkach Wielkich,
- budowę dwóch rond na ulicy Szamotulskiej w Rokietnicy
- przebudowę ulicy Szkolnej w Tarnowie Podgórny.
- budowę tunelu pod torami kolejowymi w Kobylnicy i przebudowę dróg dojazdowych,
- budowę ścieżki rowerowej Sapowice – Strykowo – Rybojedzko,
- budowę ścieżki rowerowej Poznań – Tulce – Gwarzewo,
- rozbudowę drogi w Długiej Goślinie,
- przebudowę mostu w Tulcach,
- budowę ronda w Biedrusku na skrzyżowaniu ulic Poznańskiej i Jesionowej
- przebudowę ulicy Siekierskiej w Gwarzewie,
- budowę chodnika w Kamionkach,
- budowę chodnika w miejscowości Gołuski,
- rozbiórkę i budowę nowego przepustu na ulicy Głównej w Biernatkach – 0,1 km.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- Fundusz Dróg Samorządowych,
- Budżet województwa,
- WPRO 2014+,
- budżety gmin.

Nakłady finansowe: **2020** – 59,8 mln zł, **2021** – 63,6 mln zł, **2022** – 69,0 mln zł,
2023 – 68,5 mln zł, **2024** – 27,2 mln zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- Liczba kilometrów wybudowanych i przebudowanych dróg w latach 2019 – 2024:
 - 2019 – 15,1 km
 - 2020 – 14,6 km
 - 2021 – 15,9 km
 - 2022 – 5,3 km
 - 2023 – 10 km
 - 2024 – 2,3 km
- Liczba wybudowanych obiektów (wiaduktów, węzłów) w latach 2019 – 2024:
 - 2019 – 1 obiekt (most na rzece Głównej w Nadroźnie),
 - 2020 – brak
 - 2021 - 1 obiekt (wiadukt w Murowanej Goślinie)
 - 2022 – 3 obiekty
 - 2023 – 2 obiekty
 - 2024 – 1 obiekt

Ocena działania wg kryteriów REEUS

▪ **Trafność**

Prowadzenie działań w postaci realizacji przebudów dróg powiatowych jest zadaniem własnym Powiatu wskazanym w Ustawie o samorządzie powiatowym. Powiat realizuje powyższe działania poprzez własne jednostki i we współpracy z gminami. Realizacja działania ma na celu poprawę jakości sieci drogowej, obniżenie negatywnych skutków generowanych przez nadmierny hałas a także ułatwienie dostępu do zintegrowanych węzłów przesiadkowych. Z tego też względu działanie należy uznać za trafne.

▪ **Skuteczność**

Działanie prowadzone jest skutecznie. Pomimo dużych potrzeb w zakresie przebudowy dróg powiatowych działania ze strony jednostek odpowiedzialnych za realizację działania należy ocenić pozytywnie.

▪ **Wydajność**

W latach 2019 – 2024 na realizację zadań wskazanych w dokumencie strategicznym wydano prawie 350 mln zł, co oznacza, że jest to jedno z najbardziej kosztochłonnych działań. Warto zaznaczyć, że spory udział w finansowaniu działań mają źródła zewnętrzne. Należy uznać, że działanie realizowane jest w sposób wydajny.

▪ **Użyteczność**

Realizacja działania jest istotna z punktu widzenia funkcjonowania układu transportowego w całej aglomeracji poznańskiej. Efektem realizacji działania jest rozbudowa sieci dróg powiatowych, poprawa dostępności węzłów przesiadkowych i ograniczenie negatywnych skutków hałasu drogowego. Beneficjentami projektu są mieszkańcy Powiatu, osoby

korzystające z dróg w podróżach tranzytowych, przewoźnicy pasażerscy i towarowi oraz turyści. Działanie należy uznać za użyteczne. Warto wskazać, że zgodnie z wynikami badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Rozbudowa i modernizacja dróg w powiecie została wskazana jako jedno z priorytetowych działań Powiatu.

▪ **Trwałość**

Działanie należy uznać za trwałe. Starostwo i jednostki podległe prowadzą stałe działania w przebudów i modernizacji dróg powiatowych. Skutki realizacji działania mają charakter długookresowy.

Końcowa ocena działania

Działanie jest trafne, użyteczne i trwałe. Z uwagi na pozyskiwanie środków z wielu źródeł należy je także ocenić jako wydajne (efektywne). Należy także podkreślić skuteczność realizacji działań. W ciągu 6 lat Powiat przebudował ponad 50 km dróg. Realizację działania należy ocenić bardzo dobrze. Mimo pandemii większość inwestycji realizowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu przebiegała zgodnie z harmonogramem. Niektóre udało się nawet zakończyć przed czasem.

Rekomendacje

Należy nadal prowadzić działania na rzecz przebudów i modernizacji kluczowych z punktu widzenia sieci dróg powiatowych oraz kontynuować działania, które są finansowane ze środków zewnętrznych. Ponadto konieczna jest budowa nowych odcinków dróg, które pozwolą na odciążenie fragmentów sieci przebiegających przez centra miejscowości.

Działanie 4.1.3. Budowa obwodnicy północno-wschodniej

Cel i zakres działania

Celem zadania jest budowa północno-wschodniej obwodnicy Poznania. Obwodnica północno-wschodnia miasta Poznania jest projektem o charakterze ponadlokalnym, realizowanym w porozumieniu z wieloma partnerami instytucjonalnymi. Zarząd Powiatu jest jednym z inicjatorów projektu. Odcinek północno-wschodniej obwodnicy Poznania będzie szlakiem tranzytowym generującym korzyści i zyski dla gmin leżących na północny-wschód od miasta. Obwodnica ta poprawi warunki obsługi komunikacyjnej pomiędzy gminami w Powiecie Poznańskim, w szczególności dotyczy to gmin: Czerwonak, Swarzędz, Kostrzyn Wlkp., Kleszczewo, Suchy Las, Pobiedziska a także m. Poznań. Przyniesie również korzyści wynikające z połączenia z autostradą i drogami krajowymi. Dotyczy to zwłaszcza terenów w gminie Swarzędz, gdzie w rejonie drogi krajowej nr 92 zlokalizowano już wiele inwestycji (m. in. centra logistyczne), i nadal uruchamiane są nowe tereny aktywizacji gospodarczej. Ponadto

obwodnica będzie trasą przewozu odpadów do spalarni zlokalizowanej w Poznaniu na granicy z gminą Czerwonak.

Na konieczność realizacji zadania wskazują zapisy wielu dokumentów o charakterze strategicznym i planistycznym. Budowa obwodnicy jest zadaniem o charakterze ponadlokalnym, zatem musi być realizowana przy niezbędnym współudziale Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, województwa, m. Poznania i Powiatu Poznańskiego.

Realizacja zadania zakłada powstanie drogi o parametrach drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP) łączącej drogę ekspresową S5 z drogą ekspresową S11. Udział samorządu powiatowego w inwestycji zostanie określony na podstawie porozumień z Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich oraz gminami, przez których tereny przebiega lokalizacja drogi. W 2015 Zarząd Dróg Powiatowych zlecił prace mające na celu przygotowanie studium korytarzowego, w którym wskazano 3 warianty przebiegu planowanej obwodnicy łączącej węzeł Poznań Północ (S11) z 3 węzłami na drodze ekspresowej S5 (Iwno, Kostrzyn, Kleszczewo). W 2016 r. przeprowadzono konsultacje społeczne dot. budowy obwodnicy. Szacuje się, że w zależności od przyjętego wariantu droga liczyć będzie 36 - 38 km długości, koszt budowy obwodnicy oscylować ma w granicach 800 - 900 mln zł. W ramach realizacji działania planuje się opracowanie dokumentacji wraz z uzyskaniem decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej (ZRID) oraz nabycie nieruchomości w ciągu drogi.

Realizatorzy działania

- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.

Partnerzy działania

- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu,
- Powiat poznański,
- Gminy Powiatu Poznańskiego,
- Miasto Poznań.

Realizacja działania

Trwająca od lutego 2017 roku procedura wydawania decyzji środowiskowej zakończyła się we wrześniu 2021 roku. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu odmówił zgody na realizację przedsięwzięcia. W związku z wątpliwościami ze strony Starostwa Powiatowego i jednostek podległych złożono odwołanie od wydanej decyzji do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Ten ostatni w listopadzie 2024 roku zdecydował o skierowaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia przez RDOŚ w Poznaniu.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Unii Europejskiej,
- Budżet państwa,
- Budżet województwa,
- Budżet Powiatu.

Nakłady finansowe: **2020** – 49 200 zł, **2021** – 40 590 zł, **2022** – 0 zł,
2023 – 0 zł, **2024** – 0 zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- Liczba kilometrów wybudowanej obwodnicy – 0 km.
- Poprawa dostępności czasowej gmin leżących w ciągu drogi – brak.

Ocena działania wg kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie w postaci budowy obwodnicy nie leży w kompetencjach Powiatu, jednakże z uwagi na istotne znaczenie dla funkcjonowania całego układu drogowego (w tym dróg powiatowych) oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców realizacja zadania wydaje się być niezbędna. Aby działanie mogło zakończyć się sukcesem w postaci powstania drogi konieczna jest współpraca JST różnych szczebli. Z tego też względu działanie należy uznać za trafne.

▪ Skuteczność

Trudno ocenić skuteczność działania ze strony Powiatu z uwagi na fakt, że przez ostatnie lata trwały prace prowadzone przez inne instytucje (RDOŚ, GDOŚ), nie podlegające starostwu, których zakończenie jest warunkiem koniecznym, aby projekt mógł być kontynuowany. Starostwo wraz z jednostkami podlegającymi zrealizowało zapisy strategii w postaci prowadzenia działań na rzecz pozyskania niezbędnej dokumentacji w celu realizacji projektu.

▪ Wydajność

Na realizację projektu w latach 2019 – 2024 przeznaczono niewielkie środki finansowe (były to koszty związane z procedowaniem wniosku). Należy podkreślić, że do 2024 r. działanie nie wygenerowało znaczących kosztów.

▪ Użyteczność

Realizacja projektu niewątpliwie jest istotna z punktu widzenia funkcjonowania układu transportowego w aglomeracji i powiecie. Efektem realizacji działania będzie powstanie obwodnicy północno-wschodniej miasta Poznania, która umożliwi sprawne przemieszczanie się na analizowanym obszarze. Beneficjentami projektu będą mieszkańcy Powiatu, osoby korzystające z drogi w podróżach tranzytowych, przewoźnicy pasażerscy i towarowi, właściciele nieruchomości lokalizowanych w pobliżu drogi. Działanie należy uznać za użyteczne.

▪ Trwałość

Działanie należy uznać za trwałe. Starostwo i jednostki podległe prowadzą działania mające na celu realizację projektu. Działanie ma charakter długookresowy.

Końcowa ocena działania

Działanie jest trafne i użyteczne, cechuje się także wysokim stopniem trwałości. Ograniczona skuteczność realizacji oraz możliwość oceny wydajności nie są pochodną zaniedbań ze strony Powiatu i jednostek podległych stąd realizację działania, pomimo de facto

braku rzeczowych efektów działanie należy ocenić pozytywnie. Pozyskanie decyzji dot. odwołania od decyzji środowiskowej ma szansę przełożyć się na możliwość realizacji prac.

Rekomendacje

W uzgodnieniu z oddziałem GDDKiA, należy prowadzić działania na rzecz wpisania inwestycji do Programu Budowy Dróg Krajowych. Po uzyskaniu decyzji środowiskowej należy kontynuować działania na rzecz uzyskania ZRID oraz warto prowadzić działania promujące projekt, przede wszystkim w gminach, przez które przebiegać będzie obwodnica.

Cel operacyjny 4.2. Rozwój systemu transportu zbiorowego na terenie Powiatu

Działanie 4.2.1. Wspieranie budowy i funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej

Cel i zakres działania

Celem realizacji działania jest budowa i rozwój Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, która stanie się podstawowym środkiem transportu publicznego na terenie Powiatu Poznańskiego. Uzasadnieniem działania jest wymóg realizacji zadań wynikających z Ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 Czerwca 1998 r. wskazującej na konieczność prowadzenia działań z zakresu transportu publicznego o charakterze międzygminnym. Potrzeba realizacji działania wynika ze skali procesów demograficznych i przestrzennych zachodzących na obszarze Powiatu, skutkujących wzrostem mobilności mieszkańców. Budowa sprawnego systemu transportu zbiorowego w oparciu o system kolei metropolitalnej, integrującej pozostałe formy transportu skłaniać będzie mieszkańców i osoby przyjezdne do korzystania z komunikacji publicznej, która stanie się szybka, niezawodna i atrakcyjna cenowo. Nastąpi również znacząca poprawa dostępności jednostek położonych przy liniach kolejowych, przez co zwiększy się ich atrakcyjność jako miejsca zamieszkania i miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Budowa kolei metropolitalnej umożliwi skrócenie czasu dojazdów do pracy, szkół i placówek usługowych oraz wpłynie na redukcję zatłoczenia komunikacyjnego, szczególnie na obszarze miasta Poznania i gmin Powiatu Poznańskiego.

Głównym zadaniem realizowanym przez Powiat jest:

- przebudowa sieci dróg powiatowych wokół zintegrowanych węzłów przesiadkowych w sposób umożliwiający integrację różnych form transportu indywidualnego i transportu autobusowego z transportem szynowym,
- współfinansowanie funkcjonowania PKM tak, aby osiągnąć częstotliwość kursowania pociągów w każdą stronę na poziomie 30 minut w godzinach szczytu oraz 60 minut w godzinach pozaszczytowych oraz w soboty i niedziele.

Realizatorzy działania

- Samodzielne Stanowisko ds. Transportu Publicznego,
- Zarząd Dróg Powiatowych,
- Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy działania

- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o.,
- Przewozy Regionalne Sp. z o.o.,
- Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu,

- Gminy Powiatu Poznańskiego,
- PKP PLK S.A.

Realizacja działania

Starostwo Powiatowe w Poznaniu w latach 2019 – 2024 współfinansowało eksploatację pociągów PKM. W roku 2024 finansowanie objęło następujące linie:

- Poznań – Nowy Tomyśl (od 2018 r.),
- Poznań – Wągrowiec (od 2018 r.),
- Poznań – Grodzisk Wlkp. (od 2018 r.),
- Poznań – Środa Wielkopolska (od 2018 r.),
- Poznań – Września (od 2019 r.),
- Poznań – Rogoźno (od 2020 r.),
- Poznań – Gniezno (od 2020 r.),
- Poznań – Kościan (od 2021 r.),
- Poznań – Wronki (od 2023 r.).
- oraz krótsze odcinki: Poznań – Pobiedziska, Poznań – Czempin, Poznań Opalenica, Poznań – Oborniki Wielkopolskie, Poznań – Szamotuły, Poznań – Kostrzyn Wielkopolski.

Sukcesywnie zwiększono dofinansowanie funkcjonowania systemu, co przełożyło się na zwiększenie liczby kursów.

W ramach działań związanych z budową Zintegrowanych węzłów przesiadkowych ze środków ZIT realizowano następujące działania:

- budowę zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka
- budowę ścieżki rowerowej Buk – Szewce (ZIT Buk),
- budowę ścieżki rowerowej w Drużynie (ZIT Mosina),
- budowę ścieżki rowerowej w Puszczykowie (ZIT Puszczykowo).
- budowę ścieżki rowerowej w miejscowości Pecna (ZIT Mosina)
- budowę ścieżki na drodze Modrze – Strykowo (ZIT Stęszew)
- budowę ścieżki rowerowej Strykowo – Sapowice (ZIT Stęszew).
- opracowano dwa programy funkcjonalno-użytkowe dla ścieżek rowerowych w Otuszu (2,3 km) oraz na drodze Siedlec – Gułtowy (2,9 km).
- uzyskano decyzję ZRID dla ścieżki rowerowej na drodze Komorniki – Plewiska (2,2 km).

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- budżet województwa,
- fundusze Europejskie,

- środki PKP i innych spółek kolejowych,
- budżety gmin.

Nakłady finansowe: **2020** – 14,0 mln zł, **2021** – 3,0 mln zł, **2022** – 8,2 mln zł,
2023 – 11,2 mln zł, **2024** – 3,3 mln zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- Liczba osób, mieszkających w bezpośrednim zasięgu kolei metropolitalnej (w promieniu 3 km od stacji i przystanków kolejowych) na terenie Powiatu:
 - 2020 – 232 649,
 - 2021 – 232 649,
 - 2022 – brak danych,
 - 2023 – brak danych,
 - 2024 – brak danych.
- Dzienna liczba kursów realizowanych w dni robocze na wszystkich liniach PKM:
 - 2020 – 262,
 - 2021 – 262,
 - 2022 – 345,
 - 2023 – 386,
 - 2024 – 442.
- Udział nakładów finansowych Powiatu Poznańskiego, przekazywanych w ciągu roku na utrzymanie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej w odniesieniu do nakładów wnoszonych przez wszystkich interesariuszy:
 - 2020 – brak danych,
 - 2021 – brak danych,
 - 2022 – brak danych,
 - 2023 – brak danych,
 - 2024 – 6,9%.
- Długość zmodernizowanych i wyremontowanych dróg powiatowych stanowiących dojazd do zintegrowanych węzłów przesiadkowych:
 - 2020 – 0,5 km,
 - 2021 – brak danych,
 - 2022 – brak danych,
 - 2023 – brak danych,
 - 2024 – brak danych.

- Długość wybudowanych dróg rowerowych, stanowiących dojazd do węzłów przesiadkowych:
 - 2020 – 5,8 km,
 - 2021 – 0,9 km,
 - 2022 – 2,9 km,
 - 2023 – 3,5 km,
 - 2024 – 7,4 km.

Ocena działania wg kryteriów REEUS

- **Trafność**

Prowadzenie działań w postaci wspierania budowy i funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej jest zadaniem własnym Powiatu wynikającym z zapisów Ustawy o samorządzie powiatowym. Powiat realizuje powyższe działania prowadząc je we współpracy z Urzędem Marszałkowskim i gminami. Dzięki realizacji działania zwiększyła się liczba połączeń kolejowych umożliwiających dojazd do/z centrum Poznania z/do gmin Powiatu, przebudowana została także sieć drogowa Powiatu wokół wybranych węzłów przesiadkowych. Z tego też względu działanie należy uznać za trafne.

- **Skuteczność**

Działanie prowadzone jest skutecznie, dzięki współpracy jednostek udało się stworzyć model funkcjonowania kolei metropolitalnej, jeden z nielicznych w Polsce.

- **Wydajność**

Działanie prowadzone jest w sposób wydajny. Pomimo relatywnie niewielkich nakładów finansowych ponoszonych przez Powiat, dostrzegalny jest wyraźny efekt prowadzonych działań.

- **Użyteczność**

Realizacja działania jest istotna z punktu widzenia funkcjonowania całego układu transportowego w aglomeracji poznańskiej. Efektem realizacji działania jest przebudowa sieci dróg powiatowych wokół węzłów oraz poprawa funkcjonowania systemu kolei metropolitalnej. Beneficjentami projektu są mieszkańcy Powiatu, osoby korzystające z dróg w podróżach tranzytowych, przewoźnicy pasażerscy i towarowi oraz turyści. Działanie należy uznać za użyteczne. Warto wskazać, że zgodnie z wynikami badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Wspieranie rozwoju Poznańskiej Kolei Metropolitalnej zostało wskazane jako jedno z priorytetowych działań Powiatu.

- **Trwałość**

Działanie należy uznać za trwałe. Starostwo i jednostki podległe prowadzą stałe działania w kontekście przebudowy węzłów przesiadkowych i finansowania systemu PKM. Skutki realizacji działania mają charakter długookresowy.

Końcowa ocena działania

Działanie należy uznać za trafne, użyteczne i trwałe. Realizacja działania cechuje się także wysokim stopniem skuteczności i wydajności. Należy podkreślić zasadność i konsekwencję w realizacji działania. Działanie realizowane bardzo dobrze.

Rekomendacje

Należy działać na rzecz dalszej rozbudowy systemu PKM (o kolejne linie i przystanki). Konieczne są dalsze prace w kontekście poprawy funkcjonalności węzłów przesiadkowych. Należy również prowadzić dalsze działania na rzecz dostosowania natężenia ruchu pociągów do zapotrzebowania na usługi przewozowe.

Działanie 4.2.2. Organizacja i wspieranie rozwoju międzygminnego transportu autobusowego na terenie Powiatu

Cel i zakres działania

Celem realizacji działania jest poprawa funkcjonowania międzygminnego transportu autobusowego na terenie Powiatu, na obszarze którego z uwagi na rozwój demograficzny gmin wchodzących w jego skład, rokrocznie wzrasta zapotrzebowanie na usługi transportowe. Uzasadnieniem działania jest wymóg realizacji zadań wynikających z Ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. wskazującej na konieczność prowadzenia działań z zakresu transportu publicznego o charakterze międzygminnym. Aktualnie funkcjonujące połączenia autobusowe w Powiecie obsługują przede wszystkim relacje, których celem jest miasto Poznań, na obszarze którego znajdują się najważniejsze punkty przesiadkowe aglomeracji. Brakuje natomiast bezpośrednich połączeń pomiędzy jednostkami gminnymi wchodzącymi w skład Powiatu. Celem realizacji działania jest rozbudowa, wspólnie z zainteresowanymi gminami, międzygminnych linii autobusowych łączących główne miejscowości zlokalizowane na obszarze Powiatu. W wyniku realizacji projektu, wzrośnie liczba osób korzystających z usług transportu autobusowego w Powiecie. Celem realizacji projektu jest również poprawa dostępności komunikacyjnej terenów do tej pory pozbawionych dostępu do publicznego transportu zbiorowego. Realizacja projektu wraz z rozwojem liczby miejsc w placówkach oświatowych zarządzanych przez Powiat oraz wzrostem liczby dużych zakładów pracy zlokalizowanych na terenie Powiatu przyczyni się do zmian głównych kierunków podróży w aglomeracji.

W ramach realizacji działania Powiat Poznański zamierza prowadzić prace na rzecz poprawy funkcjonowania transportu autobusowego na terenie jednostek gminnych wchodzących w jego skład. W tym zakresie Powiat będzie przede wszystkim wspierał finansowo gminnych organizatorów transportu publicznego w zakresie tworzenia linii o charakterze międzygminnym. Ponadto planuje się dotowanie linii dojeżdżających do szkół

ponadpodstawowych i placówek oświatowych zarządzanych przez Powiat Poznański, powiatowych jednostek administracji publicznej i opieki społecznej oraz zintegrowanych węzłów przesiadkowych.

Dodatkowo Powiat Poznański będzie działał na rzecz rozwoju linii autobusowych ułatwiających dojazd swoim mieszkańcom do miejsc atrakcyjnych turystycznie i kulturowo. Trzecią formą wspierania autobusowej komunikacji publicznej na terenie Powiatu będą działania na rzecz rozwoju regionalnej sieci PTZ (publiczny transport zbiorowy), obejmującej linie komunikacyjne łączące siedziby powiatów zarówno z Poznaniem, jak i z dużymi ośrodkami miejskimi zlokalizowanymi na terenie Powiatu Poznańskiego.

Realizatorzy działania

- Samodzielne Stanowisko ds. Transportu Publicznego,
- Związek Powiatowo- Gminny Wielkopolski Transport Regionalny,
- Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy działania

- Gminy Powiatu Poznańskiego,
- miasto Poznań,
- powiaty okalające Powiat Poznański.

Realizacja działania

W ramach realizacji zadania w latach 2019-2021 Powiat Poznański pełnił funkcję organizatora publicznego transportu zbiorowego (PTZ) w powiatowych autobusowych przewozach pasażerskich.

W dniu 26 września 2019 r. powiaty: Poznański, Kościański, Międzychodzki, Nowotomyski, Obornicki, Śremski, oraz Miasto Poznań zawarły Porozumienie w sprawie powierzenia Powiatowi Poznańskiemu zadania organizacji przewozów o charakterze użyteczności publicznej w zakresie PTZ w powiatowych przewozach pasażerskich w okresie od dnia 1 października 2019 r. do dnia 31 grudnia 2020r. W dniu 7 stycznia 2020 r. strony zawarły aneks nr 1 do powyższego Porozumienia, na mocy którego do Porozumienia przystąpiły powiat grodziski oraz powiat szamotulski. W dniu 30 grudnia 2020 r. strony zawarły aneks nr 2 do powyższego porozumienia przedłużający okres obowiązywania porozumienia do dnia 30.06.2021 r. W przedmiotowym okresie realizatorem przewozów była spółka PKS Poznań S.A.

Ponadto w latach 2019 – 2021 Powiat Poznański współfinansował utrzymanie linii o charakterze regionalnym obsługiwanych przez PKS Poznań SA:

- 2019 – 58 linii
- 2020 – 76 linii
- 2021 – 76 linii

W dniu 16 grudnia 2020 r. Rada Powiatu w Poznaniu przyjęła uchwałę w sprawie utworzenia związku powiatowo-gminnego „Wielkopolski Transport Regionalny” oraz przyjęła statut Związku, który został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z 2021 r. pod poz. 5160 w dniu 28 czerwca 2021 r. Z tym dniem Związek uzyskał osobowość prawną i przejął rolę organizatora publicznego transportu zbiorowego w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 9 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Utworzenie Związku pozwala na zaspokajanie potrzeb mieszkańców gmin i powiatów uczestniczących w nim w zakresie publicznego transportu zbiorowego w powiatowo-gminnych przewozach pasażerskich oraz skorelowanych usług publicznych. W 2024 r. do Związku przystąpiły kolejne 2 samorządy: gminy Lwówek i Rakoniewice – ZPG WTR zrzesza obecnie 33 samorządy i jest największym związkiem transportowym w Polsce. Ponadto w 2024 r. dostarczono i przekazano do użytkowania zakupione przez ZPG WTR 23 niskoemisyjne autobusy dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, przeznaczonych do obsługi pasażerów na liniach regionalnych obsługiwanych przez PKS Poznań.

W latach 2022 – 2024 Powiat wniósł składkę członkowską na funkcjonowanie Związku Powiatowo-Gminnego „Wielkopolski Transport Regionalny”. Udział Powiatu Poznańskiego w finansowaniu Związku wyniósł:

- w 2022 r. - 23,85%,
- w 2023 r. - 21,45%,
- w 2024 r. - 20,1%.

Ponadto w ramach realizacji działania w latach 2019 – 2024 Powiat udzielił pomocy finansowej na funkcjonowanie linii:

- 485 – relacji Swarzędz Dworzec kolejowy – Pobiedziska Dworzec kolejowy,
- 489 – relacji Kleszczewo pętla – Swarzędz Rynek,
- 699 – relacji Mosina dworzec kolejowy – Kórnik Rynek.

W 2019 r. Powiat zorganizował sezonowe linie autobusowe 471 Swarzędz – Murowana Goślina/Pobiedziska i 671 WPN – Mosina – Świątniki. Z kolei w latach 2022 – 2024 udzielił pomocy finansowej na funkcjonowanie linii 791 i 729.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- Budżety gmin,
- budżety powiatów okalających Powiat Poznański.

Nakłady finansowe: **2020** – 6,2 mln zł, **2021** – 6,2 mln zł, **2022** – 2,6 mln zł,
2023 – 3,8 mln zł, **2024** – 4,3 mln zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- Roczna liczba wozokilometrów realizowana przez autobusy na liniach, których organizatorem jest Powiat Poznański lub współfinansowanych przez Powiat:
 - 2020 – 2 026 187 wkm,
 - 2021 – 2 026 187 wkm,
 - 2022 – 2 913 243 wkm,
 - 2023 – 844 743 wkm,
 - 2024 – 1 186 324 wkm.
- Liczba miejscowości, przez które prowadzą linie, których organizatorem jest Powiat Poznański lub współfinansowanych przez Powiat:
 - 2020 – 336,
 - 2021 – 336,
 - 2022 – brak danych,
 - 2023 – brak danych,
 - 2024 – brak danych.
- Roczna liczba pasażerów korzystających z autobusów na liniach, których organizatorem jest Powiat Poznański lub współfinansowanych przez Powiat:
 - 2020 – 571 947,
 - 2021 – 571 947,
 - 2022 – brak danych,
 - 2023 – brak danych,
 - 2024 – 362 822.
- Średnia prędkość komunikacyjna na liniach publicznego transportu zbiorowego przejeżdżających przez Powiat Poznański:
 - 2020 – 40,8 km/h,
 - 2021 – 40,8 km/h,
 - 2022 – brak danych,
 - 2023 – brak danych,
 - 2024 – brak danych.

Ocena działania wg kryteriów REEUS

▪ Trafność

Prowadzenie działań w postaci wspierania rozwoju systemu międzygminnych połączeń autobusowych jest własnym Powiatu wynikającym z zapisów Ustawy o samorządzie powiatowym. Powiat realizuje powyższe działania wspierając funkcjonowanie wybranych linii autobusowych uruchamianych przez gminy i WTR. Realizacja działania przekłada się na poprawę dostępności transportowej miejscowości zlokalizowanych na terenie Powiatu, z tego też względu działanie należy uznać za trafne.

- **Skuteczność**

Działanie prowadzone jest skutecznie, połączenia funkcjonujące na skutek realizacji działania stanowią uzupełnienie systemu połączeń aglomeracyjnych.

- **Wydajność**

Działanie prowadzone jest w sposób wydajny. Pomimo relatywnie niewielkich nakładów finansowych ponoszonych przez Powiat na funkcjonowanie systemu dostrzegalny jest efekt prowadzonych działań.

- **Użyteczność**

Realizacja działania ma wpływ na jakość funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w Powiecie. Efektem realizacji działania jest zwiększenie liczby połączeń autobusowych łączących ze sobą siedziby gmin wchodzących w skład Powiatu oraz liczby połączeń do Poznania. Działanie należy uznać za użyteczne. Warto wskazać, że zgodnie z wynikami badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Rozwój systemu transportu zbiorowego został wskazany jako jedno z priorytetowych działań Powiatu.

- **Trwałość**

Działanie należy uznać za trwałe. Realizowane jest od kilku lat, a liczba transportowych linii cały czas się zwiększa. Skutki realizacji działania mają charakter długookresowy, poprawia się dostępność transportowa miejscowości zlokalizowanych w powiecie.

Końcowa ocena działania

Działanie należy uznać za trafne, użyteczne i trwałe. Realizacja działania cechuje się także wysokim stopniem skuteczności i wydajności, należy je zatem ocenić bardzo dobrze.

Rekomendacje

Należy nadal wspierać finansowo funkcjonowanie linii autobusowych organizowanych przez ZPG WTR, których trasy przebiegają przez obszar Powiatu Poznańskiego oraz działać na rzecz zwiększenia efektywności czasowej systemu celem poprawy jego konkurencyjności.

Działanie 4.2.3. Integracja transportu zbiorowego

Cel i zakres działania

Celem realizacji działania jest stworzenie zintegrowanego systemu transportu publicznego w Powiecie Poznańskim, który będzie skłaniał mieszkańców i osoby przyjezdne do częstszego korzystania ze środków komunikacji publicznej w podróżach po jego obszarze. Uzasadnieniem działania jest wymóg realizacji zadań wynikających z Ustawy o publicznym transporcie zbiorowym z dnia 16 grudnia 2010 r. oraz Ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. wskazującej na konieczność prowadzenia działań z zakresu transportu publicznego o charakterze międzygminnym.

Powiat Poznański zamierza prowadzić działania na rzecz budowy spójnego systemu transportu zbiorowego na obszarze aglomeracji poznańskiej. Wskazuje się, że główną osią transportową Powiatu i całej aglomeracji powinna być Poznańska Kolej Metropolitalna. Punktami wokół których następować ma integracja poszczególnych środków transportu będą tzw. zintegrowane węzły przesiadkowe. Jednym z kluczowych zadań Powiatu w ramach niniejszego działania będzie współpraca z gminami przy okazji budowy w/w węzłów. Powiat będzie jednostką odpowiedzialną za przebudowę układu drogowego wokół tworzonych węzłów, w taki sposób, aby ułatwić mieszkańcom regionu dojazd do stacji kolejowych.

Ważnym zadaniem z punktu widzenia funkcjonowania transportu zbiorowego będzie integracja organizacyjna podmiotów świadczących usługi w ramach PTZ. Powiat docelowo będzie dążył do utworzenia związku komunikacyjnego w aglomeracji poznańskiej, który pełniłby funkcję jedyne organizatora PTZ na jego obszarze. Powołanie związku komunikacyjnego pozwoliłoby na wprowadzenie wspólnej taryfy na obszarze jego działania, która obejmowałaby wszystkie środki transportu. Zakłada się, że system funkcjonowałby w oparciu o kartę PEKA, która umożliwiłaby dokonywanie rozliczeń finansowych pomiędzy przewoźnikami i monitorowanie potoków pasażerskich w zakresie określania celów podróży. W przypadku braku możliwości rozbudowy systemu PEKA, wskazuje się na potrzebę budowy nowego systemu biletowego, który obsługiwałby także karty PEKA.

Jednym z działań w ramach integracji PTZ na obszarze Powiatu będzie również optymalizacja sieci połączeń transportu zbiorowego zgodnie z zapotrzebowaniem na usługi przewozowe. Integracja ofert przewozowych poszczególnych operatorów transportu publicznego i integracja przestrzenna w ramach węzłów prowadzić ma do poprawy dostępności Publicznego transportu zbiorowego w Powiecie.

Realizatorzy działania

- Samodzielne Stanowisko ds. Transportu Publicznego,
- Zarząd Dróg Powiatowych,
- Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy działania

- Związek Powiatowo - Gminny Wielkopolski Transport Regionalny,
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o.,
- POLREGIO Sp. z o.o.,
- Zarząd Transportu Miejskiego,
- Gminy Powiatu Poznańskiego,
- Miasto Poznań,
- PKP PLK. S.A.

Realizacja działania

W dniu 16 grudnia 2020 r. Rada Powiatu w Poznaniu przyjęła uchwałę w sprawie utworzenia związku powiatowo-gminnego „Wielkopolski Transport Regionalny” oraz przyjęła statut Związku, który został ostatecznie opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z 2021 r. pod poz. 5160 w dniu 28 czerwca 2021 r. Z tym dniem Związek uzyskał osobowość prawną i przejął rolę organizatora publicznego transportu zbiorowego w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 9 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Utworzenie Związku pozwala na zaspokajanie potrzeb mieszkańców gmin i powiatów uczestniczących w nim w zakresie publicznego transportu zbiorowego w powiatowo-gminnych przewozach pasażerskich oraz skorelowanych usług publicznych. W 2024 r. do Związku przystąpiły kolejne 2 samorządy: gminy Lwówek i Rakoniewice – ZPG WTR zrzesza obecnie 33 samorządy i jest największym związkiem transportowym w Polsce. Ponadto w 2024 r. dostarczono i przekazano do użytkowania zakupione przez ZPG WTR 23 niskoemisyjne autobusy dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, przeznaczonych do obsługi pasażerów na liniach regionalnych obsługiwanych przez PKS Poznań.

W ramach realizacji działania związanego z budową węzłów przesiadkowych w latach 2019 – 2024 zrealizowano następujące projekty:

- budowę ścieżki rowerowej w ciągu drogi powiatowej nr 2497P Buk - Szewce - w formule „zaprojektuj i wybuduj”, będącego elementem Zintegrowanego Węzła Przesiadkowego Buk.
- budowę ścieżki rowerowej w ciągu dróg powiatowych nr 2465P i 2469P w m. Drużyna wraz z przebudową drogi - w formule „zaprojektuj i wybuduj” w ramach budowy Zintegrowanych Węzłów Przesiadkowych w m. Drużyna i m. Pecna.
- budowę ścieżki rowerowej i przebudowę drogi powiatowej nr 3911P granica powiatu Pecna w miejscowości Pecna - w formule „zaprojektuj i wybuduj” w ramach budowy Zintegrowanych Węzłów Przesiadkowych w m. Drużyna i m. Pecna.
- budowę ścieżki rowerowej w ciągu drogi powiatowej nr 2476P na odc. DW434 – Runowo - w formule „zaprojektuj i wybuduj” w ramach budowy Zintegrowanego Węzła Przesiadkowego przy dworcu Kórnik w m. Szczodrzykowo.
- budowę ścieżki rowerowej – przebudowę drogi powiatowej nr 2490P na odcinku od drogi wojewódzkiej nr 430 do dworca PKP w miejscowości Puszczykowo - w formule „zaprojektuj i wybuduj” w ramach budowy Zintegrowanego Węzła Przesiadkowego Puszczykowo.
- rozbudowę skrzyżowania dróg powiatowych nr 2424P i 2400P ul. Pocztowa i Szamotulska w m. Rokietnica Rozbudowę drogi powiatowej nr 2400P ul. Szamotulska, odcinek między ul. Kolejową a ul. Pocztowa w m. Rokietnica w ramach budowy Zintegrowanego Węzła Przesiadkowego Rokietnica.
- budowę ścieżek rowerowych przy drodze powiatowej nr 2450P Rybojedzko – Sapowice – Strykowo i drodze powiatowej nr 2451P Strykowo – Modrze w formule

- budowę zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka w miejscu przejazdu przez linię kolejową E 20. Budowa węzła to inwestycja ważna dla całego regionu, dzięki której piesi, kierowcy, pasażerowie i rowerzyści otrzymali wygodny, dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, węzeł przesiadkowy, który ułatwia podróżowanie i poprawia płynność ruchu. Węzeł przy stacji kolejowej Poznań Junikowo umożliwiając wygodne przesiadki typu „drzwi w drzwi”, pozwala na zwiększenie udziału kolei i autobusów w codziennych podróżach. Częścią inwestycji jest kilometrowy układ komunikacyjny z chodnikami i drogami rowerowymi. Po stronie Plewisk powstał parking typu Park&Ride.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu,
- budżet gmin,
- budżet województwa,
- fundusze europejskie,
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 w ramach ZIT MOF.

Nakłady finansowe: **2020** – 12,7 mln zł, **2021** – 1,7 mln zł, **2022** – 6,5 mln zł,
2023 – 15,3 mln zł, **2024** – 0,18 mln zł.

Efekty/produkty realizacji działania

- Liczba kursów autobusowych na liniach powiązanych ze zintegrowanymi węzłami przesiadkowymi, skomunikowanych z połączeniami kolejowymi w odniesieniu do ogólnej liczby kursów realizowanych na tych liniach:
 - 2020 – brak danych,
 - 2021 – 58,08%,
 - 2022 – brak danych,
 - 2023 - brak danych,
 - 2024 - brak danych.
- Liczba kursów kolejowych PKM skomunikowanych z dowolnym kursem autobusowym:
 - 2020 – brak danych,
 - 2021 – 86,9%,
 - 2022 – brak danych,
 - 2023 - brak danych,
 - 2024 - brak danych.
- Długość wybudowanych dróg rowerowych, stanowiących dojazd do węzłów przesiadkowych:
 - 2020 – brak danych,
 - 2021 – 0,9 km,
 - 2022 – 2,9 km,
 - 2023 – 3,5 km,

– 2024 - 7,4 km.

Ocena działania wg kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działania na rzecz podnoszenia stopnia integracji publicznego transportu zbiorowego należy uznać za zadanie własne Powiatu wynikające z zapisów Ustawy o samorządzie powiatowym. Powyższe działanie jest realizowane przez Powiat we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, szczebla lokalnego i regionalnego. Realizacja działania skutkuje poprawą dostępności węzłów przesiadkowych, w ramach, których ma miejsce integracja przestrzenna różnych form transportu. Powiat wspiera także działania na rzecz stworzenia jednolitej taryfy w aglomeracji. Z tego też względu działanie należy uznać za trafne.

▪ Skuteczność

Działanie prowadzone jest w sposób skuteczny. Budowa węzłów przesiadkowych realizowanych w ramach zadania uznana została za jeden z wyżej ocenionych projektów.

▪ Wydajność

Działanie prowadzone jest w sposób wydajny. Należy podkreślić, że znaczna część środków przeznaczonych na rozbudowę węzłów przesiadkowych (integracja przestrzenna) została pozyskana ze źródeł zewnętrznych.

▪ Użyteczność

Realizacja działania ma wpływ na jakość funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w powiecie. Efektem realizacji działania jest poprawa dostępności węzłów przesiadkowych oraz integracja organizacyjna i taryfowa. Beneficjentami projektu są mieszkańcy Powiatu, osoby korzystające z dróg w podróżach tranzytowych, przewoźnicy pasażerscy i towarowi oraz turyści. Działanie należy uznać za użyteczne.

▪ Trwałość

Z uwagi na powołanie związku transportowego działanie należy uznać jako trwałe. Działania na rzecz poprawy dostępności węzłów przesiadkowych prowadzone są systematycznie.

Końcowa ocena działania

Działanie należy uznać za trafne i użyteczne. Realizacja działania cechuje się także wysokim stopniem wydajności. Na obecną chwilę nie udało się osiągnąć części zamierzeń wskazanych w dokumencie strategicznym, mimo wszystko realizację działania należy ocenić bardzo dobrze.

Rekomendacje

Rekomenduje się wspieranie działań na rzecz zwiększenia stopnia integracji taryfowej w Powiecie (w tym zakresie współpraca z organizatorem przewozów kolejowych, Związkiem powiatowo-gminnym „Wielkopolski Transport Regionalny” i ZTM Poznań).

Cel strategiczny 5: Rozwój przyjaznej administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku Powiatu Poznańskiego

Cel operacyjny 5.1. Doskonalenie usług administracyjnych

Działanie 5.1.1. Rozwój e-administracji i systemów informacji przestrzennej

Cel i zakres działania

Celem działania jest rozwój e-administracji i e-usług publicznych poprzez:

- bieżącą modernizację zaplecza teleinformatycznego,
- zapewnienie interoperacyjności użytkowanych systemów z systemami innych jednostek sektora publicznego,
- nawiązanie współpracy z Poznaniem i gminami Powiatu Poznańskiego (m.in. w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań) w zakresie wypracowania wspólnych standardów e-usług publicznych (procedury, formularze),
- kontynuację współpracy z gminami Powiatu Poznańskiego w zakresie gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji przestrzennej,
- kontynuowanie i wzmocnienie współpracy (wraz z Poznaniem) z administracją rządową w celu aktywnego uczestnictwa w przygotowywaniu, testowaniu i wdrażaniu nowych e-usług publicznych i nowych rozwiązań e-administracji docelowo wdrażanych w kraju,
- bieżący monitoring możliwości uzupełniania Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu Poznańskiego, stron podmiotowych na platformach PeUP i ePUAP kolejnymi nowymi usługami publicznymi,
- sukcesywne udostępnianie edytowalnych formularzy niezbędnych do realizacji usług publicznych,
- podjęcie na szeroką skalę działań promocyjnych e-usług publicznych wśród mieszkańców i przedsiębiorców.

Realizatorzy działania

- Wydział Informatyki Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

Partnerzy działania

- Stowarzyszenie Metropolia Poznań,
- Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ,

- gminy Powiatu Poznańskiego.

Realizacja działania:

W latach 2020 – 2024 realizowano szereg zadań mieszczących się w ramach działania strategicznego 5.1. Najważniejsze z nich to:

▪ **W zakresie Wydziału Organizacyjnego:**

- Bieżący monitoring oraz podnoszenie atrakcyjności Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu Poznańskiego,
- Dostosowanie Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu Poznańskiego do standardów WCAG 2.1 AA,
- Aktualizacja kart usług dostępnych w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Poznańskiego oraz zapewnienie edytowalnych formularzy,
- Rezygnacja z platformy PEUP przy jednoczesnym zapewnieniu dostępności platformy ePUAP w celu ujednolicenia i uproszczenia kontaktu Klienta z urzędem,
- Przeniesienie zadań związanych z platformą ePUAP z Wydziału Organizacyjnego do Wydziału Informatyki,
- Prowadzenie spraw związanych z Profilem Zaufanym ePUAP.

▪ **W zakresie realizowanym przez Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej:**

- Ustawiczna poprawa jakości i ciągła aktualizacja danych gromadzonych w bazach danych:
 - a) ewidencji gruntów i budynków (EGiB),
 - b) rejestru cen nieruchomości (RCN),
 - c) geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT),
 - d) bazy danych obiektów topograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań kartograficznych w skalach 1:500- 1:5000 (BDOT 500),
 - e) bazy danych geodezyjnych osnów szczegółowych (BDSOG).
- Współpraca z gminami Powiatu Poznańskiego i innymi podmiotami w zakresie gromadzenia, przetwarzania i wspólnego udostępniania informacji przestrzennej: obecnie - poznański.e-mapa.net,
- Budowa Metropolitalnego Systemu Informacji Przestrzennej dla Metropolii Poznań (MeSIP).
 - a) Zasilanie danymi powiatowymi krajowych baz danych:
 - b) zintegrowanego systemu informacji o nieruchomościach (ZSIN),
 - c) krajowej bazy geodezyjnej ewidencji sieci, uzbrojenia terenu (K-GESUT),
 - d) krajowego portalu geoportal.gov.pl.
- Utrzymanie, aktualizacja i ciągłe podnoszenie jakości działania wdrożonych e-usług bazujących na udostępnianiu wiarygodnych i rzetelnych danych,
- Wdrażanie nowych e-usług o wysokim stopniu dojrzałości.

Źródła i nakłady finansowe

- środki własne (Budżet Powiatu Poznańskiego),
- Fundusze Europejskie,
- budżety gmin Powiatu (np. współfinansowanie systemu dostępu do danych),
- budżety członków Stowarzyszenia Metropolia Poznań
- inne środki: dotacja celowa Wojewody Wielkopolskiego, dotacja Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, refundacja Głównego Geodety Kraju.

Najważniejsze nakłady realizowanych działań pochodziły z Funduszy Europejskich w ramach budowy Metropolitalnego Systemu Informacji Przestrzennej dla Metropolii Poznań MeSIP: 14 000 000 zł (w latach 2021-2023). Całkowita wartość projektu: 16 692 124 zł. W ramach realizacji projektu „Cyfryzacja geodezyjnych rejestrów publicznych dla Powiatu Poznańskiego – część II” wydatkowano kwotę 1 955 000 zł (w latach 2020-2022). Całkowita wartość projektu: 2 300 000 zł, całkowita wartość projektu po zwiększeniu wkładu własnego: 2 845 482 zł.

Ponadto standardowe wydatki w ramach działań obsługi administracyjnej dotyczyły m.in. bieżącego utrzymania BIP – ok 1,5 tys./ rok, utrzymania systemu FINN 8 SQL – ok. 70 tys./rok, współfinansowanie systemu dostępu do danych – ok. 62 tys./rok.

Efekty/produkty realizacji działania

- **W zakresie Wydziału Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Poznaniu:**
 - Zwiększenie ilości wejść w poszczególne podstrony Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu Poznańskiego z 6 042 826 w 2020 r. do 6 329 503 w 2024 roku,
 - Wzrost liczby usług publicznych dostępnych elektronicznie na poszczególnych poziomach interaktywności, liczba kart usług ze 159 w 2020 r. do 162 w 2024 r.
 - Wzrost liczby spraw załatwianych za pomocą platformy ePUAP RKPmail: 24 376 w 2020 r. do 38 117 w 2024 r., RKPp: 17 508 w 2020 r. do 36 801 w 2024 r., RKPfax: z 2 104 - w 2020 r. do 793 r. (spadek wynikający z ograniczania roli faxu w administracji publicznej). W 2024 r.– uruchomiony został rejestr przychodzących (generowanych automatycznie przez system zewnętrzny) potwierdzeń opłat, RKPp, zarejestrowano ich 2 587. Dodanie nowej usługi online – „elektroniczna płatność” na rzecz Powiatu Poznańskiego za pośrednictwem Platformy E-COM STP.
- **W zakresie realizowanym przez Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej:**
 - Liczba usług publicznych dostępnych elektronicznie na poszczególnych poziomach interaktywności: karta usługi (informacja na stronie) – 28 w 2020 r. do 43 w 2024 r.
 - Liczba spraw realizowanych elektronicznie za pośrednictwem e-usług: 26 574. W 2020 r. do 38 117 w 2024 r.
 - Liczba odwiedzin www.podgik.poznan.pl: w 2020 r.: z 64 793. do 26 440 w 2024 r. oraz <https://podgik.poznan.pl>: 231 365.

- Wzrosła liczba podmiotów realizujących swoje potrzeby za pośrednictwem e-usług: w zakresie obsługi zgłoszeń prac geodezyjnych i prac kartograficznych (e-usługa dedykowana wykonawcom prac geodezyjnych i kartograficznych) z 399 w 2021 r. do 450 w 2024 r.
- **W zakresie Wydziału Informatyki:**
 - Liczba pism wpływających elektronicznie 38 117 w 2024 roku:
 - Liczba dokumentów wychodzących, realizowanych elektronicznie w tym RKWmail: wzrost z 6140 w 2020 r. do 8 794 w 2024 r. a RKWe z 12 860 w 2020 r. do 30 606 w 2024 r.

Warto zwrócić także uwagę na rosnącą z roku na rok liczbę usług publicznych dostępnych elektronicznie (na poszczególnych poziomach interaktywności) w zakresie realizowanym przez Wydział Promocji i Aktywności Społecznej, np. konkursy, konsultacje społeczne. W 2024 r. podjęto działanie „Cyberbezpieczny Samorząd” polegające na modernizacji i utwardzaniu systemu kopii zapasowych. W wyniku realizacji zadania Starostwo Powiatowe w Poznaniu oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wyposażono w nowy system tworzenia kopii zapasowych funkcjonujący w niezależnym środowisku operacyjnym, co stanowi dodatkowe zabezpieczenie przeciwko atakom hackerskim na infrastrukturę informatyczną.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ **Trafność**

Działanie jest trafne, ponieważ wpisuje się w ogólnoświatowe i ogólnokrajowe trendy rozwojowe dotyczące informatyzacji administracji publicznej, a doświadczenie pandemii COVID-19 z wielokrotnie zapotrzebowanie na świadczenie usług administracyjnych w formie online, o czym świadczą spektakularne niemal dwukrotne wzrosty spraw obsługiwanych/załatwianych za pomocą platformy ePUAP.

▪ **Efektywność**

Działanie jest efektywne, ponieważ uzyskiwane rezultaty są odpowiednio proporcjonalne do ponoszonych nakładów finansowych, jak również pozyskiwane są środki zewnętrzne na realizację zadań.

▪ **Skuteczność**

Działanie jest realizowane skutecznie, czego przejawem jest stały wzrost wykorzystania usług administracyjnych w formie elektronicznej.

▪ **Użyteczność**

Działanie jest użyteczne, ponieważ bezpośrednio ułatwia korzystanie z usług administracyjnych przez mieszkańców Powiatu oraz inne podmioty działające na jego terenie. Wiele z nich jest załatwianych w sposób interaktywny, co daje oszczędność czasu i kosztów. Rozwój usług internetowych z innymi uznany został w badaniu społecznym („Społeczna ewaluacja realizacji Strategii – wyniki badań ankietowych”), przedstawionym w rozdziale V. za 5. co do ważności, spośród 22, priorytet rozwoju Powiatu. W porównaniu z badaniami sprzed 5 lat ten aspekt działań Powiatu zyskał na znaczeniu.

▪ **Trwałość**

Działanie jest trwałe, ponieważ tworzona infrastruktura teleinformatyczna, bazy danych oraz procedury e-usług administracyjnych mają potencjał dalszej rozbudowy i będą wykorzystywane w coraz większym zakresie w przyszłości. Rozwój e-usług jest także związany ze skokiem w kierunku społeczeństwa informacyjnego, który związany jest z wejściem na rynek e-usług „pokolenia Z” czyli urodzonych po 1995 r. (pokolenie nowoczesnych technologii oraz Internetu)

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić wysoko. Na pozytywną ocenę działania wpływa przede wszystkim dynamiczne zwiększenie oferty usług administracyjnych realizowanych w formie elektronicznej, co miało kolosalne znaczenie dla obsługi interesariuszy Starostwa i jego wydziałów w czasie pandemii, a po niej stało się powszechnym działaniem.

Rekomendacje

Rekomenduje się utrzymanie realizacji działania. Przy ewentualnej aktualizacji strategii można rozważyć podział działania na dwa odrębne, jedno związane ze standardowymi usługami administracyjnymi (zakres zadań Wydziału Organizacyjnego i Wydziału Informatyki), drugie obejmujące rozwój systemu informacji przestrzennej (zakres zadań PODGiK), szczególnie w obliczu realizacji projektu MESIP. Przed e-administracją stoją dalsze wyzwania związane z coraz powszechniejszym wykorzystaniem technologii informacyjnych. Należą do nich wyzwania związane z ochroną danych osobowych, anonimizacją danych oraz zapobieganiem, również stale rozwijającej się elektronicznej przestępczości.

Kolejnym wyzwaniem jest wykorzystywanie AI w pracy administracji publicznej. Starostwo już wykorzystuje AI przy aktualizacji danych osobowych w EGiB informacjami z aktów notarialnych (zastąpienie procesu przepisywania danych z aktów notarialnych). Inne działania z wykorzystaniem AI są kwestią czasu.

Cel operacyjny 5.2. Współpraca Samorządu Powiatowego z otoczeniem

Działanie 5.2.1. Rozwój współpracy samorządowej w aglomeracji poznańskiej

Cel i zakres działania

Działanie wiąże się z kontynuacją i pogłębianiem współpracy w ramach istniejących porozumień w szczególności z miastem Poznań oraz gminami Powiatu Poznańskiego, w tym w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań, będącego podmiotem wykonawczym Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (perspektywa finansowa UE 2021-2027).

Realizatorzy działania

- Władze Powiatu Poznańskiego, Starostwo Powiatowe w Poznaniu.

Partnerzy działania

- Miasto Poznań,
- gminy Powiatu Poznańskiego,
- samorząd województwa wielkopolskiego,
- Stowarzyszenie Metropolia Poznań,
- inne jednostki samorządu terytorialnego.

Realizacja działania

Powiat Poznański jest członkiem Stowarzyszenia Metropolii Poznań, pełniącym rolę instytucji pośredniczącej Zintegrowanych Instytucji Terytorialnych na lata 2014-2020 oraz 2021-2027. Prezesem Stowarzyszenia jest Jacek Jaśkowiak, Prezydent Miasta Poznania, wiceprezesem Jan Grabkowski, Starosta Poznański. W perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2021-2027, Metropolia Poznań przeznacza 118,6 mln EUR na realizację projektów zintegrowanych, obejmujących inwestycje z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS+). Finansowane są one w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW 2021+) i mają na celu rozwój takich obszarów jak zrównoważona mobilność, adaptacja do zmian klimatu, e-usługi publiczne, edukacja, oraz wsparcie społeczeństwa. Finansowanie to umożliwia realizację zintegrowanych projektów, które łączą potencjał wielu gmin i instytucji w celu rozwiązywania wspólnych problemów i podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Powiat Poznański współtworzy portal konsultacyjny, na którym zamieszczane są informacje na temat planowanych/trwających/zakończonych konsultacji społecznych w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań. Przedstawiciel Powiatu (Dyr. WDIGP) brał udział w pracach Metropolitalnej Komisji Planistycznej, której celem było opiniowanie gminnych dokumentów planistycznych (SUiKZP) pod kątem zgodności z zapisami Koncepcji Kierunków Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań. Po 2022 r. Komisja zwiesiła swoją działalność. Do innych ważnych organizacji samorządowych z aktywnym udziałem Powiatu należą: Związek

Powiatów Polskich (w tym Konwent Powiatów Województwa Wielkopolskiego), Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna; Stowarzyszenie Gmin, Powiatów i Województw DROGA S11. Starosta Poznański Jan Grabkowski działa również w innych ponadlokalnych organizacjach – jest Wiceprezesem Zarządu Związku Powiatów Polskich oraz Przewodniczącym Konwentu Powiatów Województwa Wielkopolskiego które reprezentuje na posiedzeniach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Źródła i nakłady finansowe

- Składka członkowska w Stowarzyszeniu Metropolia Poznań 2020 r. – 279 490 zł, 2021 r. – 373 216 zł, 2022 r. – 284 613 zł. w 2022 , 2023 i 2024 r. – 619 695 zł.
- Składka członkowska w PLOT, co roku 60 000 zł. (2024 r. - 90 tys.)
- WOKISS – rocznie ok. 33,3 tys. zł,
- ZPP – rocznie 115,7 tys. zł,

Inne środki przeznaczone na działania integracyjne w ramach Stowarzyszenia Metropolia wykazano m.in. w działaniach dotyczących Poznańskiej Kolei Metropolitalnej i Metropolitalnego Systemu Informacji Przestrzennej.

Efekty/produkty realizacji działania

- Liczba zawartych w 2020 r. porozumień samorządowych – 122, w 2021 r. – 43, w tym 30 z JST, w Liczba umów i porozumień zawartych z jednostkami samorządu terytorialnego. w 202 2r. – 148, w 2023 – 95 (umowy i porozumienia zawarte z urzędami miast i gmin oraz z powiatami – 86) W 2024 r. umowy i porozumienia z urzędami miast i gmin oraz z powiatami – 115.
- Liczba stowarzyszeń i związków z udziałem Powiatu Poznańskiego-9 : Metropolia Poznań; Związek Powiatów Polskich (w tym Konwent Powiatów Województwa Wielkopolskiego); PLOT; Stowarzyszenie Komunikacja; Stowarzyszenie Gmin, Powiatów i Województw DROGA S11; WOKISS; Ogólnopolskie Stowarzyszenie Szefów Wydziałów Komunikacji; Ogólnopolskie Stowarzyszenie Gmin Cysterskich; Ogólnopolskie Stowarzyszenie Szefów Wydziałów Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostw Powiatowych, Wielkopolskie Zrzeszenie Geodetów Powiatowych, Związek Powiatowo-Gminny „Wielkopolski Transport Regionalny”,
- Powiat Poznański współtworzy portal konsultacyjny, na którym zamieszczane są informacje na temat planowanych/trwających/zakończonych konsultacji społecznych w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań. Stowarzyszenie Metropolia Poznań w 2022 r. zleciło opracowanie Planu Zrównoważonej Mobilności dla Metropolii Poznań do roku 2040. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej, czyli SUMP (*Sustainable Urban Mobility Plan*), został przygotowywany przez Stowarzyszenie we współpracy z gminami i powiatami metropolii Poznań, w tym z Powiatem Poznańskim. W dniu 31.01.2024 r. Rada Powiatu podjęła uchwałę o przyjęciu i realizacji opracowanego Planu Zrównoważonej Mobilności dla Metropolii Poznań do roku 2040.
- Od 2022 r. prowadzono prace oraz wewnętrzne konsultacje nad projektem Strategii

Rozwoju Ponadlokalnego Metropolii Poznań 2035. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego to dokument wyznaczający kierunki wspólnych działań gmin i Powiatu Poznańskiego tworzących Metropolię Poznań. Swoim zakresem obejmuje wszystkie najważniejsze sfery życia i aktywności mieszkańców na właściwym dla tego typu dokumentu stopniu ogólności.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, wynikające z położenia Powiatu w wielkomiejskiej aglomeracji, gdzie współpraca powinna być elementem polityki rozwoju jednostek samorządu terytorialnego.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, dzięki współpracy budowany jest wizerunek silnej i zintegrowanej Metropolii Poznań, realizującej programy dla poprawy warunków życia mieszkańców Powiatu. Wspólne w ramach aglomeracji działania poprawiają efektywność świadczonych usług.

▪ Skuteczność

Działanie jest skuteczne, o czym świadczy stały i aktywny udział Powiatu w organizacjach samorządowych, inicjowanie przedsięwzięć i znaczący udział Powiatu pod względem organizacyjnym i finansowym w instytucjach współpracy samorządowej.

▪ Użyteczność

Współpraca Samorządu Powiatowego z innymi samorządami terytorialnymi uznana została w badaniu społecznym („Społeczna ewaluacja realizacji Strategii – wyniki badań ankietowych”), przedstawionym w rozdziale V.) za 11. co do ważności, spośród 22, priorytet rozwoju Powiatu. Współpraca metropolitalna odpowiada oczekiwaniom zwłaszcza tych mieszkańców, którzy przemieszczają się po aglomeracji korzystając z jej bogatej oferty rynku pracy, edukacji i usług. Najwyższe oceny mieszkańców uzyskały działania Powiatu w zakresie integracji transportu publicznego na terenie aglomeracji

▪ Trwałość

Działanie jest trwałe, współpraca w ramach aglomeracji wpisana jest w politykę rozwoju Powiatu od początku jego istnienia w 1999 r. (porozumienia samorządowe w zakresie realizacji usług z miastem Poznań) i od porozumienia aglomeracyjnego z 2007 r. (Rada Aglomeracji Poznańskiej). Trwałość współpracy może dodatkowo zagwarantować kolejna perspektywa finansowa instrumentu ZIT UE (2001 – 2027) oraz wdrażanie ponadlokalnej Strategii Rozwoju.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo dobrze. Za przyznaniem tak wysokiej oceny, przemawia duża aktywność Powiatu we współpracy samorządowej zarówno aglomeracyjnej jak i regionalnej i krajowej. Samo Stowarzyszenie Metropolia Poznań uznawane jest za lidera współpracy w miejskich obszarach funkcjonalnych kraju. Trwałość współpracy gwarantuje kolejna perspektywa finansowa UE (2001 – 2027), jako kontynuacja programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla MOF Poznania.

Rekomendacje

Rekomenduje się kontynuację działania. Ustawa o samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 r. oraz ustawie o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 r., dopuszczają różne dziedziny i formy prawne współpracy samorządowej: międzygminnej, międzypowiatowej oraz gmino-powiatowej. W statucie Stowarzyszenia Metropolia Poznań zapisano (art. 10) dążenie do zawiązania na terenie aglomeracji poznańskiej wielozadaniowego związku komunalnego zrzeszającego jednostki samorządu terytorialnego tworzące Aglomerację. Obecnie w Polsce działa jeden taki związek Metropolia Górnośląsko-Zagłębiowska. Warto rozważyć podobną inicjatywę ze strony samorządów tworzących Aglomerację Poznańską (Powiat, 17 gmin i miasto Poznań). Innym wyzwaniem jest organizacja i wspieranie rozwoju międzygminnego transportu autobusowego. Takie działanie ma znaczne poparcie społeczne, podobnie jak wspieranie rozwoju Poznańskiej Kolei Metropolitalnej. Oba działania wymagają ścisłej współpracy samorządów w aglomeracji poznańskiej.

W przypadku aktualizacji strategii, proponuje się dodanie nowego działania obejmującego szerszą geograficznie niż w ramach aglomeracji poznańskiej, współpracę z partnerami – powiatami w kraju (5.2.3. „Współpraca z partnerami krajowymi i regionalnymi”). Powiat Poznański realizuje liczne przedsięwzięcia w zakresie współpracy regionalnej, w Wielkopolsce oraz krajowej z powiatami tatrzańskim, kartuskim a ostatnio także kłodzkim.

Działanie 5.2.2. Intensyfikacja współpracy zagranicznej Powiatu

Cel i zakres działania

Działanie wiąże się z kontynuacją i pogłębianiem samorządowej współpracy zagranicznej Powiatu. Działanie obejmuje trzy aktywności:

- Kontynuacja współpracy samorządowej i przekładanie jej na działania skierowane do mieszkańców w ramach istniejących kontaktów partnerskich, z Regionem Hanower (Niemcy), Prefekturą São José dos Pinhais (Brazylia), oraz Rejonem Kijowsko-Światoszyńskim (obecnie Rejon Obuchowski w Ukrainie).
- Poszukiwanie nowych regionów współpracy w Europie, na świecie, stosownie do potencjału demograficznego i gospodarczego Powiatu oraz podobieństw funkcjonalnych z potencjalnymi partnerami do wymiany kulturalnej i wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego,
- Nawiązanie współpracy w ramach sieci jednostek samorządowych o podobnym położeniu i problemach związanych z rozwojem stref podmiejskich.

Działanie dotyczy budowania relacji zarówno z silnymi ekonomicznie regionami na świecie, umożliwiającymi także powiązania biznesowe jak i transferu doświadczeń Powiatu w zarządzaniu i przechodzeniu transformacji społeczno-gospodarczej do obszarów – wchodzących na drogę przemian lub poddanych zjawiskom kryzysowym.

Realizatorzy działania

- Referat Współpracy Zagranicznej i Promocji Przedsiębiorczości w wydziale Gabinet Starosty (jako koordynator działania) oraz inne wydziały Starostwa Powiatowego w Poznaniu i jednostki podległe Powiatowi Poznańskiemu, szkoły, organizacje pozarządowe.

Partnerzy działania

- Miasto Poznań,
- gminy Powiatu Poznańskiego,
- samorząd województwa wielkopolskiego,
- Stowarzyszenie Metropolia Poznań,
- PLOT.

Realizacja działania

Niestabilna sytuacja związana z pandemią COVID-19 i wynikającymi z tego faktu restrykcjami – czasowym zamykaniem granic i koniecznością odbycia kwarantanny, znacznie ograniczała realizację zaplanowanych działań, spotkań, wizyt itp. w latach 2020-2022. Powiat prowadził w tym okresie liczne rozmowy, których celem było monitorowanie sytuacji związanej z COVID-19 w regionach partnerskich oraz możliwości udzielenia sobie wzajemnej pomocy w tym zakresie. Poniżej wykaz najważniejszych projektów realizowanych z partnerami zagranicznymi w latach 2020-2024:

▪ Region Hanower (Niemcy)

W 2020 r. obchodzono jubileusz 20-lecia partnerstwa. Z tej okazji delegacja Zarządu Powiatu w Poznaniu oraz Radnych Powiatu Poznańskiego udała się do regionu Hanower na uroczystość jubileuszową. Opracowano i wydano album poświęcony działaniom realizowanym w ramach partnerstwa oraz przygotowano artykuł dotyczący partnerstwa, który został opublikowany na łamach Kroniki Powiatu Poznańskiego.

W październiku 2021 r. delegacja Zarządu Powiatu w Poznaniu oraz przedstawiciele Rady Powiatu Poznańskiego udała się do regionu Hanower na uroczystość pożegnania Hauke Jagau, dotychczasowego prezydenta regionu Hanower oraz powitania Steffena Kracha, nowego prezydenta regionu. W październiku 2021 r. odbyło się trzydniowe szkolenie on-line dotyczące możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na projekty realizowane przez polskie i niemieckie samorządy partnerskie. Zainicjowany został projekt wymiany on-line między prowadzonym przez Powiat Poznański Zespołem Szkół Nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu oraz szkołą prowadzoną przez Region Hanower. Na bieżąco odbywały się spotkania on-line dotyczące realizowanych projektów. W sumie w 2021 r. odbyło się 6 takich spotkań.

W związku z wybuchem wojny w Ukrainie, na początku marca 2022 r. zorganizowana została wideokonferencja z udziałem władz Powiatu i Regionu Hanower na temat możliwości wsparcia ukraińskich uchodźców. W wyniku podjętych rozmów miesiąc później do Poznania dotarł transport darów z Regionu Hanower. W czerwcu odbyła się wymiana uczniów z Zespołu Szkół nr 1 w Swarzędzu i Hannah Arendt Schule w Hanowerze. Do Polski przyjechała wówczas

młodzież z Niemiec. Młodzi Polacy pojechali do Hanoweru we wrześniu. We wrześniu Powiat Poznański odwiedził nowy Prezydent Regionu Hanower Steffen Krach wraz z kilkusobową delegacją. Wznowiono wymianę urzędniczą. Do Powiatu Poznańskiego przyjechało dwoje urzędników z regionu Hanower. Zainteresowani byli realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej i zdrowia. W grudniu dwóch urzędników Starostwa Powiatowego w Poznaniu wyjechało do Hanoweru, by wymieniać doświadczenia związane z systemami informatycznymi w urzędach oraz ich zabezpieczeniem.

W styczniu 2023 r. delegacja Zarządu Powiatu w Poznaniu oraz przedstawiciele Rady Powiatu Poznańskiego udali się do Regionu Hanower na uroczystość pożegnania Cory Hermenau, Pierwszego Zastępcy Prezydenta Regionu Hanower. W marcu 2023 r. rozegrany został międzynarodowy turniej piłkarski - do Hanoweru pojechały 2 drużyny Powiatu Poznańskiego. W maju 2023 r. kontynuowana była wymiana młodzieży między Zespołem Szkół nr 1 w Swarzędzu a Hannah Arendt Schule w Hanowerze. Do Polski przyjechali uczniowie z Niemiec, którzy zapoznawali się z kulturą i historią sąsiedniego kraju, systemem nauki i codziennym funkcjonowaniem. Wymiana zorganizowana została w ramach projektu wymiany młodzieży *U mnie i u ciebie. Poznajmy się*, przy wsparciu Powiatu Poznańskiego. W czerwcu 2023 r. zrealizowana została kolejna edycja projektu *Wymiana kompetencji międzykulturowych*. Pod koniec września 2023 r. odbył się już VII Międzynarodowy Turniej Samorządowców w halowej piłce nożnej o Puchar Starosty Poznańskiego w Swarzędzu z udziałem pracowników Regionu Hanower. W połowie listopada 2023 roku, z inicjatywy Powiatu Poznańskiego odbyło się pierwsze spotkanie trójstronne w siedzibie Regionu Hanower z udziałem przedstawicieli Regionu, Powiatu Poznańskiego i Rejonu Obuchowskiego. 2024 - W styczniu 2024 r. delegacja z Regionu Hanower uczestniczyła w uroczystościach z okazji 25-lecia Powiatu Poznańskiego. Zaproszenie Starosty Poznańskiego przyjęli także reprezentanci frakcji politycznych rady Regionu Hanower. W maju 2024 r. dwie drużyny reprezentujące Powiat Poznański wyjechały na turniej piłki halowej do Hanoweru. Również w maju 2024 r. odbył się pierwszy etap wymiany uczniów Zespół Szkół Nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu oraz szkoły Hannah Arendt Schule z Hanoweru. Młodzież uczestniczyła w projekcie *U mnie i u ciebie. Poznajmy się*. W czerwcu 2024 r. odbyła się kolejna edycja projektu *Wymiana kompetencji międzykulturowych*. W październiku 2024 r. dwie drużyny piłkarskie reprezentujące Region Hanower uczestniczyły w VIII Międzynarodowym Turnieju w halowej piłce nożnej o Puchar Starosty Poznańskiego.

▪ **São José dos Pinhais (Brazylia)**

W 2020 r. zrealizowano projekt „Kulinarna Brazyliada”, czyli cykl zajęć kulinarnych skierowanych do uczniów klas gastronomicznych i hotelarskich, szkół prowadzonych przez Powiat Poznański. Warsztaty w Zespole Szkół nr 1 w Swarzędzu prowadziła Flávia Gazola, mistrzyni kuchni brazylijskiej, instruktor z kilkunastoletnim stażem.

W 2021 r. ze względu na sytuację pandemiczną utrzymywano jedynie kontakt online i listowny. Na bieżąco wysyłana była korespondencja dotycząca istotnych z punktu widzenia współpracy działań podejmowanych przez oba samorządy, takich jak obchody 150-lecia emigracji polskiej do regionu. Zorganizowana została również przez stronę brazylijską

konferencja on-line poświęcona projektom realizowanym z partnerami zagranicznymi, w której w roli ekspertów udział wzięły reprezentantki Komitetu Współpracy Miast Partnerskich (prowadzącego wymianę zagraniczną ze wskazania urzędu). Wymienione przykłady wspólnych projektów dotyczyły przede wszystkim współpracy z Powiatem Poznańskim. W grudniu 2021 r. dr Semitha Cevallos, mieszkanka São José dos Pinhais, była stypendystką powiatu wzięła udział w międzynarodowej konferencji on-line zorganizowanej przez Wydział Etnomuzykologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pn. *Polska i Brazylia. Zaskakujące drogi muzyki współczesnej*.

Ze względu na sytuację popandemiczną i polityczną w Brazylii w 2022 r. kontakty utrzymywane były wyłącznie w formie listownej i telefonicznej.

W 2023 r. wizyta instruktora z Brazylii w Zespole Szkół nr 1 w Swarzędzu, gdzie prowadził warsztaty tańca brazylijskiego. W finałowej części warsztatów wzięło udział ponad 500 uczniów. W marcu delegacja z Powiatu Poznańskiego wzięła udział w obchodach 25-lecia Komitetu Współpracy Miast Partnerskich im. Leopoldo Schernera oraz święcie miasta.

W styczniu 2024 r. na zaproszenie Powiatu Poznańskiego po raz trzeci przyleciał Diego Bucco, brazylijski instruktor tańca i poprowadził warsztaty tańca dla młodzieży z Zespołu Szkół nr 1 w Swarzędzu. W tanecznych lekcjach wychowania fizycznego wzięło udział ponad stu uczniów. W lipcu 2024 r. do São José dos Pinhais poleciały dwie nauczycielki przedmiotów gastronomicznych z Zespołu Szkół nr 1 w Swarzędzu, gdzie prezentowały kursantom tajniki polskiej kuchni regionalnej. Podczas specjalnie przygotowanych zajęć zarówno w wyższej szkole zawodowej, jak i restauracjach oraz instytucjach prowadzonych przez prefekturę zaprezentowały najpopularniejsze potrawy codzienne i świąteczne goszczące na polskich stołach. W sierpniu 2024 r. Konsulat RP w Kurytybie oraz prefekt partnerskiego São José dos Pinhais zwrócili się z prośbą o przetłumaczenie książki zawierającej wspomnienia Krzysztofa Arciszewskiego z czasów jego kilkuletnich pobytów w Brazylii. Urodzony w Rogalinie na terenie Powiatu Poznańskiego, zasłużony polski poeta i etnolog. We wrześniu 2024 r. delegacja z partnerskiego regionu Sao José dos Pinhais spędziła trzy dni w Powiecie Poznańskim. Wizyta zbiegła się z 21. rocznicą podpisania umowy o partnerstwie i współpracy między Sao José dos Pinhais a Powiatem Poznańskim, którą zawarto 12 września 2003 roku.

▪ **Rejon Kijowsko-Światoszyński / Rejon Obuchowski (Ukraina)**

W wyniku reformy administracyjnej w Ukrainie rejon ten został zlikwidowany. W jego miejsce powstał Rejon Obuchowski w 2020 roku i swym zasięgiem objął 30 % zlikwidowanego Rejonu Kijowsko-Światoszyńskiego. Ze względu na skomplikowaną sytuację polityczną oraz reorganizację administracyjną, współpraca z partnerem ograniczała się w 2020 r. do wymiany korespondencji. Umowa o współpracy pomiędzy Powiatem Poznańskim a Rejonem Obuchowskim podpisana została 10 września 2022 r. Porozumienie uwzględnia założenia wielopłaszczyznowej współpracy oraz zawiera obustronną deklarację do rozwijania bliskich kontaktów osobistych między mieszkańcami, mających na celu obopólne zrozumienie i ustanowienie trwałych więzi. Kontakty z rejonem zapoczątkowała wizyta w Poznaniu w maju 2022 r. Jej celem było wzajemne poznanie stron, ale przede wszystkim odbiór i eskortowanie do Ukrainy transportu z darami dla mieszkańców rejonu. Powiat Poznański przekazał żywność

długoterminową i środki czystości o łącznej wadze około 12 ton, w tym m.in. mąkę, cukier, makarony, konserwy, kosmetyki i chemię gospodarczą. Wartość tej pomocy wyniosła blisko 130.000 złotych. Pomoc humanitarna i materialna dla rejonu kontynuowana była w kolejnych latach (m.in. przekazanie wszechstronnego SUVa, wozu strażackiego, ambulansów sanitarnych wraz z wyposażeniem medycznym).

Na początku 2023 r. przedstawiciele z partnerskiego rejonu w Ukrainie, w związku z dalej trwającym atakiem zbrojnym, zwrócili się z prośbą o przekazanie kolejnej pomocy humanitarnej, która objęła transport darów, zawierający żywność długoterminową, a także kosmetyki, chemię gospodarczą, środki czystości oraz 29 agregatów prądotwórczych z osprzętem (wartość przekazanego wsparcia przekroczyła 300 tys. zł.). W lipcu 2023 r. odbyła się kolejna wizyta przedstawicieli Rejonu Obuchowskiego. Związana była z odbiorem pomocy dla szkoły położonej w Rzyszczowie, w rejonie obuchowskim, która w marcu została ostrzelana przez rosyjskie drony oraz do „Patriotycznego miasteczka”, czyli tymczasowego domu dla wewnętrznie przesiedlonych. Transport zawierał artykuły użytkowe, między innymi talerze, sztućce, kubki i sprzęt AGD: lodówki, pralki, telewizory.

W odpowiedzi na prośbę otrzymaną pod koniec 2023 r., w lutym następnego roku, w ramach pomocy humanitarnej na Ukrainę wyruszył kolejny transport z darami. Tym razem przekazano stacje zasilania wraz z osprzętem, powerbanki o dużej mocy, latarki, łóżka polowe oraz śpiwory, o łącznej wartości ponad 300 tys. zł. W lipcu 2024 r. kupiono i przekazano 15 agregatów prądotwórczych o różnej mocy oraz 200 powerbanków o dużej pojemności. Pod koniec września transport z darami dotarł do Rejonu Obuchowskiego.

Źródła i nakłady finansowe

– Budżet Powiatu.

Nakłady finansowe: **2020 r.** – 54,8 tys. zł, **2021 r.** – 12,5 tys. zł, **2022 r.** – 136,84 tys. zł, **2023 r.** – 126,48 tys. zł, **2024 r.** – 136,01 tys. zł.

Efekty/produkty realizacji działania

Tab. 10. Liczba projektów i aktywności realizowanych w ramach współpracy międzynarodowej Powiatu w latach 2020-2024.

Partner zagraniczny	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Region Hanower	4	3	7	8	6
São José dos Pinhais	1	2	-	2	3
Rejon Obuchowski	- *	-	4	2	2

* Do 2020 r. rejon Kijowsko-Światoszyński.

Powiat, zgodnie z założeniami strategii, poszukuje kontaktów i chce rozwijać relacje międzynarodowe. Za pośrednictwem pełnomocnika ds. Partnerstwa Kraju Związkowego Brandenburgia na Wielkopolskę podległy Powiatowi Instytut Skrzynki podpisał porozumienie o współpracy między Zamkiem Trebnitz a Instytutem Dziedzictwa Kulinarnego i Kulturowego Powiatu Poznańskiego. W ramach współpracy zorganizowane zostały dwa wyjazdy. Pierwszy z udziałem Tomasza Łubińskiego, Wicestarosty Poznańskiego w ramach obchodów 800-lecia Trebnitz, drugi z udziałem Elżbiety Nawrockiej, Członka Zarządu Powiatu w Poznaniu dotyczący współpracy międzyszkolnej.

Dobrym przykładem poszukiwania partnerów jest delegacja Członka Zarządu Powiatu, Pawła Jazego oraz radnych do Estonii. Efektem wyjazdu było biznesowe spotkanie z przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu metropolii poznańskiej, w wyniku której nawiązana została współpraca pomiędzy polskimi firmami a firmami zrzeszonymi w Polsko-Estońskiej Izbie Gospodarczej. W 2023 r. podjęta została próba nawiązania współpracy z portugalskim Regionem Montemor-O-Velho, wieloletnim partnerem São José dos Pinhais. Wstępne rozmowy zostały podjęte przez przedstawicieli Powiatu już na początku marca podczas wizyty w São José dos Pinhais i nadal są prowadzone.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Współpraca Powiatu jest geograficznie wielokierunkowa, zarówno z regionami krajów wysoko rozwiniętych (Niemcy), polonijnych (Brazylia) jak i słabszych ekonomicznie (Ukraina), wymagających transferu know-how i kooperacji na różnych polach, od gospodarczego po społeczne i kulturowe. Współpraca Powiatu Poznańskiego z Regionem Hanower wpisuje się w paletę współpracy z tą częścią Niemiec (inne to: współpraca miasta Poznań z miastem Hanower gmin Powiatu z gminami Regionu oraz województwa wielkopolskiego z krajem związkowym Dolna Saksonia). Wybór przed blisko 20 laty partnera ukraińskiego (obecnie Rejon Obuchowski) daje możliwość bliskiej współpracy w okresie szczególnie newralgicznym jakim jest wojna w Ukrainie. Partnerstwo przybrało formę strategicznego, a najważniejszym jej celem w tym trudnym czasie jest pomoc humanitarna mieszkańcom oraz wsparcie finansowe i techniczne samorządu.

▪ Efektywność

Efektem współpracy jest wymiana różnych grup społecznych, wspólne projekty kulturowe, sportowe, gastronomiczne itp. wzajemne poznawanie się, wymiana doświadczeń i budowanie relacji międzynarodowych. Efektem partnerstwa w Brazylii jest pielęgnowanie polskości i kultury polskiej w tym regionie świata. Partnerska pomoc dla Ukrainy to nie tylko wymierny efekt materialny, ale także sprawdzenie się na polu solidarności społeczności lokalnych w trudnych czasach.

▪ Skuteczność

Działanie jest skuteczne, o czym świadczy stały i aktywny udział Powiatu w wymianie międzynarodowej i zaufanie partnerów zagranicznych a także wymierne efekty w postaci wspólnych działań i wzajemnej pomocy.

▪ **Użyteczność**

Działanie jest użyteczne, dzięki współpracy budowany jest wizerunek Powiatu za granicą jako samorządu otwartego, europejskiego, utrzymującego kontakty z polonią, dzielącego się doświadczeniami i niosącego pomoc partnerską a także samorządu o dużej wrażliwości na trudną sytuację partnerów. Współpraca Samorządu Powiatowego z innymi samorządami terytorialnymi uznana została w badaniu społecznym (rozdział V. Społeczna ewaluacja realizacji Strategii) za 11. co do ważności spośród 22, priorytet rozwoju Powiatu.

▪ **Trwałość**

Działanie jest trwałe, współpraca zagraniczna wpisana jest w politykę rozwoju Powiatu od początku jego istnienia w 1999 r. (porozumienie o współpracy z regionem Hanower zawarto już w 2000 r.). Trwałość współpracy nie ograniczyła sytuacja polityczna czy zmiany administracyjne w Ukrainie. Zagrożeniem współpracy z partnerem ukraińskim może być zmieniająca się sytuacja polityczno-administracyjna w tym kraju, zaistniała w wyniku wojny.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo pozytywnie. Za przyznaniem tak wysokiej oceny, przemawia duża aktywność Powiatu we współpracy samorządowej, szczególnie z najbliższym Regionem Hanower, przekładająca się także na współpracę z mieszkańcami (wymiana kadry administracyjnej, szkolna, sportowa, kulturalna) oraz wrażliwość na trudną sytuację partnera ukraińskiego połączona z pomocą materialną i humanitarną. Czynione próby, zgodnie z założeniami kierunkowymi Strategii, rozwijania współpracy z innymi regionami – odpowiednikami powiatu oraz udziału Powiatu w międzynarodowych sieciach samorządów, w analizowanych latach nie doczekały się realizacji.

Rekomendacje

Rekomenduje się kontynuację działania i stałe poszerzanie pól współpracy zagranicznej. Ustawa o samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 r. umożliwia współpracę z partnerami zagranicznymi, co wiązać należy nie tylko z promocją Powiatu, ale i regionu, i kraju. Rekomenduje się silniejsze włączenie w projekty współpracy społeczności lokalnej, z organizacjami pozarządowymi na czele. Słabą stroną Powiatu jest nieuczestniczenie w światowych lub europejskich sieciach współpracy samorządowej. Biorąc pod uwagę wielkość i znaczenie gospodarcze Powiatu jako obszaru podmiejskiego, wskazany jest udział w jednej z europejskich sieci samorządów lokalnych, szczególnie na obszarach poddanych intensywnej suburbanizacji (jednostki leżące w aglomeracjach miejskich), co umożliwiłoby wymianę doświadczeń, jak i wspólne zabieganie o projekty.

Cel operacyjny 5.3. Kształtowanie dobrego wizerunku Powiatu

Działanie 5.3.1. Marketing Powiatu Poznańskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne

Cel i zakres działania

Celem działania jest kreowanie pozytywnego wizerunku i budowa rozpoznawalnej marki Powiatu Poznańskiego. Działania wizerunkowe i promocyjne tworzące jednolity system promocji powinny mieć spójny charakter i koncentrować na systematycznym i ciągłym procesie informacyjnym. Ważnym celem realizacji działania jest znaczące i systematyczne zwiększenie rozpoznawalności Powiatu Poznańskiego wśród m.in. mieszkańców, inwestorów, przedsiębiorców oraz turystów, a tym samym rosnąca rola koordynacji działań w zakresie integracji mieszkańców Powiatu Poznańskiego.

Realizatorzy działania

Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, który inicjuje i koordynuje działania promocyjne i wizerunkowe.

Partnerzy działania

Gminy Powiatu Poznańskiego, współorganizatorzy imprez i wydarzeń na terenie powiatu (instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy), media ogólnopolskie, regionalne i lokalne, portale społecznościowe.

Realizacja działania

Realizacja działania w latach 2020 – 2024 polegała na:

- obsłudze strony internetowej Powiatu Poznańskiego www.powiat.poznan.pl - Internetowa Powiatowa17.,
- rozwijaniu i promowaniu marki – „Powiatowa17.” (Telewizyjna Powiatowa17. i Prasowa Powiatowa17.), w tym realizacja i emisja premierowych odcinków „Telewizyjnej Powiatowej17.” średnio 48 w ciągu roku na antenie WTK i STK, ponadto kilkadziesiąt audycji „Transmisje LECHA POZNAŃ” (na antenie Radia Poznań); audycje „Transmisje Warty Poznań” (na antenie MC Radio); co roku ok. 20 wydań „Prasowej17.” W Gazecie Wyborczej; ok. 100-160 rocznie audycji w formie newsów ukazujących aktywność społeczną Powiatu Poznańskiego na antenie Telewizji STK,
- redakcji powiatowego profilu na portalu społecznościowym Facebook - liczba osób obserwujących: od 5 490 w 2020 r. do 7 800 w 2024 r. ; liczba osób, które załajkowały FB: od 4 831 w 2020 r. do 6 700 w 2024 r. ; liczba obserwujących profil na Instagramie od 584 w 2020 r do 1 171 w 2024 r.,
- organizacji działań związanych z nagrodami Powiatu Poznańskiego: za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz nagrody sportowe,

- monitorowaniu wydarzeń w powiecie i tworzenie kalendarium najważniejszych z nich - kalendarz wydarzeń dostępny na stronie www.powiat.poznan.pl z możliwością wyszukiwania wydarzeń wg różnych kategorii (informowanie o kalendarium w mediach Powiatowej17.) – około 1 620 wydarzeń w 2024 r.,
- promocji Powiatu Poznańskiego wśród uczestników wydarzeń integrujących mieszkańców Powiatowej17. w gminach za pomocą pakietów promocyjnych bądź w formie wsparcia materiałami informacyjno-promocyjnymi,
- obsłudze wydarzeń w powiecie pod kątem formalno-prawnym, techniczno-organizacyjnym, kadrowym oraz medialnym - w 2024 roku Powiat Poznański wsparł w różnych formach prawie 1 850 wydarzeń co oznaczało ponad dwukrotny wzrost w porównaniu z 2020 r. – 859 wydarzeń. To m.in. informowanie o wydarzeniu na www.powiat.poznan.pl (zapowiedź/relacja), obsługa medialna Powiatowej17. i materiały promocyjne,
- cyklicznej pracy nad publikacją Kroniki Powiatu Poznańskiego oraz Broszury Budżetowej,
- aktywności w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań oraz Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej (PLOT),
- wsparciu działań związanych ze Szlakiem Kulinarным Smaki Powiatu Poznańskiego.

Źródła i nakłady finansowe

- Budżet Powiatu Poznańskiego, największą pozycją w wydatkach jest finansowanie promocji Powiatu poprzez audycje i artykuły prasowe: „Powiatowa17.”: Telewizyjna Powiatowa17., Radiowa Powiatowa17., Prasowa Powiatowa17. W 2020 r. na realizację tego działania z budżetu Powiatu wydatkowano łącznie 690 475 zł, w roku 2022 – 844 622 zł. a w 2024 r. – 821 138 zł
- Znaczne wydatki związane są także z finansowaniem obsługi wydarzeń w powiecie pod kątem formalno-prawnym, techniczno-organizacyjnym, kadrowym oraz medialnym, np. w 2022 r. 4 850 300 zł, w 2024 r. – 4 924 900 zł oraz z promocją Powiatu Poznańskiego wśród uczestników wydarzeń integrujących mieszkańców Powiatowej17. w gminach za pomocą pakietów promocyjnych bądź w formie wsparcia materiałami informacyjno-promocyjnymi np. w 2024 r. – 576 676 zł
- Finansowanie organizacji konkursów i nagród: w 2020 r. – 109 600 zł, 2022 r. – 137 000 zł, w 2024 r. – 117 200 zł

Efekty/produkty realizacji działania

- Liczba wydarzeń (imprez, spotkań, konkursów) z udziałem Powiatu Poznańskiego (w różnych formach) między innymi dofinansowanie, informacja medialna, stoisko promocyjne itp.: 2020 r. – 859, 2021 r. – 866, 2022 r. – 1 428, 2023 r. - 1 460, 2024 r. – 1 850

- liczba wejść na stronę internetową Powiatu Poznańskiego: 2020 r. – 500 000, 2021 r. – ok. 1 000 000, 2022 r. – 1 124 031, 2023 r. – 1 145 918, 2024 r. – 1 081 634.

Ocena działania według kryteriów REEUS

▪ Trafność

Działanie jest trafne, wynikające z ustawowego zadania samorządu powiatu (Art. 4. 1. Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie: Promocja powiatu. Ustawa o samorządzie powiatowym z 8 czerwca 1998 r.). Przedsięwzięcia odpowiadają na potrzeby mieszkańców, zwłaszcza tych, którzy szczególnie zainteresowani są pogłębianiem swojej wiedzy na temat działań Powiatu i wydarzeń w swoim miejscu zamieszkania.

▪ Efektywność

Działanie jest efektywne, dzięki różnym kanałom promocyjnym i stałej obecności Powiatu w mediach tradycyjnych i elektronicznych oraz na wielu wydarzeniach lokalnych Powiat wzmacnia swoją rozpoznawalność i buduje własną markę terytorialną.

▪ Skuteczność

Działanie jest, co wynika z badań "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku" (rozdział V.), wciąż dalekie od pełnej skuteczności. Nie leży ona jednak po stronie Powiatu, ale jego mniejszej rozpoznawalności w porównaniu do gmin i miast, z którymi w pierwszym rzędzie identyfikują się mieszkańcy.

▪ Użyteczność

Działanie jest użyteczne, oferta marketingowa trafia do szerokich grup odbiorców.

▪ Trwałość

Działanie jest trwałe, kanały informacji używane przez Powiat wykorzystywane są od wielu lat i dzięki swej popularności będą istotne również w kolejnych latach. Udział mieszkańców w imprezach organizowanych przez Powiat przyczynia się do budowania coraz silniejszej marki i wizerunku jednostki przyjaznej mieszkańcom.

Końcowa ocena działania

Realizację działania należy ocenić bardzo dobrze. Za przyznaniem tak wysokiej oceny, przemawia duża, zróżnicowana i zwiększająca się liczba kanałów komunikacji z mieszkańcami (np. media elektroniczne). Jak wynika z badań ankietowych "Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku" (przedstawionych w rozdziale V.) mieszkańcy Powiatu Poznańskiego nie uznają, co zrozumiałe, działań promocyjnych za priorytetowe. Tym niemniej dość dobrze je oceniają. Na pytanie „Jak czuje się Pan/i poinformowany o działaniach Powiatu” 35 % respondentów odpowiedziało: bardzo dobrze i dobrze. Sporo respondentów brało udział w wydarzeniach organizowanych przez Powiat (dożynki, pikniki, dni, imprezy plenerowe itp.). Za główne źródła informacji o Powiecie ankietowani uznali social media i strony internetowe starostwa. Większość ankietowanych Informacje czerpała za jej pośrednictwem. 20% respondentów ogląda program TV „Powiatowa 17”. Aż 40 % wyraziło natomiast zainteresowanie tym programem. Wysoko należy ocenić

przyznawanie przez Powiat nagród w różnych kategoriach od sportu i edukacji po działalność społeczną i biznesową.

Rekomendacje

Rekomenduje się kontynuację działania. Realizowane podejście do kwestii budowy wizerunku Powiatu Poznańskiego oparte jest na promowaniu jego aktywności społecznej poprzez szeroko zakrojone działania informacyjne, w których jako podstawowy kanał informowania o Powiecie Poznańskim w każdej sferze jego funkcjonowania wskazane są media i lokalne wydarzenia organizowane lub współorganizowane przez Powiat. Zaleca się silniejszą promocję programu TV „Powiatowa17.”, być może także uatrakcyjnienie jego formuły. Część nakładów na promocje można by wykorzystać na tworzenie filmów edukacyjnych nt. historii, walorów przyrodniczych, gospodarczych, kulturowych, sportowych itp. Powiatu, z elementami promocji działań Starostwa, organizacji społecznych itp.

Oczekiwania mieszkańców są ściśle związane z komfortem życia codziennego i zaspokajaniem potrzeb, takich jak rozwój infrastruktury, dostępność usług czy terenów zieleni. Co wskazuje na potrzebę uspołnienia przekazu z realnymi działaniami i wzmocnienie komunikowania nawet powszednich osiągnięć, które w bezpośredni sposób dotyczą mieszkańców i mają przełożenie na ich komfort życia codziennego. Przesunięcie punktu ciężkości PR z zadań, działań i problemów samorządu na realne zaspokajanie potrzeb mieszkańców wiąże się z silniejszą segmentacją odbiorców - profili mieszkańców - na stronie <https://powiat.poznan.pl/>, na informacje dla rodzin, dzieci, młodzieży, seniorów, kierowców samochodów, użytkowników transportu publicznego, lokalnych przedsiębiorców itp.

Podsumowując, marketing terytorialny Powiatu charakteryzuje się dużym zaawansowaniem w zakresie aktywności, profesjonalizmu i instytucjonalizacji, co widoczne jest w zróżnicowanych kanałach komunikowania się, budżecie i strukturach organizacyjnych. Sukces w budowaniu marki terytorialnej Powiatu będzie zależał od zdolności do wypełnienia luki pomiędzy tworzoną wizerunkiem a oczekiwaniami mieszkańców.

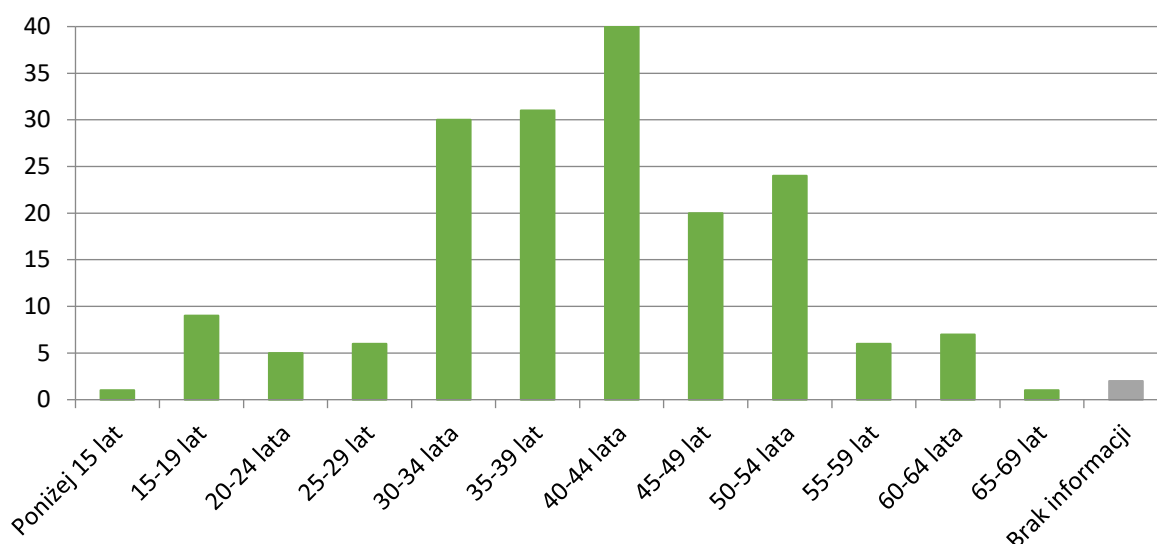
V Społeczna ewaluacja realizacji Strategii – wyniki badań ankietowych

Jednym z elementów ewaluacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. były badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców Powiatu. Ich celem było zbadanie opinii mieszkańców na temat takich kwestii jak: jakość życia, realizacja przez Powiat inwestycji infrastrukturalnych i przedsięwzięć o charakterze społecznym, a także wskazanie priorytetów dalszego rozwoju Powiatu Poznańskiego. Z uwagi na okres podlegający ewaluacji, obejmujący lata pandemii COVID-19 (2020-2022), proszono również respondentów o odniesienie się do kwestii pandemii i jej wpływu na życie mieszkańców. Badania były prowadzone za pomocą ogólnodostępnej ankiety internetowej, w okresie od 16. czerwca do 12. lipca 2025 r. Formularz ankiety zawarty był na stronie internetowej Powiatu Poznańskiego, Stowarzyszenia Metropolia Poznań oraz gmin Powiatu. Ewaluacja działań Powiatu przez mieszkańców dotyczyła lat 2020 – 2024. Wyniki ankiety, tam gdzie było to zasadne, porównywano z rezultatami badań ankietowych warunków życia w Powiecie z 2016 r. i 2021 r. (Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. - raport z badania, 2016, 2021, Centrum Badań Metropolitalnych UAM).

Uczestnicy badania

W badaniach ankietowych udział wzięły 182 osoby. Próba ta to zbiór wybrany z populacji mieszkańców Powiatu w sposób losowy, to znaczy bez wpływu organizatora badania na to, jakie osoby wezmą w nim udział. Tym samym respondenci to osoby, które dotarły do ankiety i zechciały dobrowolnie w niej wziąć udział. Z charakteru wypowiedzi można wnioskować, że są to osoby interesujące się życiem publicznym oraz sprawami swojej gminy i Powiatu Poznańskiego.

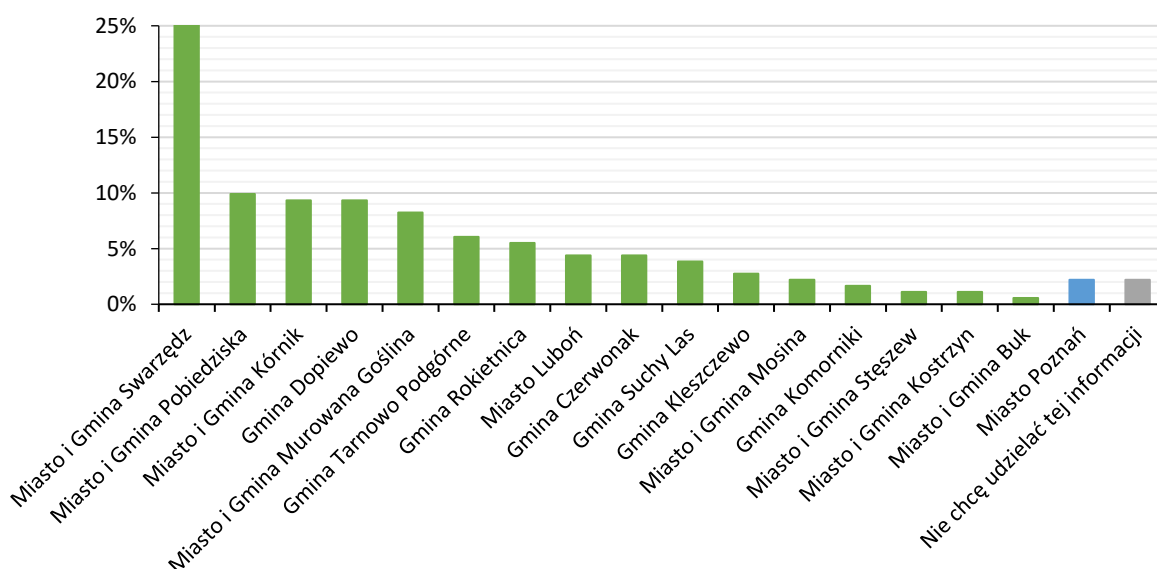
Najliczniejszą grupę, która wzięła udział w badaniu, były osoby w wieku od 30 do 54 lat (ryc. 8.). Stanowili oni 80% ogółu respondentów. Dominacja osób w tej grupie wieku jest charakterystyczna dla internetowych metod badań ankietowych, co wynika z ich odpowiednich kompetencji cyfrowych, jak i poziomu zainteresowania sprawami lokalnymi.



Ryc. 8. Udział respondentów według grup wieku (w %)

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

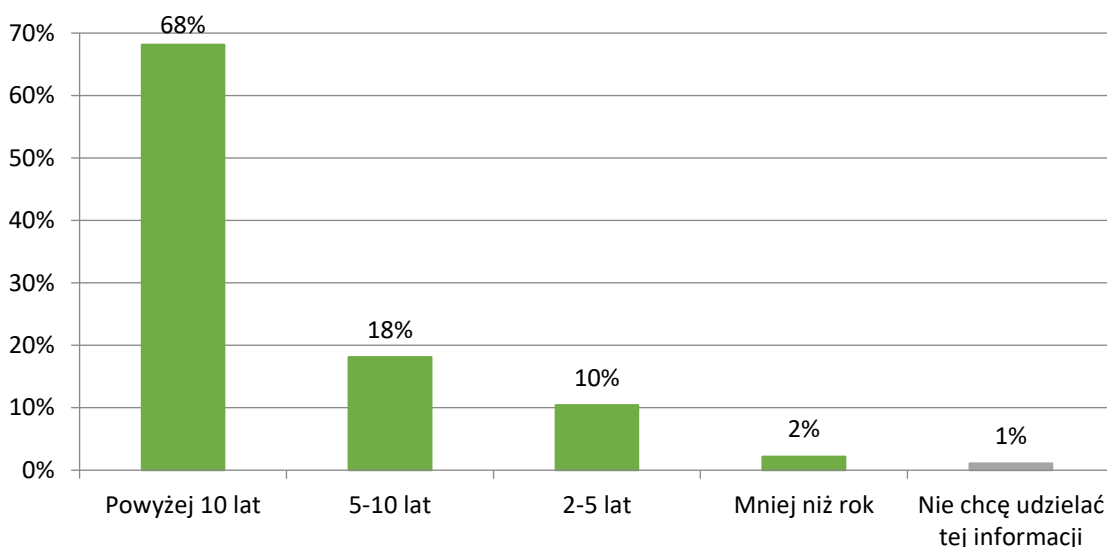
96% ankietowanych było mieszkańcami gmin należących do Powiatu Poznańskiego (ryc. 9.). Pozostali to mieszkańcy Poznania oraz osoby, które nie chciały podać miejsca swojego zamieszkania. Najwięcej respondentów zadeklarowało jako miejsce zamieszkania gminę Swarzędz (25%). Relatywnie dużą aktywnością (udział w badaniu na poziomie 10%) wykazali się również mieszkańcy gmin: Pobiedziska, Kórnik, Dopiewo i Murowana Goślina. Respondenci ww. 5 gmin stanowili ponad 60% wszystkich ankietowanych. Z kolei najmniej liczna grupa respondentów pochodziła z gmin: Buk, Kostrzyn, Stęszew, Komorniki i Mosina (reprezentowali niespełna po 2% ogółu ankietowanych).



Ryc. 9. Miejsce zamieszkania respondentów według gmin

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

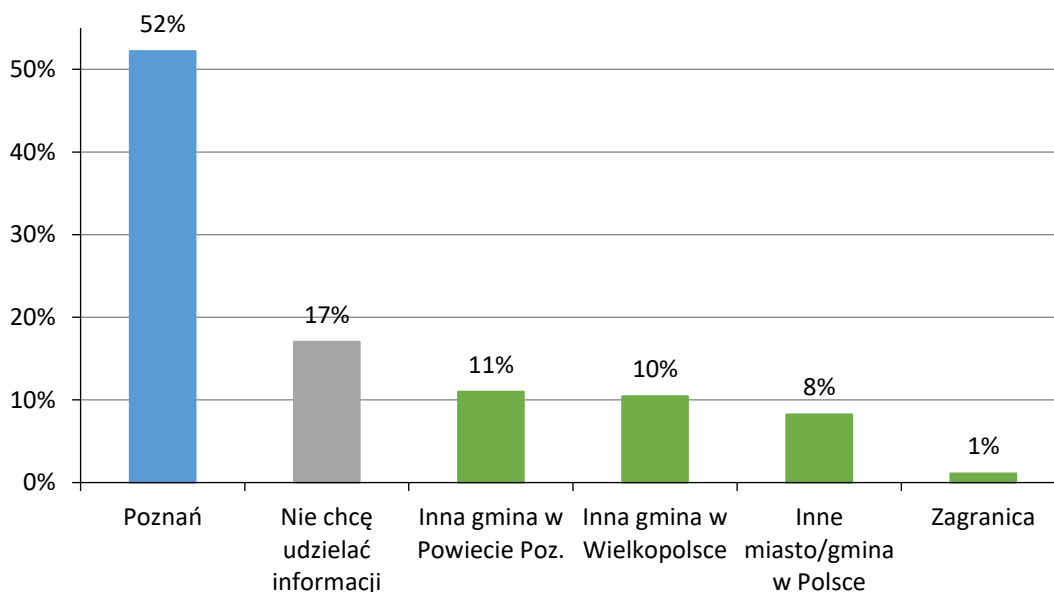
Znajomość i ocena spraw lokalnych w dużej mierze związana jest z długością okresu zamieszkania w danej gminie. Zdecydowana większość (ok. 70%) respondentów mieszka w swojej miejscowości ponad 10 lat, a dalsze 20% od 5 do 10 lat. Stanowią zatem grupę stabilną terytorialnie, której opinie na tematy funkcjonowania gminy i Powiatu wynikają z ich wieloletniego doświadczenia (ryc. 10.).



Ryc. 10. Struktura respondentów według okresu zamieszkiwania w gminie

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

Ponad połowa respondentów poprzednio mieszkała w Poznaniu (ryc. 11.). Potwierdza to typowy dla procesów suburbanizacyjnych kierunek migracji z miasta centralnego na obszary wiejskie położone wokół miasta. Udział pozostałych miejsc pochodzenia respondentów jest podobny i wynosi około 10%.



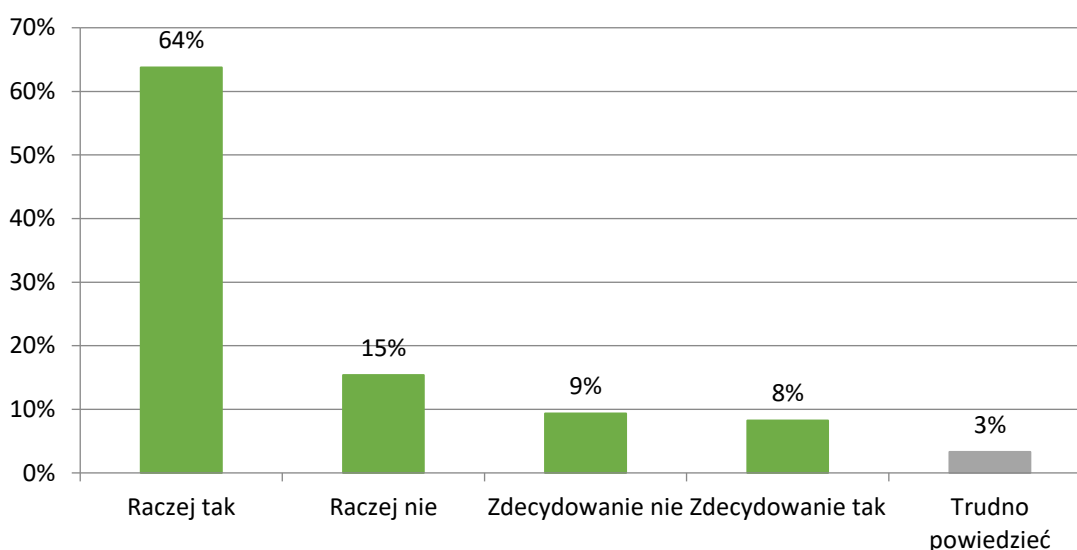
Ryc. 11. Udział respondentów według poprzedniego miejsca zamieszkania

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

Ocena jakości życia przez respondentów

Jednym z kluczowych aspektów rozwoju jednostek samorządu terytorialnego jest podnoszenie jakości życia mieszkańców. Znacząca część ankiety poświęcona była ocenie przez respondentów jakości ich życia, między innymi w kontekście dostępności do usług i walorów miejsca zamieszkania. W ankiecie poruszono także kwestię wpływu pandemii COVID-19 na warunki życia mieszkańców Powiatu.

Uczestnicy badania zapytani o ich zadowolenie z jakości swojego życia jako mieszkańców Powiatu Poznańskiego w zdecydowanej większości wypowiadali się pozytywnie (ryc. 12.).



Ryc. 12. Struktura odpowiedzi na pytanie "Czy jest Pan/i zadowolony/a z jakości swojego życia w Powiecie Poznańskim?"

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

Blisko 65% ankietowanych odpowiedziało, że jest raczej zadowolona z jakości życia, a 8% - że jest zdecydowanie zadowolona. Daje to relatywnie wysoki wskaźnik 73% respondentów zadowolonych z jakości życia. Jest on zbliżony do rezultatów badań ankietowych z 2016 r. i 2020 r. Wówczas respondenci także w zdecydowanej większości (78% i 80%) pozytywnie ocenili warunki życia w powiecie poznańskim. Niecałe 25% respondentów wypowiedziało się negatywnie, przy czym 9% ankietowanych określiło swoje niezadowolenie z warunków życia jako zdecydowane a 15% jako raczej niezadawalające.

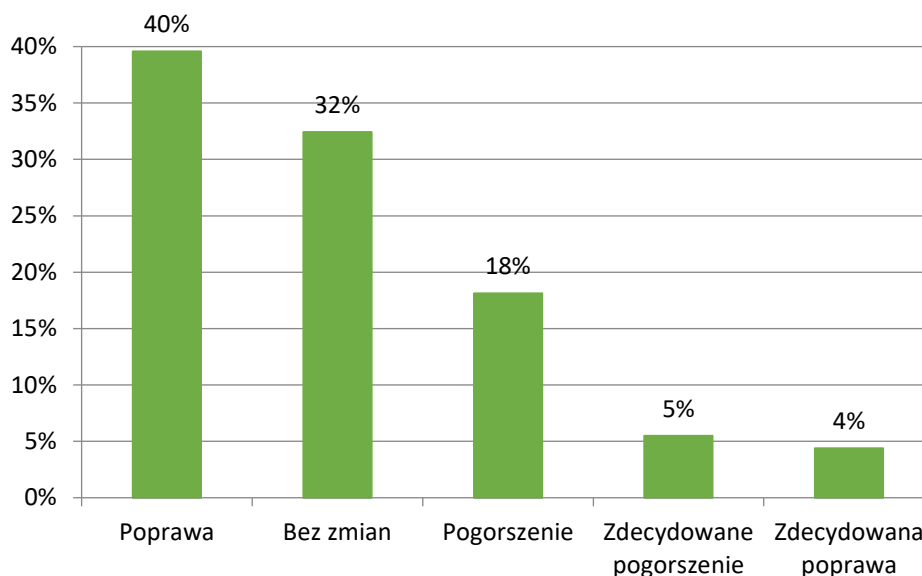
W uzasadnieniu pozytywnych ocen jakości życia respondenci wskazywali głównie dobrą dostępność do usług (edukacyjnych, zdrowotnych, handlowych), w tym także tych, które oferowane są na terenie Poznania. Podkreślano dobrze funkcjonującą komunikację publiczną umożliwiającą sprawny dojazd w granicach Powiatu i do Poznania. Wskazywano na korzyści wynikające z zamieszkania pod miastem (bliskość terenów zieleni, dużo możliwości do wypoczynku, wiele atrakcji także dla dzieci, w tym place zabaw, czysta okolica), przy jednoczesnej pełnej możliwości korzystania z jego udogodnień. Przykładem może być

wypowiedź jednego z respondentów: „Niedaleko Poznania - dużego miasta, a jednocześnie blisko natury”. Wiele spośród przekazanych opinii wskazywało na sukcesywny rozwój Powiatu – w kontekście m.in. infrastruktury drogowej oraz społecznej. Taką historyczną perspektywę oceny rozwoju reprezentuje jedna z wypowiedzi „Żyję tu 65 lat. Teraz jest nieporównywalnie lepiej i łatwiej żyć niż w latach mojej młodości. Dostępność sklepów, instytucji kultury, cały czas coś się dzieje”. Podkreślaną zaletą było również dobre skomunikowanie Powiatu w skali krajowej i regionalnej, poprzez dostęp do autostrady i dróg ekspresowych. Wśród ocen pozytywnych dominujący udział miały odpowiedzi „raczej tak”. Uzasadniając takie opinie respondenci obok pozytywnych aspektów, wskazywali także na różnego rodzaju niedogodności związane z transportem zbiorowym i/lub osobowym. Pojawiały się zatem wypowiedzi, które wskazywały na niezadowolenie ze stanu dróg, korków, smogu i hałasu, braku miejsc parkingowych, zarówno w gminie, jak i (a nawet przede wszystkim) w samym Poznaniu.

Oceny negatywne związane są przede wszystkim z problemami dojazdów (zatłoczone w godzinach dojazdów do pracy autobusy i kolej metropolitalna, za mała ich częstotliwość w weekendy) i korków na drogach oraz z niedorozwojem infrastruktury technicznej. Kilkanaście wskazań dotyczyło braku kanalizacji, dróg, ścieżek rowerowych, słabej oferty rozrywkowej.

Ocenie jakości życia towarzyszyło także pytanie o jej zmianę – poprawę lub pogorszenie (ryc. 13.). 44% respondentów wskazała, że jakość ich życia uległa poprawie w ostatnich pięciu latach. Wiązało się to z takimi aspektami, jak poprawa warunków mieszkaniowych (wyprowadzka z Poznania) a po zakończeniu budowy domu i spraw związanych z przeprowadzką wreszcie spokojniejsze życie, poprawa jakości komunikacji publicznej oraz infrastruktury drogowej („Powstają nowe ścieżki rowerowe, remontowane są drogi, odnawiane są zabytki, dobre zaplecze w szkołach ponadpodstawowych”). Wśród wypowiedzi pojawiały się także głosy związane z poprawą jakości powietrza („mniejszy smog zwłaszcza zimą”).

Z kolei 23% respondentów zadeklarowała pogorszenie jakości życia. Wynikało to najczęściej z nienadążania rozwoju infrastruktury (głównie dróg) wobec potrzeb transportowych oraz dynamicznie wzrastającej liczby mieszkańców. Stąd zwracano uwagę na kongestię na drogach, zanieczyszczenie powietrza, a nawet tłok i kolejki w dyskontach („za dużo ludzi wszędzie, hałas”, „wzmożony ruch na drogach, brak wody, utrudnienia w dostawach prądu – mocy”). Respondenci wskazywali także na odczuwalny wzrost cen – w tym także związanych z utrzymaniem gospodarstwa domowego w zakresie m.in. odbioru odpadów. Pojawiły się pojedyncze wypowiedzi wiążące pogorszenie jakości życia z indywidualnymi zdarzeniami (śmierć członka rodziny, utrata pracy, samotne rodzicielstwo). 32% ankietowanych nie doświadczyło zauważalnych zmian w odniesieniu do swoich warunków życia w ostatnich latach.

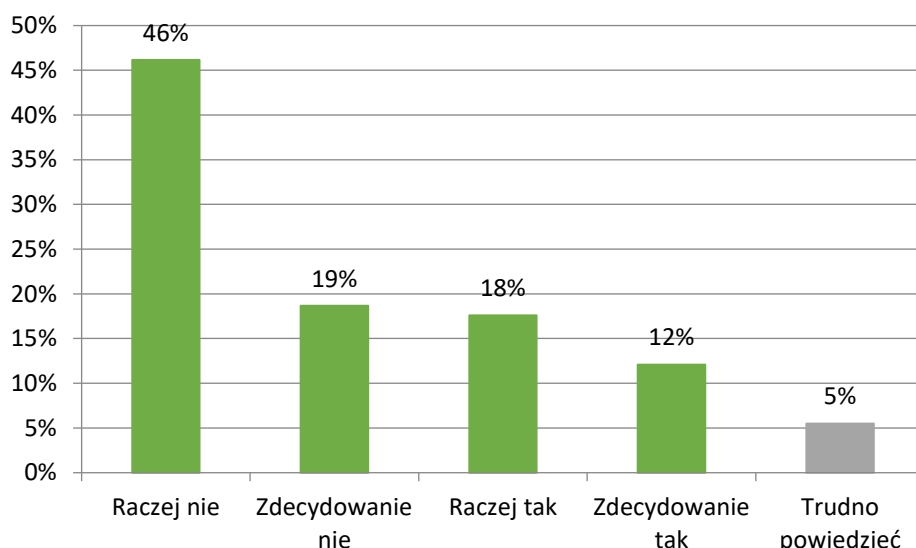


Ryc. 13. Struktura odpowiedzi na pytanie "Czy w okresie ostatnich 5 lat zauważył/a Pan/i poprawę lub pogorszenie jakości swojego życia?"

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

Ze względu na okres ewaluacji realizacji Strategii obejmujący lata pandemii COVID-19 zapytano ankietowanych o jej wpływ na jakość ich życia (ryc. 14.). Po około 3-letnim okresie od zakończenia pandemii (2020-2023) prawie połowa respondentów uznaje, że raczej nie miała ona istotnego wpływu na ich życie, a dalsze 20% uznaje, że zdecydowanie nie miała wpływu. Co ciekawe, w badaniach prowadzonych w 2020r. (już w trakcie pierwszego okresu pandemii) 60% ankietowanych doświadczyło pogorszenia jakości życia z powodu pandemii. Wskazywali oni na różnorodne obostrzenia i zmiany, jakie nastąpiły w odniesieniu do całego społeczeństwa (jak np. ograniczony kontakt z innymi ludźmi i dostęp do usług czy reorganizacja pracy zawodowej) a także indywidualne (utrata zatrudnienia lub możliwości prowadzenia działalności gospodarczej). Obecnie respondenci wskazują, że w okresie pandemii te ograniczenia znacząco wpływały na pogorszenie jakości życia, ale były one relatywnie krótkotrwałe. W perspektywie długofalowej nie są w stanie określić znaczącego jej wpływu, z uwagi na brak zmian w swoim życiu po zakończeniu pandemii. Jednocześnie pojawiły się wypowiedzi, wskazujące że zaszły zmiany, które lata przedpandemiczne można uznać za bardzo dobre („Dobrze to już było”). Jak pisze jedna z osób „Mam wrażenie, że od pandemii ciągle borykamy się z różnymi trudnościami. To był początek wszystkiego złego”. Wśród wskazań respondentów dotyczących negatywnego wpływu pandemii na warunki życia znalazły się: pogorszenie stanu zdrowia najbliższych osób, depresje, izolacja, zerwanie kontaktów społecznych i towarzyskich, w końcu obniżenie poczucia bezpieczeństwa i stabilności („Zauważyłem, że po pandemii Covid-19, nastroje społeczne uległy zmianie, ludzie stali się mniej otwarci, więcej osób zaczęło spędzać więcej czasu samotnie w domu, częściej dochodzi do różnych chorób psychicznych, jak na przykład depresja.”). Równie często wymieniane są negatywne skutki pandemii o charakterze ekonomicznym. Wskazuje się tu podwyżki cen towarów, usług, mediów, paliw, inflację, drogie kredyty, co w przypadku przedsiębiorców oznaczało konieczność zwolnień, brak płynności finansowych („Przed

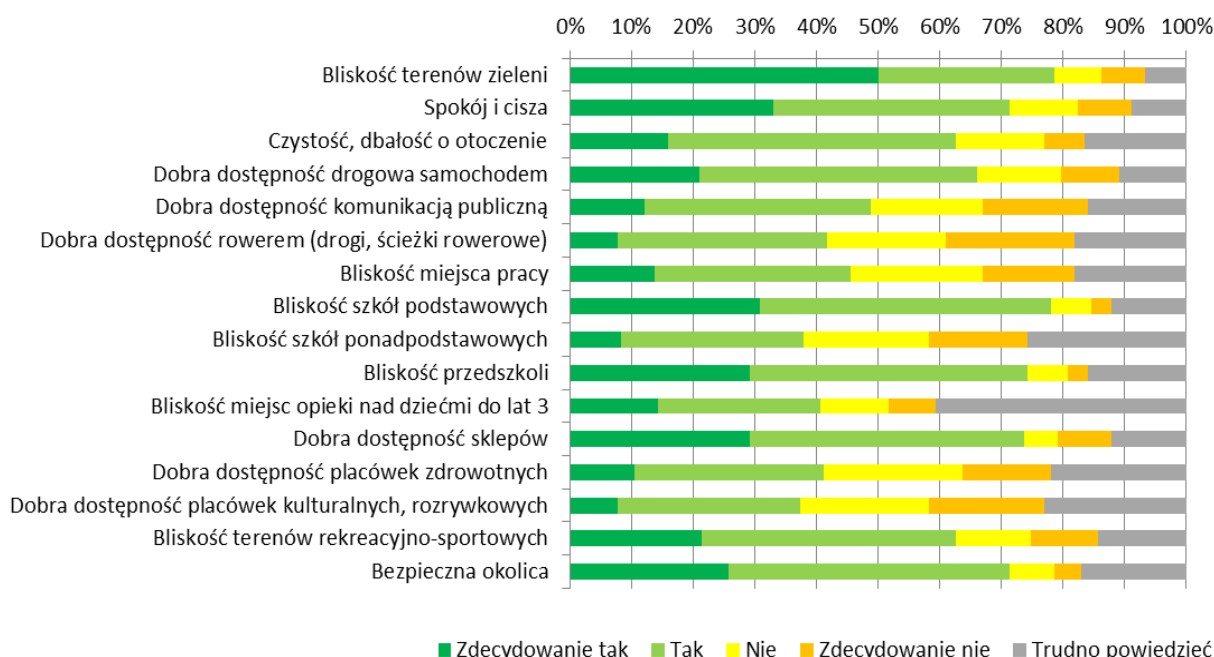
pandemią byliśmy w stanie z moim mężem coś odłożyć, teraz jest raczej to niemożliwe”). Respondenci zwracają uwagę na obniżenie poziomu inwestycji (ich spowolnienie lub zaniechanie) w gminach Powiatu i opóźnienie rozwoju gospodarczego. Pojedyncze wypowiedzi odnoszą się do pozytywnych skutków pandemii (np. przejście na system zdalnej pracy i brak konieczności codziennych uciążliwych dojazdów). Sądząc jednak po dominujących odpowiedziach (65%) o braku wpływu pandemii na pogorszenie jakości życia, mieszkańców Powiatu można określić jako społeczność o dużej odporności na kryzys (ryc. 14.).



Ryc. 14. Struktura odpowiedzi na pytanie "Czy pandemia COVID-19 wpłynęła na pogorszenie Pana/i jakości życia?"

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

Ważnym elementem ankiety była ocena przez mieszkańców swojego otoczenia, w tym dostępności do podstawowych usług i walorów środowiska zamieszkania. Bliskość terenów zieleni, szkół podstawowych, przedszkoli oraz sklepów to najczęściej wskazywane walory miejsc zamieszkania respondentów. Cechy te wskazywane były przez około 80% ankietowanych. W drugiej kolejności, dla znacznej liczby respondentów (ok. 70%) - odczuwalne było bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania, dobra dostępność drogowa samochodem oraz spokój i cisza. Ponad połowa respondentów doceniała w swoim miejscu zamieszkania bliskość terenów rekreacyjnych i sportowych, dobrą dostępność komunikacji publicznej oraz czystość i dbałość o otoczenie. Mniej niż połowa ankietowanych wskazywała na dobrą dostępność placówek kulturalnych i zdrowotnych, bliskość miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, bliskość miejsc pracy i dobrą dostępność rowerem. Najgorzej oceniona została dostępność szkół ponadpodstawowych, do których zdecydowana większość uczniów z Powiatu Poznańskiego dojeżdża do Poznania.

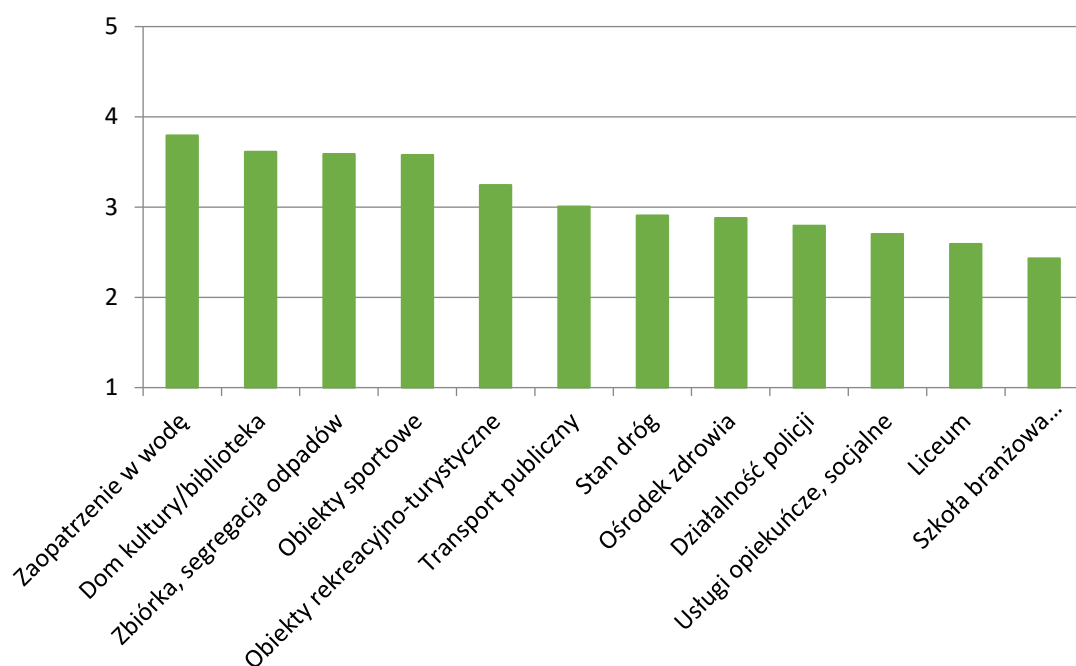


Ryc. 15. Struktura odpowiedzi na pytanie "Czy o Pana/i miejscu zamieszkania można powiedzieć, iż charakteryzuje się następującymi cechami?"

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

Uczestnicy badania ankietowego zostali poproszeni o ocenę jakości świadczonych usług oraz infrastruktury w swoim miejscu zamieszkania. Ocen udzielano w skali od 1 do 5, gdzie wyższa wartość liczbową odzwierciedlała wyższą ocenę. Na podstawie analizy uzyskanych odpowiedzi określono kolejność usług - od najlepiej do najgorzej ocenianych (średnia ważona ocen – ryc. 16.). Podobnie jak w przypadku badań ankietowych w 2021 r. najwyżej ocenione zostało zaopatrzenie w wodę (pomimo pojedynczych wypowiedzi, wskazujących na coraz częstsze problemy braków wody). Dobrze oceniane jest także dostępność i działalność placówek kulturalnych i sportowych.

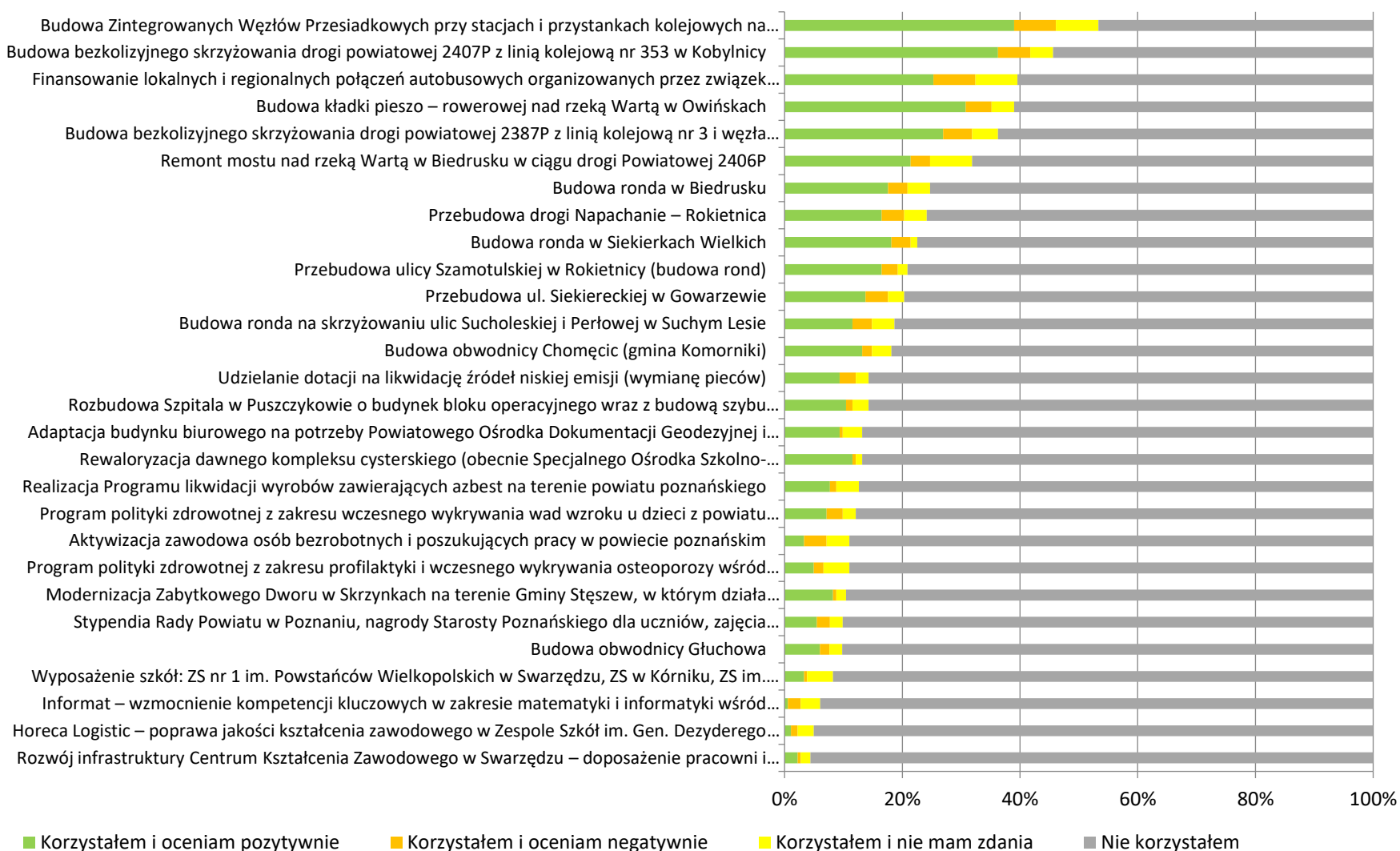
Spośród zadań leżących w kompetencji Powiatu, na uwagę zasługuje wciąż (podobnie jak w 2021r.) relatywnie niska ocena dostępności szkół ponadpodstawowych. W większości (szczególnie licea ogólnokształcące) są one skoncentrowane w Poznaniu.



Ryc. 16. Ocena dostępności infrastruktury oraz jakości świadczonych usług (średnia w skali 1-5)
Źródło: Wyniki badań ankietowych.

Inwestycje, projekty i wydarzenia realizowane przez Powiat

Elementem społecznej ewaluacji realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego była także ocena realizacji konkretnych projektów oraz wydarzeń organizowanych przez Starostwo Powiatowe i podległe mu jednostki, bądź przy jego wsparciu finansowym lub organizacyjnym, w latach 2020-2024. Do najbardziej rozpoznawalnych projektów, a jednocześnie pozytywnie ocenionych przez największą liczbę osób należało wspieranie budowy i funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (m.in. poprzez inwestycje w węzły przesiadkowe) oraz budowa połączeń drogowych. Wysokie oceny otrzymały: budowa bezkolizyjnego skrzyżowania drogi powiatowej 2387P z linią kolejową nr 3 w Kobylnicy a także organizacja i wspieranie rozwoju międzygminnego transportu autobusowego (ryc. 17.). Prawie 40% respondentów korzysta i ocenia pozytywnie projekty drogowe: budowa kładki pieszko-rowerowej w Owińskach i remont mostu w Biedrusku, bezkolizyjne skrzyżowanie drogi powiatowej z linią kolejową, budowa ronda w Biedrusku, przebudowa drogi Napachanie – Rokietnica. Pozostałe projekty w większości choć oceniane pozytywnie, to nie są użytkowane przez respondentów. Do projektów, które były najrzadziej oceniane (przez ok. 10% respondentów i mniej) należały te, związane z rozwojem i doposażeniem infrastruktury szkół m.in. w Swarzędzu, Bolechowie, Kórniku, Mosinie, Puszczykowie.

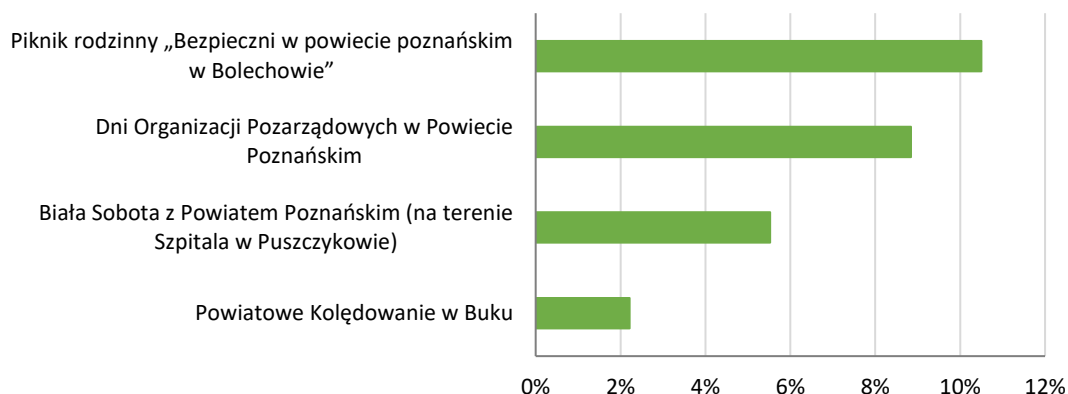


Ryc. 17. Ocena projektów realizowanych przez Powiat Poznański

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

Część respondentów skorzystała z możliwości przekazania uwag i propozycji dotyczących realizowanych projektów. Najczęściej odnoszono się do funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (podobnie jak w badaniach w 2020r.) – wskazywano w tym kontekście przede wszystkim na (dodać należy nie będące zadaniem powiatowym) niewystarczającą liczbę połączeń oraz potrzebę zwiększenia taboru (co wiąże się m.in. z potrzebą funkcjonowania podwójnych składów pociągów w godzinach szczytu), a także budowę nowych parkingów *park and ride*, lub zwiększenie liczby miejsc parkingowych w węzłach przesiadkowych. Równie często komentowane były projekty drogowe. Jak pisze jeden z respondentów „Wszystkie projekty poprawiające poruszanie się po powiecie, w szczególności mosty, kładki, wiadukty, obwodnice itp. oceniam bardzo wysoko, podobnie jak inwestycje w transport publiczny”. Pojawiły się również uwagi krytyczne nie tyle do projektów, ale samego ich wykonania lub zbyt małej skali tych inwestycji. Podobnie jak w badaniach w 2021r. wspominano także o słabej rozpoznawalności projektów prozdrowotnych.

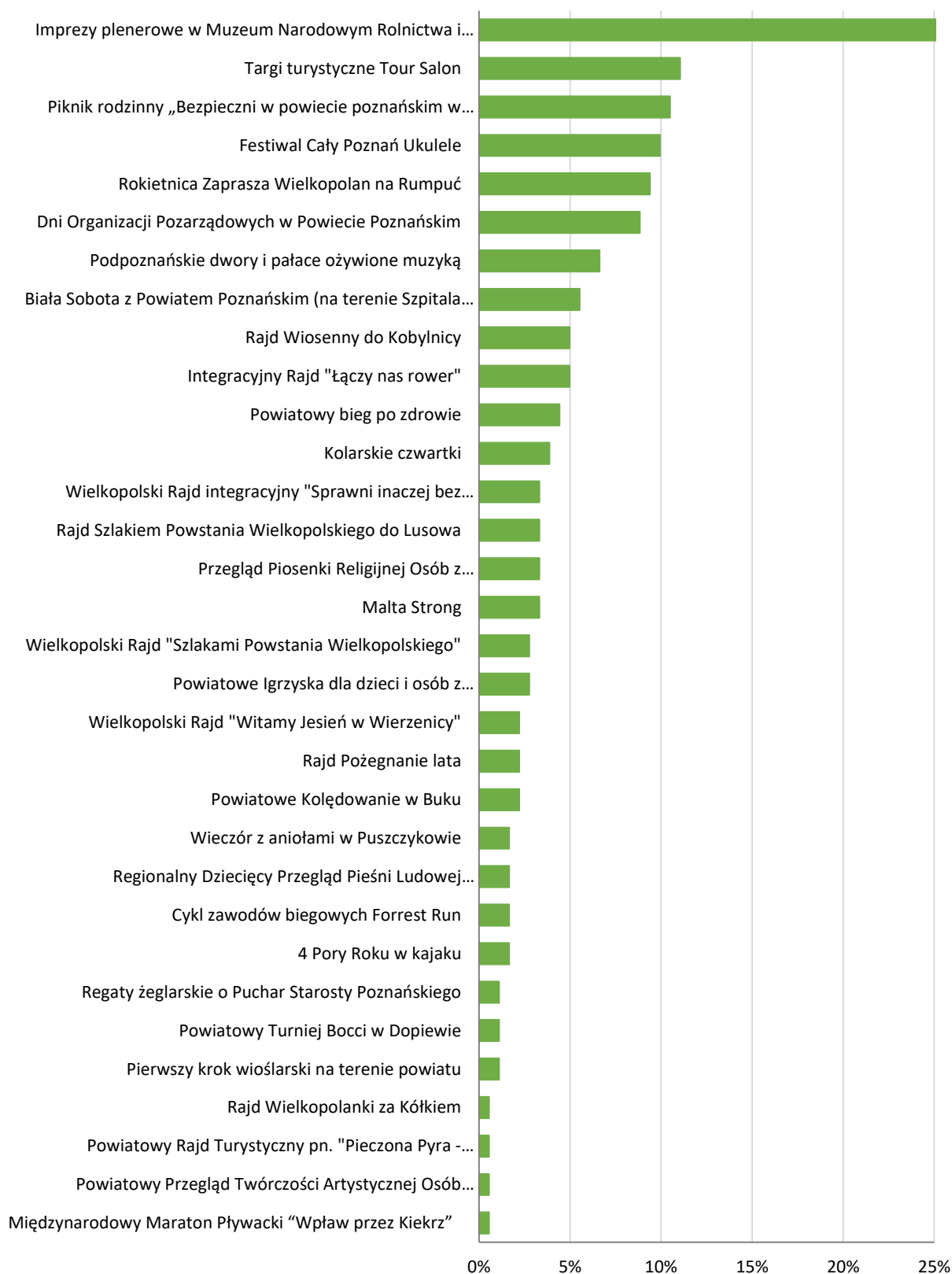
W kolejnej części ankiety respondenci poproszeni zostali o wskazanie swojego uczestnictwa w wydarzeniach organizowanych przez Powiat Poznański bądź realizowanych przy jego wsparciu. W pierwszej grupie najczęściej wskazywano Piknik rodzinny „Bezpieczni w powiecie poznańskim” w Bolechowie. (ryc. 18.). Uczestniczyło w nich ponad 10% ankietowanych. Pozostałe wydarzenia były mniej licznie odwiedzane przez ankietowanych (od 4 do 16 osób).



Ryc. 18. Udział respondentów uczestniczących w wydarzeniach organizowanych przez Powiat Poznański

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

Z kolei wśród wydarzeń, których organizacja wspierana była przez Powiat najczęściej wskazywano imprezy plenerowe w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie (ryc. 19.). Uczestniczyło w nich 25% ankietowanych. W drugiej kolejności popularnością wśród respondentów cieszyły się imprezy: Targi Turystyczne Tour Salon, Festiwal Cały Poznań Ukulele i rakietycki „Rumpuć” na równi z piknikiem „Bezpieczni...” w Bolechowie oraz Dniami Organizacji Pozarządowych Powiatu Poznańskiego. W pozostałych wydarzeniach uczestniczyły na ogół pojedyncze osoby (4 i mniej).

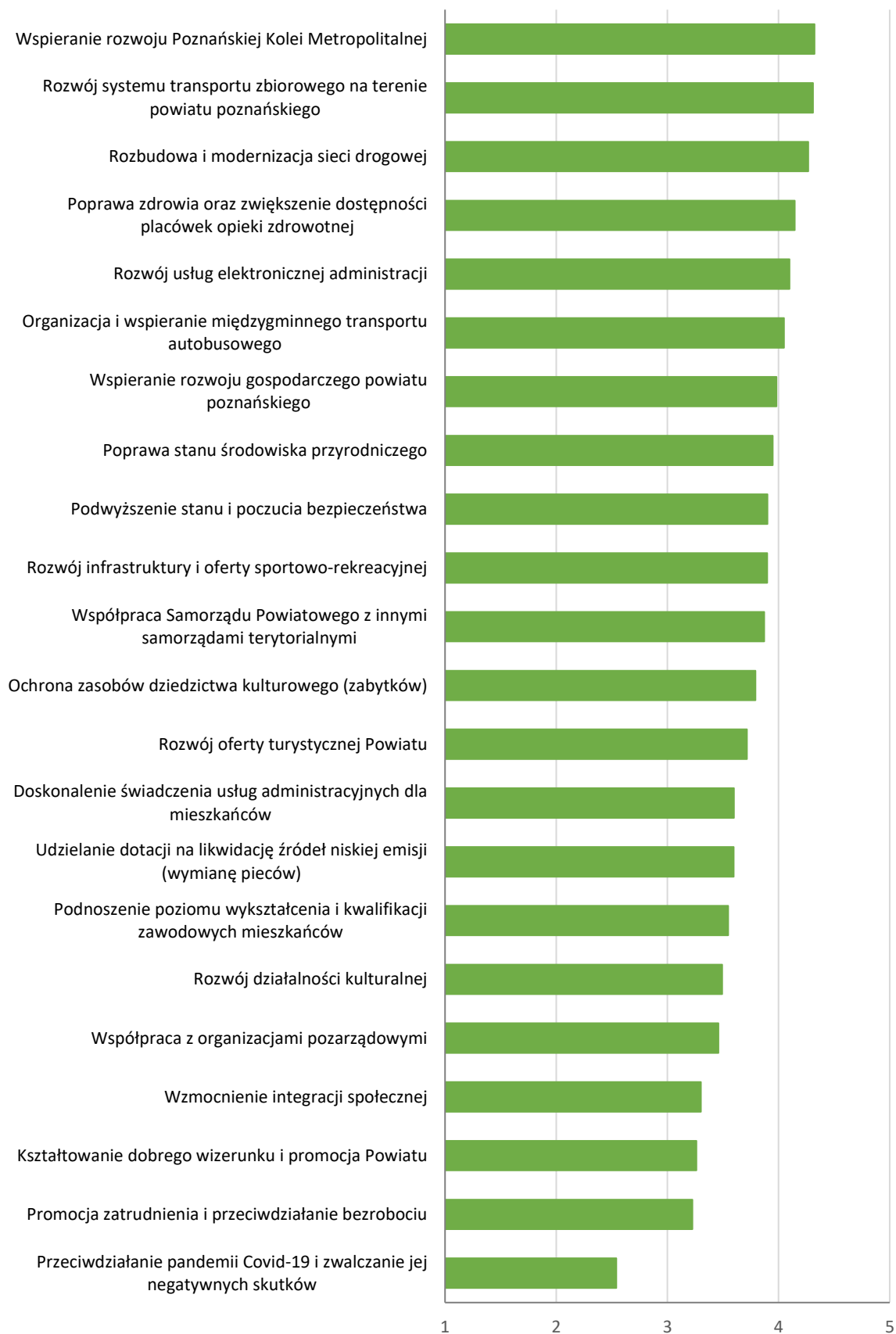


Ryc. 19. Uczestnictwo w wydarzeniach organizowanych lub wspieranych przez Powiat Poznański

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

Kierunki i priorytety rozwoju Powiatu Poznańskiego

Misja określona w Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. zorientowana jest na rozwój potencjału społecznego i gospodarczego Powiatu dla dobra jego mieszkańców, przy równoczesnej dbałości o środowisko przyrodnicze w myśl zasad zrównoważonego rozwoju. Respondenci poproszeni zostali o ocenę potrzeby realizacji priorytetowych - wynikających ze Strategii - działań Powiatu (ryc. 20.). Średnie wartości uzyskanych ocen w skali od 1 (mało ważne) do 5 (bardzo ważne) wskazują, że najwyższej oceniane przez respondentów są działania odnoszące się do rozwoju transportu (kolei metropolitalnej, systemu transportu publicznego, w tym autobusowego oraz budowy i remontów dróg). Wysoką ocenę wystawiono również działaniom na rzecz poprawy zdrowia i zwiększania dostępności do usług zdrowotnych oraz rozwijanie usług elektronicznej administracji. Podobne wyniki uzyskano w badaniach ankietowych w 2020r., co oznacza, że rozwój komunikacji publicznej, infrastruktury drogowej, opieka zdrowotna i e-administracja są doceniane przez mieszkańców i mają wciąż priorytet inwestycyjny. Ważna jest również działalność skierowana na rozwój gospodarczy Powiatu, poprawę stanu środowiska przyrodniczego a także poczucie bezpieczeństwa i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Najniżej w zakresie potrzeby realizacji uznawane były działania o charakterze miękkim – związane z kształtowaniem wizerunku Powiatu, integracją społeczną, a także przeciwdziałaniem bezrobociu (Powiat ma od wielu lat jeden z najniższych wskaźników bezrobocia w kraju). Należy zauważyć, że najmniej ważne i zasadne według respondentów są działania na rzecz przeciwdziałania pandemii i zwalczania jej negatywnych skutków (średnia 2,5) podczas gdy w 2020r. te działania były uważane za jedne z ważniejszych i oceniane na poziomie 3,9.



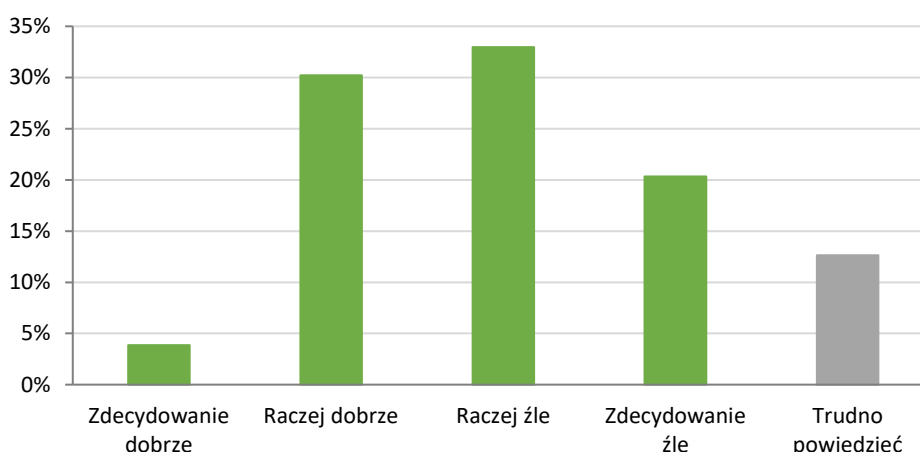
Ryc. 20. Ocena (średnia w skali od 1 do 5) priorytetowych działań Powiatu Poznańskiego

Źródło: Wyniki badań ankietowych

Część respondentów skorzystała także z możliwości przekazania propozycji i postulatów spoza wyżej przedstawionego katalogu działań Powiatu. Wskazywano na potrzebę wsparcia budowy północnej i wschodniej obwodnicy Poznania, budowy spójnej sieci ścieżek rowerowych i spacerowych, rozbudowy parkingów w węzłach przesiadkowych, poprawę stanu i bezpieczeństwa na drogach, likwidację zatorów drogowych. Obok infrastruktury drogowej konieczne jest działanie na rzecz rozbudowy infrastruktury technicznej (szczególnie sieci światłowodowej, ale także wodociągowej i kanalizacyjnej oraz energetycznej). Ważna jest według respondentów kwestia zalesiania i „zwiększenie uwagi na nieregulowany nadmierny rozrost miejscowości”. Jeden z respondentów podaje pakiet ważnych kwestii wymagających rozwiązania – „Zalesienie, budowa ekranów akustycznych, lekarze rodzinni i specjaliści na NFZ, zajęcia dla dzieci w szkołach podstawowych z przedsiębiorczości, arytmetyki mentalnej oraz programy STEAM. Inwestycje w *small nuclear reactor* - dążenie do niezależności energetycznej”. Większość ankietowanych uważa, że nie ma potrzeby podejmowania nowych działań przez Powiat. Jedna z respondentek uważa nawet, że „wręcz przeciwnie, zmniejszyłabym dywersyfikację działań, a zwiększyła środki na konkretne dziedziny, w myśl zasady - *less is more*”.

Źródła informacji o działaniach Powiatu

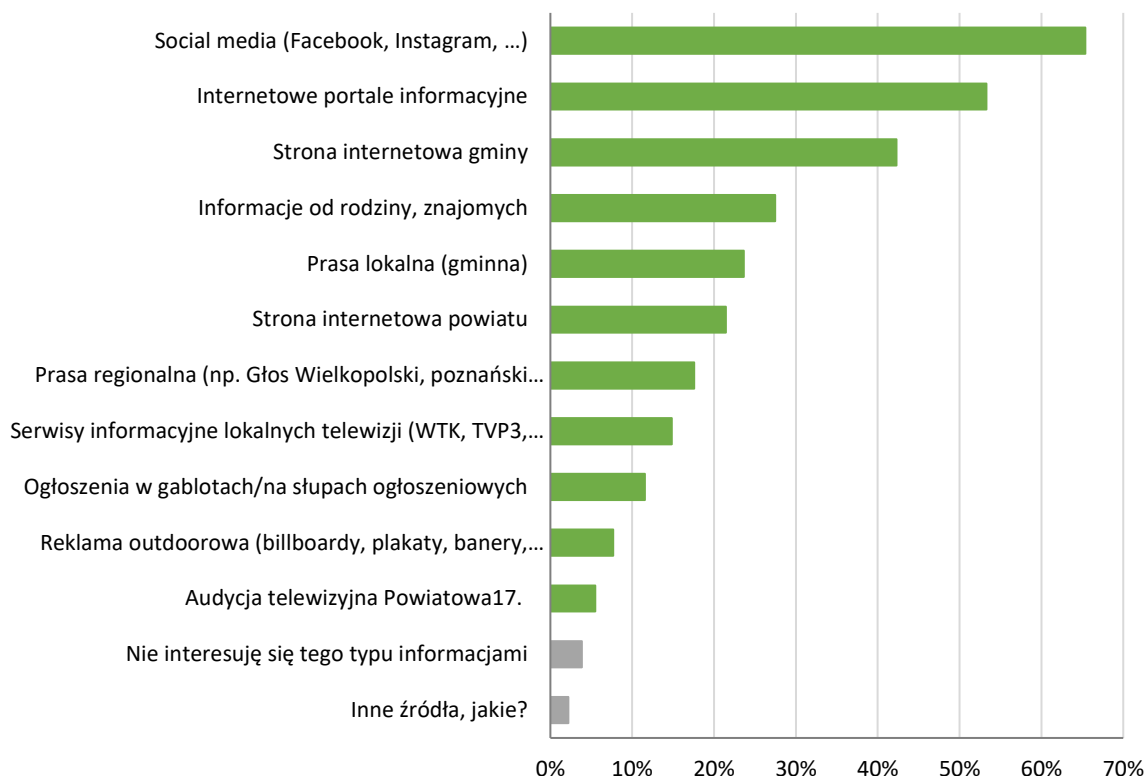
Jednym z obszarów działania Starostwa Powiatowego w Poznaniu jest promocja działań realizowanych na rzecz jego mieszkańców. Ponad połowa ankietowanych czuje się niedostatecznie informowana o działaniach Powiatu Poznańskiego (ryc. 21.). Grupa 33% respondentów wypowiedziała się przeciwnie – jako raczej dobrze bądź zdecydowanie dobrze poinformowana. Ponad 12% uczestników badania ankietowanego nie była w stanie udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Ponieważ wyniki uzyskane w 2020r. pokazały sytuację odwrotną, można stwierdzić, że promocja Powiatu wciąż wymaga aktywnych działań.



Ryc. 21. Struktura odpowiedzi na pytanie "Jak dobrze czuje się Pan/i poinformowany o działaniach Powiatu Poznańskiego?"

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

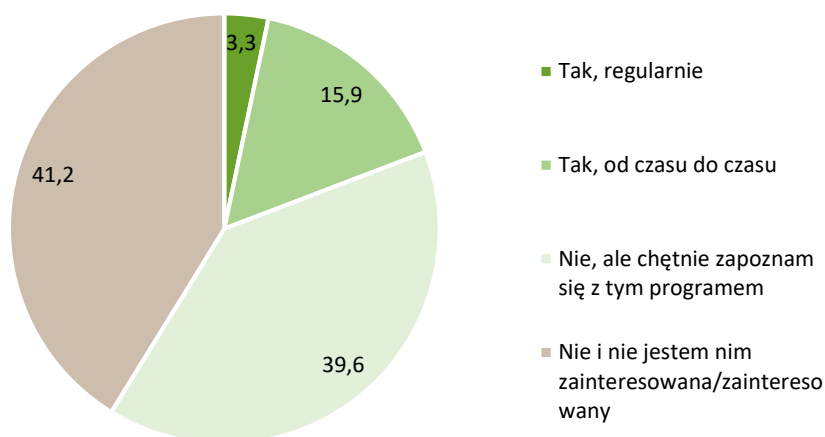
Najczęstszym źródłem informacji o działaniach na terenie Powiatu Poznańskiego były *social media*. Informacje za jej pośrednictwem czerpała większość ankietowanych (ryc. 22.). Blisko połowa respondentów po wiadomości na temat działań Powiatu sięgała do internetowych portali informacyjnych lub strony internetowej gminy. Co 4 osoba informacje takie miała od rodziny lub znajomych. Kanały takie, jak: prasa lokalna, prasa regionalna oraz strona internetowa Powiatu, były źródłem informacji dla około 20% ankietowanych. Programy telewizyjne, w tym Powiatowa17. oraz informacje w przestrzeni publicznej lub na tablicach ogłoszeń były wskazywane przez mniejszą liczbę osób (poniżej 10%).



Ryc. 22. Źródła informacja o działalności Powiatu Poznańskiego

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

Program „Powiatowa17” na temat aktualności z Powiatu Poznańskiego emitowany jest na antenach regionalnych telewizji, na stronie www.powiat.poznan.pl, na profilu Powiatu Poznańskiego na Facebooku oraz kanale YouTube. Regularnie oglądało go tylko 3% respondentów. Około 16% wskazało, że ogląda go od czasu do czasu, a 40%, że do tej pory nie oglądało, ale jest nim zainteresowana. Ponad 40% ankietowanych nie była zainteresowana tym programem (ryc. 23.). W porównaniu do deklaracji respondentów w 2020 r. widoczne jest malejące zainteresowanie przekazem telewizyjnym.



Ryc. 23. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy ogląda Pan/i program „Powiatowa17.” na temat aktualności z powiatu poznańskiego?”

Źródło: Wyniki badań ankietowych.

Dodatkowe opinie na temat działań Powiatu

Na koniec ankiety zadano respondentom pytanie „Czy chciałby Pan/i przekazać jakieś dodatkowe informacje, opinie na temat działań Powiatu Poznańskiego w ostatnich 5 latach i w przyszłości?”. Uzyskano kilkadziesiąt otwartych wypowiedzi, które zawierały w większości pozytywne opinie działań Powiatu oraz takie, które wskazywały na dziedziny wymagające poprawy. „W mojej opinii nasz Powiat rozwija się bez zarzutów, widać realizowane przez niego inwestycje (np. budowa ścieżek rowerowych i dróg), poprawę jakości życia i ogólny rozwój”. Inny mieszkaniec pisze - „W ostatnich latach widać pozytywne zmiany i rozwój Powiatu – szczególnie w zakresie infrastruktury i promocji regionu. Na przyszłość warto zadbać o dalsze wsparcie transportu publicznego, rozwój zielonych przestrzeni oraz działania wspierające młodzież i seniorów. Ważna jest też otwartość na głos mieszkańców i dalsze inwestowanie w jakość życia lokalnych społeczności”. Pojawił się głos mówiący o konieczności „przetasowania” działań Powiatu - „Najpierw drogi, potem biznes i deweloperka”. W podobnym duchu była kolejna wypowiedź – „Ogólnie oceniam Powiat dobrze ale przez brak dobrych rozwiązań komunikacyjnych nie korzystam z większości imprez”. Waga infrastruktury drogowej i rozwiązań komunikacyjnych jest dla mieszkańców kwestią najważniejszą, stąd większość wypowiedzi dotyczy konieczności ich poprawy. „Słaby rezultat prac w celu realizacji północnej obwodnicy Poznania”, „Odkorkować Poznań i dojazd do miasta”, „Rozbudowa dróg rowerowych i chodników dla pieszych pomiędzy miejscowościami Powiatu”, „Trzeba przyspieszyć z działaniami drogowymi”, „Wykorzystanie wolnych środków na modernizację dróg powiatowych na terenie gminy Swarzędz”, „Więcej inwestycji drogowych w gminie Pobiedziska”. Mieszkańcy wskazują także na pewne braki i zaniedbania także w sferze społecznej, np. „Więcej powiatowych konkursów dla młodzieży. Fotograficzne, artystyczne czy ścisłe. Ciężko tutaj o cokolwiek”. „Większe nastawienie na poprawę komfortu życia

mieszkańców - tereny zielone, miejsca turystyczno-rekreacyjne, infrastruktura sportowa i kulturalna dostępna dla wszystkich, zamiast rozprzedawać rejony pod deweloperkę, która zabetonowuje tereny zieleni”. „Powiat marginalizuje niektóre gminy i nie realizuje na ich terenie nowych przedsięwzięć. Nie chce przejmować dróg i włączać ich w sieć dróg powiatowych, nie chce realizować nowych działań w zakresie otwierania szkół ponadpodstawowych”.

O integracyjnej roli Powiatu wypowiada się respondent – „Powiat moim zdaniem powinien spajać gminy, dawać im motor do rozwoju w ramach swoich i gminnych zadań. Powinna być komunikacja pomiędzy samorządami. Wiadomo pieniądze są ograniczone, ale otwarta dyskusja to moc”. Głos innego respondenta to „Większa współpraca z gminami. Np. dotacje na wymianę źródeł ciepła powinny być połączone”.

Podsumowanie wyników badań społecznych

Jak już wspomniano we wstępie, badania opinii mieszkańców Powiatu nie miały charakteru reprezentatywnego, stąd nie mogą w pełni oddawać badanej rzeczywistości oraz struktury populacji Powiatu. Wynikało to z przyjętej metodologii badań internetowych. Tym niemniej frekwencja okazała się zadowalająca, nieco wyższa niż w poprzednich badaniach z 2020 r. Na korzyść uzyskanych wyników przemawia zróżnicowanie terytorialne respondentów, reprezentujących 16 gmin Powiatu (za wyjątkiem Puszczykowa) oraz różne grupy wiekowe, z wyraźną nadwyżką respondentów w wieku wczesnoprodukcyjnym, co wynika skądinąd ze struktury wieku mieszkańców terenów podmiejskich. Respondenci odpowiedzieli na zdecydowaną większość pytań, także otwartych, zawierających własne opinie, postulaty itp., co świadczy o ich zainteresowaniu sprawami lokalnym i chęci dyskusowania o nich. Generalne wnioski z badań ankietowych są następujące:

- Indywidualne warunki życia oceniane są w większości dobrze i bardzo dobrze, nie zauważa się natomiast wzrostu zadowolenia z życia w ostatnich 5 latach, co może wynikać także z odmienności prób respondentów w kolejnych badaniach, jak i generalnie sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.
- Powyższa ocena warunków i jakości życia może świadczyć także o dużej odporności (rezyliencji) społeczności zamieszkujących Powiat na wydarzenia nadzwyczajne (skutki pandemii, wojny w Ukrainie). O ile pandemia była kluczowym zagrożeniem w badaniach przed 5 laty, o tyle z perspektywy czasu nie stała się kluczowym czynnikiem w kwestii zmian warunków życia większości respondentów.
- Ocena dostępności infrastruktury i jakości usług publicznych w Powiecie, wskazuje, że podstawowe potrzeby mieszkańców są zaspokojone (sporadyczna krytyka dotyczy infrastruktury technicznej). Na czoło wysuwa się jednak (jak i w latach poprzednich) konieczność rozbudowy systemu transportowego, zarówno dróg, jaki i poprawy funkcjonowania komunikacji publicznej.
- Liczba ludności Powiatu Poznańskiego z roku na rok systematycznie rośnie, co jest efektem silnych procesów suburbanizacyjnych. Główne czynniki wpływające na ten wzrost to bliskość Poznania, atrakcyjne warunki mieszkaniowe, rozwój infrastruktury oraz

stosunkowo przystępne ceny nieruchomości w porównaniu do dużego miasta. Rodzi to obawy mieszkańców o zbyt duże zagęszczenie, co już widoczne jest w trudnościach w poruszaniu się po Powiecie, dostępie do szkół, innych usług a nawet obiektów handlowych.

- Efektem suburbanizacji jest nienadążanie za rozwojem demograficznym przede wszystkim rozwoju usług społecznych o charakterze ponadlokalnym. Stąd krytyka mieszkańców dotyczy np. dostępności głównie do placówek szkolnictwa ponadpodstawowego, w większości nadal skoncentrowanego w Poznaniu.
- Coraz liczniejsze głosy mieszkańców dotyczą konieczności działań w zakresie bezpieczeństwa publicznego, zdrowotności oraz dostępu do placówek kultury, terenów zielonych i obiektów sportowo-rekreacyjnych. Mieszkańcy, którzy tak licznie przeprowadzają się z Poznania do gmin Powiatu, oczekują realizacji swoich większości potrzeb, także dostępu do usług wyższego rzędu w miejscu zamieszkania. Realizacja usług tylko w Poznaniu wiąże się z kosztownymi i czasochłonnymi dojazdami, stąd tak silna presja na rozwój transportu indywidualnego i publicznego.
- Nie zawsze respondenci rozróżniają realizację zadań powiatowych od gminnych, tym niemniej ocena faktycznych projektów i działań Powiatu (lub ich wsparcia) spotyka się generalnie z pozytywnym odzewem a nawet oczekiwaniami jeszcze większego zaangażowania w sprawy lokalne (w szczególności w zakresie rozwoju transportu).
- Rozpoznawalność działań Powiatu Poznańskiego wciąż nie jest wśród mieszkańców duża, co wynika z jednej strony z poczucia w pierwszym rzędzie lokalności gminnej oraz silnej od lat promocji każdej z gmin Powiatu, a z drugiej ze wspomnianego nierozróżniania zadań gminy i Powiatu. Oznacza to być może potrzebę zwiększenia promocji Powiatu i jego działań w obliczu dynamicznie zmieniających się kanałów informacyjnych (np. spadku oglądalności programów TV).

VI Strategia w świetle dokumentów szczebla europejskiego, krajowego i regionalnego

Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. jest elementem systemu programowania strategicznego i przestrzennego na różnych poziomach zarządzania. Jej treść, w chwili powstania uwzględniała ustalenia dokumentów strategicznych wyższego rzędu, w tym zapisy dokumentów wspólnotowych oraz strategii krajowych i regionalnych.

Aktualne obowiązujące dokumenty programowe, w podziale na szczeble zarządzania, przedstawiają się następująco:

1. STRATEGIE I DOKUMENTY UE (RAMY DLA CAŁEJ EUROPY)

- Strategia Europa 2020 (obecnie wygaszona, zastąpiona nowymi priorytetami) – rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu.
- Europejski Zielony Ład – polityka klimatyczna, transformacja energetyczna, gospodarka obiegu zamkniętego.
- Agenda Terytorialna UE 2030 – wskazuje kierunki dla rozwoju przestrzennego i zrównoważonego rozwoju terytorialnego, akcentując znaczenia m.in. zintegrowanego rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych, takich jak aglomeracja poznańska.
- Polityka Spójności UE (2021–2027) – główny instrument finansowania rozwoju regionalnego, określany w Umowie Partnerstwa każdego kraju.

2. STRATEGIE KRAJOWE DLA POLSKI

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) – do 2020 z perspektywą do 2030 (główna strategia rozwoju kraju).
- Polska Polityka Energetyczna do 2040 r. (PEP2040) – kluczowa dla gmin i powiatów w kontekście transformacji energetycznej.
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 – podstawowy dokument dotyczący polityki regionalnej w Polsce.

3. STRATEGIE REGIONALNE DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 (Strategia Wielkopolska 2030) – 2020 – najważniejszy dokument rozwojowy w regionie, spójny z krajowymi i unijnymi celami. Wyznacza kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Zawiera diagnozę sytuacji, cele strategiczne, priorytety, wskazówki dla działań gmin i powiatów.
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z planem obszaru funkcjonalnego Poznania („Wielkopolska 2020+”) – 2019 – określający politykę przestrzenną regionu: model rozwoju przestrzennego, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zasady dla obszarów funkcjonalnych. Dla aglomeracji poznańskiej przewiduje szczegóły dotyczące MOB (Metropolitalnego Obszaru Funkcjonalnego).
- Regionalny Program Operacyjny (obecnie w oparciu o Fundusze Europejskie dla Województw 2021–2027).

Polityka spójności Unii Europejskiej jest najważniejszą płaszczyzną, obok dokumentów krajowych, do której odnoszą się zapisy strategii regionalnych i lokalnych. Wynika to z faktu, iż jest to podstawowy instrument wyrównywania różnic rozwojowych i uruchamiania potencjałów wewnętrznych, także na poziomie lokalnym. W polityce spójności po 2020 r. wskazuje się, że powinna ona koncentrować się na innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej (cel polityki spójności UE: „Europa bardziej inteligenta”), promocji czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem (cel: „niskoemisyjna Europa bardziej przyjazna dla środowiska”), zwiększeniu mobilności i doskonaleniu regionalnych połączeń teleinformatycznych (cel: „Europa lepiej połączona”), wdrażaniu europejskiego filaru praw socjalnych (cel: „Europa o silniejszym wymiarze społecznym”) oraz wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich i wiejskich w ramach inicjatyw lokalnych (cel: „Europa bliżej obywateli”). UE wprowadza do polityki rozwoju nowe podmioty - miejskie obszary funkcjonalne (MOF). Ich wyodrębnienie wynika z jednej strony z potrzeby integracji zarządzania w tych obszarach, a z drugiej terytorializacji interwencji, która eliminuje negatywne skutki istnienia granic administracyjnych i przekłada się na większą efektywność działań w MOF. Ugruntowanie roli miast i ich obszarów funkcjonalnych, takich jak Powiat Poznański w polityce regionalnej UE wiąże się potrzebą zwiększenia efektywności zarządzania, szczególnie w obszarach metropolitalnych, takich jak aglomeracja poznańska. Na obszarze tym samorządy, w tym Powiat, skupione w Stowarzyszeniu Metropolia Poznań od 2015 r. wdrażają wspólną strategię rozwoju wykorzystując wsparcie finansowe unijnego programu **Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)**. Według UE obszary metropolitalne powinny być spójnie zarządzane, aby ich potencjał wpływał na podnoszenie konkurencyjności krajów i regionów. Takie podejście terytorialne jest realizowane najpełniej poprzez zarządzanie wielopoziomowe (*multi-level governance*) oraz partnerstwo międzysamorządowe (*inter-municipal cooperation*), które w polityce terytorialnej UE będzie stawiane jako jeden z warunków korzystania z instrumentów wspólnotowego wsparcia.

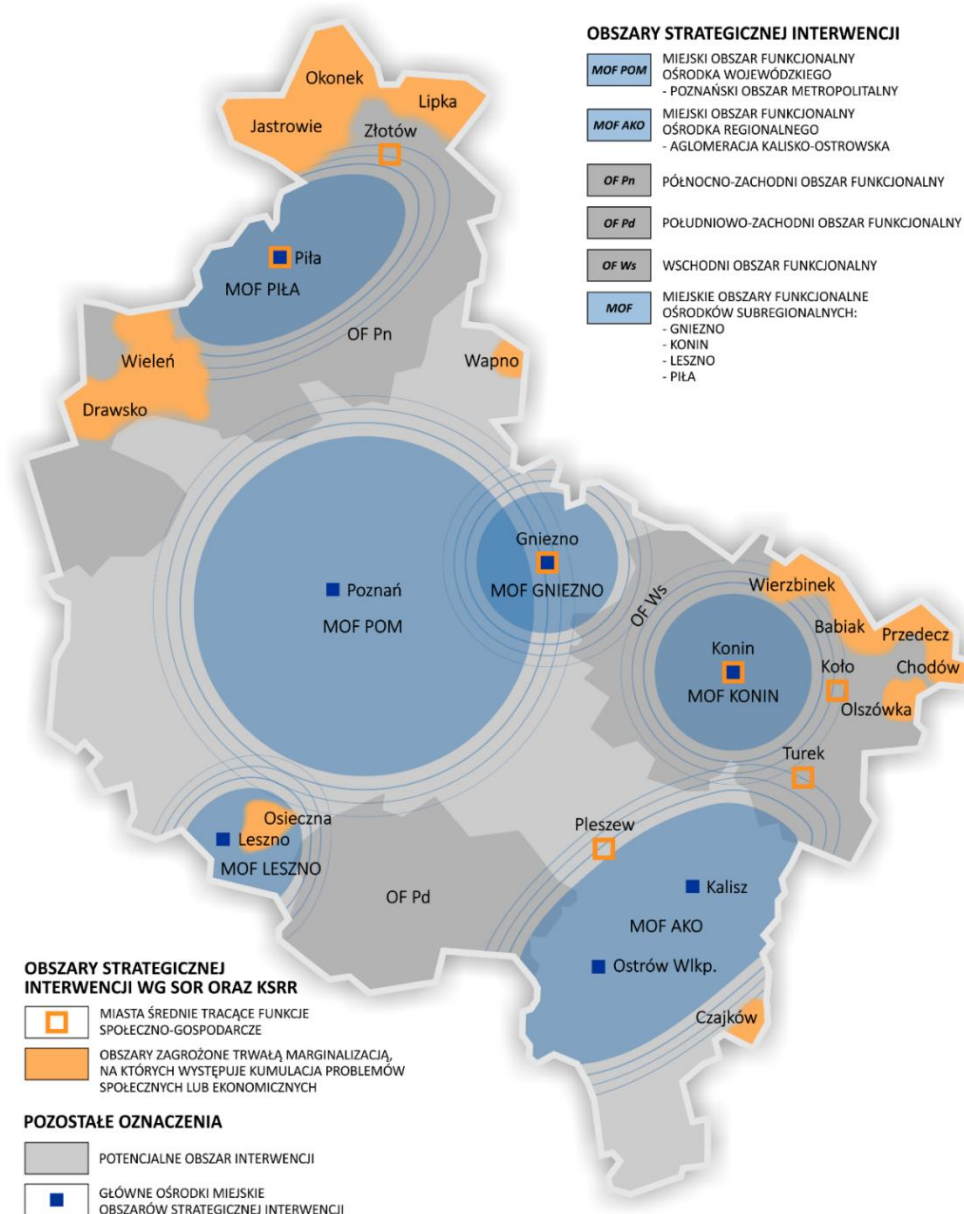
Podstawowym dokumentem rozwoju kraju jest **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. Jest ona kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Uwypukla cele społecznie wrażliwe, zaznacza efektywny i konkurencyjny rozwój gospodarczy, niemożliwy do osiągnięcia bez równoważenia go polityką solidarnościową, podkreśla rozwój zrównoważony i zapewniający spójność terytorialną. Zapisy te rozszerza **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)**, wskazując cele polityki regionalnej, które powinny zostać podjęte zarówno przez rząd jak i samorząd terytorialny. Są to: podnoszenie jakości kapitału ludzkiego i społecznego, rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności, a także kompetencji niezbędnych do prowadzenia efektywnej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym. KSRR koncentruje działania na wyrównywaniu poziomu życia i szans rozwojowych mieszkańców w szczególności gmin położonych na obszarach wiejskich

zagrożonych trwałą marginalizacją tracących mieszkańców i funkcje gospodarcze (do których Powiat Poznański się nie zalicza).

Strategia Powiatu Poznańskiego uwzględnia podstawowe cele rozwojowe województwa wielkopolskiego, zapisane w **Strategii Wielkopolska 2030**, tj.:

- Wzrost gospodarczy, w tym utrzymanie stabilności rynku pracy i poziomu zatrudnienia,
- Rozwój społeczny, w tym przeciwdziałanie marginalizacji słabszych grup społecznych,
- Rozwój infrastruktury i poprawa stanu środowiska,
- Wzrost skuteczności i sprawności zarządzania regionem.

W ramach realizacji polityki regionalnej Strategia Wielkopolska 2030 wskazuje **Obszary Strategicznej Interwencji (OSI)**, określone także w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+. Są one, zgodnie ze strategiami krajowymi, podstawą terytorialnego ukierunkowania interwencji publicznej. Powiat Poznański został zaliczony do **OSI Poznański Obszar Metropolitalny (POM)**, uznanego w strategii regionalnej za obszar o najintensywniejszej sile oddziaływania Poznania na otoczenie, w którym występują silne powiązania funkcjonalno-przestrzenne (ryc. 24.).



Ryc. 24. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce (o zasięgu indykatywnym)

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2030.

Cele realizowane przez samorząd województwa na obszarze OSI **Poznański Obszar Metropolitalny**, szczególnie ważne dla rozwoju Powiatu Poznańskiego to m.in.

- podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej jako jednego z elementów kształtujących aktywność gospodarczą,
- zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw w szczególności MŚP, przedsiębiorstw sektora TIK, m.in. przez doradztwo, działania sieciujące i kooperację,
- rozwój społeczeństwa informacyjnego,
- ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego, wyrównywanie dostępu do dóbr i usług kultury,
- rozwój turystyki przez wykorzystanie lokalnego potencjału kulturowego i przyrodniczego,

- upowszechnienie programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców POM,
- poprawa dostępności komunikacyjnej przez rozwój infrastruktury transportowej, utworzenie efektywnego systemu komunikacyjnego, w tym rozbudowa Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (m.in. w układzie pierścieniowym),
- rozbudowa i integracja transportu zbiorowego w oparciu o partnerstwa międzygminne, powiatowo-gminne o charakterze pozamiejskim i innymi poziomami samorządu terytorialnego w obszarze metropolitalnym oraz zmniejszenie jego emisyjności,
- przeciwdziałanie fragmentacji środowiska przyrodniczego, ochrona krajobrazu i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony bioróżnorodności,
- rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz obszarów o wysokich wartościach historycznych i kulturowych,
- koordynowanie polityk przestrzennych samorządów lokalnych POM oraz wsparcie rozwoju nowoczesnych usług, w tym e-usług.

Wymienione w Strategii Wielkopolska 2030 zasady i obszary interwencji stanowią podstawę pozwalającą powiązać cele rozwojowe Powiatu z obszarami polityki regionalnej województwa. Analiza spójności ze Strategią Wielkopolska 2030 wykazała jego silne powiązania z politykami publicznymi i celami rozwojowymi poziomu regionalnego, co zwiększa szanse współfinansowania planowanych działań z różnych źródeł, w tym z budżetu Unii Europejskiej.

4. STRATEGIE PONADLOKALNE

Dokumenty wypracowane przez samorządy aglomeracji poznańskiej takie jak: Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej - Metropolia Poznań 2020 oraz Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania 2014-2020, straciły aktualność w 2020 r. Zostały one zastąpione przez:

▪ Strategia ZIT (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne) dla MOF Poznania 2021-2027

Przyjęta przez Radę Metropolii 25 maja 2024 r. i pozytywnie zaopiniowana przez Instytucję Zarządzającą FEW 2021-2027 (Zarząd Województwa Wielkopolskiego) oraz przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Zakłada projekty niekonkurencyjne, krytyczne dla całego obszaru metropolitalnego takie cele jak m.in.: rozbudowa i unowocześnienie systemu PEKA (bilet/ komunikacja), adaptacja do zmian klimatycznych: ochrona zasobów wodnych, infrastruktura zielono-niebieska, zrównoważona mobilność miejska, „Centrum Dialogu” – wsparcie dla uczniów, rodziców, nauczycieli, poprawa dostępu do usług społecznych, w tym pomoc rodzinie i pieczy zastępczej. W ramach perspektywy unijnej 2021-2027 na cele dofinansowania realizacji projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Metropolii Poznań przeznaczono kwotę 118,6 mln EUR, w tym 104,3 mln EUR w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz 14,2 mln EUR ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS+). Istotą ZIT w perspektywie finansowej 2021-2027 jest realizacja projektów zintegrowanych przyczyniających się do rozwiązywania

wspólnych problemów i skoordynowanego zaspokajania potrzeb obszaru objętego ZIT. Stowarzyszenie Metropolia Poznań realizuje aktualnie kilka projektów ZIT o charakterze zintegrowanym pełniąc rolę Beneficjenta lub Partnera. Przedsięwzięcia te dotyczą takich dziedzin, jak: mobilność miejska, adaptacja do zmian klimatu, zintegrowane zarządzania metropolitalne.

▪ **Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Metropolii Poznań 2035.**

Strategia ponadlokalna ma za zadanie identyfikację kluczowych wyzwań dla samorządów należących do Metropolii Poznań, wskazanie wspólnych celów, działań i narzędzi do roku 2035. Strategia stanowi ramy współdziałania między gminami metropolitalnymi i gminami sąsiadującymi, ułatwiając koordynację strategiczną ponad podziałami administracyjnymi. Strategia opiera się na pięciu filarach strategicznych:

- **Filar 1. Środowisko** – wysokiej jakości, chronione przed zagrożeniami poprzez adaptację do zmian klimatu oraz wzmacnianie różnorodności biologicznej, a także rozbudowę infrastruktury komunalnej ograniczającej antropopresję.
- **Filar 2. Mobilność** – skupiona w większym stopniu na korzystaniu z nisko- lub zeroemisyjnych form transportu publicznego lub rowerowego, a w mniejszym na wykorzystaniu samochodów, ze zmodernizowaną infrastrukturą tworzącą spójny system metropolitalny, zintegrowany z systemem krajowym i międzynarodowym.
- **Filar 3. Gospodarka** – ze zintegrowaną, metropolitalną ofertą inwestycyjną, budowaniem efektu skali w zakupach usług, a także konkurencyjną w skali kraju ofertą turystyczną.
- **Filar 4. Kapitał ludzki i społeczny** – kreatywne i otwarte społeczeństwo wzmacniane wysokiej jakości edukacją, profesjonalną ochroną zdrowia i pomocą społeczną oraz atrakcyjną ofertą kulturalną i sportowo-rekreacyjną.
- **Filar 5. Zarządzanie** – zmierzające do profesjonalizacji (w tym cyfryzacji znacznej części usług publicznych) i dalszej integracji między samorządowej, ukierunkowanej na powstanie wspólnej, metropolitalnej organizacji terytorialnej.

Podsumowując, **Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r.**, wyznaczyła pięć celów strategicznych, w dalszym ciągu spójnych z politykami krajowymi i regionalnymi. Są to:

1. **Ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego Powiatu,**
2. **Poprawa zdrowotności, zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego i socjalnego oraz wzrost integracji społecznej mieszkańców Powiatu,**
3. **Rozwój edukacji, rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu i całej aglomeracji poznańskiej),**
4. **Rozwój zrównoważonego i zintegrowanego transportu na terenie Powiatu,**
5. **Rozwój przyjaznej administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku Powiatu.**

Istotne dla Starostwa Powiatowego w Poznaniu są programy wspierające rozwój gmin na terenie Powiatu, w tym przede wszystkim: rozwój przedsiębiorczości, rozwój dróg

lokalnych, organizację transportu międzygminnego, poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego, dostępu do edukacji ponadpodstawowej i szpitalnej opieki zdrowotnej, zapewnienie świadczeń i infrastruktury usług opiekuńczych oraz inicjatywy prozdrowotne, kulturalne, sportowe wraz z ich promocją i realizacją w gminach Powiatu. W obliczu istnienia i narastania międzygminnych problemów społecznych, środowiskowych, transportowych i infrastrukturalnych władze Powiatu Poznańskiego w celu operacyjnym **Rozwój współpracy samorządowej w aglomeracji poznańskiej** włączają się w realizację współpracy gminno-powiatowej w miejskim obszarze funkcjonalnym Poznania.

Wskazane wyżej kluczowe cele polityk wspólnotowych, krajowych, regionalnych i lokalnych uwzględnia Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. **Spójność kierunków rozwoju Powiatu z celami polityk publicznych na wyższych szczeblach zarządzania nie tylko zwiększa szanse na finansowanie celów rozwojowych Powiatu, ale także przynosi dodatkowy efekt synergii wynikający z koordynacji tych polityk oraz korzyści ze współpracy z samorządami wielkopolski i aglomeracji poznańskiej o podobnych wizjach i celach rozwoju.** Strategia nakierowana na rozwój i rozwiązywanie problemów ważnych nie tylko w skali Powiatu, ale także regionalnej, krajowej i globalnej buduje klimat solidarności i odpowiedzialności za rozwój zrównoważony, wysoką jakość życia nie tylko obecnych, ale i przyszłych pokoleń mieszkańców Powiatu.

VII Syntetyczna ocena Strategii. Wnioski i rekomendacje.

Zadaniem ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. była ocena stopnia realizacji jej wdrażania w oparciu o metodologię Unii Europejskiej, czyli ocena interwencji publicznej pod kątem jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które ma spełniać. Zgodnie z wytycznymi i praktyką europejską zastosowano w badaniu pięć kryteriów ewaluacyjnych tzw. REEUS: trafność (*relevance*), skuteczność (*effectiveness*), wydajność (*efficiency*), użyteczności (*utility*) oraz trwałość (*sustainability*).

Realizacja określonych w ramach Strategii celów i zadań podlegała systematycznemu monitorowaniu przez Starostwo Powiatowe w Poznaniu. Monitoring ten był bieżącym badaniem procesu wdrażania działań strategicznych. Monitoring Strategii, przeprowadzony został w sposób wzorowy przez wyznaczoną jednostkę Starostwa Powiatowego w Poznaniu - Samodzielne Stanowisko ds. Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego – do której zadań należą między innymi: koordynowanie prac związanych z aktualizacjami i badaniami ewaluacyjnymi Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego, opracowywanie w cyklu rocznym, wraz z realizatorami działań, raportów z monitoringów Strategii, przygotowywanie materiałów promocyjnych informujących lokalną społeczność o postępach wdrażania Strategii.

Monitoring, wykorzystany w badaniu ewaluacyjnym za lata 2020-2024, obejmował pięć raportów:

1. Raport z monitoringu strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r., za rok 2020
2. Raport z monitoringu strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r., za rok 2021
3. Raport z monitoringu strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r., za rok 2022
4. Raport z monitoringu strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r., za rok 2023
5. Raport z monitoringu strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r., za rok 2024

Monitoring opierał się głównie na monitoringu rzeczowym (sprawozdanie z realizacji działań i opis ich rezultatów) oraz monitoringu statystycznym (śledzenie tendencji i zmian wskaźników oraz pozycji Powiatu Poznańskiego na tle regionu i Polski). Monitoring był oparty na statystykach GUS, danych Starostwa Powiatowego, jak też informacji pozyskiwanych od realizatorów i partnerów programów strategicznych. Monitoring przeprowadzono wykorzystując Karty realizacji działań strategicznych, zawierające takie elementy jak: opis działań, realizatorzy i partnerzy działań, źródła finansowania i nakłady finansowe, efekty/produkty realizacji działania, opis ew. barier, trudności w realizacji działania. Raporty z monitoringu Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego z lat 2020-2024 w sposób skrupulatny i wyczerpujący ewidencjonują wszystkie działania strategiczne i stanowią bardzo cenne źródło informacji o sytuacji w Powiecie, przydatne dla realizacji działań przez władze Powiatu, jak i poszczególne jednostki Starostwa Powiatowego. Warto zauważyć, że w raportach monitorujących realizację Strategii w latach 2020-2030 pojawiły się pozycje takie jak: realizacja dodatkowych działań w zw. z sytuacją epidemiczną - efekty, dodatkowe nakłady finansowe związane z sytuacją epidemiczną oraz wpływ pandemii COVID-19 na działanie, co umożliwiło diagnozowanie sytuacji w związku z pandemią.

Wykonana w oparciu o dane i informacje z monitoringu ewaluacja sprowadzała się do syntetycznej oceny wykonania sformułowanych w Strategii 5 celów strategicznych, 17 celów operacyjnych oraz 49 działań¹

Ważnym, choć rzadko wykonywanym elementem ewaluacji Strategii jest jego uspołecznienie. W tym celu w ramach badania ewaluacyjnego przeprowadzono ankietę wśród mieszkańców Powiatu. Ankieta pt. „Społeczna ewaluacja realizacji Strategii rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 roku”, miała postać elektroniczną. Wyniki ankiety, mimo niezbyt dużej liczby respondentów (181 osób), stanowiły cenny materiał pomocniczy w ocenie poszczególnych działań Starostwa Powiatowego realizowanych w latach 2020-2024 oraz przedstawieniu subiektywnych opinii mieszkańców na temat warunków życia w Powiecie Poznańskim oraz postulowanych dalszych działaniach.

Na podstawie przeprowadzonego badania ewaluacyjnego całościowa realizacja Strategii została oceniona zdecydowanie pozytywnie. Ewaluacja bierze pod uwagę również turbulentne uwarunkowania zewnętrzne, które w ostatnich pięciu latach miały wpływ na realizację Strategii (w tym przede wszystkim okres pandemii COVID-19 w latach 2020-2022). Powyższa ocena dotyczy głównie stopnia realizacji działań strategicznych, ale pośrednio świadczy także o jakości pracy jednostek realizujących Strategię.

Pandemia COVID-19 a realizacja zadań Powiatu

Pandemia COVID-19 nie tyle spowodowała konieczność ograniczenia bądź zaniechania na pewien czas realizacji niektórych zadań, przesunięcia środków finansowych, ale przede wszystkim zmodyfikowała sposób ich realizacji. Wynikało to z szeregu regulacji, które ograniczały między innymi swobodę przemieszczania się, funkcjonowania instytucji oświaty, ochrony zdrowia, opieki społecznej, bezpieczeństwa publicznego i wielu innych placówek sektora usługowego. Z tego powodu nastąpiło ograniczenie migracji ludności a szereg placówek publicznych i komercyjnych zostało zamkniętych bądź ograniczono ich zakres funkcjonowania. Należy dodać też zmienioną od 2020 r. sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego. Jak zauważa Kostyk-Siekierska (2021), 2020 r. był okresem znaczącego pogorszenia struktury dochodów jednostek samorządu terytorialnego: zmniejszenia roli dochodów własnych, zwłaszcza podatkowych i zwiększenia roli dochodów transferowych.

Od początku trwania pandemii COVID-19 w Polsce, funkcjonowanie administracji publicznej zostało w dużej mierze skoncentrowane na skutecznym przeciwdziałaniu rozprzestrzenianiu się pandemii oraz jej skutkom gospodarczym i społecznym, w tym staraniach o nie pogarszanie dostępności i funkcjonowania usług publicznych (szczególnie

¹ W pierwotnej wersji Strategii widniało zadanie 1.5. Program odbudowy populacji zwierzyny drobnej i redukcji drapieżników (lisów i jenotów) na terenie Powiatu Poznańskiego. Z względu na uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 1 sierpnia 2018 Powiat Poznański zrezygnował z udzielania dotacji celowych ze środków budżetu Powiatu na realizację działania. Celem działania była współpraca z nadleśnictwami i kołami łowieckimi w zakresie aktywnego sterowania populacjami zwierzyny tj. redukcji liczebności drapieżników, jakimi są lisy oraz jenoty, a także reintrodukcji kuropatwy, gatunku zagrożonego wyginięciem. Zadanie to nie podlega od 2019 r. monitoringowi oraz ewaluacji.

z zakresu ochrony zdrowia, edukacji, opieki społecznej i administracji). **W ewaluacji Strategii zwrócono uwagę na zmiany jakie zaszły w realizacji działań Powiatu wynikające z nadzwyczajnej sytuacji pandemicznej. Do najważniejszych należały:**

- konieczność modyfikacji wysokości wpływów do Budżetu Powiatu Poznańskiego z podatku dochodowego w związku ze zmniejszeniem realizacji dochodów z tego tytułu, z uwagi na obostrzenia utrudniające działalność gospodarczą, oraz mniejszy udział dochodów z podatku PIT,
- niespodziewane wydatki poniesione przez Powiat Poznański na przeciwdziałanie zagrożeniu wirusem SARS-CoV-2 wywołującym chorobę COVID19 (np. zakup maseczek, płynów do dezynfekcji, rękawic jednorazowych, przyłbic, kombinezonów, dozowników ozonowanie placówek), finansowane z rozdziału Zarządzanie kryzysowe (np. w 2020 r. ok. 1,8 mln zł). Dodatkowo niektóre placówki, np. szkoły, poradnie, ponosiły nakłady finansowe w ramach własnych budżetów,
- Ograniczenia w dostępności fizycznej urzędów, objęcie kwarantanną i izolacją domową części pracowników, co mogło powodować opóźnienia w realizacji zadania. Konieczność wprowadzenia zmian w funkcjonowaniu Starostwa i podległych mu placówek, w tym: procedury bezpieczeństwa i postępowania w przypadku podejrzenia zachorowania na COVID-19 oraz wprowadzenia pracy zdalnej czy rotacyjnej, aby ograniczyć możliwość rozprzestrzeniania się koronawirusa i ochronić pracowników oraz klientów przed zachorowaniem i jego skutkami,
- Z uwagi na specyficzne warunki epidemiologiczne nie było możliwe zrealizowanie tradycyjnych imprez masowych promujących zdrowie (Biała Sobota z Powiatem Poznańskim), a także programów szczepień profilaktycznych,
- Zdalne nauczanie, edukacja prowadzona on-line. Np. w 2020 roku młodzież przebywała w szkole tylko przez okres 3 miesięcy (6 miesięcy – nauka zdalna). Ze względu na sytuację sanitarno-epidemiologiczną, zarówno zajęcia fakultatywne, jak i pozalekcyjne odbywały się w formie zdalnej, poprzez pracę na odległość. Nauczyciele (korzystając z platformy Microsoft Office 365, z aplikacji Teams) realizowali materiał online,
- W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach pojawił się problem pełnej opieki nad uczniami, w tym m.in. zdrowego żywienia,
- Szkoły w 2020 r. skierowały swoje działania przede wszystkim na walkę z pandemią i przystosowanie do nauki w systemie zdalnym. Pracodawcy nie wykazywali chęci przyjmowania w czasie pandemii uczniów na praktyki zawodowe. W związku powyższym, szkoły nie rozszerzały oferty kształcenia o dodatkowe zawody.
- Nie zrealizowano większości wyjazdów zawodoznawczych do zakładów pracy oraz na uczelnie wyższe, a także spotkań z ciekawymi ludźmi. Nie odbyły się wewnętrzne targi edukacyjne w szkołach (np. w Zespole Szkół w Mosinie) oraz drzwi otwarte,
- Odwołanie wydarzeń o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, sportowym, w tym imprez plenerowych. Zmiana formy części realizacji zadań/spotkań/uroczystości na zdalną,

- Brak możliwości zorganizowania przedsięwzięć zdrowotnych z udziałem dużej liczby odbiorców. Ponadto ze względu na charakter przedsięwzięć (np. badania przesiewowe) brak możliwości realizacji zadań w formie on-line,
- Liczne zwroty kwot dofinansowujących działania organizacji pozarządowych i innych z tytułu niemożności zorganizowania wydarzeń (np. liczba zleconych zadań publicznych w obszarach: edukacja, kultura, turystyka, pomoc prawna, promocja), szczególnie w zakresie realizowanym przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia oraz Wydział Promocji i Aktywności Społecznej (np. w 2020 r. na 84 - 40 rezygnacji/zwrotów)
- Pandemia COVID-19 w sposób znaczący zmieniła zwyczajowe formy aktywizacji i integracji środowiska seniorów zamieszkujących w Domu Pomocy Społecznej w Lisówkach poprzez ograniczenie odwiedzin i wyjazdów poza DPS. W czasie pandemii odwołano większość zaplanowanych imprez okolicznościowych, koncertów, wystaw, eventów i spektakli teatralnych itp.
- Sytuacja związana z pandemią COVID-19 znacznie ograniczyła możliwości wsparcia i rozwoju pieczy zastępczej w zakresie prowadzenia i organizacji szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz tych podnoszących kompetencje rodzin zastępczych już funkcjonujących, nie było także możliwe organizowanie czasu wolnego dla dzieci oraz integracja środowiska opiekunów zastępczych,
- Z uwagi na zagrożenie zakażeniem wirusem SARS-Cov-2 nie zrealizowano wielu konkursów ani szkoleń prozdrowotnych, proekologicznych, sportowych, kulturalnych itp.,.
- Nastąpiły przesunięcia terminu realizacji inwestycji drogowych i infrastrukturalnych (budynki użyteczności publicznej, modernizacja i budowa dróg, prace konserwatorskie) z uwagi na szczególne przepisy prawa utrudniające realizację inwestycji np. przedłużające się procedury związane z wydawaniem decyzji i pozwoleń bądź opóźnienia z tytułu dostaw towarów i urządzeń, kwarantanny pracowników itp.,
- Ograniczenia wynikające z sytuacji epidemicznej uniemożliwiły organizację takich wydarzeń jak: Dni Przedsiębiorczości Poznań, Forum Gospodarcze Metropolii Poznań. W znacznym stopniu ograniczona została także możliwość udziału w targach, forach i konferencjach gospodarczych,
- Nastąpiły dynamiczne zmiany potoków pasażerskich na liniach autobusowych (i nie tylko), co wpłynęło na drastyczne zmniejszenie dochodów ze sprzedaży biletów. Konieczność ciągłych zmian w rozkładzie jazdy, aby optymalnie dostosować sieć komunikacyjną do występujących potoków pasażerskich. Trudności w koordynacji działań na obszarze 22 gmin, 8 powiatów i miasta Poznań w okresie pandemii,
- Z uwagi na wprowadzenie obostrzeń związanych z pandemią, Powiat Poznański zrezygnował w 2020 roku z organizacji linii sezonowych ułatwiających dojazd swoim mieszkańcom do miejsc atrakcyjnych turystycznie i kulturowo,
- Z uwagi na ograniczenia epidemiczne, utrudnione lub wręcz uniemożliwione podróże zagraniczne wymusiły wstrzymanie większości zaplanowanych spotkań i projektów z partnerami zagranicznymi.

W obliczu sytuacji pandemicznej Powiat Poznański podjął szereg działań mających na celu ochronę zdrowotną mieszkańców, przeciwdziałanie rozprzestrzeniania się pandemii oraz łagodzenie jej skutków gospodarczych i społecznych, oraz jak najlepszego wypełniania swoich ustawowych zadań, w tym obsługi administracyjnej mieszkańców. Do najważniejszych tego typu działań należały:

- Rozpowszechnienie informacji o działaniach profilaktycznych w zakresie zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Publikacja informacji na stronie internetowej Powiatu oraz udostępnienie informacji na tablicach informacyjnych w siedzibie Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
- Szpital w Puszczykowie im. Prof. S. T. Dąbrowskiego SA powołał Oddział Obserwacyjno-Zakaźny COVID-19, który został wyposażony w urządzenia i środki niezbędne do walki z COVID-19. Szpital w Puszczykowie w pierwszym kwartale 2021 roku pełnił funkcję szpitala węzłowego, w którym odbywały się szczepienia przeciwko SARS CoV-2. Szczepiony był własny personel medyczny oraz personel placówek ochrony zdrowia z terenu Powiatu Poznańskiego, służby mundurowe, nauczyciele, pracownicy DPS-ów,
- W szkołach i placówkach prowadzone przez Powiat Poznański informowano uczniów o zasadach przeciwdziałania rozprzestrzeniania się koronawirusa, przeprowadzono teoretyczną i praktyczną naukę skierowaną do uczniów, rodziców i pracowników jednostek dotyczącą COVID-19: instruktaże mycia i dezynfekcji rąk, zakładania i zdejmowania maseczek (w tym przygotowano powyższe materiały dla uczniów z niepełnosprawnością – brajlem oraz nagrania audio), zakup maseczek, płynów do dezynfekcji, rękawic jednorazowych, przyłbic, kombinezonów, dozowników etc. związanych z bezpieczną realizacją celów placówek w czasie pandemii,
- W działaniach interwencji kryzysowej uruchomiono dodatkowy adres mailowy, dla osób potrzebujących wsparcia, stworzono ofertę pomocową OIK, skierowaną do osób zaangażowanych zawodowo w walkę z pandemią SARS-CoV-2, a także chorych przebywających w kwarantannie, pod nadzorem epidemiologicznym, ich rodzin i wszystkich osób, dla których sytuacja zagrożenia epidemiologicznego wpłynęła znacząco na codzienne funkcjonowanie,
- W związku z wprowadzonymi ograniczeniami w gospodarce uruchomiony został pakiet działań tarczy antykryzysowej, którego celem było przeciwdziałanie społeczno-gospodarczym skutkom pandemii COVID-19. Na mocy Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, powiatowym urzędem pracy powierzona została do realizacji część instrumentów wsparcia przedsiębiorców. Łącznie na wszystkie formy wsparcia tylko w 2020 r. wpłynęło 92 338 wniosków przedsiębiorców., z których rozpatrzono 99%
- Działanie pomocowe dla firm z terenu Powiatu Poznańskiego w pozyskiwaniu środków publicznych. Pracownicy Starostwa Powiatowego w Poznaniu wspierali przez kilka miesięcy działalność Powiatowego Urzędu Pracy poprzez rozpatrywanie wniosków dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej.

- Dzięki zaangażowaniu pracowników Starostwa Powiatowego w Poznaniu udało się w znacznym stopniu przyspieszyć realizację pomocy finansowej dla lokalnych przedsiębiorców, a tym samym zminimalizować liczbę likwidacji i zawieszeń działalności podmiotów gospodarczych w okresie pandemii koronawirusa.
- Powiat Poznański przystąpił do realizacji Projektu pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”, Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego. Głównym celem projektu jest zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze pieczy zastępczej, w tym w szczególności wsparcie dzieci, rodziców zastępczych, pracowników rodzinnych. W ramach projektu zakupiono i przekazano placówkom pieczy zastępczej oraz rodzinom zastępczym np. 96 laptopów, tak istotnych w nauczaniu zdalnym,
- Na Portalu Firm Powiatu Poznańskiego uruchomiono dodatkowo nową formę promocji przedsiębiorców z Powiatu Poznańskiego z branży gastronomicznej i cateringowej – umożliwiono tym podmiotom bezpłatne zamieszczenie informacji o swoich ofertach i produktach,
- W zakresie realizowanym przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną prowadzone przez Powiat Poznański zmodernizowano strony internetowe poradni, zamieszczano bieżące artykuły związane z sytuacją epidemiczną, organizowano spotkania z klientami poprzez platformy internetowe. Utworzono dodatkowe adresy mailowe dla poszczególnych pracowników. Wyposażono pracowników poradni w środki pozwalające na realizowanie pracy zdalnej oraz środki ochrony osobistej,
- W zakresie realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu uruchomiono Program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”. Obejmował on pomoc finansową dla osób niepełnosprawnych, które na skutek wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi utraciły możliwość z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej. Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie w ramach programu - 1003 osoby. Wydłużono ważność orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydanych na czas określony,
- Bieżące dodawanie w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Poznańskiego komunikatów Starosty Poznańskiego w związku z wprowadzaniem obostrzeń związanych z bezpośrednią obsługą klienta Starostwa Powiatowego w Poznaniu oraz jednostek organizacyjnych Powiatu,
- Wdrożenie hybrydowego systemu pracy, który wymusił zmiany organizacyjne, ale w dłuższym okresie czasu stanowi dobrą przesłankę do wprowadzenia modelu hybrydowego na stałe we wszystkich obszarach, w których jest to zasadne i efektywne,
- Wdrożenie kolejnych e-usług, automatyzujących i przyspieszających w dużym stopniu procesy obsługiwane dotąd tylko siłami ludzkimi,
- W związku z pandemią COVID-19 zawieszone zostały osobiste porady prawne

w Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej. Prawnicy udzielali porad wyłącznie telefonicznie lub w formie elektronicznej za pośrednictwem e-mail,

- W zadaniach dotyczących współpracy Powiatu Poznańskiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie np. promocji i profilaktyki zdrowia oraz pomocy społecznej i innych usług społecznych udzielano porad oraz informacji o możliwościach wprowadzenia ewentualnych zmian w planie i harmonogramie działań oraz opisie zakładanych rezultatów realizacji zadania, lub zmian w kalkulacji przewidywanych kosztów zadania. Podpisano aneksy do umów, których wykonanie nie byłoby możliwe przy obowiązujących obostrzeniach. Sporządzone aneksy umożliwiły tym samym przeprowadzenie zadań przez organizacje pozarządowe w czasie pandemii COVID.
- Ww. działania te były prowadzone w oparciu o ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, mówiącą m.in. o wzajemnych obowiązkach informacyjnych stron umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego oraz o możliwości dokonania zmian umowy. Istotnym działaniem, w odpowiedzi na trudności organizacyjne w przeprowadzaniu zadań publicznych, było wsparcie organizacji pozarządowych w trybie „małego grantu”. Organizacje chętnie korzystały z tej możliwości realizacji zadań publicznych
- Wsparcie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu przez pracowników Starostwa Powiatowego w Poznaniu oraz jednostek organizacyjnych w zakresie przeprowadzania wywiadów z osobami zarażonymi koronawirusem i zbierania informacji dotyczących osób przebywających na kwarantannie we wspólnym, z osobą chorą, miejscu zamieszkania <https://powiat.poznan.pl/zostanwdomu-z-powiatem/> - przygotowanie podstrony ze zbiorem różnych form spędzania czasu z Powiatem Poznańskim (zbiór publikacji w wersji elektronicznej, książeczka edukacyjna dla dzieci, puzzle online, gra planszowa Perły Powiatu Poznańskiego oraz gra Memory w wersji internetowej – przygotowane do pobrania i wydruku w warunkach domowych),
- Powstała podstrona z wirtualnymi spacerami po powiatowych obiektach turystycznych (<https://powiat.poznan.pl/wirtualne-spacery/>),

Okres pandemii to również konieczność mierzenia się ze znacznie zwiększoną liczbą negatywnych zjawisk w obsłudze klientów (negatywne, a czasem agresywne komentarze i zachowania niektórych Klientów, frustracja pracowników narażonych bezpośrednio na te zachowania) oraz wyraźnie komunikowanym przez pracowników zmęczeniem, niepewnością w zakresie krótko i długoterminowych prognoz rozwoju sytuacji.

Ww. i wiele innych działań Powiatu w nagłej sytuacji kryzysowej nie było planowanych, a zadania z obszaru promocji i ochrony zdrowia musiały być wprowadzane natychmiastowo z uwagi na konieczność ochrony epidemiologicznej mieszkańców. Pozwala to zwrócić uwagę na zjawisko odporności (ang. *resilience*). *Resilience* w odniesieniu do jednostek terytorialnych oznacza przede wszystkim umiejętność dostosowywania się i podejmowania odpowiednich

działań w nadzwyczajnych warunkach ich funkcjonowania, w razie wystąpienia różnego typu zjawisk i zdarzeń kryzysowych, jak również poprawę jakości pełnionych przez samorząd funkcji i świadczonych usług podczas sytuacji kryzysowych. Koncepcja *resilience* początkowo odnosiła się głównie do problematyki związanej z katastrofami. Z czasem zakres koncepcji poszerzony został o inne kluczowe dla rozwoju lokalnego zagrożenia, takie jak kryzysy gospodarcze, gwałtowne zmiany społeczne, wielkie migracje, uchodźstwo czy wreszcie zmiany demograficzne. W rozważaniach nad odpornością akcentuje się różne wymiary, podsystemy narażone na kryzysy: podsystem fizyczny (w tym przyrodniczy), infrastrukturalny, gospodarczy, społeczny i instytucjonalny (zarządczy).

Jak zauważają Figueiredo i in. (2018), w ocenie odporności (elastyczności) bierze się pod uwagę także postawy i zachowania mieszkańców. Autorzy posługują się pojęciem odporność społeczna, wspólnotowa (*community resilience*). Ze względu na okres ewaluacji Strategii obejmujący blisko 3 lata pandemii COVID-19, zapytano ankietowanych o jej wpływ na jakość ich życia. Badania ankietowe wykazały, że pandemia COVID-19 nie wpłynęła znacząco na pogorszenie warunków życia (65% ankietowanych wobec 30 % wskazujących na pogorszenie). Dla porównania w badaniach prowadzonych w 2020 r. 60% ankietowanych doświadczyło pogorszenia jakości życia z powodu pandemii. Wskazywali oni na utrudnienia i zmiany, jakie nastąpiły w odniesieniu do całego społeczeństwa (jak np. ograniczony kontakt z innymi ludźmi i dostęp do usług czy reorganizacja pracy zawodowej) a także indywidualne (utrata zatrudnienia lub możliwości prowadzenia działalności gospodarczej). Obecnie respondenci wskazują, że w okresie pandemii te ograniczenia znacząco wpływały na pogorszenie jakości życia, ale były one krótkotrwałe. W perspektywie długofalowej nie są w stanie określić znaczącego jej wpływu, z uwagi na brak zmian w swoim życiu po zakończeniu pandemii. Może to świadczyć o na tyle dużej stabilności i odporność środowiska, gospodarki i życia społecznego w Powiecie Poznańskim, że z perspektywy lat pandemia nie okazała się zjawiskiem o długotrwałych skutkach. Z uwagi na ograniczony wpływ pandemii na aktualne poczucie jakości życia, mieszkańców Powiatu można określić jako społeczność o dużej odporności na kryzys.

Wnioski i rekomendacje

W przypadku większości działań Powiat realizował zadania obligatoryjne, zapisane w ustrojowej ustawie o samorządzie powiatowym. Wartym zaznaczenia jest fakt, że 8 działań na ogółem 49 ma charakter fakultatywny (głównie w dziedzinie kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego, edukacji, transportu, promocji, współpracy metropolitalnej, pomocy partnerom w sytuacjach kryzysowych). Należy zwrócić uwagę na działania Powiatu w zakresie pomocy w sytuacjach kryzysowych, m.in. włączenie się w pomoc uchodźcom z Ukrainy poprzez m.in. przygotowanie dla nich miejsc pobytu, pomoc humanitarna oraz wsparcie dla instytucji publicznych działających na rzecz mieszkańców Rejonu Obuchowskiego w Ukrainie czy pomoc finansowa Powiatowi Kłodzkiemu na usuwanie skutków powodzi w 2024 r.

Sam fakt podjęcia zadań, które nie są obligatoryjne i nie leżą w bezpośredniej kompetencji Powiatu oznacza wyjście poza standardowe działania, co należy uznać za bardzo pozytywny trend, niezwykle potrzebny w obszarze funkcjonalnym 17 gmin Powiatu.

W większości działań ich finansowanie odbywa się wyłącznie ze środków własnych Powiatu. W przypadku blisko 20 działań, ich realizacja opiera się zarówno na funduszach własnych, jak i zewnętrznych. Duży udział środków zewnętrznych daje Powiatowi możliwość działań na szerszą skalę i z większymi nakładami finansowymi.

Z uwagi na okres ewaluacji (5 lat) realizacja działań nie została zakończona, co wynika z ich etapowania lub wymogu ciągłości. Część z nich przewidziana jest do pełnej realizacji co najmniej do 2030 r., a więc końca obowiązywania Strategii. Co zrozumiałe ustawowe zadania mają charakter ciągły, niezmienny w zakresie obowiązującego prawa. Mimo bardzo dobrej oceny realizacji wielu działań, zwraca się uwagę na możliwość ich udoskonalenia. Przedstawiono rekomendacje w stosunku do części działań. Odnoszą się one do zmiany zakresu działania (jego zawężenie lub rozszerzenie), połączenia działań, względnie modyfikacji ich nazwy. Szczegółowe rekomendacje zawierają ewaluacje poszczególnych działań w rozdziale IV.

Do najważniejszych zmian strukturalnych, do rozważenia przy ewentualnej aktualizacji Strategii należą:

- Połączenie działań 2.4.1. Organizowanie przez Powiat wydarzeń mających znaczenie dla rozwoju i upowszechniania kultury z działaniem 2.4.2 Wsparcie działalności kulturalnej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie osób działających na rzecz rozwoju artystycznego dzieci i młodzieży. Organizowanie wydarzeń jest ściśle związane z przekazywaniem zadań organizacjom pozarządowym, stąd nie tylko zakres działań ale także efekty i ich mierniki są ze sobą powiązane.
- Połączenie działań 1.3.1. Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej Powiatu Poznańskiego i 1.3.2. Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi, metropolitalnymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji zewnętrznej i popularyzacji turystyki wśród mieszkańców, w jedno działanie (np. Produkty turystyczne Powiatu i ich promocja) z uwagi na dużą współzależność realizowanych w ich ramach zadań, co doprowadzi jednocześnie do uproszczenia struktury raportów z monitoringu strategii.
- Połączenie działania 3.1.4. Racjonalizacja kierunków kształcenia w szkołach ponadpodstawowych z działaniem 3.1.5. Rekomenduje się wprowadzenie do szkół ponadpodstawowych nowych kierunków i profili kształcenia dla osób dorosłych oraz rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia e-learning. W Raporcie z monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za rok 2018 i 2019, zauważono, że barierą w realizacji działania 3.1.4. jest brak chętnych uczniów do udziału w szkoleniach stacjonarnych.
- Z uwagi na zmianę nazw szkół (likwidacja gimnazjów), nastąpiła zmiana nazwy działań 3.1.4., 3.1.5., 3.1.6. i wprowadzenie w nich zamiast szkół terminu „szkół ponadgimnazjalnych” pojęcia „szkół ponadpodstawowych”.

- Dodanie nowego działania w celu operacyjnym 5.2. Współpraca samorządu Powiatu z otoczeniem, pod nazwą 5.2.3. Współpraca z partnerami krajowymi, obejmującego współpracę szerszą geograficznie niż w ramach aglomeracji poznańskiej. Powiat poznański, co wykazano w Raporcie z monitoringu, realizuje liczne przedsięwzięcia w zakresie współpracy z partnerami krajowymi (wymiana doświadczeń, pomoc w czasach kryzysowych). Innym możliwym rozwiązaniem jest modyfikacja nazwy działania 5.2.2. Współpraca krajowa i zagraniczna Powiatu.

W wyniku przeprowadzonej ewaluacji realizacji Strategii Powiatu Poznańskiego do 2030r., formułuje się następujące wnioski końcowe:

- Cele obowiązującej Strategii odpowiadają potrzebom i nie powinny ulec zmianie. Działania zapisane w Strategii są trafne i dostosowane do potrzeb silnie urbanizującego się, dynamicznie rozwijającego się tak społecznie, jak i gospodarczo Powiatu Poznańskiego.
- Działania zapisane w Strategii realizowane były prawidłowo i efektywnie, stosowano reguły prawa zamówień publicznych, pozyskiwano zewnętrzne dofinansowania na ich realizację, aby obniżyć udział środków własnych.
- Ograniczenia w realizacji działań wynikały przede wszystkim z sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.
- Zdecydowana większość działań zapisanych w Strategii jest całościowo lub częściowo realizowana.
- Bardzo dobrze i dobrze oceniono postępy w rozwoju (rozbudowie i remontach) infrastruktury drogowej i podstawowej infrastruktury zdrowotnej, edukacyjnej i sportowej.
- Wysoko oceniane zostały programy związane z kształtowaniem i ochroną środowiska przyrodniczego. Na ocenę końcową wpływ mają także ograniczenia prawne tych działań oraz wąski zakres kompetencji Powiatu w tej dziedzinie.
- Realizacja Strategii rozwoju przyczyniła się znacząco do poprawy stanu dróg powiatowych.
- Realizacja Strategii przyczyniła się do poprawy stanu i struktury rynku pracy, przede wszystkim poprzez działania racjonalizujące szkolnictwo zawodowe oraz działania w zakresie zapobiegania bezrobociu.
- Znaczną uwagę poświęcono obszarom rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Wyraża się to w przekazywaniu zadań organizacjom pożytku publicznego i aktywizacją różnych środowisk, w tym młodzieży i senioralnych.
- Wiele aktywności poświęcono realizacji zadań w obszarze turystyki. W tym ostatnim zakresie zastosowano współczesne podejście produktowe, odchodząc od modelu promocji atrakcji (walorów) turystycznych. W realizacji działania te należy dalej silnie integrować w skali całej aglomeracji poznańskiej (w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań i PLOT).
- Dla przyciągania nowych inwestorów w Powiecie ważne jest stałe rozszerzanie oferty edukacyjnej szkół kształcących na potrzeby lokalnego rynku pracy.

- Realizacja Strategii rozwoju przyczyniła się znacząco, choć niewyłącznie, do poprawy sytuacji różnych grup mieszkańców Powiatu, zarówno wg wieku, stopnia aktywizacji zawodowej, jak i stopnia wykluczenia. Szczególny postęp odnotowano w sferze usług zdrowotnych, opiekuńczych oraz na polu integracji społecznej.
- W wyniku realizacji Strategii podnosi się poziom bezpieczeństwa publicznego oraz notuje się postępy w zakresie podnoszenia kwalifikacji służb pożarniczych.
- W wyniku realizacji Strategii organizowane są liczne imprezy kulturalne i sportowe, poszerzające ofertę sektora czasu wolnego i jednocześnie realizujące funkcje edukacyjne.
- Wysoko należy ocenić sposób świadczenia usług administracyjnych mieszkańcom w postaci wciąż udoskonalanych e-usług, promocję krajową oraz współpracę międzynarodową Powiatu.
- Rekomenduje się powiązanie dalszych działań Powiatu z nowo wypracowanymi dokumentami strategicznymi, takimi jak Strategia ZIT 2021-2027 dla MOF Poznania oraz Strategia ponadlokalna Metropolia Poznań 2035, integrujące samorządy aglomeracji w perspektywie kolejnych lat.
- Zaleca się przeprowadzenie kolejnej ewaluacji przed końcem 2030 r., zarówno w przypadku aktualizacji obecnej strategii jak też przygotowania nowej strategii rozwoju Powiatu.

Dowodem potwierdzającym pozytywną ocenę realizacji Strategii są wysokie pozycje Powiatu Poznańskiego w rankingach Związku Powiatów Polskich. W latach 2020-2024 Powiat zajmował wysokie pozycje a w 2024 r. drugą lokatę w Polsce. W marcu 2025 r. Powiat Poznański w plebiscycie Związku Powiatów Polskich otrzymał tytuł „Super Powiatu” (Powiat spełnił aż 49 na 50 kryteriów oceny). Świadczy to o silnej pozycji rankingowej, będącej efektem dobrej kondycji Powiatu, wysokiego standardu świadczonych usług a także o staranności w przygotowywaniu dokumentacji konkursowej przez administrację i władze Powiatu.

W ramach Ewaluacji Strategii przeprowadzono badania społeczne (ankieta internetowa z udziałem 182 respondentów). niespełna 65% ankietowanych odpowiedziało, że jest raczej zadowolona z jakości życia, a 8% odpowiedziało, że jest zdecydowanie zadowolona. Niecałe 25% respondentów wypowiedziało się negatywnie, przy czym 9% ankietowanych określiło swoje niezadowolenie z warunków życia jako bardzo duże, 15% określało je jako małe. Wynik 75% zadowolonych z jakości życia jest zbliżony do rezultatów badań ankietowych z 2016 r. i 2021 r. (Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. - raport z badania warunków życia w powiecie, 2016, 2021, Centrum Badań Metropolitalnych UAM). Wówczas respondenci także w zdecydowanej większości (78% i 80%) pozytywnie ocenili warunki życia w Powiecie Poznańskim. W uzasadnieniu pozytywnych ocen jakości życia respondenci wskazywali głównie dobrą dostępność do usług (edukacyjnych, zdrowotnych, handlu), w tym także tych, które oferowane są na terenie Poznania. Podkreślano dobrze funkcjonującą komunikację publiczną, umożliwiającą sprawny dojazd w granicach Powiatu i do Poznania. Wskazywano na korzyści wynikające z zamieszkania pod miastem (bliskość terenów zieleni, dużo możliwości do wypoczynku, wiele atrakcji także dla dzieci w tym place zabaw, czysta okolica), przy

jednoczesnej pełnej możliwości korzystania z jego udogodnień. Oceny negatywne związane są przede wszystkim z problemami dojazdów (załoczone w godzinach dojazdów do pracy autobusy i kolej metropolitalna, za małą ich częstotliwość w weekendy) i korków na drogach oraz ze wciąż niedoskonałą infrastrukturą techniczną. Kilkanaście wskazań dotyczyło braku kanalizacji, dróg, ścieżek rowerowych, słabej oferty rozrywkowej. Ocenie jakości życia towarzyszyło także pytanie o jej zmianę – poprawę lub pogorszenie. 44% respondentów wskazała, że jakość ich życia uległa poprawie w ostatnich pięciu latach.

Priorytety wskazywane przez mieszkańców w zakresie obszarów aktywności Powiatu Poznańskiego nie uległy istotnej zmianie i w dalszym ciągu zorientowane są na problemy transportowe, związane przede wszystkim z potrzebą dojazdów do Poznania i gmin aglomeracji w związku z pracą czy edukacją ponadpodstawową. Ważne dla respondentów były także dalsze działania Powiatu w zakresie ochrony zdrowia i środowiska przyrodniczego. Z punktu widzenia poziomu uczestnictwa w projektach i wydarzeniach organizowanych lub wspieranych przez Powiat, a także zróżnicowanego poziomu wiedzy na ich temat, widoczna jest wyraźna potrzeba ukierunkowywania działań promocyjnych na konkretne grupy osób, interesariuszy, które mogą korzystać z oferowanych przez Powiat działań.

Należy zatem stwierdzić, że w poddanych ewaluacji pięciu latach (2020-2024) realizowana jest wizja Powiatu Poznańskiego sformułowana w Strategii, który rozwija się dynamicznie i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Realizowana jest poprawa dostępu do miejsc pracy, edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i wypoczynku oraz zapewniane jest coraz bardziej czyste środowisko i poczucie bezpieczeństwa. Nowoczesna gospodarka, lokalny kapitał społeczny i wysoki poziom usług publicznych, gwarantują stały rozwój demograficzny i gospodarczy Powiatu oraz wysoki w skali kraju poziom życia jego mieszkańców.

Wyzwaniem dla Powiatu w kolejnych latach będzie nadal silny przyrost liczby mieszkańców i rosnące z tego tytułu potrzeby w zakresie usług transportowych, komunalnych i społecznych. Prognozowana wg GUS liczba mieszkańców Powiatu Poznańskiego w 2050 r. ma wynieść 554 649, tym samym Powiat prawdopodobnie już w najbliższej dekadzie przekroczy oficjalną liczbę mieszkańców Poznania (<https://www.polskawliczbach.pl>). Kolejnym wyzwaniem dla Powiatu jest realizacja zadań ze środków perspektywy finansowej UE 2021-2027. Wciąż aktualnym zadaniem jest zapewnienie dostępu do infrastruktury i usług na terenie Powiatu w czasach nieprzewidywanych kryzysów i zagrożeń.

Wykaz źródeł

- Powiatowy Konserwator Zabytków.
- Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.
- Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
- Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
- Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu.
- Strony internetowe Powiatu: www.powiat.poznan.pl, www.bip.powiat.poznan.pl.

Literatura

- Alcer, K., Błachut, A., Romaniuk, P., 2021. Przepisy dotyczące zwalczania zagrożeń epidemicznych w Polsce a pandemia COVID-19 – przegląd i ocena wdrażanych rozwiązań. *Annales Academiae Medicae Silesiensis*, 75(2), s. 193-204.
- European Commission, Focus on Results: Strengthening Evaluation of Commission Activities, European Commission, 2000.
- Figueiredo L., Honiden T., Schumann A. 2018. OECD indicators for resilient cities. *OECD Regional Development Working Papers*, 2018/2.
- Nelicki A., 2020. Wpływ ustawodawstwa okresu pandemii COVID-19 na finanse jednostek samorządu terytorialnego, Fundacja Batorego.
- Kostyk-Siekierska, K., 2022. Wpływ pandemii COVID-19 na sytuację finansową i funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego. *Studia Politologiczne*, 63, s. 127-140.

Dokumenty

- Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r.
- Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. za lata 2018 – 2019
- Raport z monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do roku 2030 za rok 2020.
- Raport z monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do roku 2030 za rok 2021.
- Raport z monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do roku 2030 za rok 2022.
- Raport z monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do roku 2030 za rok 2023.
- Raport z monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do roku 2030 za rok 2024.
- Program wspierania edukacji w Powiecie Poznańskim.

- Raport o bezrobociu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Poznania i Powiatu Poznańskiego.
- Raport o bezrobociu absolwentów szkół ponadpodstawowych Poznania i Powiatu Poznańskiego.
- Rynek pracy w Poznaniu i w Powiecie Poznańskim.

Akty prawne

- Ustawa o samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 r.
- Ustawa o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 r.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
- Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Spis akronimów

- B&R** - parking typu *bike&ride* (parkuj i jedź) dla rowerów
- B+R** - badanie i rozwój
- CBM UAM** - Centrum Badań Metropolitalnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- CEIDG** - Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
- DK** - droga krajowa
- DP** - droga powiatowa
- DPS** - dom pomocy społecznej
- DW** - droga wojewódzka
- EFRR** - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- EFS** - Europejski Fundusz Społeczny
- ePUAP** - elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej
- ESK** - elektroniczny system kolejkowy
- ESP** - elektroniczna skrzynka podawcza
- EZD** - elektroniczne zarządzanie dokumentacją
- GDDKiA** - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
- GDOŚ** - Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
- GOAP** - związek międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”
- GZWP** - główny zbiornik wód podziemnych
- ICT** - *Information and Communications Technologies* – technologie informacyjno-komunikacyjne
- JCWP** - jednolita część wód powierzchniowych
- JCWpd** - jednolita część wód podziemnych
- JR-G** – Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza
- JST** - Jednostka Samorządu Terytorialnego
- KKRPM** - Koncepcja Kierunków Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań

KSRR - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
MOF - Miejski Obszar Funkcjonalny
MP - Metropolia Poznań
MESIP – Metropolitalny System Informacji Przestrzennej
MPZP - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
OSP - Ochotnicza Straż Pożarna
OZE - odnawialne źródła energii
P&R - Parking typu *park&ride* (parkuj i jedź) dla samochodów
PAN - Polska Akademia Nauk
PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PCZK - Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego
PeUP - Platforma e-Usług Publicznych
PFRON - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PIG - Państwowy Instytut Geologiczny
PKM - Poznańska Kolej Metropolitalna
PLOT - Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna
PSP - Państwowa Straż Pożarna
PTTK - Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
PTZ - publiczny transport zbiorowy
RDOŚ - Regionalny Dyrektor Ochrony środowiska
SMP - Stowarzyszenie Metropolia Poznań
SOR - szpitalny oddział ratunkowy
SOSW - specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy
SUiKZP - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
UE - Unia Europejska
WIOŚ - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WPN - Wielkopolski Park Narodowy
WRPO 2014+ - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020
ZDP - Zarząd Dróg Powiatowych
ZDW - Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZIT - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZPKWW - Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego
ZRM - zespół ratownictwa medycznego
ZTM - Zarząd Transportu Miejskiego